

Georg Droste

Ottjen Aildag
★ unsien ★
Kaperstreich

**THE PENNSYLVANIA
STATE UNIVERSITY
LIBRARIES**

805

Lips of Rev D Worthman, Elmore, O
where we walked July 29, 1939, 11 am.

Georg Drost

Ottjen Alldag
un sien Kaperstreiche

En plattdútsch Rinnerleben
an'r Waterkante

24. bis 26. Tausend

[1915]

Carl Schünemann, Verlag, Bremen

I.

Otjen Alldag, dat Sonndagskind, is ankamen. —
He hett 'n blauen Strich über de Nase, un de Smidtsche
seggt, dat ward 'n Unglückskind. — Wat Arend Büch-
meier, Frollein Engellens, un wat de Boomgeist von
den Jung seggt.

Dat weer da nu von kamen! — De lüttje Mike Alldags,
wat de Jungste von de fief Alldagsdeerns weer, harr doch 'n
bannigen Schrek krägen, as se eenes Sonndagsmorgens up
eenmal de Stimme von ähre Grokmudder vor ährn Bedde
hörde, un de Wöre: „Mike! Stah gau up! Du heft 'n
lüttjen Broder krägen!“ — Och Dma!¹⁴ sä Mike denn mit'n
weenerlige Stimme, „Krieg ik denn nu ok Släge? — Ich
will't jo ok nich wedder dohn!“ — Grokmudder weer aber an
to lachen fungen, harr ähr de Backen strakelt un harr ähr
tröst'k: „Wes man still, mien Deern! Glicks kriht du de lüttje
söte Poppen ok to sehn!“ — Mike harr aber doch noch so'n
paar mal deep upsüßzt, un harr dat garnich begriepen konnt,
wo dat blot angahn konnt! Dat weer ähr ok so swar up dat
lüttje Harte fullen, as se daran dachte, datt se so faken up'n
Diek stahn harr, un harr denn fungen, wenn dar mal 'n
Abär hoch haben dör de Lust flog:

Ahär! Lange Wär!
Bring mi 'n lüttjen Broder her!
Ich will em ok goed weegen,
Un will em nich bedreegen.
Doch bringst du us Sustern:
Denn will wi di bustern! —

Grokmudder harr ähr denn öber de unnerste Husdör
toknuttfust' un harr draught: „Deern, Deern! Wullt du
woll dien Babbel holen! Hefst wi an jo sief Panduren nich
just genog?“

Tschä, nu weer d'r nix mehr an to maken! Dat harr
Badder ok jo meent, un harr mit'n halfvergrelldet Gesicht
seggt: „Smiet em man bie'n Bulten!“ — In'n Stillen harr
he sick aber doch freit, datt'n Jung weer, aber Numms freide
sick mehr, as Mike Alldags, as se an de Weegen stund un dar
ganz neeschierig rinkeef. Dat weer doch 'n annern Snack, as
wie ähr ol' Gesche Dokken, mit den eenen Arm un den holsten
Kopp, ahne Ogen un ahne Nase! Nää, dit hier weer 'n
richtige „gebennige Poppededeidei“, mit gralle klare Ogen
un mit ganz lüttje fiene witte Musehaar up'n Kopp. Aber
wat weer dat? Mit'r lunken Hand makte de Slungel ähr
'n lange Nase un mit'r rechten 'n Knuttfust to. „Dar meent
he di nich mit!“ sä aber Grokmudder ganz sachte: „Kiek: he
zuckelt up'n Dum, un sparrt darbie de lüttjen Fingers von'n
anner! Kiek mal henn, wo föte!“ — sä se denn fudder —
„sogar ganz lüttje fiene Nägels hett he all an de Fingers!“
— Un de gode Grokmudder wischde sick mit den Schorten-
timpen de Ogen, un süsszde: „Och ja! So faken as'n dat nu
ok all beläft hett: It is un blißt doch ummer dat ewige grote
Gottswunner, so'n lüttjet Worm!“ —

Ja, so wat Ahnliges meenden ok de goden Nahberschen,
de dar mit Alldags in eene Steege achtern Diek wahnden, oder
dar achterto in den lüttjen veerkanten Hoff, den een an-
flägschen spietschen Kopp fröhern Lieden mal den vornehmen
Namen „Edelhoff“ geben harr. — All de achterndiekschen
Tanten keemen nu anslarn un tuffeln, un dat leep bie All-

dags as up'r Ziese. Fro Buszmeiers un Fro Leimanns, de Grotensche, de Meiersche un de Smidtsche: All' wollen se dat grote Weltwunner, dat Sonndagskind, sehn! Kinner keemen jo alle Dage up'r Welt, aber ditt weer denn doch to aßsonnerlich! Wie Alldags weer up'n Sonndag wat Lüttjes kamen. Wie Alldags! Up'n Sonndag! Un dat noch sogar 'n Jung, wo d'r all fief Deernts weern! „Na!“ bluchterde de Buszmeiersche, „wenn dat keen Glückskind ward, denn weet ic't nich! Sonndagskinner hefft ummer Glück!“ — „Dat möt't wie erst noch mal aßlurn“, meende aber Badder Alldag, „wätzen Se woll, Fro Buszmeiers, de olen Propheten fund dod, un de nee'n de gellt nich mehr!“ — „Tschä!“ melde sich nu aber de Smidtsche, de so'n bätzen wat überglößch weer, „de Jung, dat is jo 'n duchtiget Stuck! He lett jo of ganz kiebig un krägel, un kickt ganz grall ut de Ogen. Aber ic trodat nich so recht! Dat Kind Gotts hett hier just verdwah über de lüttje Näse so'n fienen blauen Striepen, dat hett nix Godes to bedüen!“ — „Das ist die Bornesader, Frau Schmidt!“ sä nu 'n bedächtige un so'n bätzen spitzige Stimme achter ähr, „das Kind wird noch mal so'n rechter Brausekopf und muß sehr vorsichtig und mit aller Strenge erzogen werden!“ — So! dar harr de lüttje Fent nu sien Fett! Dar kunn he sic Natusseln in bra'en! Un de, de dat seggt harr, de moß dat jo wätzen, wenn't überhaupt Wen muß. Dat weer Trollein Emilie Engelken, de weer jo de langen Jahren Scholfrollein wesen, un verstand sicc up Kinner, just as de Schöster up sien Ledder. Se wahnde tosamen mit ähr Swester in'r Krüzstraten, un de grote lange Achtergaren von jem ähr Hus, de schot an Alldags ährn lüttjen Hoff ran. Eine, wat Mike ähr ollste Swester weer, harr Trollein

Emilie dat in ähr Freide dör dat Gestick toropen, un nu
heelt dat ole Fröllein dat vor ähre Pflicht, as Nahbersche of
mal um Dort un nah'n Rechten to kicken.

Fro Smidts, un of de annern Frovens wurden so'n
bäten benaut to Sinn un sän so recht nix mehr. Gegen
sone Kloheit konnen se nich an, un wenn se of all ähre
Erfahrung t'samenemüten horrn. Se drückden sich darum
so ganz futjen een bie een ut'n Huise rut, un as Fro Busz-
meiers wedder in ähre veer Böhle weer, dar vertelde se
ähren Mann, de just von'n Fischen kamen weer: „Denk mal
an, Arend! Vie Alltags is hüte, up'n Sonndag, 'n lüttjen
seinen Jung ankamen!“

„So? Hüte? 'n Jung?“ sä Arend un hohjahnde, denn
he sleep all half, „na, dat's man god!“ „Tschä!“ meende nu
Fro Buszmeier ganz vergrellt, „un dar seggst du fudder nix
to? Dar wunnerst du di nich mal über? Vie Alltags!
Up'n Sonndag! Aber ik segg jo man: Du ole Jan Dic-
sell kummst überhaupt nie nich ut'n Fassong! Wenn'n dat
noch een eenzig Mal beläben däh, datt du di mal über wat
wunnern dähst! Ich glof, du kannst di überhaupt nich wun-
nern!“ „Tschä!“ lachte Buszmeier, „wat is dar denn of bie
to wunnern! Dat kann jo sogar vorkamen, datt'n schwarze
Koh witte Mälk geben deiht, un datt 'n Nachtwächter die
hellechten Dage starft!“

An dissen Sonndagabend, as achtern Diek un of in'n
Alldagsschen Huise allens still weer, dar treet Grokmudder
ganz sachte in de lüttje Kamern, wo ähr Swiegerdochter
sleep, un fragt: „Antjen, stoppst du all?“ — „Nä, dat nich,
Mudder, wat scholl ic denn?“ „Och“, anterde Grokmudder,
„kumm, giss mi mal dien Hand her! Kiek mal hier! Hier

is'n dicke blanken preishen Dahler! Den hett use lüttje Mann sic all verdeent!" — „Wat?" fragt Fro Alldags neeschierig, „n preishen Dahler? Use Lüttje verdeent? Wat schall dat heeten?" — „Na, ik will di't seggen", tufterde ähr Swiegermudder, „lat di vertellen, Antjen: As de annern Frooenslüe weg weern, weesh woll, dar treet Frollein Engelskens an de Weegen un keek dar 'n ganze Tied rin un sā gar nix. Up't Lechte dreihde se sicke um, un hett mi dar so'n rejelle Predigt holten. Du weesh jo, se kann snacken as so'n Pastor, aber ik segg jo man: De Engelskens fund wecke von de Art, de Gotts Word nich blot up'r Tungen hefft, nä, se doht d'r ok nah, un denn lat ik mi dat gellen. „Ich wünsche dem süßen kleinen Engel Gottes reichen Segen, und daß er noch mal ein recht braver, tüchtiger Mensch werde!" sā se up't Lechte, och, weesh woll: Se hett noch 'n ganzen Barg seggt, ik kann dat denn man blot nich so bolen un so weddergeben. Na, ik woll nu man seggen: As se weg weer, dar keek ik so in de Weegen, un wat meenst woll? Dar leeg dar disse Dahler up'r Wagendeken!" — „Dat sund 'n paar gode Damen, de Frollein Engelskens!" anterde de junge Fro Alldags, un man konn ornklich marken, wo ähr dat von Harten keem. „Aber", lachde se denn so vor sicke hen, „wunnern deicht mi dat in dissen Fall doch mit den Dahler! Ik harr ehrder dacht, datt se't woll mit d'r Angst krägen harrn, datt nu so dune achter ähren Garen 'n Jung ankamen weer. Se harrn jo ok all in'n Vorut bange sin konnt, datt de Bengel jem, wenn he mal danniger worrn is, öbern Tun flattert, un jem bie ähr Blomen oder gar bie den Hängelbärnboom geiht. Du weesh jo, wo behott un bibeerig datt se sicke of anstellen könt, wenn sicke dat um ähren Garen dreicht! Na,

man to! So wied heft se in disse Fall woll nich vorut dacht.
De Haupsake bie den Dahler is jo, datt se mit dat Gode,
wat se doht, nich rumbluchtert un makt dar'n groten Hopphei
un Buhä von, datt'n dar eerst 'n rooen Kopp bie krigt, un
sich schamen mutt, datt'n as Nehmer armer is, as de Geber.

— Aber Mudder: Nu hal mi doch noch eenmal den Lüttjen
her! Icf moch'n so geern noch mal sehn!" — Un Groß-
mudder halde dat lüttje Bundel ut de Kamern un lä ähr
Swiegerdochter den warmen Kluten an dat Harte, un de glück-
liche Mudder konn sich gar nich satt sehn an dat sôte Gesicht. Se
keek den Jung so recht, recht deep in de blanken Ogen, de he
so grot un wied apen harr, as wenn he fragen woll: „Wo bin
ic hier denn?" O Mudderglück! Du reine un echte Freide!
Mudderhart! Du Leefsborn, klar un blank, ahne Anfang,
ahne Enne! Du bist de Afglanz von de grote, ewige Gottes-
grundmacht! Du bist se fulwst! Dien Glanz is lieke rein
un schön, of bie Arm oder Rieck, of in Königsslotter oder
armeselige Katens un in elennige Hütten! Muddersprake!
Hartenssprake! Dien Wöre fund ummer rein, wahr un
echt, überall, up'r ganzen wieden Welt! —

Still leeg de Nacht nu über den Diek, de sick as so'n
langen swarten Nal an'r Werfer hennslängelde. — Stillen
Fräen leeg nu of über dat Alldagssche Hus achtern Diek, un
stille weer dat of achter de dichten grônen Finsterladens.
Aber de dicke ole Pappelboom, de just vor'n Huise up den
Diekkopp stund, de reckde siene mächtigen knubberigen Arms
ut un breede se wied über dat Hus weg. De sommerlige
Nachtwind streek köhlig von'r Werfer her über den Diek. He
schaukelde sachte de grône Krone von den Boom hen un her
un de langen Arms mit de grônen Hänne un Fingers

weegden sich sachte un fierlich öber dat lüttje Hus up un dal.
Geef de ole Boomgeist woll dat Sonndagskind sienen Segen?
O, de wuß allens, wat hier in'n Huſe paſſeerde! He harr
jo all beläft, datt de ole Grofmudder as ganz lüttje Deern
unner sien Blädergrün spält harr. He harr alle Leiden un
Freiden, de dit Hus drapen harrn, von baben mit ankäfen,
un kennde siene Lüde achtern Diek. He kennde dissen karn-
fasten ehrbaren Slag Minschen, un so weer em of um den
lüttjen nee'n Gast dar unnen nich bange. Of he scholl unner
sien Bläderwark upwassen un spälen. He woll em sachte
leeflige Leeder un Geschichten toruscheln, wenn he artig weer,
wenn he up sien Ruscheln lustern woll, un siene Sprake
verstund. Aber he woll donnern und brusen un em mahnen
un mit em schellen, wenn he undägtſch wurd un up slechten,
unrechten Wegen gahn woll! Ja, dat gift Boomgeister, un
wat se verspråkt, dat holt se of Woord! — In diſſe eerſte
Nacht weer dat aber een ganz affonnerlich Ruscheln un
Flustern in dat Bläderwark von den Pappelboom un dat
wurd to'r Sprake, to'n Leed, düdlicher, ummer düdlicher.
Un de Boomgeist sleek ſich as Dromgeist dör Riken un Fugen
in dat lüttje Hus un an dat Lager von de Grofmudder un
fung hier de gode ole Fro in dat Ohr. Un de folde de Hänne
in'n Slap, bewegde ähre Lippen un sprok dat sachte nah,
wat de Boomgeist fung:

Du Sonndagskind, slap weel un sacht!
Ik hol hier an dien Weegen Wacht!
Stah fast as ik, in Wär un Wind!
Blief rein un goed — een Sonndagskind!

II.

Wenn he doch man blot eerst dofft weer! — De Wutkopp schreet sic noch dat Lief ut! — Grokmudder will streiken. — De Smidsche hett doch recht, von wegen den blauen Strich! — Wat Mike doch goedhartig is! — Mudderhartie! — Wat de Pastor un use Ottjen wie v'r Döpe beide for'n duchtige Uitgabe heft. — Dat Unglück cummt doch noch!

Eschä, wo schall de Jung nu heeten? — Dat weer de Frage, wo sicke de Alldagschen Husbewahners nu all bald dree Tage lang mit eenannern anpurrten harrn. Grokmudder mahnde den Middewäken morgen: „Früderk, dat ward de höchste Lieb, dat du nah'r „Mäeree“ geihst, un mellst den Jung an!“ (Grokmudder nennende von'r franzöischen Tied her dat Standesamt noch ummer „Mäeree“.) Aber wo scholl he heeten? Fidi? Heini? Hermann? Jann? Nä, dat weern al' Namens, de harr Jann un alle mann, un 'n Sonndagskind, so meende Mudder Alldags, dat moch ok so'n bätzen apartigen Namen hebben. „Mudder, wat meenste von „Otto“?“ sä Fro Alldags up't Lechte, „den Namen mag ik geern lien, un den gift dat ok nich väl.“ — „Eschä“, lachte Grokmudder, „ik heff'r nig up entgegen. Denn heet he von achtern un von vorne überein. „Vorne rund und hinten rund, in'r Mitte wie ein Fund!“ sä bie us in'r Abendschole Frollein Unverzagts mal, un dat kann'k gar nich vergäten!“ — Früderk Alldag harr up dissen Namen ok nig intowennen. He weer überhaupt man still un mit allens tofräuen, wat sien Frovenslüe tofamen afkaterken. He

arbeide as Steendrucker in'n Geschäft in'r Stadt un mellde denn nu, so in'n Vorbigahn, sienen Jung up den Namen „Otto“ an. De Deerns wollen nu of all glicks anfangen, den Jung bie'n Namen to nennen, wenn se dar biestunnen un keeken to, wenn Grozmudder em inbundelde. Dar woll Grozmudder aber nix von wäten! „Mä, nä“, sä se, „dat schall nich good sien! Ich bin jo nich überglößch, aber, dar hool ich of nix von, datt man 'n Kind eher bie'n Namen nennt, eher datt dat dofft is. Sone Kinner, de schöt völ lichter starben, un wi wollen usen lüttjen Vollker doch geern bolen!“

Ja, dar harr Grozmudder 'n wahret Woord seggt! 'n ganzen gefährlichen Schreehals un Vollker weer de Slungel! Un wat makde de Bengel ähr all nah'n paar Wäken dat Leben sur!

„Antjen, kumm doch mal gau her!“ reep se faken ganz vertwiebelt, „Antjen, hool' em mal mit fast! Ich kann den Bengel nich bändigen! He fallt mi noch von'n Schoot, so as de to Kehr geiht, wenn ik em dat Wickelband ummaken will! Kiel mal henn, wat'n Wutkopp, wat'n Adder! O, o! Ich bin bange, de schreet sic noch mal dat Lief ut! Kiek mal, he ward all ganz wittschen um'r Nase!“

So lange, as de lüttje Mann ut sien Bunnel rut un naakt weer, weer ganz good mit em umtogahn. He leeg denn as so'n Hæpogge in'r Badebaljen oder up Grozmudder ährn Schoot un sä nix. Blot, wenn he wedder in de Plunnen scholl, denn schreede he as so'n Heide. — Genmal, as Grozmudder em just wedder so recht fein sauber un droge up Schick harr, un wedder to Quadder in de Weegen leggen woll, dar — in'n lekten Ogenblick — gleet ähr de Bengel von'n Schoot un seilde überkopps wedder in de

Badebaljen rin. Dat geef nu'n Upstand un'n Mullör in'n Huse! Grokmudder weer hannig fräsch un verswor sic hoch un hillig, den olen Skopp überhaupt nich wedder an-tosaten. Se weer dar all to old to, un se woll keenen Woord up'n Gewäten hebben! — „Herrjees, Mudder!“ lachte aber de junge Fro, „reg' di doch nich so up! Dat harr mi ok passeern konnt. Dat hett jo noch allens goed gahn! Kumm, wi hangt den ganzen natten Keerel so as he is, mit Kniepens up'r Lienen, denn kann em de Wind wedder dröge weihen!“ — „Ja“, gnurrde Grokmudder, „mal du dar man noch dien Glöppen über! Ich heff 'n schönen Schreck krägen! Dat sitt mi noch acht Dage in de Knaken, dat mark ic all! Dat geht ok mit den Bengel keenen goden Gang nich, un dat lett ganz so, as wenn dat doch noch mal 'n Unglückskind ward. Ich woll blot, datt dat Kind Gotts eerst dofft weer!“

Tschä, mit dat Döpen weer dat nu aber ok so'n verdeihde Sake! Antjen, de in'n Dom bie Pastor Merkel dofft un kumfermeert weer, stund natürlich stief up ähr Stuck, datt de den Jung ok döpen scholl. He harr de ganzen sief Deerns dofft un dar weer garkeen Fragen bie, dat he den Jung ok döpen däh. Wenn de Pastor frank weer, un de Bodegrau harr, denn mossen se so lange töben, bit dat he wedder bäter weer. Se weer nich überglüßch, un wat darum passeern scholl, dat passeerde ok so, of mit, of ohne Döpe. — Grokmudder sa up't Leyde nix mehr, se schuttkoppde blot, un meende: mit den Jung gung dat keenen goden Gang! Se glosde jetzt ok daran, wat de Smidtsche seggt harr, dat wurd 'n Unglückskind, von wegen den blauen Strich über de Näse.

Dat scholl sic ok bold utwiesen, datt de Smidtsche recht harr! — Just an den Dag, as dat Sonndagskind seß Wäken

old weer, treet Antjen tofällig in de Kamern rin, wo de Junge sleep. Von'r Weegen her hörde se so'n affonnerlichen Lud, just as so'n Snucken un Hickoppen. Neeschierig, un so'n bätzen besorgt keek se nah den Lüttjen, un kreeg 'n ganz bannigen Schreck über dat, wat se dar seeg. Dat Kind wingerde mit de lüttjen Füste vor't Gesicht rum un weer gleinig rot. Darbi leet dat, as wenn dat Worm sick an wat worgde, wat em in'n Halse feet. — Fro Alldags weer'n resolute Fro un'n erfahrene Mudder. Kort entslaten packte se den Jung bie beide Hänette un reet em de Arms über'n Kopp, wat'n jo ummer dohn schall, wenn Kinner wat in'n Halse krügen heft. De Junge fung nu an to hosten, kreeg aber noch keen Lust. Fro Alldags makte em nu den Mund apen, langde dar mit de Fingers 'rin un kreeg dar to ähren Schreck, aber ok to ähre grote Freide — 'n Rinnen Ukiebrot*) rut! — Mike feet wieldeß ganz unschullig vor d'r Dör up'n Sull un vertehrde den Rest von ähr Frühstucks-bodderbrod. — Na so'n paar Krüz- un Querfragen keem dat denn ok an'n Dag, dat se den lüttjen Broder blot mal so'n bätzen von ähr Bodderbrod abgeben wollt harr. De weer ok woll hungerig, denn de kreeg jo nie wat to äten, blot ummer wat to drinken. — Dat hulp aber allens nix, Mike kreeg vor ähre Goodhartigkeit eerstmal 'n duchtige Salbe, un darto dat strenge Verbodd, nie wedder an de Weegen 'rantogahn.

As aber 'n Stunne naher Fro Alldags mit den Lüttjen alleen weer, um em sien Recht tu geben, as dat Wesen ähr so warm un grall an'n Harten leeg, dar fullerden ähr aber doch so'n paar blanke, heete Tranen de Backen dal un fullen langsam dat Kind up den Kopp, in dat siene witte Haar.

*) Graubrot, ausgesiebtes Brot.

Dat weerden Freiden- un Dankestranen, de vergoot de Mudder, as se daran dachte, datt dit Stuk von ähren Leben, wat se väl, väl leeber harr as sic̄ sibbens, datt dit lüttje Wesen nu kold un dood darher liggen koum, wenn se nich noch to'r rechten Tied kamen weer, um dat to retten. Un de Lüttje reet wedder siene groten blauen Ogen wied apen un keek ähr grot an, as wenn he seggen woll: Meenst du mi? — Dar drückde em de Mudder fast an't Harte, kusste em den lüttjen Mund un de klaren blauen Ogen un dachte darbie: O, koum man so'n Kind doch so dör't ganze, lange Leben hendor drägen! Alle Gefahr, allens wat em Schaden deicht, ummer sibbens von em awennen, un em darto ran-treden, dat Gode to dohn, dat Slechte to laten! — Mudder-harte! —

Wielbecke feet Grokmudder mit Mike in'r Stuben, wißde ähr de lekten Tränen af, un leet sic̄ to'n sibenteinsten Mal dat Verspräken geben, dat se dat ok ganz, ganz gewiß nich wedder dohn woll! Mit so lüttje zarte Kinner — meende Grokmudder — dor kounnen blot grote vernunftige Lüde umgahn. De wussen darmit Bescheid, un wussen, wat so'n Kind goed weer!

Endlich keem nu ok de fierlige Dag, datt de lüttje Alldag doffst weern scholl! Pastor Merkel harr Bescheid schickt, datt he Antjen to Gefallen den annern Sonndag keem, Alldags mochen em doch 'n Wagen schicken, un dat nich for ungood nehmen, wenn he mit eenen Husschoh keem, wiel dat he 'n dicke Foot harr. Dat weer nu 'n Upstand in Alldags Huse, een Schruppen un Schüern un Reinmaken, just as wenn dat de Sunnabend vor Bingsten weer! Up't lekte keem noch dat Sandstreien in'r Borderstuben, un dat leet Grokmudder sic̄

nich nehmen, wiel datt se nah ähre Meenung dar den besten Slag von weg harr. Nah dat Sandstreien droff keen Minsch wedder in'r Stuben 'rinpetten, denn de Pastor scholl de Gerste sien. — Dat geef nu 'n Upsehen achtern Diek, as de Kutschwagen vor Alldags Huse heelt, un de ol' Pastor Merkel sitz dar rut quälde. He weer von buten noch so recht von'r olen Kante; aber siene Predigten tütgen ummer von grote Klokkheit un Minschenkenntnis.

De fies Alldags Deerns stunden nu al' in Rege un Glied an'r Wand in'r Stuben, un harrn de Hänne vor de witten Schortens foolt. Mike harr'n ganz dick verbruldet Gesicht. Se harr eerst gar nich mit 'rin wollt, wiel datt Großmudder ärh tarrt harr un harr ärh draut, se wollt den Unkel Pastor nahseggen, datt se den lüttjen Broder 'n Uziebrodrinnen in'n Hals prummelt harr. — De Pastor harr vor all' siene fröhern Döplinge 'n fründlig' Woord, un nu wurd denn de Hauptperson von't Ganze, dat Sonndagskind, 'rinbrocht! Hitt! Wat weer de Bengel sien, in siene feinet laaget wittet Döpkleed un de lüttje siene gestickte Döpelmußen, wat dat Alldag'sche Familienstück weer. Aber, just as wenn he't den goden Pastor to'n Tort däh, so reet de Keerel dat Schott apen, un bollkde von Anfang bit to Enne gegen de Predigt an, so datt de geistliche Herr siene eegen Woord nich hören kunn, välveneriger de, de dar umtosstunnen. Dat Dullste weer noch, dat de ole Nätzopp den Pastor an den Armel von sienen Talar packde, just in den Ogenblick, as he den Segen un de Waterdruppens hebben scholl.

„O Je, o Je!“ sä Mudder Alldags naher, as de Pastor weg weer, „nä, nä, wat heff ic mi argert, ic harr em woll wecke baxen konnt! Den vermuixten, unleddigen Bengel von

Jung! Wat heff ik mi scheniert vor den Pastor, von wegen de gräfige Volkeree!" De Nahberschen, de bie Alldags up'r Delen stahn un tohört harrn, meenden, as se nah Huſe slarden, dat weer jammerschade wesen, datt man bie dat Geschricht nix verstahn konnt harr, aber sein weer dat doch wesen, un de Pastor harr sien Saken goed makt. De Smidtsche sä noch, se harr man blot ummer nah den Pastor sienen dicken Foot mit den Hüsschoh fäken, un dat weer doch aller Ehren weert, datt de Pastor in sonen Toftanne sick de Meite makt harr. Blot mit den Bengel sien gräsiget Schree'n, dat weer jo rein to'n Weglopen wesen, un ähr weerent rejell de Haar darbie to Varge kamen! Tschä, se sä überhaupt nich good for dat Kind! Nah allen, wat'n dar bit so wied for Maleschen mit beläst harr, gung dat keenen goden Gang darmit! Vornehmlich de blaue Strich! Na: „Unberufen — unbefchrien — dreimal untern Tisch geklopft! Wi willt Beste hopen!" — „Tschä, dat seggen Se man noch mal, Fro Smidts!" sä de Buzmeiersche, „um Alldags scholl mi't duern, wenn jem de Jung nich good inslahn däh. Dat fund doch anners so ornklike, ehrbare Lüe!" —

Numm's weer glücklicher, as Grokmudder Alldags, datt se den Jung nu unner Dack un Fack harrn! Nu konn em jo so lichte nix paheern! Nu noch 'n paar Wäken, denn weer he ut dat dusselige Vierteljahr eut, un denn konnen dr' all mal 'n Machtwoord mit suaden un em ok mal up'n Diek in'n Sunnenſchien setzen. Vor't eerste harr Ottjen, so wurd he nu ropaen — aber noch fudder nix up'r Welt to dohn, as fluchhälzen, schree'n un slapen. — Dat sloog aber ok allens duchtig bie em an, he wurd dick un schier, un Grokmudder meende, dat he nu all ehrder mal 'n Küßs verdrägen konn.

— De lüttje Mike harr se aber noch ummer hannig up'n Kieker, un wahrshode ärj jeden Dag, nich an de Weegen ran to gahn. — Aber, so behott de Alltagsfamilie of mit dat Sonndagskind Ottjen weer, dat leet doch, as wenn hee'n Unglückskind weer un bleef, un über dat dulle Stuckschen, wat de gode, sorgsame Großmudder fulbens mit em upföhrde, darüber hett se noch nah Jahr un Dag ähre bitterlichsten Trauen vergaten. — Dat Stuck harr Ottjen aber of up'n Haar dat Lebenslicht utblasen, un dat keem so:

III.

De Boomgeist holst Wacht! — Wo is de Jung? —
Ottjen is blykeblau. — Großmudder verhalt sic wedder.
— De Dikkoppen kennt den Boomgeist of.

Dat weer an'n Mandag Morgen. Antjen stund achtern in'r Waschköken an'n Waschtrog. Großmudder hanteerde in'r groten Kamern un makde de Bedden. In disse Kamern, de so'n häten düster weer, stunnen twee grote zweesleepern Bedden un Ottjen siene Weegen. Großmudder pleggte dat bien Beddemaken so intorichten, dat se de Kussens un Bettstücken von dat eene Bedde eerst up dat annere lä, denn uppschuttde un torechtkloppde un denn wedder uplä. — Just so makte se dat of hüte. Däken, Pöhl, Kopfkussens un dat sware Unnerbedde lä se up de annere Bettstä, schuttde, kloppde, streek un wischde un woll just wedder anfangen, dat Bedde uptolegen, as so'n dägten Wind über den Diek weihde, so datt de Pappelboom hannig an to brusen fung un dat lüttje Kamerfinster mit'n duchtigen

Klapps toweihde. Darbie weern denn ok so'n paar half-dröge Bläder von den Boom afweicht, un weern just in Ottjen sien Weegen un unner dat Verdeck flagen. Sachte treet Grokmudder an de Weegen, um de olen Bläder von dat Kind 'raftonehmen. Se kreeg aber 'n bannigen Prall un wußt gar nich, wat se to sehen kreeg, as de Weegen leddig weer. Se harr doch gloost, dat de Lüttje in't Weegen leeg un sleep! Antjen stund un wusch, aber, wo moch dat Kind denn sien? De ole Fro treet nu ut de Kamern, un gung neeschierig in de annere, wo se fulbens sleep, aber ok dar weer keen Ottjen to sehn. — Nu gung se nah ähr Dochter un froog so'n bätzen angstig: „Segg mal Antjen, wo heft du denn den Jung laten?“ — Antjen lachte so'n bätzen knäpsch un anterde: „Heft den denn noch nich funnen, Mudder? Ich woll di all seggen, du schoßt 'n bätzen sachte sien, dat he recht lange floppt un us nich bi dr Arbeit uphollt. Och, he weer aber ok so möe! un dat heff ik em man so up mien Bedde leggt, wiel de Weegen . . .“ — „Allmächtiger Gott!“ schreeede de ole Fro un leep mit'n gräsiget Gejuch nah de Kamern. „Antjen! Beste Antjen! Help doch! Help doch! Och, och! Ich heff jo de ganzen Bedden up dat arme Kind packt!“ —

Dat weer aber ook de allerhöchste Tied! Nich 'n halbe Minute harr dat länger währen drofft! Wild harr Antjen de swaren Bettstükens gegen de Wanne smäten, as wenn dat Poppenspältig weer. Nu harr se ähr Kind an sich räten, wat deep in dat annere Bedde 'rinsackt weer. Ottjen schreeede nich. He weer dunkelbrun, harr 'n blauen Schien in't Gesicht un weer über un über natt von kolet Sweet. „Mudder!“ dat eene Woord stottde Antjen ut, eenen einzigen

gräfigen Blick smeet se ähr Mudder to, aber dar leeg de ganze, furchtbare Verwandelung von eene gequälde Mudderseele in, — un dat droop de ole Fro deep, deep in't Harte! Se sackde up dat Bedde dal, un lä beide Hänne vor dat Gesicht.—

Gene Stunne weer vergahn. „Mudder! Beste Mudder, so kumm doch to di! Kief Mudder, hier is he jo! Hier up dienen Schoot, un em fehlt jo garnix mehr! Beste Mudder! To, so verhal' di doch!“ Tschä, mit de ole gode, ehrbare un gewätenhafte Grofmudder Alltags weer aber noch lange nix antosangen. De Qualen, de ähr de Vorwürfe über ähre Sluffernheit makten, drückden ähr bannig dal! Se sloot sich mehrere Dage in ähre lüttje Kamern in, un woll nich äten un nich drinken. Blot, wenn se glofde, dat Antjen dat nich seeg, denn sleek se sich heimlich an de Weegen, huttjede mit dat Kind 'rum un weende em dat lüttje Gesicht natt. — Npt lezte keemen aber de resoluten un destigen Nahverschen mal achter ähr to bustern un settden ähr mal ornklich den Kopp torech.

Dat weer 'n Schanne weert, datt se sich dar so um harr! Dat harr in'r düstern Kamern jedeneen paheeren konnt, un de Puhmeiersche meende: „De Bengel de weer up sone Art doch nich dod to kriegen. Dat weer nu mal 'n richtiget Sonndagskind, un denn kann nix wat anhebben.“ — „Och, och“, wingerde aber Grofmudder, „wenn dat Kind dör miene Schuld wat tostott't weer, o, ik weer gewiž un wahhaftig werteran gahn! Ik gloof ok, de Jung kummt doch noch mal über ex von'r Welt, dat schöt ji sehn un beleben!“

De lezten Strahlen von de Augustsonne schienden in dat Blädergrün von den olen Pappelboom. Se danzten un spälden henn un her in dat Twiegwarks, un dat flimmerde

un flierde as Gold un Silber un dat leet, as wenn dar 'n ganzen Regenbagen dör dat Bläderwerk trok. — Unnen an den mächtigen Stamm aber stund 'n holten Weegen, un twee grote, klare blaue Ogen keeken dar verwunnert rut in de bunte Zauberwelt dar haben. Nu reckden sich twee pralle Arms von de Weegendeken hoch, un 'n paar lüttje Hänne greepen in de Lüst. Se wollen woll den bunten Volkink greepen, de dar up den unnersten Tölgen seet, un mit sienem frischen Slag den lüttjen Mann upweckt harr, de dar in't Weegen leeg. — Dar schuddelde sich sachte de ole Boom, un leet een paar blanke gröne Bläder up de Weegendeken fallen. De lüttjen Hänne greepen darnah un spälden mit de Bläder. Ok de ole Fro, de dar dune bi in den Lehnsstool seet un strickde, weer'n paar in den Schoot fullen. Ahr mög woll darbie wat infallen. Dat weern jo de sulbigen Bläder, de de Wind fortens in dat Namerfinster weicht harr! Se wischde sich wat ut de Ogen un streek denn week un sachte mit ähre welche Hand dat Kind über dat frische Gesicht. Ottjen aber lachte ähr to, keek wedder in den Boom un förde denn sachte vor sich henn. — So'n dree, veer Dickkoppen huppten up Äste un Twiege, keeken von baben ganz nippe in de Weegen, un reepen sich eenannern tu:

Tschieptschiep — Tschieptschiep! Wat dat dar hört!
Us' Sonndagskind, wo süt dat lacht!
Wi hefft't woll sehn, wi hefft't woll hört!
De Pappelboom hollt tro hier Wacht!

IV.

Ottjen is all weddermal blau! — Warum he
keenen Zirup mag un wat de ole Knipperdölling darto
seggt. — Grokmudder kann doch hannie spietsch weern!
— Mudder un Dochter labbelt sic.

„Tschä, Kinner, nü, ik segg jo man, nü, wat loopt so dree
Jahr doch henn!“ So sä Grokmudder Alldags an so'n
schönen Maimorgen, un süsszte deep up. Nägen grote
Grammbröe harr de ole Brodfro, Fro Rosenbohms, hüte
Morgen brocht, un de lä Grokmudder nu sein riegelangs
up'n Disch 'rum. Dat weer 'n ole Familienmode bie Alldags,
wenn'r Geburtsdag weer, denn geest Grammbröe, un dar
wurd nich von afgahn. Wenn Ottjen nu ok mit sien dree
Jahr noch garnich wußt, wo sic dat um dreihen däh, so seet he
doch up sienem lüttjen holsten Stool mit in Peege un Glied,
un wullde un gobberde vergnögt in sien Grammbrod. —
„Tschä, Oma!“ sä de wiesnässe Mike, de nu ok all Ostern
nah'r Schole kamen weer, „tschä, Ji seggt jo ummer, datt
Ottjen up'n Sonndag up'r Welt kamen is, denn mutt doch
ok up'n Sonndag sien Geburtsdag sien!“ — „Oha!“ lachte
Grokmudder, „so hefft wi nich wett'! Man pleggt woll to
seggen: All' Tage is keen Sonndag, un di wurd dat ok so
gahn, as den olen Schäper in'r Heide. Den harrn se ok
woll vertellt, datt he up'n Himmelfahrtsdag baren weer
un nu fierde he alle Himmelfahrtsdag sienem Geburtsdag.“
— „Oma, wenher is doch noch dien Geburtsdag?“ froog
Mike nu neeschierig. — „Och wat!“ lachte Grokmudder, „ik

heff gar keenen Geburtsdag! Weest woll, mi hett de Esel
in'n Galopp verlaren. Aber nu makt gau to, datt Zi nah'r
Schole kamt! Dat ward de höchste Tied!"

Ja, Grokmudder harr recht: All' Dage is keen Sonndag,
un bie Alldags weer hüte sogar mal wedder Waschdag. —
„Fro Alldags! Ich gah just nah'n Höcker henn, ich woll man
fragen, ob Se ok wat mittobringen harrn?“ — So reep dat
über de unnerste Husbör, un de Nahbersche Leimanns steek
den Koop dar 'röber. „Och ja!“ anterde Fro Alldags,
„wenn Se so good sien wollen, Fro Leimanns, denn bringen
Se mi doch 'n Bund Schälseepen un for 'n Grotten Blau mit,
denn bruk icke mi nich apree um antotrecken. Hier is ok
dat Geld, Fro Leimanns, un 'n dicke Dank in'n Vorruit!“ —
— Ottjen seet wieldeks in'n Huse up de Kellerluken un spälde
mit Bundhollt. Dat weer sien leefstet un bestet Spältig!
Den lüttjen gestrickden Peijaz, den Grokmudder em to'n
Geburtsdag schunkeln harr, den harr he all miteens
rapps! mit de Lähne den Kopp afrmäten, un vertimmerde
em nu ganz gräsig mit so'n dicke Stuck Bundhollt. „Hör
mal, hör mal, Antjen“, sä Grokmudder in'r Waschlöken to
ähr Dochter, „hör mal, wat de Bengel dar to Kehr geiht!
Is doch 'n rechten Bahkier! So'n richtigen Jung! — Aber
de seine lüttje Poppen kann mi doch argern! De schont
doch ok nix, de Ballast! Bin'r gestern Abend in den dicken
Regen noch ganz um nah'n Steenweg wesen, un heff'r noch
eenen natten Foot bie frägen!“ —

In de Tied, datt de beiden Froonslüde achtern in'r
Waschlöken hanteerden un Hollt un Torf zweihanden, keek
de ole Fro Leimanns wedder über de Husbör, un lä dat,
wat se halt harr, stillkens up den groten brunnen Rüsser,

de glicks lunksch von'r Husdör up'r Dälen stund. Darup lachte un nickoppde se den lüttjen Ottjen to, un smieet em 'n lüttje spike Tuten just in den Schoot. „Heff di ok wat mitbrocht to'n Geburtsdag, mien lüttje Mann! Lat't di man goed smeken, mien Stummel!“ — Darmit tusselde dat gode Blood mit ähren Pingelforf wedder achtern Diek langs un gung nah Hus. — Bon wegen dat „good smeken“, dat harr se Ottjen garnich to seggen bruft. Dat weern jo Bonntjes! Dat weer wat for Muschepund, denn de geest nich alle Dage! —

„Ich will doch mal eben nahkieken“, sä Grokmudder nah'n Tiedlang in'r Waschköken, „de Lüttje, de is mi dor so aßsonnerlich still! Man konn am Enne nich wäten, ob he sick nich . . . Huh!! Antjen! Antjen! Kumm doch mal her! Herr in deinen Reich, wo sitt de Jung ut! Och du söte Gott, wat is dat wedder for'n Mullör!“ —

Tschä, wo seeg de Jung ut! De Lüde harrn ummer seggt, von den blauen Strich, den he über de Nase harr, in dissen Ogenblick harr he nich eenen, nä, he harr woll twintig blaue Striche int' Gesicht un dat lüttje Mundwarks, Hänne un Backen, allens weer über un über vull Waschblau. — „Och, och!“ wingerde Grokmudder, „och, Antjen! He hett sick vergift't, he hett sick vergift't! Och, wat'n Mullör! Harr'n wi man 'n Bräkmiddel! Harr'n wi man Grauwatervulper (Salappe), datt he to'n Spee'en keem!“ Antjen wahrde aber ähre Ruhe. Se wischte den lüttjen Slungel eerst mal ornklich den Mund ut, heelt em de Nase to, un goot em denn vor Gewalt Mäfk in'n Hals. Ottjen vollde natürlisch, as wenn he slacht't weern scholl, so datt de ganze Nahberschupp to Dören keem. Dat meiste Bluchtern un

Vamenteern däh natürlich Fro Leimanns, de in ähr Sluffernheit de Seepen un dat Blau so hennleggt harr, datt Ottjen dat so recht to Gräpe weer. De harr denn, as he siene Bonntjes upsabbelt harr un wiel de nah mehr smedden, nah de annere spize Tuten mit dat Blau ampert. „Echä, mien Jung“, lachte de Buhmeiers, „dat's 'n anner Koorn — sā de Möller — dar beet he up'n Muskötell! Aber, sien Se man nich bange, Fro Alldags, dat Bäten dat deiht em nix nich. Mien Swiegerdochter ähr Suster ähr Nahberkind, de harr fortens of mal . . .“ „Och Kimmers, nā!“ jammerde de Leimannsche, „dat weer aber of to gräsig wesen! Wat heft Se nu mit dat Kind Gotts all vor Mackamenten harrt! Na, dat hett jo ummer noch good gahu mit em, un de Hauptsaake is jo ummer, dat bie so'n Nullör keen Ungluck passeert!“

Dat mož man aber seggen: echt weer dat Washblau wesen, un as Ottjen sien gesunken Magen sic all lange von de affsonnerlige Kost verhalt harr, harr he doch noch ummer 'n feinen, himmelblauen Schien in't Gesicht. Vornehmlich de lüttje Nāse, de mož jowoll dat meiste afträgen hebben. — Fro Leimanns leet noch jeden Morgen 'n Paar Tranen über Alldags ähr unnerste Husdör fallen, un meende up't Leyde, dat weer man noch een Glück, datt dat Kind Gotts nich of bie de Seepen gahn weer, un harr de, just as Nahbersche Trintjen Trelle, vor Limborger Keese verpunkt. —

Ottjen mož jowoll de ewige Snaderee un Bluchteree, dat studdige Gewasche un Geschür satt krägen hebben, un so sorgte he de annere Wāke fulbens dafor, datt he mal grundlich 'n annere Klör kreeg, un dat keem so:

„Zirup is 'n Broddeeß!“ pleggde Mudder Alldags to seggen, wenn de Deerns mal prakden, datt se Zirup up Brod hebbien wollen. „Wat ik an Bodbern sparen doh, dat sett ik an Brod wedder to. Je bäter datt dat smekt, je mehr ward äten, un ik mutt mi mit mien Wäkengeld inrichten!“ — As un to, wenn se de Kinner mal 'n Freide maken woll, un wenn Grokmudder sic mit for jem in't Middel lä, denn leet se aber doch mal 'n Pund Zirup halen. In'r letzten Tied weer dat fakener vorkamen, un dat keem davon, datt Ottjen, de nu of all ganz sein an to quasseln fung, duchtig mit bädeln hulp. He töckte sien Mudder denn an'r Schorten, konn mit sien groten blauen Ogen so biddwiese kieken un stamerde up sien Art: „Ottzen of up Ziepers upheben!“ — Denn geef Mudder nah, un Tine moch mit'n Mälkspott los un „Ziepers“ halen. —

Ottjen pleggde nu of all, wenn mal de unnerste Husdör apen stund, up eegene Lust butenhus up Reisen to gahn, un de Frovenslüe harrn d'r denn ähr Spill mit, datt se den Krauel de Spoor wahrden un em hottden. — So weer he denn acht Dage nah den Blaudag of mal wedder mit'n sauber reinet Kattunkleed un 'n seine geplättde Schorten ut'n Huſe rut swuttjet un up Unnernehmungen utgahn. Dat wussen de Frovenslüe all garnich anners, wenn he wedder an de Borg keem, denn stund he to, as so'n lüttjet Farken! Aber an den Morgen reep Grokmudder doch wedder usen Herrgott un all sien Heiligen an un weer bienah vor Schreck in Amidam fullen, as se den lüttjen Neeger seeg, de dar in'r Husdör stund, dat Schott apen reet un brullde: „Anzen, pumme her! Ottzen ma ne Ziepers!“ — (Dat Antjen kumm mal her! harr he

natürlich von sien Grokmudder upsnappt.) — — Na, dat weer denn jo nu ok ditmal dat eerste, wat se juchte, as se den lüttjen Swienägel seeg, de dat Utschn harr, as wenn he koppöber in'r Teerbalsjen legen harr. O, o, o! Beer dat wedder 'n Upstand. Och, wat geef dat wedder for'n Glend un'n Buhä in'n Huse; dar hulp keen Seepen un keen Water, de dicke, brune Teer seet Ottjen in Tüg, Haar un Gesicht, un darbie volkde he noch in eensweg: „Ottzen ma nee Ziepers!“, wiel datt he den Mund ok vull harr. — Dar treet so'n ollern Mann mit so'n griesen Knebelbart vor de Husdör, un so in so'n affonnerlich Mischnasch von süddütsch Hoch un Platt: „Des misse Se mit Buter offriebe, Fru Olttogs! Der gleene Odo hot sich schedderig gemocht do hiebe bie'n Reibo, wo de Timmerleide de Volkens ondähren!“ — „Ja, mit Buter!“ anterde Grokmudder Alldags vergreelt, „mit Buter! Dar kön' wi jo 'n ganzet Bund Bodbern up versmären! Wenn Se dat sehn hefft, datt dat Farken bie'n Teerammer to kleien gung, denn harrn Se em jo man von wegstuken un nah Hus jagen konnt! Wo sitt he nu ut! Just as wenn so'n Swien Sonndag hett.“ „Se reege sich väl zu dull us, Fru Olttogs!“ gnarrde de Mann bedachtam, un streek sic den Knebelbart. „Wisse Se, mit dr're needischen Ruhe un so'n bädem Phiersowie, wisse Se, dar gämmmt mir 'n ganze Barg wider, Fru Olttogs!“ — „Tschä“, anterde Grokmudder fort un schrappte un wißhde noch ummer an den lüttjen Teerdübel 'rum, „dat Kram dat kenn ic nich, wo Se dar eben von seggt. Kann'n dar ok Teer mit wegkriegen, oder wat is dat?“ — Troz dat Teerelend moch de junge Fru doch lut uplachen, denn se weer 'n ganzen Barg plietscher as ähr Swieger.

mudder. Se wennde sicke denn an den Nahber un sā: „Ik verstaß Se woll, Herr Nolling, Mudder de kann ut de fromden Wöre nich so flooke weern, wäten Se woll. Aber argerlich is dat doch ok, wenn man eben so'n Kind sauber un akrat up Schik hett, un dat kummt een denn so wedder in't Hus.“ — „In der Weise hebbien Sie recht, Fru Olltogs! Awer Sie misse bedenke, Ginder, das sind in d'r Ehe Rosen, die awer ok recht viele Dornen hebbien! Dat mir se großtrecken, dat is der Dribut, den mir unsere eegnen Eldern abbezohlen, die hamm uns ok under Sorchien un Miehen großgetreckt, um . . .“ — „Hahahaha!“ lachte Grokmudder, „dat schutt eenen doch in't Lachent, von wegen „daz mir se großtrecken“. Wat willt Se denn? Dar könt Se jo gar nich von mitsnacken! Se hefft jo nie Kinner harrt, un dat will' ik Se man seggen: de Kinner, de Se nich hefft, de könt sicke freien, dat se gar nich up'r Welt sund! Ik meen man, de harrn 'n feinen Badder krägen! Dat nehmen Se mi nich vor ungoood!“ — „Ojee, Fru Olltogs!“ sā de Ole un dreihde sicke fort um, „Sie wern mir zu beseenlich, Fru Olltogs!“ — He dreihde sicke aber noch eenmal nah de junge Fru um un sā: „Ik hebb den gleenen Odo zu schätz zu sehn krägen, ols er sicke all vulgefleit hadde. Ik hett em anners schon gehiedet, dat kännen Se globen, Fru Olltogs! Ik hebb 'n warmet Herz vor Ginder, un den gleenen Odo hebb icke geern zu lie'en. In den Gerl do schteckt was dadrinne. De hett so'n richtjet Diplomategesicht un 'n baar scheene Auchen. Dat werd noch mol 'n dichther Gerl, Fru Olltogs! Verlassen Se sicke up!“ — „Aber, beste Mudder“, sā Antjen, as de Ole langsam un mit swaren Tränen den schrägen Weg rupgung, de up den Dick 'nup führde. „De

ole Mann hett us doch nix to nahe dahn . . .“ „Och wat“, iewerte Grokmudder vergrellt, „ich kann den olen Fulruk nu mal nich up't Fell kieken! Den ganzen uitgeleggt Dag lunkepunkt de ole Lischenträer dar up'n Diek rum un stillt usen Herrgott den Dag af. De ohle Wahl dar gunnen is all rejell glatt un blank schürt, so as de Fent sic nu all de Jahren darup rumflenzt. Week woll, dat's ok so eenen von de Art, de ganz geern Lust hefft, wat to dohn, blot dat draff um Gotteswillen nich in Arbeit utarten. Wat frag ic überhaupt nah den Keerl mit all sien Kloofsnaderee. Ich kann mi jedes Mal argern, wenn mi de ole Nase-Nase öbern Hadd loppt. Wat doh wi mit dat ole fromde Pack hier achtern Diek.“

„Tschä“, sä Fro Antjen un schuttkoppde, „wi willt lecker dat Book tomaken, Mudder. Wi hefft'r us all so faken um fathaft, un wi komt doch nich up eenen Punkt. Ich for mien Part mag den olen Nolling ganz geern verdrägen. He is gar keen Dummen, un schall jo ok all väl dörmalt hebben.“ — „Ja“, lachte Grokmudder bätzch, „dat seggt Kasper up'n Freemark ok. Ich habe viele Slachten mitgemacht; ok in Hamborg up'r Wanzenjagd! — Week woll, du brukst blot sien gleinige Nase antokieken! De Tippel let just so as Ottjen siene vergahne Wäke, von wegen de Blaututen. He lett sien Fro quälen un arbeien, un wenn he sien supen' Schur kriegt, denn . . .“ Antjen hörde all gar nich mehr, wat ehr Mudder dar noch allens schimpde un rantelde. Se weer mit ähr lüttjet Teefsarken in de Waschköken tagt un probeerde all ähr Kunststudschen, um ut den Neger wedder so'n halßwegs vernunftigen Minshen to maken.

V.

Ottjen geiht up Reisen. — He bringt of ummer wat Heines mit! — Grokmudder un de Voomegist. — Ottjen verförrnt sich mit de Katte un ward Mitglied von den Tierquälverein. — Da spölent! De Stäbel is verhegt un danzt alleen. — Arme Puh!

„So'n Hund von Beerd! — sä de Jung, — dar reet he up'n Katte.“ Ut dit Sprükwoord kann'n düdlich marken, wat de Volkswiz for 'n Meenung über Jungens hett, un of mit usen Ottjen sien Vernunftigkeit schall man blot de butwennige Minsch, un vornehmlich sien Klör meent sien. — Von de ahnwäten Streiche, de he in sien druddet Jahr un in sienem Unverstand utsäten hett, dar leet sich alleen all 'n Book von maken. Aberall seet he bie to Kleien un to nuschen. Allens kunn he bruken un wat he up siene Fahrten in'r Nägele von't Hus just in de Fingers kreeg, dat släpde he of mit an't Hus, dat heet, wenn dat nich just gleinig' ISEN oder Möhlensteene weeren. — Ganz duhne bie Alltags Huse wurd' von'r Krüzstraten her 'n nee'e Straten anlegt un wenn use Maat bie de Afbruche un up de Voestäen rumhanteeren kunn, denn weer he so recht up sienem Just. Fürholt, zweie Potte, ole Tufeln, ja, sogar 'n paar dicke dode Rotten suchte he sich denn von de Schuttblüts, un släpde allens trolich an de Borg un kenterde dat denn über de unnerste Husdör. — „Nä, nä, man scholl den olen Undägt rejell anbinnen!“ jammerden de Frovenslüe denn faken, wenn dat lüttje Buttarken sich mal gar to dull inkleit

harr, un denn kreeg he mal for'n paar Dage Husarrest. In'n Huise geef he denn eersten recht sienen Schick an, un stellde allens up'n Kopp. Denn konn he aber of wedder so siene Schu'ern hebben, wo he so ganz still for sich alleen up'n Husdörsull seet un nah den Heben oder in den Pappelboom keek. Wenn he dar denn so seet, un keek un keek, as wenn he al' de enkelten Bläder an den Boom tellen woll, denn pleggde Grokmudder so vor sich henn to lachen, sleekt sich denn of woll sachte von achtern an Ottjen ran, lä em ähren lunkten Arm um den Hals un wiesde mit de annen Hand nah den Boom. „Eschä!“ sä se denn ganz eernsthaft, un keek den Lüttjen sharp in de Ogen, „den Boom, den wahr man ummer! Dar sitt 'n Geist in! De kennt di ganz genau un weet of allens, wat du deihst! Wenn du artig bist, denn is he ganz still un rögt sich nich. Aber wenn du mal undägtsch bist un nich hören wullt, denn schaft mal sehn! Denn schellt de Boom mit di un he kann di of mit siene langen Tölgen recken un di von babendal ganz duchtig verprügeln un strippsen, wenn du dar so unnerdör geihst; id rah' di blot: Denk an mi un wahr du ummer den Boom.“ Dat weer doch affonnerlich — of de Boomgeist dat woll de ole Fro nachtens openbart harr? — In sone stille Stunne weer usen Ottjen dat denn mal passeert, dat Alltags ähre swarte Katte em über Kopp von'n Gull smäten harr, as so'n groten Hund achter ähr to jagen wesen weer un se in'n lechten Ogenblick noch int Hus wischde. Ottjen weer bie disse Kattenjagd dreemal kubbums schaten un harr sich 'n bannige Bulen weghalt. — Von de Lied an harr he nu 'n ganz bannigen Pieck up de Katte, un wenn he ähr to sehn kreeg, denn gung dat: „Hitt, du ole Bolze, du Gotan du!“

— Dat weerent Grofmudder ähre Wöre wesen un de harr he glieks upsnappt. Mit Fürtangen un Bundholt weer he achter de Katte to stakern un suchte ähr weke totopulen, wo he man konn. — Disse Feendschupp weer denn of de Ursake, datt Grofmudder mal wedder 'n bannigen Schreck in de Knaken kreeg. Ottjen pleggde of woll, wenn he de Katte mal so von achtern beluern konn, dat Deert bie'n Steert to faten, nehm den Steert denn unnern Arm un gung denn mit de Katte langs de Glitschen, as wenn he 'n Släen achter sich harr. — So harr he ähr denn of mal wedder in de Kamern rintarri, un keen bold darup ahne de Katte wedder rut. — „Wo mag de ol' Katte woll stäken?“ froog Fro Alldag ähr Mudder in'r Köken. „Ich hör ähr all 'n ganze Tiedlang so wehleidig jaueln, un dat klingt so wied weg, just, as wenn se sich wo besangen hett.“ — „De hett de Flätangel von Jung doch nich am Enne int Kleederschapp krägen? He sitt d'r jo stäbig achter to bustern.“ — Darmit tusselde Grofmudder nah dat Schapp un keek to. Dar seet aber keen Katte in, un of up'n Böhn un in'r Waschköken weer se nich to finnen. „Puh, Puh, Puh!“ klung dat dört ganze Hus un Ottjen spälde wieldeß ganz unschullig un vergnögt vor d'r Dör. „Puh, Puh, Puh!“ reep he af un an sogar noch mit. Up eenmal hörde Antjen von'r Kamern her 'n gräsiget Geschricht un Grofmudder keem dar in eene Fahrt ruisstorten un bluchterde: „Huuuh, Antjen! Kumm doch mal her! Dat spökend dar in'r Kamern! Huguttgutt, wo gräsig, wo gräsig!“ — „Wat is'r denn? Wat is'r denn?“ froog Antjen angstig. Aber Grofmudder wiesde ummer nah de Kamerdör un ankde: „Dar, dar! Huuh, wo gräsig! Wat mag dat sien? Wat hett dat to bedüen? Huuh, kiek

mal henn, dar kummt he rut, dar kummt he rut! Früderk
sien groten Schäftstäbel de danzt dar rum! Huuh, wo gräsig,
wo gräsig!" — Dat weer aber of 'n Anblick, datt eenen woll
in'n eersten Schrek de Haar to Varge kamen konnen, un of
Geo Alldags lä sitz beide Hänne up de Hartkuhlen, as se dat
Spillwark seeg! Wat weer dat? Wo konn dat angahn?
Dar danzte wahrhaftig ähr Mann sien groten Kneftstäbel
mit de Sahlen nah haben ut'r Kamerdör rut! He huppde
un dreihde sic, wackelde henn un her un fullt denn mal
wedder um. Up eemal fung aber Antjen so lud an to
lachen, datt Grokmudder nich anners meende, as datt se von
den Schrek to völ un de Lachkrämpfe krägen harr. In'n
annern Ogenblick moch se aber all von Harten mitlachen,
denn ähr Dochter kreeg nu den Stäbel to faten un sä: „Och
och, arme Puhi! Kannst du d'r nich wedder rut? Wer hett
di denn in den olen Stäbel rinstäken?" — Datt Ottjen sien
Hand darbie in Spill harrt harr, dat konn'u woll marken,
wiel man sehn konn, wat he sic mit de Katte asbengelt harr,
denn de ganzen Arms weern verkleit. Of he dat Tier nu
mit den Kopp in den Stäbelschäft steiken harr, oder of se
ut' Versehn dar rinkrabbelt weer, un harr in ähr Angst
meent, datt dat Dings 'n Uitgang harr, fort, se harr dar
in fasthäten un konn'r nich wedder rut. Blot de achtersten
Bootjen harr se noch free harrt, un bie den Versök, sic
uptorichten, weer se denn mit den Stäbel rumbanzt. —
Grokmudder flagte noch lange Tied naher, datt se faken
nachts von'n groten Stäbel drommen däh, de immer in
cenen Suus mit ähr rumbanzen däh; so weer ähr dat up de
Nerven slahn. —

VI.

Ottjen Alldag as Inbräker. — „Freschen Schellfisch?“ — Warum de Foh in'n Höhnerstall so weent. — Ottjen ward übera Tun sienzt. — „Der kommt nicht wieder!“ — Dat Kinnerparadies.

„Kuck mal, kuck mal!“ sü Frollein Anna Engeltens eenes Morgens to ähr Swester. „Kuck mal, Emilie, da ist wahrhaftig wieder der kleine Alldag in unserm Garten! Ich möchte doch wirklich mal herausbekommen, wie der kleine Kaper es eigentlich anfängt, durch das Heck zu kommen?“ — Tschä, dat wuß aber man Ottjen ganz alleen! He harr dat rutschauffelt, datt dat holsten Gestick achter den bree'n Stickebeernbusch eene tweie Latten harr. De Nagel, wo se unnen mit fastnagelt wesen weer, weer woll zweirust't un so seet de Latten blot noch haben fast, leet sich denn lichtfarig unnen up de Sied schubben un fullt denn wedder trugge, wenn Ottjen dar twischendör swuttjet weer.

Wenn he dar denn so'n Tiedlang 'rumputtjet un allens groot un neeschierig ankäken harr, wenn he denn up't Leckde anfang, de Stickebeernbusche un de Blomenbeeten to plunieren, denn freegen em meist de Frolleins bie'n Ranthaken un settden em mit so'n leifigen Swung wedder übern Tun; denn man weet jo, datt se up ähren Garen just so eegen weern as up ehr Staatsstuben. Meist freeg he denn noch vorher 'n Stuk Randiszucker, 'n lüttjen Koken oder 'n Handvull Kasbeern un so dr wat her in de Hand gestäken un 'n ganzen Varg Vermahnungen, jo recht artig to sien,

darto. Ottjen mō̄k denn jowoll denken: Snack Ji man to! De Haupsake is, datt dat hier wat for'n Snabel gift, un ik kam doch bold wedder! Frollein Emilie harr just to ähr Swester seggt: „Och laž ihn man mal, Anna. Wollen erst mal sehn, was er wohl angibt“. In dissen Ogenblick pingelde aber de Frolleins ähre Husdöhr un von'r Krüzstraten her reep so'n scharpe Stimme in't Hus: „Hiete Morgen mal 'n bätzen gefällig, Frollein Engelkens? Frischen Schellfisch oder 'n paar feine labennige Butte?“ — De Frolleins keken sich eenannern an un de Gene meende: „Ja, wie denkst du darüber? Fisch haben wir lange nicht gehabt und ich wäre nicht abgeneigt. Aber wenn er nur wirklich frisch und nicht zu teuer ist.“ — Darmit kunnen de beiden olen Frolleins denn up un gungen nah de Husdelen. — Dune bie de Husdör schaukelde sich de grote griesgröne Papagei in sien Bur, keek ganz unnerfiensich ut de Ogen un quarkde un snaterde in eens weg: „Mak de Dör to! Mak de Dör to! Frollein! Dar is weer! — Dat Wäkenblatt! Dat Wäkenblatt! Holt Mul! Holt Mul! Dör to! Dör to!“ — Wieldeß datt nu de beiden Frolleins, de Papagei un de Fischfro sich mit de „labennigen“ Butte un de doden Schellfische afquälten un fibbelden un fabbelden, harr use Ottjen sien Niek alleen in den groten feinen Garen un puttjede von een Blomenbeet nah dat annere. Allens wat sein utsitt un vornehmlich wat bunt is, dat is wat for Kinner un de erste Gedanke is: Hebben! — So harr he sich denn all 'n ganz feine Schorten full Blomen astrappt, as he an den langen Utlop von Engelkens ähr Höhnerbur keem un neeschierig dör dat Wirdrahtgitter keef! Hm! Dat weer wat! „Puh, Puh!“ reep he so'n paar Mal, aber he markde

bald, dat dat 'n ganz aßsonnerlige Art von Bolzen sien möß. De gungen Al' up twee Beene un vornehmlich dat grote Deert, mit dat spise Snutwark un de gleinigrooe Muhen up'n Kopp, dat harr he bannig up'n Bisier! — „Hukukuk!“ futerde em de Hahn nu aber an, denn dat weer so'n rechten vergreßden Italjäner un pafzde schändlich up'n Kanehl. Ottjen weer aber keen bangen Keerl. Fix troc he sick eenen von de grünen Blomenstöcker ut so'n Beet un fung nu an, darmit dör dat Drahtgitter to stakern, um den Hahn wecke totopulen. Dat Spillwark woll aber so recht nich slutschen. De Hahn freihde un weihde mit de Flunken, aber Ottjen kunn em nich an't Fell kamen. De Kram möß anners anfungen weern, un bold harr he denn ok rutklamüsert, datt de Utlop ok so'n Art Dör harr. He makte mit sienem Stock den Knacken trugge un swuttschede in den Utlop rin. Indensulbigen Ogenblick, as Ottjen in dat Höhnerbur rintornde, weihde de Hahn aber leisig as de Wind an em vorbie un futerde un schimpde nu von buten vor dat Gitter rum, schändlich vergreßt über den frommden Gast, de so frech un verwagen sienen Hus- un Famielenfräen stört un em in sien Gerechtsame an'n Wagen fahrt weer. Usen Ottjen sackde aber bold dat Hart in de Schoh, denn dar binnen geef dat unner dat Höhnervolk so'n grässigen Upstand, as wenn de Foz unner jem kamen weer, so dat Ottjen angst un bange wurd. Dat weer een Gekakels un Gebluchter, een Fleegen, Fluchten un Flunkenslahn rund um em to un über sienem Kopp weg, datt he in sien Angst dat Schott apenreet un luhhals an to bolken fung. Dat Slimmste weer noch, datt de ole Knacken von de Dör achter em wedder dalslahn weer, so datt he nich ut noch in konn. To sienem Glück

keemen aber bald de Frolleins ut'n Huse, un wenn se ok vor Überraschung de Hänne tosamenslogen un dat gar nich kleen kriegen konnen, up wat for'n Art ühr Hahn ut dat Dur un de affonnerlige frommde Stellverträer dar rin kamen weer, so makten se den lüttjen Slungel doch eerst mal wedder in Freeheit. „Junge, Junge! Du ungezogener Schlingel!“ gung dat woll so'n half Stiege mal, „wie bist du da bloß hineingekommen?“ — „Baah! — Buuh! — Ah!“ vollde Ottjen as Antwoord un reef sic mit de lüttjen knutten Füste de Ogen. Wenn he nu gloofde, dat de olen Tanten, de anners ummer so goodhartig un so fründlich gegen em weern, datt de em ok dittmal über sien Glend weghelpen oder em noch so'n bätzen up'n Smack in de Hänne prummeln würden, denn harr he sic aber schändlich in'n hollten Messer snäeu. Rips, raps, kreeg Frollein Anna em bi de Schabracken, klappte em mit'n slanken Arm so'n paar achtern vor — wat ühr höllschen leisig anstund, wiel dat Mattenutkloppen ummer ähre Arbeit weer — un „Kantholz!“ gung dat öbern Tun mit em! „Du alter, böser Lümmel, du!“ kreeg he noch achternah. „Lah dich bloß nicht wieder blicken, du eischer Junge! Du Kaper!“ — Ottjen, de vor Schreck ganz dat Brullen vergäten harr, keek mit sien groten Ogen dör dat Lattenwarks von den Tun un makte 'n Gesicht, as wenn he just von'n Mand fullen weer. „Nu kuck mal, Emilie, was er noch frech und herausfordernd kuckt! Na, der wird noch mal gut! Das wird noch mal 'n ganz schlimmer Kaper!“ Ja, datt in usen Ottjen 'n ganzen Jann-Dickfell in steek, datt kunn'n in dissen Ogenblick spören. Em mossen jowoll de Wöre von sien Grokmudder noch in de Ohren klingen, de se de Kätte toropen harr, denn he steek de lüttje Nase dör de

Latten un schimpde dör den Tun: „Du ole Volze! Du Gotan!“

„Nicht doch!“ mahnde Frollein Emilie ähre jungere Swester, de über Ottjen sien Geschimp ganz fuchtig wurd un em dör dat Gestick eenen recken woll. „Nicht doch, Anna! Bedenke, daß das Kind in diesem Alter überhaupt noch kein Unterscheidungsvermögen über gut und böse hat. Aber die Art, wie wir ihn hinausbefördert haben, wird ihm eine heilsame Lehre sein und er kommt so leicht nicht wieder, davon bin ich fest überzeugt. Wissen möchte ich aber doch für mein Leben gern, auf welche Art der Bengel in den Auslauf gekommen ist und wie er überhaupt in den Garten kommt!“

Dit Lezte scholl se den annern Morgen all gewahr weern, aber of to glicker Tied, datt se mit ähr „er wird so bald nicht wieder kommen“, schändlich vorbeschanden harr, denn as de beiden Damen bie dat Fröhstück seeten, sprung Frollein Emilie up eenmal umhoch, as wenn dar 'n Stuck von'n Komet von'n Heben un in ähren Garen fullen weer. „Nein, es ist doch unerhört! Diese Frechheit!“ Darmit stortde se ut de Hoffdör un pietschde achter Ottjen her, de just den blanken tinnen Hahn ut de grote gröne Regentunnen trocken harr un darmit as so'n Kattekelken über den Hoff un nah sien Swutjelock achter den Stidbeerenbusch leep. Dune vor dat Lock flenzde he aber den Hahn achterut un rettde up disse Art wenigstens eerst mal dat naäde Leben, wiel dat Frollein gar nich gau genog mit den Hahn nah dat Regenfatt hennkamen konn, um so väl as mögelt von dat schöne rare Regenwater to retten. De Tunnen weer aber all fast leddig lopen un Ottjen sien Maat weer mit

dissen Kaperstreich aber bit to'n Oberlopen voll. — Den Nahmdag keem Frollein Emilie ganz fierlich nah Alldags rum, tellde reegelangs Ottjen sien' ganze Schandhaften up un belagde sic ganz bitterlich über den grässigen Struckreiber. „Denken Sie sich, Frau Alldag: Von ole Volze und Sotan hat er uns geschimpft! Ist das nicht unerhört?“

Mit'n fasten Smänagel un 'n paar vägte Hammersläge sorgte Früderk Alldag naher dasor, as he von'r Arbeit keem, datt jem ähr godet Invernehmen mit de Nahberschup dör sienen Stammholer nich wedder stört wurd.

Denn sticke he sic sien korte Piepen an, settde sic up de gröne Bank unner den olen Boom un leet sic von sien Froonslüe den ganzen Kram noch mal haarkleen verknütfiedeln. — Hellet Lachen klung über den Diek dör den warmen schönen Maienabend, as de Rede up de ole Volze un dat Sotan keem. „Wat harr'k to quälen, datt ic man dat Lachen verbieten däh!“ meende Grokmudder, „aber ic segg so väl: De Jung, dat ward noch mal 'n ganzen grässigen Reiber! Mit den Muschepund dar kriegt wi noch wat mit, dat schät ji sehn un beleben!“ — Un de, von den de Rede weer, de sleep wieldeß in sien Unschuld so week un so sacht, un de prallen Backen de gleihden un bleihden, as'n frische Mairosen, de to'n eersten Mal in'r Morgensonne twuschen dat Blädergrün ruktikt. Von buntfarben Blomen in'n leeflichen groten Garen mož he ok woll just drommen, denn he bürde den prallen Arm hoch un greep mit de lüttje Hand in die Lust un lachte so söt in'n Slap. —

O Kinneried! Du Paradies!
Bist as dat Glück in'n Droom!
Doch wenn wi walt, wenn't Leben gries:
Bist blot een welle Bloom!

VII.

Dar liggt so'n lüttjen Dichter in't Gras, un de
ho't sic sien Welt. — Dat grieße Frageteeken an'n
Paal. — Ottjen will Amstfischer weern. — Wer mag
sic dar woll verdrunken hebb'en?

Twee Jahr weern wedder vergahn. — De Sommer-
sunne schiende über de Werfer, datt dat Water blänkerde un
blizde as wenn sic Silber un Gold vermengt harr. Un de
gulle Fürball schicke of siene warmen Strahlen über den
Diek un wied über de schöne gröne Welt up gunstied von'r
Werfer, dat se lachte un strahlde in Fräen un Leeflichkeit.

Wat moch woll de lüttje Jung, de dar langgestreckt up'n
Buckel an'n Diek in't Gras leeg, for Gedanken über de
Welt un ähre Schönheit dör sienen Kopp gahn laten?
Über sief Jahr weer he nu all old, usé Ottjen, un he kunn
ok all „denken“!

Ja, denken up sien Art! Fragen, Fragen, nix as
Fragen weern dat, de em dör den Sinn trocken. Wat moch
woll dar achtern, dar ganz ganz achtern sien, wo de Lust so
up de gröne Grund stottde? Ischä, harr Grofmudder gistern
antert, dar achtern? Dar is ok noch de Welt un dar, wo de
lüttjen Hüser steht, wek woll, dar wahnt de Stratemakers. — Ottjen harr dat nich gloost, denn in so lüttje
Hüser können doch keene Menschen wahn. Un vor allen
Dingen keene Stratemakers, dat weern doch so grote
Klabaus von Keerels! — Un de Reihe dar up'n Weerel?
Of dat woll richtige, „gebennige“ Reihe weern? Nü, dat
konn woll nich; dat weer jo man Spältig! Och! Wenn he

dar man'n paar von harr! Aber de weern jo so wied, so gräsig wied weg! — Aber so'n Swallen! De kreeg he doch noch mal! Grofmudder harr seggt, wenn he Bagels fangen woll, moch he jem Solt up'n Steert streien un he harr dat bie de Dickeppen all faken versocht. Aber wenn he ok noch so sachte achter jem släken weer, de Deerter weern ummer wegwitscht un in den Pappelboom flagen. Denn harr he jem vergrellt de ganze Lust full Solt achternahflenzt un sien blane Adern über de Nase weer ganz düdlich to sehn wesen. — Un wo keemen woll de witten Wulken her, de dar hoch, hoch inner blauen Lust hennseilden? Dar keem eene! Oh! De leet jo just so, as de Königin von Mine ähre Ankleedepuppen! Och, wo schade! Nu slog ähr de feine lange Sleier af! Dar seilde wat achter ähr her. Huh! Dat weer'n Löbe, de woll de Königin bieten! Kiek, den Sleier harr he all un sloot den über. Wenn de beiden Sandschippers, de dar in dat grote Schipp den natten Sand ut'n Water halden mit ähre langen Stakens, wenn de den Löben man mal hauen wollen! Aber de olen Dröpsteerte keeken man blot ummer int Water un wahrdien ähre Arbeit. Donner ja! So'n Sandschipperstaken, de moch fein sien to'n Fischen! De recke so wied, so wied! Ja, fischen moch he jo vor sien Leben geern mall! De groten Jungsens ut'r Krüzstraten fischten jo ok. De Fische scholl Mudder Badder denn den Abend bra'en. Un eenen lüttjen kreeg he af un . . . „Morchen Obo!“ klung dat von haben, von den Dickepp an Ottjen sien Ohr, un Ottjen stand grall up un leep dör dat Gras nah haben.

Dar stund he wedder an sienem Paal, de affonnerlige, grieskoppde ole Mann, den Grofmudder Alltags nich ver-

knuſen kunn. Den Paal, wo de Ole ſick up ſtuttde, den kunn man ſick eegenlich gar nich ahne de Gestalt vorſteilen. He hung dar den ganzen Dag up, keek 'n halbe Stunne werſerupwards un 'n halbe Stunne werſerdaſ. Blot bie ganz ſlechtet Wär un wenn dat Abend wurd, denn gung he in ſienen lüttjen Katen achtern Diek. Aber wer dar genau up achten däh, de kunn dat wahrnehmen, dat de Paal mal veertien Dage, of woll mal dree Wäken leddig bleef, un diſſe Tied weer for den Olen 'n ganz böſe, biſterre Tied! — Man vertelde ſich, datt he ut'n Swabenlanne ſtammen ſcholl un 'n gelehrtēn Kunftsloſſer weer. In de Achtunveertiger Revolutionſtied ſcholl he in ſien Heimat de Hauptanführer von de Demokraten wesen ſien un harr lange in'n Tuchthuſe ſäten. In ſien biſtert, verbäten Geſicht ſtund wat ſchräben, wat 'n gewöhnlichen Alldagſminſch nich leſen kunn, un darum harr he unner de Anwahners achtern Diek of keene Fruunne un heelt keene Nahberschup; ſchiende of keen Verlangen darnah to hebben. So'n plietschen Wiſkopp harr em den Spitznam „Knipperdölling“ geben, wat woll von ſien Nam — Rolling — herkeem. Of ſiene Fro, de 'n Barg junger weer as he, heelt ſich ganz un gar for ſich. Se harr of ſo wat Aſſonnerliges, ſo wat Fienes an ſich, un de Lüde wuſſen blot, datt ſe in'r Stadt as Kofſro Dag for Dag to dohn harr un allerhand Geld verdeeneten ſcholl. — Lat an'n Abend hörden de Nahbers Knipperdölling achtern in ſien Katen noch ſchorrwarken, hamern, fielen un ſagen. Wat he dar um Hand harr, dat wuſt keen Minſch. Wenn he achtern Diek an de Hüſer langſ gung, bot he de Nabers fort de Dagſtied, keek aber nich umhoch, oder ſo eben twuſchen ſiene diſken grieſen Ogenhaar dör un gung an ſienen Paal.

— Datt he an den Deerdag mit de Alldagshchen Froovenslüe
so lange snactt harr, weer 'n ganze Utnahme wesen, un
Alldags harren sic dar gar nich genog über wunnern kont.
So väl stund fast, datt disse ole miesepeterige, minschenschooe
Kauz in sien Binnenleben wat harr, wat he numms wiesde
un vornehmlich vor Kinner schiende he 'n warme Stä in
sien Harten to hebben. He wahrde den lüttjen Ottjen mit
de Ogen, wo he man kont, suchte em an sic ran to trecken
un harr em all stillkens manches in de Hand staken, wo'n
Kinnerharte sien Freide an hett. — So trock dat denn of an
dissen Morgen as so'n tofräen Schien über dat harte Ge-
sicht von den olen Mann, as he Ottjen in't Gras liggen
seeg. Stillkens plierde he nah de lüttje Kinnergestalt, seeg
genau, wo de Jung mit sien blauen, kloken Ogen nah den
Heben keek, wo sicke de Hänne un de Lippen bewegden, un
den Olen sien Mund mit den scharpen, harten Tog vertrock
sic, as wenn dat to'n Lachen sien scholl, as Ottjen upstund
un up em tokeem.

„Morchen Odo! Heste gut geschloose?“ Darmit heelt he
Ottjen siene magere, schrumpelige Hand henn, un Ottjen
satde den Olen mit siene beiden Hänne um de Frist. „Unkel
Dolling, Unkel Dolling! Segg doch mal to de Sand-
schippers, dat se mi so'n olen Fischelstock geben doht! Unkel
Dolling, ic will of mal Fische fangen, so'n ganz grote un
'n ganze Barg!“ Knipperdolling satde em mit're lunken
Hand in de Pullen, as wenn he em tuseln un haartagen
woll. „Wann blos de Fische nich di fange! Du gleene
Gnirps! Beim Fische, do gänste bie versupe, un do hädde
mir geenen Odo nich mehr!“ Ottjen leet sic aber so licht
nich asspiesen. „Unkel Dolling, hest du keenen Stock? To,

mak mi doch 'n Snoor, Unkel Dolling!" — „Morche in Dage
moch ich di 'n Schnur!" tröstde Dolling den olen Quälgeist.
„Nu nu gannste hibsch Gras rubbe vor miene Garniggels,
Odo! Morchen gehn mir mit'n ander fische!"

Großmudder Alldags seet an dissen Morgen unner den
Pappelboom up'n olen Diek. Man konn woll marken, datt
se just nich junger worrn weer, un to de Folen, de se all
harrt harr, as use Ottjen up de Welt keem, dar weern noch
so allerhand tokamen. Se püsselde aber noch so ganz hand-
lich in'n Hus 'rum, neihde, stoppde un pründe bit an'n
laten Abend, un ähre Swiegerdochter harr sich dat Hus
garnich ahne de ole Fro denken mocht. Dat Volkssprichwoord:
„Den Mann sien Mudder — den Dübel sien Futter“, dat
paszte hier ganz un garnich her, un wenn de beiden Frooens-
lüe ok af un an mal so'n lüttjet Gefäbbel über ole un nee'e
Tieden harrn, so weer doch de Fränsengel 'n stäbigen Gast
in dat lüttje Hus mit dat rooe Pannendack un de grönen
Finsterladens.

Großmudder seet un schällde Kartuffeln. Dat leet se sich
nich nehmen un meende ummer, dat Antjen ähr de väl to dick
schällde, dar gungen in't Jahr so'n paar Barndeel mit in de
Wicken. — Nu weer se klar un woll de Schällen in ähr griesse
Sellerein so in'r Slippen tosamen nehmen un int Hus
bringen. Hullt. Dar weer noch 'n lüttje Kartuffeln! Miz
umkamen laten! Man konn anners garnich wäten, up wat
vor'n Art man't noch mal wedder nahsöken mök. — As se
wedder upkeek un ähre Ogen über dat Vorland von den Diek
glie'en leet, wo se nu all siet 'n gode Stunne, so'n hunnert
Träe von sich af, de beste Siede von den olen Knipper-
dölling sienen Paal antokieken harrt harr, bleef se up

eenmal mit open Munne stief stahn. Wat keem den olen
Keerel up'n mal an? So harr se em jo in ähren Leben noch
nich sehn! He smet beide Arms in'r Lust, leet so'n ganz
gräfigen Luid hören, stortde denn as so'n Dullen 'n Enne up'n
Diek langs un leep denn in grote Hast de Schrägde
hendal, as dat leet, nah'n Water to. — „Minsch, Minsch,
Antjen!“ lachte se, as se int Hus treet, „harrst di blot sehn
schollt, wat den olen Baalhanger, den Knipperdolting eben
ankamen is! Ich harr doch nich dacht, datt de ole fule
Mussel so zucken kunn! Harrst di blot sehn schollt, wat he
den Diek langs rounde! De hett entweder so'n Bramm-
wienskuller krägen, oder dar is an't Water wat Aßsonnerligs
passeert.“ — „Och“, meende Antjen ganz ruhig, un
röhrede fliedig in ähren Karmelksries, um datt de nich
anbrennen däh, „och, wat scholl dar Groots passeert sien?
Is am Enne 'n Schipp afdräben, oder so.“ — „Tscha, ic
weet nich“, anterde Grokmudder un fung an, de Katuffeln
to spölen, „dat mutt wat up sic hebben, denn so heff ic den
olen Delter noch nich in'r Fahrt sehn. Abers: Wat scheert
us dat! For mi is't 'n olen tußchen, unheemischen Kujon.
Ich heff all ummer dacht, datt dar noch mal wat mit
dörleep, un ic bin ummer as wie up'n Wirdraht trocken,
wenn he den Jung so an sic ranlockt! Ich kannt nich helpen,
Antjen!“ — „Un ic heff di all so faken seggt, Mudder, du
deihst den olen Mann unrecht! Wat de in sienem langen
Leben allens dörmalt hett, dat siehst em nich vor'n Kopp
schräben, weez woll. Schade is dat jo, datt he allens in sic
'rinfräten deicht un so verslaten is. Du mußt nu aber nich
denken, Mudder, datt dat pure Slechtigkeit is, un wat sien
Drinkeree anbedrapen deicht, dat is of just keen Slechtigkeit

to nennen. Ik gloof, dat öberkummt em so up eenmal, datt schutt em denn so to, un wenn he dat so kriegt, denn kann he dor garnich gegen an. Kiek mal, dat is nu all 'n Viertel-jahr her, datt he . . ." „Och wat, babberlababb!" fullt Grōzmudder ähr int Woord, „dat du so'n Tent noch in'n Schus^s nehmen kannst! Wenn mal alle Mannslüe dat so maken wollen? Ik tro em nig Goods to, un damit juchholla!" Antjen settde ähren Karmelkspott up de Verneizkuhlen, um datt he in de Wuttje bleef un so langsam wegpruddelde. Se sweeg still un lachte so'n bätzen knäpsch för sic^s hen. Se wußt, datt mit Mudder doch nig antosangen weer; de wer alle Kloken to flok.

* * *

To de sulbige Tied, as sic^s Mudder un Dochter ahne Arg in'r Kölken wat vertellden, dar stunn up den Sand- un Steenlöschplatz an'r Diekstraten so'n Bulten Minschen um eenen von de Sandhupens umto. Annere, de just öbern Diek gungen un seegen, datt dar „wat los“ weer, scheerden dör dat Gras un leepen of nah de Stä, wo de Minschen neesjierig un mit eernste Gesichter stiefweg up den Sandbulten keeken. „Wat is dar los?“ so frogten de, de dar to keemen. „Wat is dat mit den olen Mann dar? Hett de sic^s verdrinken wollt? Wer hett em denn wedder 'ruthalt? — Wo kummt dat, datt em de Kopp so blott't?“ — So frog de Gene den Annern, sachte un dämstig. Ja, up den Sandbulten, dar seat 'n olen Mann, een Sandschipper weer darbie, em mit'n rotbuntet Taschedoek de Steern to verbinnen, aber dat Blood drabbelde dar unnerrut un leep em öber de Backen in den griesen Bart. De natten Haar

hungen em wild um den Kopp, un ut dat Tüg leide un strullde dat Water in den Sand. He harr de Ogen to un schiende ganz beduikt to sien, so datt he woll garnich wuß, wat um em vorgung. — —

Nich wied darvon, up so'n annern Sandbulten, dar leeg langstreckt up'n Buckel 'n lüttjen Jung. Dat lüttje Gesicht weer witt as de Dod un de Hänne weern mit ingeknäpen Dums fast an de Bost drukt. De lüttje Körper mög just ut'r Werser 'ruttroden sien, denn dat Water leep von den Sandbulten hendal. Gen ollern Sandschipper leeg up Kneen bie den Jung, reef em de Bost un sparrde em de Arms von'n anner. „Dat nuht di nix, Hinnerk! 't is to lat! De lüttje Fent hett'r to lange insätzen. Wat is dat of for'n Reise, dar haben von'n Slengenkopp an bit hier her. Un wat harr de Ole to dohn, datt he em unner den Buck unnerrut kreeg!“ — „Wat mag dat for'n Lüttjen sien?“ frag 'n Annern, un de drudde sää: „Mi ducht, dat is 'n Achterndiekschen. Ick heff den Fent . . .“ — In dissen Ogenblick seem so'n sienen Herr den Dick hendal, gung mit raschen Träen an dat verdrunkene Kind 'ran un smeet sienen witten Strohhot un dat graue Schacet hastig up den Sand. De Arbeitsmänner weern voll Achtung up de Sied träen, un de Herr, de sien Ufzehn nah 'n Doktor sien mög, packte fort den lüttjen Keerl bie de Föte, stellde em up'n Kopp un fung an, em duchtig achtern wecke vor to Kloppen. Sand un Water dreef un pullschde ut den lüttjen Mund rut, un nu fung de Doktor mit Macht an to versöken, of he den Körper nich wedder int Leben truggebringen kunn.

VIII.

„Drink di man eerst mal Genen!“ — Hurra, he leeft! — De furchtbarste Ogenblick vor eene Rüdder. — Wat so'n Sandshipper doch ruh'g is! — Dat Demokratenheim. — Dat kommt von dat: „Drink di man 'n Lüttjen!“ — O, hilige Nacht! — Dat lüttje Fragezeichen hett Hunger. — Mand un Doorngeist kennt sic ol.

De Ole weer midderwiele wedder to sic kamen. He sloog matt de Ogen apen un keek eerst ganz fromd um sic. „Wo is der Gleene?“ fragt he endlich. „Den hefft se dar noch in'r Mole!“ anterde een von de Sandschippers. „Dat's eenxlei, ol' Knipperdolling! Dat harr'k di nich totroot, datt du so'n Kuraje harrst un noch so schwommen un duken konnt! Kumm hier! Up den Schreck drink di man eerst mal oruklich eenen! Hest 'n brav verdeent un is of good vor dat Nette, von wegen de Verkullung.“ — Aber mit beiden Händen stottde Knipperdolling den vullen Snapsbuddel trugge, den se em vorheelen. „Ich drinke geenen Snops! Wo is des Gind?“ — Ummehr mehr neischierige un deelnehmern Minschen stunden um de Sandbultens. Ganz, ganz still weer dat um den Doktor, de sicke de Hemsmauen uptarri harr un arbeide, dat em dat Sweet von dat eeruste Gesicht 'rasleckte. Blot de Minschen, de so achterto stunden un von dit Hanteren nig sehn konnen, de flussterden un fragten: „Wo is't? Kriegt se 'n woll wedder to sic?“ — „Dat ward doch woll to lat sien!“ anterde dat denn. „Schade, schade! So 'n lüttjen feinen Jung! Un denn, wenn'n dat so denkt: De armen Ollern,

de nu so'n Kind int Hus . . ." „He lefft, he lefft!" klung dat up eenmal. „He hett de Ogen open! He lefft! Bravo! Hurra! He lefft, he lefft! De Doktor schall leben!" reep eenen von de Sandschippers. „Nu hier, Knipperdolling darneben!" gung dat. „Hurra! Bravo!" klung dat ut de Kehlen rundum. — Nu harr eener den Jung up'n Arm un brochte em nah Knipperdolling. „Hier is he, ole Fent! Nu kann he sic bie di bedanken, un denn sorg man darfor, dat he 'n oenklike Salbe kriegt, dat he nich wedder up de Slengen geiht!" — De ole Mann seet dar up den Sand un harr den Kopf in beide Hänne stut't. He beberde an allen Knaken un de Tähne snaterden em in'n Munne. „Minsch nu drink doch 'n Lüttjen!" gung dat wedder von allen Sieden, un of de Doktor, de dar just an vorbie keem, meende: „Nehmen Sie doch einen Schluck, Großvater! Das tut Ihnen gut!" Knipperdolling richtde den Kopf umhoch, smeet 'n langen, scharpen Blick up Ottjen, den se bie em in dat Sand sett't harrn. Denn greep he up eenmal hastig na den Buddel, settde em gierig an un — drunk un drunk un — drunk. —

* * *

Dat Sandstreien, as fröher all seggt is, vorne in'r Stuben, dat weer of so'n Amt, wat Großmudder Alldags sic nich nehmen leet. Antjen streide ähr dat nich egal genog, un of to dič. Tschä! De junge Welt, de weer up Stunns wat riebe! — Just weer se darmit klar un gung truggwards ut'r Stuben. Ummen so mit'n slanzen Arm harr se dat Sand mit so'n leisigen Fidikumslag dör de Stuben smäten. Nu noch so'n bätzen up'n Sull gesiehelt, so dör de

Fingers un denn . . . „Fro Alltags! Fro Alltags!“
Klung up eenmal 'n ganz upgeregte Stimme über de Husdör.
„Mein Gott, Fro Alltags, wä't Se dat denn garnich?
Lopen Se doch mal nah'n Diek henn! Och du sôte Gott,
wat'n Mülleer, wat'n Mülleer! Ottjen de hett sick jo . . .
och och, id mag't Se garnich seggen! Datt de Jung ok
nummer an't Water spält! Knipperdolling de hett em jo . . .“
— Hudder keem de Nahbersche nich, un dat Wort bleef ähr
in'n Halse stâken, so verjagde se sich vor den gräfigen Lud,
de dar ut'n gequälde Mudderbrust 'rutkeem. „Ottjen! —
Verdrunken!? — Nâ!“ — Darmit stottde Fro Alltags de
Nahbersche up de Sied, flog an ähr vorbie un as sone
Ahnwâtene den Diek rup. — Grokmudder hart ähren
Rest Sand ut de Schorten fallen laten un weer up den
Stubendörsfull tosamensact. „Mien Ahnung, mien Ahnung!“
wingerde se. „Oh oh, de Keerel, de Knipperdolling de hett
em . . .“ Lute Stimmen leeten sich up den free'en Platz,
wat dat upgehöchte Vorland twuschen den olen un nee'en
Diek weer, hören. Dar keemen Minschen! Antjen flog jem
entgegen. Da keem 'n Bulken Minschen, un in'r Midde
gung so'n olen Sandchipper un harr verdwaß vor sich up
siene Arms 'n nattet Kind liggen. Dat weer . . . Herrgott
in'n Heben! Nâ! Dat weer to väl, to väl! — Up den Platz
leeg so'n Kloz von'n olen Boom, den se bie de Stratenboeree
afhant harrn. Antjen sackde darup dal, se kunn nich mehr,
allens dreihde sich rundum, un se seeg nix mehr. Dat bruste
ähr in de Ohren, aber dar Klung ut wieude Feern een Wenen
an ähr Ohr. Dar hörde se 'n grabe Stimme, de mit'n ruhget
Lachen sâ: „Tscha, nu lat dat Blaren man nah. Willt woll
'n Bâge wedder kriegen, un wenn't ok man 'n swarte is!

Dar! littje Fro! Se sund woll de Mudder; vor dit mal
brukt Se em jo keene Neiers to geben. Aber: Vorsche,
Vorsche! Schast mal sehn, ik will di gallern, wenn du wedder
up'r Slenzen geist un wullt dar de langen Stöker 'rut-
rieten!" —

Nu seet Ottjen up sien Mudder ähren Schoot. „Krieg
ik denn ok keene Neiers, Mudder?“ snucke he un beberde
vor Frost, „ik willt ok nich wedder dohn!“ — Dat weer to
väl vor dat Mudderharte! Gerst de gräfige Dual un Angst,
nu nu, nu de Freide, datt ähr Kind lefde, lefde un an
ähren Harten leeg!

De ol' ruhge knubberige Sandschipper streek sic mit
sien grabe, harte Hand öber dat brune Gesicht, as he dit
Snucken un Weenen von de glücklige Mudder hörde. „Hörn
Se mal, lüttje Fro“, sä he endlich up sien ballerige Art, „dat
Weenen, dat mölt Se nu abers nahlaten! Dat kann't nich
habben! Se hefft den olen Kaper jo nu ok wedder!“ „Och, och,
wo schall ik Se dat danken!“ snucke Fro Alltags endlich
un heelt den Mann de Hand henn. „Tscha“, lachde de aber,
„dar is nix to danken! Wat scheert mi dat! Ich heft den
lüttjen, natten Swienegel hier blot herbrocht, un dat hett
mi 'n Varg Spaz makt. Bedanken mölt Se sic bie ähren
olen Nahber Knipperdolling! De Keerel hett wahrhaftig
sien Leben riskiert as'n Stint un hett swommt un dukt as
'n Antvagel! — Na, denn Adjüs ok, littje Fro! Nix vor
ungood! Un datt mi nich wedder up de Slenzen gehüst!“
drauhde he Ottjen noch mit'r Lust un gung wedder an sien
Arbeit.

Ganz still weer dat in Fro Alltags worrn, un se sä nix
mehr. Kort entslaten droog se ähren Jung int Hus un

packde em int Bedde. — Großmudder blüchterde un lamenteerde, lachte un weende in eenen Bott un leep von eene Ede in de anner. Se weer dr' reinweg dörher, denn as se vor den Lüttjen Flidertee kaken scholl, däh se in Gedanken 'n dicet Stuk Zitorjen in den Leepott un got dat Waschwater, wat se Antjen bringen scholl, in Gedanken in'n Dörfslag. — Datt Knipperdolling den Jung achternahsprungen weer, in den Strom, un datt disse Mann, de nah ähre Meenung all alle Schanne den Kopp abhäten harr, sien Leben riskeerde vor een frommdet Kind, dat woll Großmudder eerst garnich in'n Kopp! Erst, as nah'n Middagäten ähr Sähn sick dat bie de Sandschippers genau befragt harr, dar glosde se dat un miemelde nu so stilkens vor sick henn. — Ja, dat stimmtte allens so. Ottjen weer, as he 'n Tieclang Gras plukt harr, up de Slengen gahn, um sick dar einen von de langen Wäenstöker ruitotrecken, den he woll as Fischelstock bruken wollt harr. He mox denn woll utgläen sien oder so, genog, he weer truggens int Water schaten, un as Knipperdolling em achternah sprungen weer, dar weer he all 'n ganzet Stuk wegdräben wesen, aber den olen Mann harr de Kraft bold verlatten, un wenn nich een Sandschipper von dat Buckschipp ut em 'n Staken tosmäten harr, denn weerent doch woll twee Münshchenleben verlaren wesen. Dör den Staken harr de Netter of de blöerige Kopphlessur krägen, he harr Ottjen aber all to saten harrt, em mit de Tähne bie'n Kittel packt un sick denn mit den Staken an't Land trecken laten. —

To'n eersten Mal in sien Leben stund Alldag in de lüttje Donzen von Knipperdolling sienen Katen, de so'n häten achtero in den Edelhoff leeg. Dat Hus leet von buten

man armselig un brackerig, aber Alldag koum sick in'n Stillen garnich genog wunnern über de Sauberkeit un Gemütllichkeit, de dar binnen weer. Saubere Gardinen un Pottblomen vor't Finster, een groten Armstohl mit'n gestickdet Ruggenkissen in'r Ecke, 'n Kommode mit messingsche Ringe un Löbenkoppe, fort un good: Allens weer woll old un eensach, aber dat leed nich nah Armsmood oder as wenn hier so'n verklamen oder versapen Tutei husen däh. Man brukde of blot eenen Blick up de Wanne to smieten, denn kounn'n gliks marken, mit wem datt man hier to dohn harr. Gene vulle Voord mit allerhand grote un lüttje Böker, de afklat in Neege un Glied stunnen, de välen Schilleree'en un Biller, de Koppe, mit de unnergedruckten Namens: Robert Blum, Gottfried Kinkel, Karl Schurz, Adolph von Trüttschler, dartwuschen Goethe un Schiller. Allens wiesde darup hemm, datt hier in'n Huise een Geist wahnde, den man nich vermoden däh, wenn man't von buten ankeek.

Alldag weer hierher kamen, um sick bie den braven Mann von Harten to bedanken. He heelt dat nich blot vor sien Pflicht un Schulligkeit, nä, he harr een uprichtiget Verlangen, den braven Netter von sienem eenzigsten Jung de Hand to drücken. So'n paarmal harr he all „Go'n Dag!“ ropen, aber he markde bold, datt hier keen Wünschenseele in'n Huise weer. Just woll he sachte wedder ut de Stuben gahn, as he up de lüttje Delen Trüe hörde un he dachte nich anners, as datt de Inhebber von dit Hus oder sien Fro dat weern, kreeg aber keenen slechten Brall, as he — sien Mudder vor sich stahn seeg. Grokmudder Alldags, de just ut den prallen Sunnenshien int Dästere keem, un of woll ut ähre verweenten Ogen nich ornlich sieken koum, mox jowoll

denken, datt de Gestalt, de dat up ähr to treet, Knipper-dolling weer. Se heelt ähren Schortentimpfen an de Ogen un snuckde: „Och, Herr Nahber! Och — ik bin man 'n ole Fro, aber ik woll man . . .“ „Mudder, wat kummt di denn an?“ fullt ähr Sähn ähr int Woord, „ik bin dat jo!“ — Eben harr he ähr dat ut'nannersett't, datt hier numms in'n Huse weer, as de Dör apengung, un de, den se spräken wollen, vor jem stund. — Mudder un Sähn gungen 'n Schritt trugge, as se de Gestalt seegen. Gesicht, Haar un Bart vull Bloob, de verglaften Ogen wied apenräten, dat natte Tüg vull Sand un Klei, — so stund he dar, lehnde sic̄ an den Dörstänner un leet 'n gräfigen Fuseldunst in das Hus trecken. — „Herr Nahber“, redte Alldag em endlich an, un satde den Ole bie de iskole Hand, „och, Herr Nahber! Ik woll mi man von Harten bedanken, datt Se . . .“ De Ole schiende bi lüttjen to begriepen, wat hier los weer un wat de Mann woll. He trok aber siene Hand trugge un schoot int Hus. As he an Alldag sien Mudder vorbie woll, heelt de em bie'n Rockärmel fast un woll em mit'r anner'n Hand wat tostaken. „Och“, sä se, „och nehmen Se mi dat nich for ungood! Ik woll man seggen: Ik heff Se so faken unrecht dahn, un nu — nehmen Se dat blot nich for öbel! Dissen Null dahler, den heff ik all lange liggen, den heff ik mi mit Strumpfstricken verdeent — willt Se sic̄ dar nich wat for to Goo'e dohn, Herr Nahber?“ — De Bedrunkene glubde de ole Fro 'n ganze Tiedlang an, datt se angst un bange wurd. He launde un launde, as wenn he wat seggen woll, slok aber ummer vergäss dal. Endlich fung he an to musseln un man konn'r blot de Wöre „Mensche pflicht — Bekleidigung — Bezahlē? — Bezahlē? — Bezahlē?“ rutschören. — Alldag

markde woll, datt hier nix to maken weer, un to'n eersten Mal keem em de Gedanke: Wo kann dat angahn, datt so'n Minsch sic so bedriukt? Is disse Mann nich völ to schade darto? Is he nich to beduern? — He drückde em noch eenmal de natte kole Hand, kloppde em up de Schullern, hakde sien Mudder unnern Arm un gung still nah Hus.

Nu weer dat Abend, wedder so'n feinen, leeflichen Sommerabend, still un fierlich. De Mand stund hoch an'n Heben, voll, blank un doch so eegen, so spöhaft, so, as wenn dat grote Gesicht wat fragen woll. Sien bleecken Schien fullt in dat grote mächtige Loofsteltdack von den Pappelboom, un dat smieet eenen swarten Schatten über dat rooe Pannendack achtern Diek.

Allens weer still, keen Luid, nix rögde sic, of nich een Blatt an'n Boom. Blot de Flittermüse, de olen griesen Hexendeerter, de flogen un wuppflunkten über den Diek, un makten ähre Kringe dör den Mandshien rund um den mächtigen Boom, de jem ähre Nahrung beharbargte.

Aber dar binnen, unner dat rooe Pannendack, dar weer Fräen un Glück! Dar keeken twee grote blanke Kinnerogen von dat lüttje Bedde ut dör dat Kamerfinster, un kounnen sic nich satt sehen an de helle fulbern Schieben un ähren Glanz. Dar bog sic 'n Frovenskopp über dat Kinnergesicht mit de prallen rooen Backen, twee leebe, warme Hänne satden den Kopp twüschen sic un eene sachte Stimme flussterde: „Junge, Junge! Ottjen! Sloppst du denn gar nich? Wo bist du denn nu to wege?“ — „Och, Mudder“, anterde Ottjen, „ik bin so hungerig, Mudder! Will wi bald Middag äten? Karmelksries?“ — „Junge, Junge“, lachte Fro Allbags, „du bist mi'n schönen Seepen-

tröster! Dat is jo nacht slapen Tied! Dat is glicks deine!
Weest denn gar nich, dat du int Water fullen bist, un datt
du all tein Stunnen in'n Bedde liggt? O Junge, Junge!
Wat heft du us for'n Kummer makt! Wullt nu ok ganz
gewiß nich wedder an't Water gahn? Segg?" — Ottjen
keek sien Mudder grot an, as wenn he sick up wat besinnen
moch. Denn nückoppde he un sä: „Tscha, abers 'n Bodder-
brot krieg ic doch, Mudder? Ich bin so hungerig!" — Fro
Alltags wischde sick heemlich 'n Tranen ut de Ogen. Wer
konn woll sone Bidde afflan! Dat weer jo ok 'n Lust, anto-
fieken, wo de Bengel jetzt in dat grote Bodderbrot 'rinhaunde,
wat se em upsmärt harr! „Mudder?" frag Ottjen, un kaude
mit beide Backen, „Mudder? Is dat denn de Mand, wat
dar so hell is?" un as sien Mudder „Ja" sä, frag he fudder:
„Wer puikt den Mand ummer so blank, Mudder? Deicht dat
de leebre Gott, Mudder? Wer sticht denn all de Sterne an,
Mudder? Doht dat all de lüttjen Engels? — Mudder? De
Engels sind dat all den leeben Gott siene Kinner, Mudder?
Gaht de ok nah'r Schoole? Un wer fakt jem denn wat to
äten, Mudder? Hefst de Engels ok 'n Mudder?" — Och!
Wenn Fro Alltags doch man dree Tungen harrt harr, um
all disse Fragen up eumal to beantwoorten! — „Tscha", sä
se up't Lebde, „so 'n Engel, dat weerst du nu up'n Haar hüte
morgen worn, wenn Unkel Dolling di nich wedder ut'n
Water trocken harr! Junge, Junge! Nu vertell mi doch
mal, wo weer dat denn eenklich? Wat heft denn dacht, as
du dar so hennbreeft? — Ottjen beet eerst noch mal 'n
oruklichen Happen von sien Swartbrotsnä af, kaude bedacht-
sam den Mund los un sä denn: „Och, dat weer so — so —
natt, un denn konn ic dat gar nich all' runnerslücken. Un

denn — denn — oö, denn seeg ic̄ so golle Augels un Sterne
vor'er Ogen un 'n ganze Barg Musik, un denn — denn —
Mudder? Makt Unkel Dolling mi denn ok̄ morgen 'n
Fischelstock?"

De Mand, de in de lüttje Kamern 'rinschend harr, de
harr sic̄ all völ to lange upholzen un wannerde endlich fudder.
He harr allens uplustert un lachte öber't ganze Gesicht. Nu
keek he achtern Diek langs un um de Ede von dat spike
Gäbelhus, un denn twuschen de Pottblomen un Gardinen
von dat lüttje Finster dör. All de Koppe dar annen Wand,
de Gesichter, se kreegen Leben! All de Ogen dreihden sic̄ un
keeken eerst un trorig dör dat lüttje Gelat un hungen tolekt
an de Frooensgestalt mit dat siene bleeke Gesicht. De Fro
aber harr de Hänne in den Schoot foolt un süsszte deep up.
Gen Stöhnen leet sic̄ hören, ut de lüttje Kamern nebenan,
un een scharpen Fusselgeruch trock dör dat ganze Hus. —
Twee dicke Tranen leepen langsam de Fro öber de bleeken
Wacken. Noch eenmal süsszte se deep un flusterde denn:
„Rudolph! Rudolph! — Immer wieder? — Keine Ret-
tung?" — Scho un hastig trock de Mand sienen Schien
trugge ut disse Douzen. — Düster wurden de Gesichter annen
Wand. Un as de Mand schien noch eenmal öber den Diek,
öber de Däker un dör den Kappelboom streek, dar flapperden
in'n Nachtwind sachte de Bläder een an annen, un den Mand
weer dat, as wenn de ole Boom, sien goden Bekannten, em
tosflusterde:

Hier Minschenlust — dar Minschenqual!
Du Mand kannst allens sehn!
Dien Schien geiht up — dien Schien geiht dal:
Hier Weeg' — dar Liekensteen! —

IX.

Uncle Nolling is frank! — Wo dat cummt, datt Ottjen „Minsch“ wurd. — Dat Grammophon in't Papageienbur fallt von'n Stengel. — De Verbräker unner de Kellerlulen. — De blauwe Avern cummt in Funkfchon. — In't Kaninkenpangfchon sind Müse. — So'n Rabenvadder von Kaninkenbuck!

De Paal, wo Knipperdolling anners ummer an to stahn pleggde, de bleef in disse Sommer lange leddig. Aber, wenn Alldag mal Naharbeit harr, un keem denn lat ut'r Stadt un gung über den düstern Platz vor sienem Huse, denn fullt he faken über wat. Wenn he denn genau tokek, denn weer dat 'n Minschengestalt, de leeg dar, as wenn se dod weer. Denn gung Alldag achtern Dick um de Ecken, un he un Fro Nolling brochten ganz stillkens den unglücklichen Mann an't Hus, de in sien Schwäche so deep saft weer. Keen Woord wurd darbie wesselt, de bleeke Fro drückde den Nahber blot still de Hand, wenn disse trorige Arbeit dahu weer. — „Uncle Nolling is frank. He hett sic verkullt, as he di ut'n Water trocken hett.“ — Dat weer de Antwoord, de Ottjen freeg, wenn he mal nah sienem Freund frag. — Grokmudder harr sic in ähre Meenung über „de ole Supbolze“ — as se fröher sä — gänzlich unkempelt. Ja, nu weer dat 'n anner Ding! He harr jo ähren Jung ut'n Water halt un harr sien Leben vor dat Kind insett'! Nu weer he nich mehr dat „Swien“ un „dat ol' frommde Pack“. — De beiden Froonslüe harrn sic ok mit de Kille, siene Fro anfründ't un sorgden trolig darfor, datt Nolling sien

Gerak in'n Huse harr, as he noch wäkenlang nah sien Schur
swar krank leeg. Se leeten dat an nig fehlen un brochden
em stillkens Zoppen un Mälkmeschen, un freiden sic, datt
se up disse Art nah ähren Dunken wat afdrägen konnen von
de grote Schuld. Snacken däh de Kranke mit numms.
Wenn wen in'r Stuben riukeem, den dreihde he sien
smalet Knakengesicht nah de Wand.

Vor usen Ottjen keem nah de Waterreise 'n slimme
Tied. He harr Husarrest! Dat will wat seggen vor 'n
Jung, de bit so wied in'r Freeheit 'rumströpt un kapert hett.
Arme Bagel, den se int Bur sett't un de Flunken besnie't!
— Ottjen spörde to'n eersten Mal in sien Leben, datt he
„Minsch“ weer. Wo keem dat? He harr Schnsucht! He
föhldde, datt he mal „glücklich“ wesen weer, he harr Verlangen
nah dit verlorne Glück, nah Freeheit.

Nu weer de unnerste Husdör faste toschott't, eene Foot-
bank wurd dar achter stellt, un dar kunn he sic denn 'nup-
stellen un über den Rand von de Dör jappen. Wat nützte
em dat, datt de Tölgan von sienem Boom em tonidten un
winkden: „Kumm doch! Kumm doch 'rut!“, datt de Swalken
über den Diek seilden un em tojappelden:

Tschewitt, tschewatt,
Wat, wat is dat,
Tschiewatt, tschwiewitt,
Kumm mit, kumm mit!

Un de olen Dickkoppen! Huh, wat de em jetzt argerten mit
ähe ol' bigärschet „Japp, japp!“ — Töf, dar keem de Katte,
de woll jem woll kriegen! Tschä, de knippogde ganz plietsch
nah den Boom rup, as wenn se dat ok woll in'n Sinn harr,
ober darbie bleef dat man, un se lichtmulde blot un flog sic
mit den lüttjen roen Slickfeger um de Näsendlöker. —

„Mudder!? Schall ik de Katte mal mit'n Backtorf smieten?
Se fritt all wedder Gras, un denn gifft dat jo Regen, seggt
Grokmudder!“ — „Tschä, töf, Vorsche!“ — anterde dat denn
ut'r Höken, „ik woll di denn zackertufeln, wenn du de Torbe
ut'n Huse smieten wollst! Och, wat is dat doch for'n Plage
mit so'n Bengel!“ stöhnden denn de Frooenslüe enannern
wat vor, „wenn't doch man eerst Ostern weer, datt wie den
olen Stahin'nwege nah'r Schole bringen konnen un em ut'n
Huse los weern!“ — Tschä, aber wat scholl de arme Ottjen
blot so lange maken? Nut droff he nich, tweimaken droff
he in'n Huse ok nix, de Deerns ähre Billerböker harr he
all dusend Mal bekäken un ok meist flatterig läken. — Och,
wat weer dat for'n gräßiget Leben upstunnis, un wat weer de
Welt doch lüttjet! — Ja, up den lüttjen Achterhoff, dar
weer de Heben hoch genog, aber wenn he an Engelkens
Gestick keem, denn weer de Welt for Ottjen ok to Enne, un
he koum allenfalls mal twuschen de Latten dör schulen nah
de Jannsbeern un Stickbeern. Tschä, dar wer nix to
brodern, un von de Frolleins kreeg he ok man ummer beide
Ohren dick vull Vermahnungen un Utschimpers. „Sieh, da
ist der böse Schlingel, der immer ans Wasser geht und
seinen Eltern so viel Kummer macht!“ Dat kennde Ottjen
all ut'n Kopp. Hüte morgen schienden de olen Tantens
nich dar to sien. Aber kief henn! Dar stand jo de ole
eekarsche Quarker, de Papagei, mitten in'n Garen mit sien
Bur in'n Sunnenenshien. Ottjen koum dat ole Deert nich
up't Fell kieken, eenmal, wiel dat so filusch ut de olen
scheeben Ogen keek, un denn, wiel de Frolleins dar ummer
so flei mit snackden un sick so eeserig dar mit anstellden. —
„Wader Polli!“ apde Ottjen den Papagei dör de Latten

nah. „Frollein! Is wen!“ quarkte de Papagei. „Holt Mul!“ reep Ottjen. „Dat Wäkenblatt! Dat Wäkenblatt!“ klung dat trugge. „Schapskopp! — Go'n Morgen, go'n Morgen! Holt Mul, holt Mul!“ gung dat hen un her un röber un nöber. De Klökste gifft nah! moch Ottjen woll endlich denken un heelt zweerst den Babbel. — Aber wat nu? He harr den olen krummhäbelten Groshut geern mal eenen topult, aber, wo scholl he dat anfangen? Hultt! Dar leegen allerhand unrieye Fallappels, wenn he em dar mal einen mit — Och! — De weer vorbie! Good zielt, aber slecht drapen! Klurrrr! Klüterde dat an't Bur. De seet! De Papagei klüsterde sicc dicc up un flog mit de Flunken. Noch so eenen! Nu keem 'n ganzen diiken. Ottjen weer up dat Gestick flattert, halde wiet ut un — nu bleef em aber vor Schreck de Arm so bestahn, as he dat Spillwark seeg, wat nu keem. De Bagel, de ut de Blusteree gar nich mehr 'rutkeem, harr dör dat Flunkenslahn den Burstänner so int Wackeln brocht, datt de dreebeente Stänner, de up den schrägen Sandweg so wie so nich ganz fast stahn harr, up eenmal über Kopp gung un mit'n lutet Geklöters up de Grund flog. De Papagei makde 'n Geschricht, as so'n olet Hohn, wat ant Messer schall un kullerde mit dat runne Bur noch 'n ganzet Stuk den Garenweg langs. Darbie flog un weihde he in eensweg mit de Flunken, so datt dat so leet, as wenn dat so sien scholl un as wenn he de Maschine weer, de dat Dreihdings in'n Gange holen mög. As de beiden Frolleins in den Garen stortden, um mit'n gräsiget Gejuch un Gebluchter ähren armen Leesling „aus der entseplichen Lage zu befreien“, dar harr de eene noch so'n ganz lüttjet bätten von'n hellblauen Kinnerkittel in Alldags Hoffdör ver-

swinnen sehn. Ut dat Gerope, wat se ganz düdlich vorne in'n Huse hört harrn, vor allen Dingen aber ut de välen grönem Appels, de dar überall 'rumleegen, können se sic aber bald ähren Vers maken, un dat wahrde ok keene tein Minuten, dar stund Frollein Emilie bie Alltags ux'r Husdelen un dat just up de lüttje Kellerluken, de dar glicks rechter Hand in'n Huse weer. Dar moch wat an dahu weern! Dat gung nich so fudder mit den „börsartigen Flegel“ von Jung! „Nein, nein! Es ist unerhört!“ Dar hörde eerst mal wat to, datt de beiden Alldagsschen Frooenslüde dar slau ut wurden, wat'r denn eenglich los weer. „Eschä, tschä! So'n Unflat von Jung! Na, töf man! — Ottjen!“ Eschä, dat weer allens licht geseggt, von wegen „Ottjen!“ Un de Achterdickers können ok nich ehrder eenen hangen, as bit se em harrn! „Ottjen! — Hier kumms mi her!“ so klung dat dör't Hus, aber he wer narrus to finnen. Wenn nu Frollein Emilie so scharpe Ogen harrt harr, as de Art Minschen, von de man seggt, datt se dör'n eeken Brett kieken könt, un se harr denn mal vor sic dal, so an ähre Föte vorbie köken, denn harr se wahrnehmen könnt, datt de, de dar so iebrig socht word, still as so'n Mus un as so'n upgekrullden Swienegel unner de sulbige Kellerluken seet, wo se just up stund. — Erst as Ottjen dör de lüttjen runnen Luftlöker von de Luken hörde, datt de Luft rein, oder wenigstens, datt dat Frollein wedder ut'n Huse weer, dar bördhe he sachte mit'n Kopp de Luken hoch un snuffelde mal so'n bätten int Wär, so ungefähr, as wenn de Foh mal so up Witterung dat Snutwark to'n Lode 'rustickt. — „Wo bist du wesen? Wohest du stäken? Du Flötangel von Jung!“ So futerde dat up Ottjen los, as he mit'n ganz dusseliget Gesicht achtern

in de Waschköken treet un just utkeel, as wenn he woll grote Lust verspörde, sich sülbens mit söken to helpen. — Grokmudder ähr hellet Lachen, darüber, datt de Rübbubs int Kellerlock säten harr, dat rettde em ditmal noch vor'n oruklige Salbe, de sien Mudder em todacht harr. Genglich weer se jo ok blot vergreelt über dat väle Röpen un Söken, wat se vergäfs dahm harr un sä upt lezte: „Na, töf man, Vorsche! Dat sparst du di up! Kriegst dat nächste Mal desto mehr! Bedank di man bie dien Grokmudder, de verdarfst di noch ganz, datt se die ummer de Hand vor'n Steert holt! Aber töf man: Von nu af an will ic aber mal annen Saiten bie di upspinnen! Ole Räper du!“

Nal, gröne Nal!
Mudam, kam Se mal dal!
De Rüdsche sitt int Kellerlock
Un flidt den Krenolinenrock!

So sungen un tralarrden de Alltagsdeerns, as se ut'r Schole kamen weern un den Spas von Ottjen hört harrn. Grokmudder, de ok von allen Knäpen voll steek, harr jem dit Riemelkreis gau lehrt. Nu sloten se 'n Kring um Ottjen, huppsten un danzden un sungen: Us Ottjen sitt int Kellerlock, Is bange vor den Kloppelstock! — So'n Tiedlang gung dat Spillwark goed. Ottjen lachde un danzde mit. As he aber markde, dat dat blot up Tarrgeree 'rutdreihde, un datt he de Dumme darbie weer, wurd he vergreelt. He stund sties as'n Stock in'r Midde von den Kring, ummer roer wurd sien Gesicht, de Füste knutten sic, un de bekannte blaue Abern weer ummer düdlicher to sehn. So'n paar Mal harr he all holkt: „Ruhig!“ un harr mit'n Fot uppett't, aber desto duller dreeben de Deerns dat un jachterden um em to. Up eenmal sprung Ottjen aber mit Gebrull hoch, haunde mit

beiden Füsten rundum up de Deerns los un sprung dör den Kring. — Tschä, nu harr de Spas 'n Gunne. De Deerns reebeen sic de Stäen, wo se wecke henn krägen haren, wißchen sic de Tranen af un schimpden up den olen „Busselhund“, de keenen Spas verdrägen konn.

Ottjen stund wielkeh in den Gang, de up'r Gied bie'n Huse langs gung. — Wat weer dat for'n Leben! Rig as Kreiz, Jammer un Glend! Wat scholl he blot anfangen? Tschä, eerst man mal nah de Kaninken lieken. Dat weern eenglich Unkel Dolling siene, aber he harr jem „up'r Holung“, wat so väl bedüen schall as „in Pangschon“. De brochden em wenigstens dat in, datt he an jeden Nahmdag 'n Stunne up'n Dick droff, um Gras to plucken, dat heet, denn mossen aber twee von de Deerns mit, as Uvsichtspolzei, datt he nich ant Water gung! — Nu makde he den Deckel von dat Bur apen. Aber wat weer dat? Ju'r eenen Eke leegen 'n ganzen Varg Kaninkenhaar un dar twuschen krimmelde un wimmelde dat. — Bumms! flappde he den Deckel wedder to, leep Hals über Kopp int Hus un reep: „Mudder, kumm mal her. Dar sund Müse int Kaninkenbur!“ — Just weer sien Wadde int Hus träen, un de verklärde em denn, datt dat keene Müse weern, nä, dat eene Kaninka harr Junge krägen, un dat seß Stuck. Nu mož dat anner 'rut ut dat Bur, dat konn anners de lüttjen Jungen mal dobbieten, un denn mož noch so'n oruklichen Kaballjensteen up den Deckel leggt weern, um datt dar keene Katten 'rankamen konnen.

So wurd dat denn nu of jo makt. Dat eene Kaninka, wat natürlich de Buck weer, keem in so'n lüttje holten Kisten, un de Kaninkenmudder harr nu mit ühre Kinner dat Rieck alleen. — Alle Näselang nehm Ottjen nu den Steen von dat

Bur, keek un snuffelde, „os se ok woll noch alle dar weern
un os de Jungen woll all grotter wornen weern!“ — Den
Nahmdag pratzde he 'n halbe Stunne länger Urlaub rut,
„he moch jo for de Jungen ok Gras plücken!“ — Noch lat an'n
Abend kleide un klingsfüsterde he bie de Kaninken rum un
diekde jem bienah to mit Gras. — As aber Alldag den
annern Morgen mal nah'n Rechten sehn woll, freeg he keenen
Slechten Brall, as he wahrnehm, datt de ganzen Jungen
doch über Nacht alltosamen dobbäten worn weern. Ottjen
harr den Abend in sien Genfolt de beiden Kaninken wedder
vertuscht un den Buck bie de Jungen un dat Wiesken alleen
sett't. — As Alldag em aber bie de Bollen satde un em frog,
worum he dat dahn harr, anterde he ganz trohartig: „Tschä,
ik dachte — ik dachte — dat eene dat harr jo all den ganzen
Nahmdag so alleene säten, un nu koun jo dat anner mal de
Nacht alleene sitten.“ — Tschä, nu weer dr' nix mehr an to
maken, un Ottjen weer de, de sic am meisten argerde, datt
heh keen junge Kaninken mehr harr. —

X.

De „Kunstwaschanstalt“ achtern Diel. — Wat allens vor Wunner un Geheimnisse in den Saubersee fund. — De Waternigen fund doch nie to troon! — Dat is ok woll dat Beste, wenn Ottjen nah'n Elnerhoff cummt, denn an den slechten Bengel is kein godet Haar mehr an. — Fig de Bibel rut! De Pastor be cummt! — Ottjen begeift 'n sware „Verbalinjurie“ gegen eenen geistlichen Herrn. — De Alldagsschen Frooenslue weerd to'n tweeden Mal kummfermeert, un wat de Pastor in'n grönen Gotteshuse bät.

„Wi Washwieber wollen woll wittwaschen, wenn wi wussen, wo warm week Berserwater weer.“ Wenn die Alldagss Waschdag weer, denn spizde Ottjen all fröh morgens de Ohren un lirde up wat, denn he wuß ganz genau, datt Grokmudder up jeden Fall mit dissen Snack an'n Dag keem. — He scholl dat vor Gewalt ut'n Kopp lehrn un Grokmudder nahbabbeln. He harr dat ok woll goed un geern konnt, däh sien Grokmudder aber nich den Gefallen, wiel se em naher, an jeden Waschdag ummer tarnde un argerde. Dat weer denn, wenn de Blaututen an de Reege keem, denn konnt he sick ok fast daarup verlaten, datt se em toreep: „Anzen, pumme her! Ottzen ma' nee Ziepers!“ Darto keem noch, datt he in den Washwieber-Snicksnack keenen Sinn un Verstand rinbringen konnt. De Berser weer keene hunnert Träe von'n Huse af, aber datt de Alldagsschen Frooenslue doch keen Berserwater to'n Washen nehmen! Rä, dat mög

Regenwater sien, un dar wurd in wuschen, so lange as'r noch
'n halben Ammer vull in de ole swarte, brächerige, half-
vermoderte Kohbaljen in weer. Dat Regenwater, wat von
dat verrökerte Pannendach dor de ole rusterige Gaten in de
Baljen lopen weer, dat weer meist swart as Dinte. Aber:
dat weer „Regenwater“, väl, väl weeker as allens annere,
un Ottjen weer dat bie Dodesstrafe verba'n, an de Baljen to
gahn, oder int Water to kleien. — Aber doch, un just darum
troch usen Muschelbliz dat ummer wedder mit so'n eegen
Gewalt nah de ole Tunnen. — So keek he denn of an dissen
Nahmdag, as he trorig von den Kaninkenstall keem, lang-
halst un neeschierig über den Rand von de Tunnen. Wo deep
moch dat Water woll sien? Wat mochen up den Grund woll
all for Karitäten un Heemlichkeiten up'n Bulten liggen?
O, 'n ganzen Barg wuß he! De wuß he aber man ganz
alleen up'r Welt! Dar weern: Twee tinnen Etläpels, 'n
Kökenmesser un 'n Gabeln, 'n lüttje Nippfigur von'r Kummode,
Mike ähr Badepuppen, Griffels, Marrels, un, wat
dat Slimmste weer, un wo he noch mit Schudern un Gräßen
an dachte: Grokmudder ähren messingschen Schohantrecker!
Bulle acht Dage harr dat Hus up Stutten stahn un weer um
un um fehrt worrn, as de Schohantrecker verschwunnen wesen
weer! Dat weer 'n gräsighe Tied wesen, aber Ottjen harr
'n dicke Fell. He weer Kummer gewohnt, denn bie allens,
wat in'n Huse mal weg weer, dar heetde dat: „Dat hett
wedder de vermuclde, unleddige Bengel verseit un um Dort
brocht!“ He heelt darum reinen Mund, he weer keen Judas
un verrahde numms un am allerwenigsten sich fulbens. . . .

Wat weer dat Water hüte sein blank, un so still un
glatt! Bit an den Rand weer de Tunnen aber of voll nah

den letzten Gewitterregen. — De blaue Heben speigelde sich darup, un eene lüttje Wulken seilbe langsam as so'n ZauberSchipp darüber henn. En olen Bropp swommde dune vor em an'n Rand. He pukte em nah dat annen Deber, halde em wedder her un makde dat Spillwark nochmal. Wat geef dat vor seine Wellen. Dar mög egentlich noch mehr up swommen. — Geseggt, gedahn. De Lust weer rein, de Deerns weern nah'r Schole, Grokmudder duschte in ähren LehNSTohl un Mudder les vorne in'r Stuben dat Blatt. — Sachte flatterde Ottjen dor dat lüttje Kammerfinster in de Deerns ähre Kamern un keem gleichs darup mit so'n lüttjen bunten Papplästen wedder rut. Dat weer wat! Dar leet sich wat mit machen! Mike ahr Ankleede-puppen! De ole Baljen stund up dree Stiepels, de ut veer halbe Backsteene boo't weern un de man lose up'n annex leggt weern. Ottjen pettde mit eenen Foot up sonen Steen, de 'n bätzen vorstund un lä sich mit dat Lief up den Rand von de Regentunnen. Nu lä he de enkelten Puppen behott up dat Water. Paula, un Lydia, un Käthe, un „die Rose“, un Prinzessin Valerie — Mike sä ummer „Galleri“ — un al' de annern lüttjen Deideis, de he alltosamen von Ansehn un mit Namen kennade. — Dat weer 'n Lust! „Alle meine Enten schwimmen auf der See!“ dachte Ottjen. Nu keem de Storm! He pukte vor Gewalt, un de Puppen fungen an to schaukeln. De Prinzessin woll sich verdrinken! Näm, de mossen de Nixen holen, nah de Grund von dissen deepen, deepen See. Dar weer denn dat verzauberte Königsschloss, wo Bertha em von vorlesen harr ut ahr Märchenbuch. Luter ganz, ganz lüttje Tiere schoten in'n Water henn un her. Bielpoggen. Dat weern woll de Nixen, de woll he mal

fangen, un denn . . . Up eenmal gung dat Klapps,
bumms, pullsch, pallsch, brrr! Bah! Habuh —

„Och och och! Nü nä nä! Wo kann't angahn! Wo
kann't angahn! O o, dat schöne Regenwater. Nü nä, disse
grässige Swienägel von Jung!“ Dat weern so ungefähr de
Wöre, de an Ottjen sien Ohr klungen, as he wedder to sic
kamen weer un sic, natt as'n Waterrotte, wedder unner de
ole Baljen unnerrutkröpeln woll, de mit em über Kopp
gahn weer. — Warum Ottjen aber in sien nattet Glend vor
de natte Bogen von sien Mudder noch Brügels kreeg, as
wenn se em wedder droge Kloppen woll, warum datt se em
int Bedde stoppten un warum Grokmudder em veertein
Dage lang de ganzen Schrappsheeren unner de Nase heest,
de bie dat Tunnenskippen endlich mal wedder ant Dagslicht
kamen weern — dat konn he mit'n besten Willen nich
begriepen. — Datt he ähr damals den Schohantreder so
heemlich wegnahmen harr, un harr den so tucksch in de
Regentunnen smäten, ahne dat von'n Munne to geben,
daß vor weer he de schlechte Kretur, de überhaupt up Gotts
Gerdvödden rumleep un scholl, so bald as dat man jichtens
gung, nah'n Ellner Hoff, nah'r Väterungsanstalt, dar wollen
se em denn woll dör'n Bögel kriegen und dat Schosterleed
vor singen! —

Tschä, de Regentunnen weer nu leddig, dar leet sicc nix
mehr an ännern. Aber den armen Ottjen sien Maat, sien
swartet Sunnenregister, dat wurd bie all de Snackere ummer
vuller, denn de Froevenslüe wiegelden sic eenannern up
un snackden sic ummer mehr in de Witterung. Ottjen seet
still un bedröft up'r Kellerlukken un miemelde vor sic henn.
Dat leet so, as wenn he na den letzten Streich schändlich

mör worrn weer, un, wer nich verstand, in de Seele von'n Kind von fief Jahr to lesen, de konn sogar globen, dat he „in sic“ gung un faste Vorsäke satde, um sic to „bättern“. Up jeden Fall lees em de ol' goodhartige Smidtsche so wat ut de trorigen Ogen, as se in'n Vorbiegahn über de Husdör keek un smeet em glicks darup 'n paar Stangen Babbeler to, de se em mitbrocht harr. — Dar keem se bie Grohmudder aber schön an! Dat fehlde ok noch! So'n liegenden Bengel noch Babbeler to flickern geben! De scholl an'n Rathuse an'n Schandpahl, un denn scholl he 'n Zetteln um'n Hals hebbuen, dar woll se up schrieben: „Ich hab mein Grohmudder ihren Schuhanziehert inner Regentonnen gesmissen un bin ein Flätangel von Jung!“ — Darbie plinkoogde se de Smidtsche to un meende Wunner nich, wat se for'n feinen Witz makt harr. De Smidtsche tröste die Ottjen aber, strakelde em de Backen un sä: „Kinner, stellt Jo doch nich so efeerig an! Dat kummt allens von dat ole Inspeern! Wat schall so'n Kind denn? Wat möt't se doch um Hand hebbuen. Nää, de Bengel de mutt sien Freeheit hebbuen! Ant Water will he woll nich wedder gahn, un wat darum passeeern schall, dat passeert doch. Wenn't Mallör sien schall, denn kann'n sic woll 'n Finger in'r Näse afbröken. Gistern harr he sic jo all Hals un Beene bräken konnt, un bie de ole Regentunnen, dar hett he garnich so väl Schuld. Ich heff dat ole Wuppenspill all lange up'n Kieker harrt!“ Just weer de Buskmeiersche int Hus trüen un woll dar ok noch 'n bätten mit mangsnatern un de Smidtsche den Webberpart holen, as Antjen sharp ut'r Husdör keek un sä: „Wat kummt dar denn for'n vornehmen Herr den Diel langs un dreicht hier up use Hus to?

Kinners nä! Dat is jo use Pastor!" „Ochotterhott!" bluchterden de annern Frooenslüe, „Kinners, lat' us man gau achtern dört Hus witschen!" Un de Puhmeiersche sä noch: „Hefst Ji ok de Bibel up'r Kummode liggen? Anners . . ." „So wat is dat hier nich bie us!" reep Fro Alldags är nah. „Mit Schienheiligkeit hefst wi hier nix to dohn, un use Pastor Merkel . . ." Darmit treeft de ole witthaarde geistlige Herr ok all in de Husdör un heelt mit'n frundliget Lachen de Frooenslüe de Hand henn. „Ah sieh da, Grokmudder! Immer noch rüstig? Immer noch die sorgende, ratende Stütze des Hauses? Guten Tag! Guten Tag!" Darmit schuddelde he de Frooenslüe de Hänne. He markde dat garnich, datt se so'n bätzen verbauereert weern un verlegen an ähre Kökenschortens dalstreeken. — Grokmudder bögde sich denn gau nah Ottjen dal, de mit sien kleieriget, brunet Babbelerntwarf noch up'r Kellerlukken seet. Grall wischde se em de backscherige Hand in'r Schorten af un flussterde em to: „Stah mal up! Giff den Unkel Pastor de Hand un segg: Go'n Dag! Du Farken!" — „Ah! Da ist ja auch unser kleiner, jüngster Täufling! Guten Tag, kleiner Mann!" — Ottjen heelt den Pastor den Bootjen henn, keek em mit sien groten blauen Ogen an un sä denn genau so as Grokmudder em dat toflustert harr: „Go'n Dag du Farken!" — De Pastor mök sich up den brunen Küsser dalsetten, so schuddelde he sich vor Lachen. Sien gälén Handstock mit den Elfenbeenklop fullt up de Kellerlukken, un he klappde sich vor Vergnögen up de Lennen, datt dat man so knalde. „Kostbar! Kostbar!" reep he endlich un wischde sich mit sien rotfieden Taschendok dat Sweet un de Tranen af, de em vor Lachen über de Backen kullerten.

De beiden Frooenslüe wussen eerst vor Schreck un Scham garnich, wat se seggen schollen, lachten aber upt Leyde so haben Harten so'n bâten fôtsur mit. Am leefsten weern se jo stantepe beide über den gräfigen Bengel herfullen un weern up em to verbinnen gahn, datt he jem sone Schanne makde un den Pastor von Farken schimpde. Grokmudder verhaalde sic toeerst un tellde nu in eenen Aten Ottjen sien ganzet swartet Sunnenregister up. Se freide sic all in'n Stillen, datt nu de Pastor den Sunner mal oruklig int Gebedd nehmen un em mal ganz gefährlich de Lefiten lesen wurd. — Dr. Merkel, de all de langen Jahre hier Seelsorger un Husfrund weer, de weer denn ok ganz eernst un still worrn, as he to hören kreeg, an wat for'n dunnen Faden dit lüttje frische Leben hier fortens hungen harr. As de Rede up all de annern undägtshchen Streiche, up Frollein Engelskens, de Kainken un gar up de Regentunnen keem, dar floog dat woll for'n Ogenblick wedder as so'n Sunnenschien über sien Gesicht, aber eernst un strenge keek de ole Herr up de Frooenslüe, as de Rede up den Husarrest keem, und as Grokmudder endlich sluten däh: „Tscha, Herr Pastor! Was sagense nu zu so'n Ausbund von Kaper? Mussen den nich einspeern in'n diesters Kaschott bei Wasser un Brot, bei die Ratten un Muse? Den ganzen Sommer kömt Sie der Undägt abers auch nich wieder iebern Sull! Un nu kanzheistern Sie ihm man mal oruklig runter, daz er Ihnen vorhin von Farken geschimppt hat!“

Pastor Merkel, de ole Kinnerfrund, de erfahrene Menschenkennere, de harr dat Kind an sic rantrocken un twuschen siene Knee nahmen. He keek Ottjen so recht deep un fründlich in de groten blanken blauen Ogen un lä em

sachte de Hand up dat goldgäle Haar. Angstig un verschuchtert keek Ottjen den vornehmen Herr int Gesicht un twee grote blanke Tranen fullerden em langsam über de Wacken. Wat moch nu mit em passeeren? De grote Mann, de em so eegen ankeek, de em so fast twuschen sien Knee klemmt harr, wat harr de nu mit em vor? Up jeden Fall geef he em nu 'n Salbe! O, dat weer gräsig! Harrn se em denn Al verlaten? Grokmudder, Mudder — —? He keek sien Mudder von'r Sied an, as wenn he seggen woll: Helpst du mi denn nich? He harr jo keen Ahnung, wat dat Mudderharte sick in dissen Ogenblick quälde, wat dat blottde un tuckde dör dissen Blick! Dankbar keek se darum den Pastor an, as de nu den lüttjen Sunnenbuck dat Haar ut de Steern streek un mit sien freundlige Stimme to em sä: „Nicht weinen, kleiner Mann! Nicht weinen! Ich denke, du hast nun wohl genug gebüxt, und ich will ein gutes Wort für dich einlegen bei Mutter und Großmutter. Du sollst deine Freiheit wiederhaben, wenn du mir versprichst, nicht wieder auf die gefährliche Schlenge zu gehen. Da, gib mir die Hand darauf! Nicht wahr, liebe Frauen, es soll ihm doch alles verziehen sein? Er will ja auch von nun an so artig und folgsam sein und nur im Gras und im Sande spielen! Nicht wahr, Mutter? Nicht wahr, Großmutter? Er darf doch wieder?“ — Darmit nückoppde un plinkoogde de Minnschenfrund de Frooenslüe knäpsch to, un Fro Alldag anterde endlich: „Tschä, Herr Pastor, wenn Sie meinen, denn können wir's ja mal wieder mit ihm versuchen und . . .“ „Antjen, Antjen!“ ieberde aber Großmudder, de in dissen Ogenblick wedder an ähren Schontreder denken moch: „Antjen, ik stah aber vor nig nich in,

datt dat nich wedder 'n Mullör afgeben deicht De Bengel sleit us ok gänzlich ut'n Tau, so as de to Kehr geiht wenn he eerst mal wedder buten's Hus is!" — De Pastor harr wieldeß Ottjen twüschen sien Knee rutlaten un wiesde nah de Dör. Use Maat schiende aber den Kram noch nich so recht to trooen, un keek fragwies von eenen up'n annern. As aber ok sien Mudder em tonicde, dar gung he langsam von truggens ut de Husdör un witschde grall um de Eken.

Lange un eernshhaft snackde nu noch de Pastor mit de Alldagsschen Frooenslüe. Mit slichten Wören belehrde he jem darüber, wo dat in't Seele von so'n Kind eegenlich utsehen däh. Datt man bie so'n Kind überhaupt noch nich von Slechtigkeit snaden kunn, wiel dat den Unnerscheid von slecht un goed noch gar nich kennen däh. „Alles, was der Junge bisher Unrechtes getan hat, ist nicht wert, ihm auch nur eine Minute die goldene Freiheit zu rauben. Jede Verkürzung dieser Freiheit aber ist ein Raub an seinem Leben, an seinem Glück. Ein Kind, das man einsperrt, es wird verkümmern und verkrüppeln. Es wird aufwachsen wie eine Blume, die in einem Keller oder in einem dumpfen, sonnenlosen Hofe sich sehnuchtsvoll nach dem Lichte redt. Das Kind kann nur gedeihen in der Freiheit, in hellem, goldigem Sonnenschein. Es soll mit Baum und Strand, mit Blume und Vogel auf du und du stehen, und so die selige Zeit des reinsten unbewußten Glücks ungetrübt genießen. Es wird so in Gottes freier Natur erstarken an Leib und Seele, und was es in seiner Jugendzeit aufgenommen an Licht und Sonnenschein, davon wird es sein Leben lang zehren. Daraus wird es immer aufs neue, wie aus einem unversiegbaren Wunder-

born schöpfen, denn wir Menschen sind Kinder des Lichtes, wir sind Sonnenkinder! So wie wir wissen, daß uns die Sonne nur Gutes schafft, täglich, tausendfältig, so wollen auch wir an das Gute im Menschen glauben, an die ewige Liebe, der wir unser Dasein verdanken und die auch dem kleinen werdenden Menschenkindje dort so wunderbar und warm aus den blauen Augen leuchtet!"

Mudder un Dochter harrn de Hänne foolt un de Tranen tree'en jem in de Ogen. So wat harrn se noch nich hört! Dat weer jo'n Predigt, so as se se in'r Karken noch nich hört harrn! De ole Pastor aber stund noch 'n ganze Lied up den Diekkopp un harr sic mit beiden Hännen up sienem Handstöck stutt'i. In Gedanken verlaren leet he siene Kloken Ogen in'r Runne gahn un dat leet, as wenn sic disse Ogen gar nich trennen könnten von den mächtigen, hellgrünen Bappelboom, von dat lüttje Hus mit de grünen Finsterladens, von den lüttjen Blomengaren, wo dunkelroote Stockrosen un mächtige goldgäle Sunnenkarn bleihden un em anlachden. — Endlich wennde he sic af un woll, in Gedanken verlaren, up den Diek langs nah de Stadt to gahn. — Dar seeg he up de grüne Diekschrägde eenen hellen Kinnerkittel. Gene lüttje Gestalt rullde dör dat hoge Gras. Dat gung dar koppunner koppüber, bald schoot dat kubbum, bald stunn dat Kopp unner Zuchen un Lachen. Dat weer Lebenslust! Unbändige Freide, Freeheit un Glück! Sunnen-schien überall, buten un binnen! Dar bleef de ole Herr noch einmal stahn un foerde in Andacht de Hänne. Gen glücklichen, tofräen Schien leeg up sien Gesicht, un ahne datt he dat woll, trockt em dör dat Harte: „Was Ihr aber tut der geringsten Einen, das habt Ihr mir getan!" Sachte

bewegden sich siene Lippen, un een warmet Dankgebedd weer dat, as se flusterden:

Herr, Deine Güte zeiget
Die rechten Wege mir!
Wer sich zum Kinde neiget,
Der steigt empor zu Dir!

XI.

De lüttje Sneefeger prügelt sich mit de kole Hand von'n Norden. — Huh wat'n Kulle, wat'n Kulle! — Schummerkunne. — De lange Geschichte von'n bunten Hahn. — Dat grusige Vertellsel von de ole Schuppen. — Bremen ward französch. — De willen Buschmanns bie d'r Lükenkuhlen. — Badber wahrt sien Hus un sien Hänne rein. — Mudder ahnt wat! Dat ward 'n bießtere Nacht!

Nu weer dat Winter; een harten, langen, bätzchen Winter. So eenen, wo man up't Leyde gloost, datt dat überhaupt niemals wedder Fröhjahr weern schall. — Wenigstens, de lüttje Sneefeger, de dat achtern Diek vor d'r Husdör ant krazen, schuppen un fegen weer, de noch woll so wat in dissen Ogenblick denken. Hurrr! Huih! Wat hulde un bullerde de scharpe Ostwind über dat Dack un smeet dicke, witte Wulken von den sienen, harten Stoffsnée über den Diek. Wat sleitde dat dör de kahlen Tölgen von den Pappelboom, de mit sien nackten Arms wild um sich rumslog, as wenn he sich wehren woll gegen de mächtige kole Hand, de em ummer un ummer wedder ahn Erbarmen schuddelde, dukde un tuhde. Vlot de mächtige, dicke Stamm, de gung um keen Haarbreet ut'r Spoor. De stund fast, as wenn he ut harten Steen haut

weer. Sien eene hälften weer dicht mit Snee beweiht, un
ummer wedder frische Bulken stortden dal von den griesen
Heben. Se dreihben un küselben sich, tornden sich hoch up
an dat lüttje Hus achtern Diek, as wenn se dat ganz todeken
un begraben wollen, un wollen nich ehrder rasten un rauhn,
as bit dat een stillen, witten Graffbulken weer, bit datt de
ganze Welt darherleeg, as een groten, groten witten Karkhoff.

Use Ottjen quälde sich mit Macht, wenigstens den Hus-
dörsull rein to kriegen, aber vergäfs. Dat hätten, wat he
up'r Schuppen kreeg, dat weihde allemal dar wedder henn,
wo he dat herkrägen harr. De Aten bleef em bestahn, wenn
de kold iesige Wind em wild den Snee in dat Gesicht smieet.
Un de Wind tukde an dat Schaaldok, wat he sich um de
Ohren knuddelt harr, un reet em de Nücken von den Kopp.
Alle näselang heelt Ottjen up to schuppen, pukde sich in de
Hand un steek de Fingerspiiken in den Mund, de neeschierig
ut den eenen Hanschen rutkeeken, de he an harr. He möch sich
aber ran holen! Wiesen woll he, datt he keen bangen Keerel
weer, keen Abenhocker un Seepentröster, de sich wat utlachen
laten möch, wenn he jetzt all wedder int Hus keem. — Aber
de Hänne peperden doch ganz verdeibelt, un an dat Schaaldok
seet all de witte Ruhfrost von sienem Aten. He harr aber
eenmal in'r Stuben seggt, datt he paddschuppen woll vor
Mudder, um dat se ant Hus kamen kunn. Och, wenn se man
eerst dar weer! Aber dat kunn noch lange wahren. Se weer
jo ganz ut'r Steffensbor nah Tante Beetjen. De verplegde
se, de weer jo so frank! — Hurrr! Huih! wo gräsig hulde un
fleitde dat! Ottjen leeg dat as so'n dicken witten Rebel vor
de Ogen. Allens witt! Allens Gens: Diek, Werfer un
Weerel. De Werfer stand all sied Midde November, un nu

weer dat Jannuar Mand! — Dat wurd all schummerig un dat leet, as wenn de grieze Heben ganz up de Ger dalsacken woll. — Nu gung sachte de Husdör achter Ottjen apen. Een paar Mäkenarms läen sic um siene Voet un trocken em int Hus. „Kumm doch rin, Ottjen! Kannst du denn gegen so'n Snee wat maken! Kumm gau rin, dat weer jo allens man Spaz! Junge, Junge, wat bist du verklamt un dict vull Snee!“ — Tschä! Dat seeg Ottjen woll in: In'r Stuben weer dat 'n ganzen Barg bäter. De unnersten Finsterrutens weern noch dict in'n Ise, wenn de lüttje Kanonenaben of noch so gleichde un strahlde, datt dat leet, as wenn dar'n Osse up bra't weern scholl. Achtern Aben stunden twee holten Ammers mit Drinkwater, de anners in'r Köken to Grund un Boden fraren weern. — Grokmudder Alldags, de nich wied von'n Aben in ähren Lehnstohl seet, harr sic 'n dicke Longschaal umslahn un de Föte up'r Fürikken sett't. — Wenn de Stübendör apengung, ja, wenn blot wen an'n Handgriff satde, denn reep se all glieks: „Mak de Dör to! Huh, wat'n Kulle, wat'n Kulle! De Seele verfrukt een noch reinweg in'n Liebe!“ —

Ottjen stellde sic an den Aben, um datt he 'n bätzen wedder updauen woll. „Tschunge, Tschunge! Wat bringst du vor Kulle in'n Hus,“ stöhnde Grokmudder, „dar sund wedder mal twee Baktorbe mit ut'r Dör gahn.“ — Dat weer mal wedder so een ut Grokmudder Alldags ähr Kisten! Dat weer wedder so'n Röt, de use Ottjen nich knacken konn. Em weern keine Torbe begegent, as he in de Dör kamen weer. — „Ottjen“, frog Grokmudder nu, „hest of natte Strumpe krägen? Denn trefft mit stantepee dröge Föte an!“ — Wie'n Finster stottden sic twee an un man hörde so'n sachtet

Knickern. „Grokmudder“, froog Bertha denn, „schall’ct nich
Licht ansticken? Ich woll mal sehn, wenn Ottjen sich annen
Föte antreidt.“ — „Kief di dat ol’ spieksche Flanze an!“
anterde Grokmudder, „heff’ct woll mal wedder wat nich recht
seggt? Ich will di denn all bie ‚Lichtansticken!‘ Wat ji dar
to sehn hefft, dat könt ji ok in’n Diestern sehn. Dat weer noch
bäter! Januwar Mland, un denn Klocke halbig siebe all
Licht upsticken! Ottjen! Hal mal eben ’n paar Torbe rin!
Aber makst mi nich de Stubendör to, denn weest ’n Fehler!
Denn beloppt di de Steert mit Glatties! Dat will’ct di
wicken!“ — Ottjen stund buten up’r Deelen un kreeg eenen
Torf nah den annern unner de Voentreppen unnerrut.
„Denn — beloppt — di — de — Steert mit Glatties!“
dachte he bie sic, as he von de Torbe so’n lüttjen Toorn
hode. Dat weer jo wunnerlich! Dat könn he nich kleen
kriegen! De Deel von sien Körper, de in slechten Tieden all
saken Bekannschupp mit’n Reitstock malt harr, de harr em
woll all brennt as Für, aber dat de mit Glatties . . . „Mak
mi mal de Dör apen!“ schreed he nu, un keem denn mit so’n
hogen Toorn von Backtorbe anpungeln, de em bit über den
Kopp reckde. Just as he über den Sull in de Stuben petten
woll, kreeg de Torf aber dat Übergewicht un pulterde half
in de Stuben un half na buten vor de Dör. Dat weer wat
vor Grokmudder! „So is’t recht! So is’t recht!“ gung dat,
„de Fliedigen de loopt sicc dod, un de Fulen de släpt sicc dod!
Oh, oh, oh! Wat’n Ballast von Jung! Nää, nää, nää! Wat’n
Kulle, wat’n Kulle! Is’n Schanne weert! Den ganzen
utgeleggten Dag hett’n noch keenen warmen Foot harrt;
ummer geiht dat Lock ut Lock in, un nu steiht noch vor schier
Fräbelmood ’n halbe Stunne de Dör apen! Wi bökt jowoll

reinweg blot vor de Straten in, un de Torbe kost't garkeen Geld! Na wat!" — So gung dat noch'n ganzen Strämel. De Deerns weern aber fix mit tosprungen, un in'n Snupps weer de Kram wedder up Reege. Dree, veer frische Torbe keemen in den Kanonenabben, hell flackerde dat Für, un dör den Schossteen hulde de Ost. — Gen mattet Schummerlecht trock nu langsam in de lüttje Stuben. Von buten schiende de frische Snee dör dat Finster, un de Schien von den Aben spälde schräg henn un her up den Fottbodden. Dör den Boom up'n Diek flöhnde dat as Klagen un Stöhnen, un an de Finsterruten smet de Wind noch ummer den sienen Snee, datt dat as un to flöterde, as wenn dat Hagelschuren weern. Höger, ummer höger wurd buten de Snee, un höger un höger wurden de Bänke un Bultens, de um dat Hus lagerden. — „Schall ik ok de Ladens to maken, Grokmudder?" froog Bertha, „de Snee ward anners to hoch, he reckt hier all bit an de unnersten Ruten." — „Tschä, mien Deern," anterde Grokmudder, de ummer glieks wedder good weer, wenn se mal so'n Schur harrt harr, „mak man dicht, mien Deern, dat warmt noch so'n bätten." — Bertha arbeide sich dör den Snee, malde de Ladens to, steek von buten den iesern Splint dar dör, un Mike schof von binnen 'n platten Nagel dör dat Splintöschen. — Ottjen harr sich up sienen lüttjen holten Stohl dune bien Aben sett' un rucksteertde henn un her. Nu weer dat Tied! — Sachte tocckde he Grokmudder an'r Schorten. „Grokmudder! To! — Gene Ge — — säch . ." — „Tschä!" lachte Grokmudder, „konn'k mi't nich denken! Nu geiht dat Brazen wedder los!" — Ok de Deerns quälden un bödelden nu mit, un endlich sä Grokmudder: „Na, tschä! Denn mögt' ji abers ok ganz stille wesen! Also denn hört to:

De Geschichte von'n bunten Hahn!" De Deerns tuschelden un knickerden so heemlich vor sic, un Mike sä: „Oh ja, Ottjen! De is fein! Da's 'n ganz nee'e, de kennst du noch garnich!" — „Nä," sä Grokmudder, „denn hör to, Ottjen! Also, de Geschichte von'n bunten Hahn. Muž abers ok goed uppassen un tohören! Also de Geschichte von'n bunten Hahn! Weer dor nich eben wen anner Husbör?" — „Nä," anterde Ottjen, „ik heff nix hört." — „Na, denn heff' ic mi woll erxt. Also, denn kann't jo losgahn: De Geschichte von'n bunten Hahn! Bertha, lat dat ole Hojahnens, un du, Mike, dien olet dummet Geknicker! Nu hör to, Ottjen: De Geschichte von'n bunten Hahn! Nu kreeg Grokmudder so'n Hostenanfall, un resperde sic, datt dat gar keen Eune nehmen woll. Endlich harr se sic verhalt un fung wedder an: Na, denn hör to, Ottjen: De Geschichte von'n bunten Hahn! — Segg mal, Bertha, och, mi fällt just in, och, hefft wi noch Ölje in'n Huse?"

Dat wahrde eerst 'n ganzen Strämel, bit datt de Antwort keem, un endlich klung dat, as wenn Bertha 'n Knebel in'n Munne harr, as se sä: „Ja! — Dar steicht noch 'n halben Buddel up'r Voord." — Ottjen harr all 'n paar Mal ungeduldig mit de Föte schurrt un mit sienen Stohl wackelt, markde aber noch nix. He sä nu blot: „Oh, Grokmudder! Du vertellst jo gar nich fudder!" „Tschä!" lachte Grokmudder, „dat kummt noch! Muž di man Lied laten! Du wollt ok ummer allens in'n Swiensgalopp hebben! Nu hör to! Bah up! Also, dat weer denn jo goed: De Geschichte von'n bunten Hahn! — Höör mal! Wat bullert dat buten! Ik gloof aber doch, dat wi anner Wär kriegt, ik spör't an mien Liefdoorns, de . . ." — „Oh, Grokmudder! Ik heff gar keen Lust mehr! Du sangst jo garnich

an! Ik . . ." — Nu kunnen sic de Deerns aber nich länger mehr holen, britschden los un flappden in de Hänne. Ottjen markde endlich, datt Grokmudder em blot for'n Grieten hebben woll, un datt de Anfang von de Hahnengeschichte ok to glicker Lied dat Enne weer. Just woll he sic ungemütlich mellen un an to drunzen fangen, as Grokmudder em bie de Hand satde un ganz ernsthaft frøog: "Segg mal, Ottjen: Du hest doch de Schuppen wedder mit int Hus brocht? Wo hest de woll hennstellt?" — „Up'n Dorf!" anterde Ottjen mulch un vergrellt. „Na, denn is't good!" sä Grokmudder, „de Schuppen, wät' t Ji woll, de Schuppen, dat is 'n olet Arfstuck, de hört ant Hus, un de möt' t Ji wahren!" — Och ja ja ja! — sä se denn noch so vor sic henn — wenn de ole Schuppen suaden kouw! De kouw wat vertellen! — Dat weer 'n grässige Lied! 'n ganz slimme, slimme Lied! — Nu spizden aber de Deerns de Ohren un wurden grall! „To Grokmudder, vertell doch mal!" gung dat. „Och Oma! to, make doch! Och, bidde, vertell doch!" — So pratzde un drammde dat von allen Sieden. Grokmudder stürde jem endlich to'r Ruhe, leet eerst noch 'n paar Torbe in'n Aben leggen un as de Deerns dune nah den Aben un an Ottjen rankrapen weern, dar geef se endlich nah un fung an to vertellen: „Tscha! — süsszte se — „eenglich harr' d Jo garnicks seggen un den Mund nich waterig maken schollt. Aber wer A seggt hett, de mutt ok B seggen, un so will ic Jo vertellen, wat dat mit use ole Schuppen for'n Bewandnis hett. Aber Ji möt' t mi verspräken, datt Ji nich bange weern willt un nich dat Gräsen kriegt, anners vertell ic Jo nie watt wedder! — So hört denn to: De ole Schuppen is woll all über säbentig Jahr old, un dar hett

Joe URGROKvadder, watt mien selge Badder weer, de hett
dar in'r französsischen Tied all Schanzen mit graben. An de
Schuppen, dar hett all mal Blod an sätten, Minschenblod!
Ja, dar backt Franzosenblod an, an dat ole brave Ijen!
Dat is noch dat subige Ijen von damals, blot anner Stäls,
de sund d'r woll ankamen. — Dat weer damals 'n biesterre
Tied for use dütsche Vaderland un of for use leebe Bremen!
De ol' Gewaltbräker, de Schinner, de Napoljum, de woll jo
de ganze Welt unner siene Fuchtel hebbfen, un ic gloof,
man konn woll den ganzen Olenwalls-Stadtgraben vull
maken mit dat Minschenblod, wat he vergaten hett. — Ic
weer damals son säben Jahr old, aber ic weet't mi noch
ganz genau to besinnen, as dat up'n mal heetde: De
Franzosen marscheert int Osterndoör 'rin! Dat weer 'n
bannige Upregung! Wi dachten jo nich anners, as datt nu
dat Scheeten un Moordbreunen in'r Stadt losgahn scholl.
Wi Kinner droffen nich ut'n Huise. Den ganzen Dag harren
wi de Finsterladens dicht un bottden of keen Für an, um
datt de Not nich verrahn scholl, datt hier Minschen in'n Huise
weern. Aber dor passeeerde nix in'r Stadt, wiel use Rat
vernunftig un slau weer, jem de Doore apen makde un jem
fründlich in'r Stadt upnehm. Harrn de Bremers dat nich
dahn, denn harr dat 'n swaret Uugluk afgeben, un de Feend
harr numms schont un de ganze Stadt rungeneert.

Dafor wurden wi aber up anner Art pisakt un schunnen.
De Franzose weer jo de Herr in'r Stadt un konn maken
wat he woll. Hunnerduende von Dalers mox de Stadt-
kasse hergeben an Kunterbutschon, Nahrungsmiddel, Klee-
dung un Foottüg. De Borgers mossen schotten un stüern,
allens weer unminschlich dür, un Not un Armsmood trocken

mit de Franzosen of in'r Stadt in. Wenn dat eene Regement afmarscheert weer, denn keemen all 'n paar annen wedder, un dat eene weer noch utverschamter as dat annen. De dullsten Schinnerknechte weern un bleeven aber de Duanen, de verfluchten gronen Tollsnuffelhunne. Napolijum harr jo de Kuntinentalsverre utschräben, dar woll he England mit rungeneern un den Hannel offnien. Allens, wat von buten rin seem an Ware, dat mox hoch vertolt weern, oder dat wurd wegnahmen. Wie all de scharpe Uppasseree von den französischen Duanen wurd aber doch smuggelt upt Haberecht, un manich een, de slau weer, un de Kuraje darto harr, de hett sic 'n schönen Daler Geld darbie verdeent, manich een hettr' aber of sien Leben bie laten mocht.

So harr dat nu all veer Jahr lang gahn. Dat Geld in'r Stadt wurd ummer knapper, Brodkoorn un Kartuffeln ummer durer, un väle arme Lüe sund damals vor Hunger to Grunne gahn. Of bie uns, bie mien Ollern, weer dat so knapp, datt wi Kinner faken genog hungrig nah'n Bedde mossen, oder 's Middags Kartuffelschellen un Solt äten hefft. Use Badder weer Mashupsdräger un arbeide anners ummer an'r Slachte. Wie Hannel un Schippfahrt aber still leegen, so harr he nix to dohn in sien Geschäft un mox sehn, datt he annen Arbeit kreeg. So hett he faken Gerdarbeiten makt in franzöischen Deensten, he hett Schanzen upsmäten, he arbeide mit an'n Heerudoorskathhoff un an'r Swachhuser Schossee, de de Franzose damals anleggt hett. Wie disse Arbeiten brukde he denn ummer de Schuppen, wo Ottjen eersten Snee mit schuppt hett, un wo ic von vertellen woll.
— Dat weer of just in'n Januwar Mand in dat Jahr

achteinhunnertunten. Wie harren of just so'n strengen Winter
as wie upstunns, ja, ik gloof, dat weer woll noch 'n bâten
glupscher. Ik weet noch, datt ik von den Frost grote Lôker
in Hânnen un Fôten harr. Dato harren wie meist nix to
bôten, denn de Torf weer peperdûr un dat Geld knapp.
Use Badder harr von wegen den hogen Snee all dagelang
nich buten arbeien konnt, un de Not weer ganz, ganz slimm.
In de Tied wahnden nu dar achtern an'n Diek, dar so'n
bâten up gunnsied von't Dobbensiel, nah'n Diek to,
so allerhand Hat un Mack, verwagen Vorschen, de 'n
orenkligen Minsch nich geern in'n Diestern begegnde un an'n
Dage nich geern seeg, datt se em öbern Sull keemen. De
Slimmsten von dit „Chor der Nach“ dat weern nu dree
Bröders mit Namen Buschmann. De wahnden dar bie d'r
Likenkuhlen in so'n richtige ole Reiberhöhle, un de dree
seegen ut, as wenn se unner'n Galgen utneit weern! Wo
de eenglich von lâfden, dat wuk keen Minsch, aber jedereen
troode jem dat Slimmste, Woord un Dodslag to. Nu moch
dat in de Dage in'n Januwar — wo ik eben von seggt heff
— dar moch dat mal passeeern, datt up eenmal de ollste von
de Buschmanns Jungsens bie us int Hus slieken keem.
Numms harr em kamen hört, aber up eenmal stund he hier
in'r Stuben, keek ganz tücksch un unnersiensch as so'n
Hohuerdeef rundum un sâ to usen Badder: Of he nich mal
eben rutkamen woll, he harr em mal unner veer Ogen wat
to seggen. Badder gung mit den Keerl up de Delen, un de
beiden harren dar 'n ganze Tied wat to tuftern un to ver-
hakstucken. — Endlich gung he wedder weg, un as Badder
wedder in de Stuben treet, dar froog Mudder besorgt, wat
de ole Galgenbagel denn wollt harr. — „Tscha — sâ Badder

— wat hett de von mi wollt! Ich scholl vor aller Gewalt tokamen Nacht 'n Smuggelkoup mitmaken. Dat Reiberpack hett up'n Weerel vergahn Nacht 'n groten Gläen vull Kunterbande in de Wäen versläken, un nu meende Muschepund eben, id weer jo sturig un harr 'n bree'en Buckel, id scholl jem nachtens den Kram mit über de Werfer övert Is helpen, so'n twintig, dertig Daler kunn'n d'r woll vor mi bie affallen." — „Um Gottswillen!" reep use Mudder, „beste Beernd! Bemengeleer di nich mit so'n Krameree! Oh oh! Dat weer jo mien Dod, wenn du nachtens to so'n Handwerk buten Hus weierst! Nä, nä! Leebet in Ehren hungern, as in Schannen int Fett sitten!" — Badder keek Mudder 'n ganze Tied stießweg int Gesicht. — Endlich sà he: „Magst so wat woll seggen? Magst dat woll von mi denken? Dat's mien Ehre all to nahe, datt so'n Banditenvolk, as wie dat Buschmannspack mi überhaupt über'n Sull kummt, un id harr den Jann — bi — d'r — Nacht am leefsten bie'n Kanthaken krägen, un über'n Diek sett'." „Oh!" meende Mudder, „is man 'n Segen, Beernd, datt du't nich dahnhest un bist em so mit'r Limpe wedder ut'n Huise los worrn. Dat Pack is jo to nahgahnen, un de harrn us dat nich wedder vergäten. Weest woll noch, mit Horkamps ärh Hus, as wie dat damals de Nacht dalbrennde? Dat weer de Nache vor . . ." — „Still!" sà Badder, „kannst jem nix bewiesen."

An dissen Dage gung dat bie us in'n Huise noch stiller un bedröfster to, as de annern Dage. Ich weet noch, dat Brod weer just bit up den letzten Angstknust al' worrn, un Badder quälde sich den Nahmdag dör den hogen Snee, un halde 'n halbet Swartbrod von'n Steenweg. Mit'n wehleidig Gesicht, vull Kummer un Sorge harr Mudder em dat

Geld geben un tellde mit swaren Harten de Grotens nah,
de ähr noch überbleben. Wo scholl dat noch weern! Och ja,
dat weer 'n sware, sware Lied! — Den ganzen Dag snackde
Mudder gegen us Kinner von fudder nig, as von Buschmann
un sien Smuggelee un meende denn ummer: ähr swande
so wat, as wenn hier in'n Huse noch wat passeern däh. —
As dat an to schummern fung, kreegen wie Kinner jeden 'n
dunne Snaä dröget Swartbrod, un denn mossen wi int Bett.
Dar leegen wi warm, weern unnern Fötzen unnerrut, un
Mudder pleggde ummer to seggen: Wer sloppt, de fundigt
nich, un wer lange sloppt, den Gott ernährt.

Use Ollern rälden sick ok all fröh in, um Lecht un
Fürung to sparen, wenn Badder keen Arbeit harr. — Ick
hörde noch, dat Badder mit'n Schuppen vor d'r Dör ant
arbeien weer, um den hogen Sneebarg wegtschuppen, de
all fröher, just so as hüte, von dat Dack un von den Diek
dalweiht weer. — Denn kein Badder wedder int Hus, stek
de Schuppen nah'n Boen rupp, wat he ummer to dohn
pleggde, un gung denn ok nah'n Bedde." —

XII.

Ottjen, Ottjen! Dat ward 'n sware Nachtloft for
bi! — Wat kummt an'r Dör? Mak apen! Mak apen!"
— Wo is de Slickgestalt int Hus kamen? — De zarte
Groeneshand kann 'n Niesen bänningen. — De Grünen
lamt! Heiliger Gott! Wat sangt wi an! — Dar kummt
Blod an de Schuppen!

Nu moch Grokmudder sick aber eerst mal 'n häten ver-
puchten, un Bertha schunk ähr den Rest Koffi in, de noch up'n
Dish unner de Koffimüzen stund. Wie dat in'r Stuben

balkendüster weer, makde se de Abendör apen, un de Schien von dat Für fullt breed un behaglich dör de Düsternis. As Ottjen 'n paar Torbe upleggt harr, froog he neefhierig: „Grokmudder? Is dat all ut? Kummtnix mehr von de Franzosen un von de Schuppen?“

„Geduld, Geduld, liebe Seele!“ mahnde Grokmudder, hangen hett keen Hast, pleggt'n woll to seggen, un dat is noch lange henn bit Neujahrsabend! Du schaft dien Nase woll noch vull genog kriegen, töf man! — So! Ich weer reinweg ganz schrill un dämpfig in'n Halse worrn, aber wat deicht'n nich allens um jo Banduren! — Na, nu hört to:

Also, dat weer denn jo goed! Ich kunn den Abend garnich in'n Slap kamen, denn ik kunn nich warm weern in'n Bedde, harr Höte as so Issglannern, un de Frostbulen un Löker pienigden mi, datt'n Hund jammerde. In'n Huise weer allens dodenstill, blot buten hulde de Sneestorm, un dat leet, as wenn de ganze Welt noch insnee'en scholl. Ich kunn nu woll so eben 'n Wink int Oge krägen hebbun un weer so'n bätzen induscht, as ik up eenmal 'n lutet Gerackels un Gebummse an'r Husdör hörde. „Badder!“ reep ik angstig, „Badder! — Hörst du nich?“ — Denn vernehm ik aber ok all, wo mien Badder sien Stäbeln antrock, un hörde, datt Mudder ganz upgeregt sä: „Beernb, Beernb, wes bedächtig un lat mi eerst Lecht upsticken, anners . . .“ Darmit gung dat Kloppen un Bummsen an'r Dör ok all wedder los un klöhnde dört ganze Hus. Darbie reep buten eene upgeregde Stimme: „Mak apen! Nahber gau! Nahber gau! mak apen!“ — Ich hörde nu, wo Badder hastig an de Husdör gung, een dicken iesern Stangen nehm, de ummer unner de Voentreppen stund un de Stangen verdwaß vor de Husdör, dör twee

Krampen schoof, de he sick all vor langerer Tied in de Dör-
stanners makt harr. As de Dör up disse Art noch fäster
verwahrt weer, reep Badder ant Glödelloch: „Wer is dor?“
„Ik bin't!“ Klung dat buten, ik bin't, Dirk Buschmann —
Ik segg di Nahber Alldag: Mak apen! Aber gau! Mak apen!
Mien Leben steicht upt Spill!“ — „Wer bie mi int Hus will,“
— anterde Badder, „de kann bi Dage kamen! Ik heff hier
keen Nachtharbage un vor allen Dingen keen Reiberhöhle
nich!“ — Midderwiele weer Mudder mit Lecht up de Delen
träen un ik hörde, wo se sachte un iebig to Badder sä:
„Um Gotteswillen, Beernd! Lat dat nah! Segg em nix
to nahe! Lat us leeber in Goden mit jem hennholen
un lat em rin! Ik bidde di, Beernd, mak doch
apen!“ — „Ik will den Deibel dohn!“ reep Badder lud.
„Meenst du, ik will mi hier Lüse int Fell setten un mi
de Duanan up'n Halse hissen, wenn ik mien Hus hier bie
nacht slapen Tied to'n Smugglerharbarge hergeben doh! Hier
kummt mi numms öbern Sull, un wer dat wagt, de . . .!“
Ik sleep damals in'r lunken Kamern, wo Tine jeft sloopt.
Ik harr mi in'n Bedde up'r Kniee sett't un keek dör dat lüttje
runne Vorplatzfinster. Dar seeg ik up eenmal so'n swarten
Schatten von'r Waschlöken ansliken kamen un gillde, so lud
as ik konn: „Badder!! — Mudder!!“ — Dat weer allens
in den Ogenblick, as mien Badder noch ant snacken weer un
dat Gesicht nah de Husdör towend't harr. So as he miene
Stimme hörde, dreihde he sick aber as de Wind um, reet mit
eenen Rapps de Eisenstangen ut de Krampen, heelt se über'n
Kopp un reep mit'n Stimme, as ik se noch nie von em hört
harr: „Hund, wo bist du hier 'rinkamen un wat wullt du
hier?“ — „Reg' di nich up, Beernd!“ anterde nu Buschmann

mit'n heeserige Stimme, „reg' di nich up un lat de Stangen sacken! Ich will di nix, gornig! Aber de gronen Hunne fund mi w'r Haken! Ich bin jem noch soeben mit 'nauer Rot ut de Kliken gahn, aber Jann, den hefft se — de Himmelhunne! de verfluchten! — den hefft se mi up'n Weerel dodschaten!“ Ich hörde dör dat Kamerfinster, wo de unheemsche Gast mit de Tähne gnirrde un 'n Stimme makde, as so'n willet Deert. — „Un nu schall ic di hier verstäken!“ reep mien Badder upgebracht, „wullst du mi un mien Famijle int Unglück storten? — Nut segg ic! Nut ut'n Husel — Wo bist du überhaupt rinkamen? Wat!?“ — „Wo'c van M o r g e u rinkam'n bin,“ anterde de annere: „mußt dien Hoffdör beter verrammeln! De kann'u von buten mit'r Messerklingen openknacken. — Aber nu wes vernunftig, un lat mi up dien Voen. Hest'r keenen Schaden bie, oder hollst du heimlich mit den Feend? Wat? Ich dacht', so'n Keerel as du, dat weer 'n goden Bremer Jung. Gloof saker, Beernd: Dar kamt noch anner Lieden! De Hunne mölt noch mal wedder rut ut'e Stadt, un denn lonn di dat schidderig an'n Buckel dallopen, wenn de Bremers gewahr weerd, datt du de Franzosenfrund . . .“ „Hund!“ reep Badder in voller Wut, „wullst du mi drauen? Wahr dien Tungen, oder . . .“ — Darmit woll he up den Kujon sosstorten, aber Mudder frischde wild up un hung sic an sienem Arm. „Beernd!“ schreeede se, „bring us nich int Unglück! Lat em! Lat em doch up'n Voen! Ich bidde di doch um Gotteswillen!“ Mien Mudder weer man minne un zart, aber, wat keene dree starke Mannslüe farig brocht harrn, dat brochte se bie Badder, bie den Riesen Goliath, ganz alleen to Wege. — Dat wahrde allens man Ogenblicke, aber so drah as de

ungebä'en Gast seeg, wo dat Laken scharen weer, dar witschde
he grall as so'n Katte de Voentreppen rup un tarrde noch 'n
vullen Sack achter sic her, den he bit so lange in'r düstern
Ecken stahn harrt harr. — „Beste Beernd!“ quälde Mudder
ummerupt frische, „lat em doch up'n Boen sitten! He deicht
us jo nig! He will jo von us nig! Wenn de Lust rein is,
denn . . .“ — „Warum geiht denn nich nah dien eegen
Verliek?“ reep Badder nu nah'n Boen rup, „wat brukt
vornlige Lüe noch mit in dien Schandhandwerk to rieten?
du . . .“ „Ich woll mi woll wahren!“ flung dat von haben,
„heff dat ganze Hus voll Kunterbanne un wenn se mi dar
faten schollen, denn geiht allens übern Jordan! — Oh, Jann,
Jann!“ — gung dat denn up'n Boen as so'n Stöhnen —
„Jann, Jann! Datt di dat of passeeren mök! Aber . . .
Nahber! Hörfst du nig? Legg de Stangen vor! Dar kummt
wat übern Die! De Grönen!“ — „Heiliger Gott!“ reep mien
Mudder, „heiliger Gott, wat fangt wi an!“ — „Heff ic't di
nich wahrscho't!“ reep Badder, „nu sund wi in den Dübel sin
Klapphanschen!“ — „Beernd!“ flung dat dämstig von haben,
„wenn't blot eenen is, denn lat em man 'rin! Man drieiste!
Genen will'k woll muddeln! Schick em man 'rup! Ich will
em Jann sien Blod . . .“ — Bumms, Bumms! dröhnde dat
gegen de Hüssdör. Dat ganze Hus beberde. Wi veer Kinner
schreeden, un Mudder harr dat Lecht up de Grund sett' un
wrung de eene Hand in de anner. — Bumms! Bumms! gung
dat wedder, un eene kauderwelsche Stimme reep sharp:
„Offen den Türe! Awang! Douangjee lamprör! Awang!“

Mien Badder hett us naher vertellt, datt em dat fors
 klar wesen is, in wat for'u slimme un gefährliche Lage wi
weern. Bie em stund dat glieks fast, datt he de Duanen up

jeden Fall openmaken moch: eenerlei, of dat mehrere, oder of dat man eenen weer. Iem den Wedderpart to holen, dat weer Narrenkram wesen, denn eerstlichmal konn he gegen 'n Scheetgewehr nix maken, un tweedens weer de ole ruhge Kosak dar up'n Voen dat of nich weert, datt he sien Leben upt Spill settde. Dit Leben hörde Fro un Kinner. — Kort entslaten schoof Bader dat Schott trugge — von innen brukde man keenen Glödel — klingde de baberste Dör up un sā up französch, wat he bie de Arbeiteree all so'n häten lehrt harx: „Angtree Moschöh!“ — Gen spikes blanket Vagenett schoof sic dör de Husdör, un eene versneede Gestalt stund glieks darup up'r Delen. „Bandit hier in Haus! Wo sein? Sakreblö! Wo sein Auschong?“ — Damit keek de Duane sic rundum un settde mienen Badder dat Vagenett up de Post. Mudder schreede nu luthalst up un packde dat Gewehr mit'r rechten Hand, dacie wiesde se aber mit'r lunken nah den Voen rup. De Duane weer noch 'n tämlich jungen Fent un schiende mehr Kuraje as Überlegung to hebben. Hastig nehm he den Lüchter in'r lunken Hand, heelt dat Vagenett vorut öbern Kopp un steeg de Voentreppe rup. „Ah bong!“ reep he, as he so up'n drudden oder veerden Tritt weer un dar up'r Treppen Sporen von Sneeträe seeg, de dar noch frisch von Buschmann sien Föte to sehn weern. — Noch twee oder dree Träe steeg de Franzose nah haben, denn keem dat Gräßige, dat Furchterlige, wat id in mien Leben nich vergäten kann un wat mi noch in de Ohren klingt un vor Ogen liggt, so old as id of all worn bin! — Id weer midderwiele ut'n Bedde upstahn, harr mi 'n dunnen Rock öbertrocken un weer just mit Bebern un Zahnsnattern vor Angst un Kulle nah Mudder henlopen, as

de Duane von den willen Buschmann von babental so'n grässigen Slag mit de schaape Kante von Badder sien Schuppen up'n Kopf kreeg, datt he, ahne datt he of man eenen eenzigen Lub von sic gebén däh, von truggens von'r Treppen dalfällt un mit so'n swaren, duffsen Klapps up de Steener valslog. „Himmelhund! Verfluchte gröne Blodhund!“ schreeede dabie mit'n hulerige Stimme de Moordgesell von Buschmann von baben, „hest nu genog? Du französche Slicker! Dat is dasvör, datt du mienen Broder dodschaten hest! Du gröne Dübel du!“

Benn de Ulik vor us in de Grund slahn harr, denn harren wi us nich duller verjagen konnt, as in den Ogenblick, as von baben de harte Slag keem un de fromde Minsch dar so in sien Blod to usen Fötzen leeg! Dat gauze Gesicht weer über un über voll Blod, blot de swarten Ogen keeken dar so 'rut un rullden sic rundum, un denn tuckde de Körpert noch so'n paarmal, reckde sic un leeg denn still un stief vor d'r Treppen.“ — — —

XIII.

Großmudder ahnt nich, wat se den Lüttjen quält.
— Se malt dat blögerige Gesicht un ward noch grausamer. — De Lieke kommt ut'n Huse, aber de Sorge blift. — Napolium sien Schandfüer up'r Bremer Börgerweide, den 6. Dezember 1810. — Großmudder hält de Blodgeschichte jo man blot „in ähr Godheit“ vertellt! —

Großmudder sweeg still, süßzde deep up un lä sic in ähren Lehinstohl trugge. — Wuh — Huh! brusde de Ost un schuddelde un ruddelde an de ole Husdör un an de Finsterladens, datt dat flung, as wenn wille, biestere Dodengeister

mit Klagen un Fluchen in dat Hus rinbräken wollen. — In de lüttje Stuben weer dat so still, so affonnerlich still! Kummitäk — — kummitäk! Kummitäk — — kummitäk! sä bedachtsham de ole Wandklock, un dar twuschendär hörde man as un to so'n deepen beberigen Atentog von een von de Kinner. — „Grokmudder? Is dat 'n wahre Geschichte? Is de Franzose denn nich wedder gebennig worrn, Grokmudder?“ — „Tschä, Junge!“ süsszde de ole Fro, „id woll sulbens, datt de Geschichte nich wahr weer, denn harr dit Hus väl sware bange Sorgen weniger harrt! Ja, de fromde Mann weer dod, musedod, un . . . aber Kimmers! Seht ji denn gar nich, datt dat Für utgahn deiht? Id glos wahrhaftig, dar is all de swarte Katte in'n Aben! Näl! — Löf mal — is noch woll eben to redden! Ottjen! Hal Torf 'rin. — Kiek henn! He rögt sic nich von'r Stä! — To to to! Fig! Lop, as wenn'n Brummer int Ohr hest!“ Tschä, use Ottjen rögde sic noch ummer nich, un as Grokmudder sharp un kortkoppisch wurd, dar sä he endlich ganz slipsteert'! „Id — id — dat is buten so diester un — — id — id — nah de Treppen mag id nich henn! Lat Bertha doch mal Torf 'rinhalen, Grokmudder!“ — „Ziehste! Ziehste!“ schimpde Grokmudder, „datt hett'n dar nu von. Is bange! Is bange! — Scham di doch wat, ole grote Flätangel! Anners ummer so'n Herrluckien! Du bist mi 'n scheenen Held in de Boddermelt! Meenst woll am Enne, datt de Duane dar liggen deiht? — Bertha! Stick mal Lecht up, un wies em mal, datt't buten noch just so utsehn deiht, as vor'n Stunne.“

De Deenus tusterden sachte mit'ninner, gungen denn mit twee'en 'rut un stäten in'r Höken de lüttje blickern

Lampen an, de nich völ grotter weer, as so'n danniget Koffikoppen un'n Schien smieet, de nich ganz völ heller weer, as de Schien von den Swäbelstücken, wo se mit anstückt wurd.

„Kumm man rut!“ flung dat denn buten. „Nä, ik will nich!“ anterde Ottjen. „Töf, ik will di bie „Ik will nich!“ iewerde nu Grokmudder. „Stantepoo geiht mi 'nut, du ole efeerige Bangeboog! — So'n stichhaarigen Gast! Anners ummer Blud-vor-allen-Dören un 'n Woord als dree anner, un wenn'n em mal 'n Geschichte vertellt, denn hebert em de Vogen as ik weet nich wo! Up'r Stä geiht mi henn un halft Torf rin, oder ik hau di so lange, bit ik mi rögen kann! Bist du denn 'n Jung? Bist jo 'n richtiget olet bie-beerig Kitzkalf biste!“ — De Deerns weern mibberwiele in de Stuben kamen, satden Ottjen bie de Hänne un torrden em mit 'rut. — Wied kreegen se em aber nich, denn up de Kellerlukken smieet he sic dal, sparrelde mit Hännern un Jöten un schreede: „Ik will nich nah'n Torf! Ik will nich nah'r Treppen! De dode Mann liggt dar, de dode Mann!“ — De Deerns keunden de ole knörrsche Grokmudder to genau. Se wussen ok, datt Ottjen sic up't Leyde doch noch 'n Dracht upstakt harr, wenn se ganz wracksh wurd. Se stellden em darum man gau up de Beene, steeken em 'n paar Torbe to, un schuppsten em denn in de Stuben 'rin.

Nu flackerde dat Für in'n Aben wedder hell upp. De lüttje Ölfunzel, de midden up'n Disch up'n umgekehrden Mälzpott stund, smieet ähren matten Schien dör de lüttje niedrige Stuben. Aber disse Schien fullt nich ganz völ über de Dischkante weg. De lüttje Flamme, de man as so'n Fingerlidd lang weer, weegde sic langsam hen un her, as so'n Grashalm in'n Sommerwind. Gen fienen Striepen

von swarten Qualm trok langsam von de gälrooie Flamme nah haben gegen de Decken. En matten griesen Sleier von Tweedüsteris leeg über de Wände, un man koum eben un eben de Biller un Schilleree'en wahrnehmen, de dor huit dörnanner hungen. — Midden über de Komode hung, in'n bree'en mahgoni Rahm dat grootste: Dar stund de bree'e Mannsgestalt mit dat iesern Gesicht, de eene Hand up dat dicke Book, un wenn't of nich unner dat Bild stahn harr, man harr dat den Mann von de Lippen un ut de Ogen lesen konnt: „Hier stehe ich! Ich kann nicht anders! Gott helfe mir! Amen!“ — Dat wer of so'n olet Familienarfstuck, dit Lutherbild. Grokmudder heelt d'r grote Stukken up, un de echte ole ehrbare luthersche Geist, de harr hier of in'n Alldagschen Huse dat Regiment föhrt, sied Minshengedenken. — Ja, Grokmudder Alldags heelt up Ehrbarkeit un Festigkeit. „Ik gah grade vör!“ plegde se to seggen, „ik doh Elkeen liek un recht un segg dat so, as ik dat meen, un wen dat nich paft, de kann hennigahn un gröten de Øsemannsche!“

Dat leeg aber of woll an den swacken un matten Schien von de lüttje Funzel, datt Grokmudder bie all ähre Ehrbarkeit un Trohartigkeit doch nich lesen konn, wat dar up dat lüttje Jungensgesicht schräben stund, dat to ähren Föten mit grote angstige Ogen up dat Lutherbild keek. Se nehm of nich wahr, wat Ottjen sien Gesicht wittschen leet, wat sien Gestalt beberde, as wenn dat vor Kulle weer, un datt Bertha von achtern ähren Arm um em slahn harr un em fast an sich drückde. Ja, Grokmudder weer jo'n trooe Seele, 'n godet Blod, aber ähre Art, de weer to knubberig for dit junge Wesen. Ahr Warktüg dat weer von de Art, wo de

Timmermann 'n eeken Kloz mit behaut, aber disse weeke
un zarte Stamm, de verlangde doch nah'n zartere Hand un
nah sienet Geschirr. Ottjen haer de Lippen fast up'n annen
knäpen un hörde gar nich up sien Grokmudder ähr Schellen
un ähr vigařscheit Gestichels. Gen eenzig Bild stund em von
dat ganze Vertellsel vor de Ogen, düdlich, gräsig: De dode
Mann! De Splät in'n Kopp! Mit de Schuppen — mit sien
Schuppen — sien Spältug — sien Ramraad!"

"Grokmudder?" fragt Bertha endlich nah'n längert
Swiegen, "Grokmudder, nu muht du de Geschichte aber noch
to Enne vertellen. Wennher is Buschmann denn ut'n Huſe
gahn? Wo fand ji mit den Doden aſbleben, un wat is dar
nah kamen?" — "Och wat!" gnurrt Grokmudder, „id segg
gar nix mehr! Hest jo sehn, wat d'r von kamen deih! —
Aber," fung se nah'n Tiedlang wedder an, „id mutt dat
reinweg doch woll to Enne vertellen, anners denkt hier use
Hampelmann, de Duane liggt dar übermorgen noch un
kummt em nachtens mit dat blöerige Gesicht noch vor't
Bedde." — Wie dissen Snack tuckte dat so dör Ottjen sienet
Körper, un he drücke sich noch faster an sien Sweester 'ran.
Grokmudder hohjhahnde so'n paar mal, un vertellde denn
fudder:

As min Ollern dat eerste Gräſen verwunnen harrn,
dar reep Badder nah'n Boen 'rup: „Wag di nich runner, du
Moordgesell! Du hest mien Huſ mit Blod besudelt! Du
Schandgesell! Disse Nacht schick id noch nah'r Mäerece un
mell de Sake an! — Wag di nich runner! Id stah hier mit
de Stangen!" — „Wenn du dat deihst, wenn du dat an-
mellst," fung dat von baben — „denn stortst du di fulbens
int Unglück! — Wenn du mi aber still gewähren läßt, denn

bring ic den Kram int Lot. Ic schaff di den dar unnen
ut'n Huſe, un dar freicht kein Hund un keen Hahn nah, wat
hier über Nacht in'n Huſe passeert is. De Hauptſake is, datt
ji reinen Mund holt! Vor allen Dingen möt' ji de Deern
dat inknutten!" — Damit meende he mi. — Mudder harr
mi midderwiele wedder int Bett ſtäken, un wat Badder noch
mit Buschmann verhannelt hett, dat heff ic nich genau ver-
ſtahn. Se hefft mi aber vertellt, dat Badder un Buschmann
de Lieke in den Mantel un in Säcke dreicht hefft, un hefft ſe
denn up'n Umweg eerft 'n ganzet Stück achtern Dick langſ
ſläpt. Denn hett Badder Buschmann damit alleen laten un
de heit ſeggt, dat he den Körper bie'n Siel in'r Werfer
unnert Iſs ſchuben woll, wo de Fischers jo'n Waken haut
harrn. — To'n Glücken ſneede dat noch de ganze Nacht dör,
ſo datt den annern Morgen keene Spoor to fehn wesen is.
— Mudder harr wieldeß de Husdelen reinmaakt, un as
Badder wedderkeem, weer ſien eerſte Arbeit, datt he ſien
Schuppen duchtig blank ſährde un toſamen mit dat Duanen-
gewehr up'n Voen unner de Hullen verſteek, wo keen Mensch
dit Sharpgeſchirr finnen konnt harr. — Väl Sorge malde
Badder Buschmann ſien Sac, den he bie us achterlaten harr
un ok de annern Tage nich wedder aſhalde. Vor't eerſte
ſteek Badder em in den leddigen Kartuffelkeller un ſmeet den
Nest Vorſ darup, de noch unner de Treppen leeg.

Aber allens hett good gahn. — Woll vergungen de Tage
in Hangen un Bangen, un vornehmlich uſe Badder leet
lange Tied den Kopp dahlacken un miemelde vor ſich henn.
Dat däh eerſtlich mal de ſware Sorge, datt dat an'n Dag
keem, wat in de gräßige Nacht in uſen Huſe passeert weer,
un denn nagde dat an ſienen ehrlichen Harten, datt unner

sienen Daet so'n schändliget Verbräken begahn weer un he dat verswiegen mož. — Ok ik mož swiegen, un heff dat ok geern dahn, denn ik wuz ganz genau, wat dar von kamen konn, wenn ik wat utbabbelde. — De annern Kinner weern jo noch lüttjet, un harren garnich recht begräpen, wat d'r eenglich passeert weer. — So! Löf! Gen Deel harr'k bold vergaten: As mien Mudder de Nacht dat Hus reinmakde, dar fund se duhne bie de Treppen een blanken gullen Dubbelluijder. Dat Geldstück mož entweder den Duanen bie'n Runnerstorten ut'r Taschen schaten sien, oder Buschmann harr dat verlaren. — Wiel mien Ollern nu nich wussen, wo se damit afblieben schollen, un wiel wi jo ok in bittere Not weern, so hefft se nah langen Oberleggen dat Geld wesselt un for Lebensmiddel un Fürung utgeben. Dar weer us väl mit hulpen, un wi fund dar lange Tied mit hennkamen, denn damalige Tied weer dat Geld noch mehr weert, as von Dage." —

Grokmudder schiende mit ähr Vertellen to Enne to sien, un mahnde de Deerns, den Ketel mit Koffiwater up'n Aben to kriegen, wiel dat sharp up säben gung un Badder bald ant Hus kamen konn. — As dat Für torecht stakert weer un dat Water up'n Aben stund, frog Mike, wat in den Sack wesen weer, un wo se upt leyde damit afbläben weern? —

„Tschä," sä Grokmudder, „dat will'k Jo ok noch verkleenkütjen: Also de Sack, de hett us eerst väl Kummer makt, wiel wi ummer Angst harrn, datt mal Husökung bie us holen weern konn. Wat dar in weer, dat weer allens engelsche Ware. Gene dicke Nullen swartet Samtmanchester, 'n Packje mit feinen Twernt un Reihfiede, un denn noch so Band allerhand. — De eerste Tied mož Mudder dar nix

von bruken, doch as de Kujon von Napolijum de schändlige Order geef, datt in'r Stadt allens wat ut England kamen weer, de Kramers un Koplüe wegnahmen weern scholl, un as ok richtig den sechten Dezember up'r Vorgerweide just vor d'r Rembertistraten sechtig Fohr engelsche Ware verbrennt wurden, dar makden mien Ollern sic ok keen Gewäten mehr darut, un fungen bie lüttjen an, dat wat in den Sack weer, to verbruken. — Ik weet noch, as ik lange verhierat't weer, dar harr ik noch ummer von den engelischen Tweernt, un harr d'r doch all mien ganze Utstür mit neiht. — Dree Jahr nah de Geschichte mit den Duanen sund wi jo ok de olen wellschen Blodsugers un Bisackers losworen, un se hefft d'r in Russland un naher bie Leipzig ähr Strafe vor krägen. — Von de beiden willen Buschmanns hefft wi niemals wedder wat hört un sehn. De Duanen schöt jem doch upt Kollet kamen sien. Dar sund se heemlich utneiht, un keen Minsch hett wußt, wo se staben un flagen sund. — So! Dat weer de Begebenheit mit use ole Schuppen un den Duanen. — Ik heff Jo dat nu in yien Godheit vertellt, aber Ji brukft dat nich anner Lüe up'r Näse to baden, anners schollen de Wunner nich denken, wat ik Jo for Reibergeschichten int Lief snacken doh. — Wahr is dat gewiß un wahrhaftig, un noch mannige Nacht seh ik den Duanen in sien Blod vor d'r Voentreppen liggen. — Bertha! mahl Bohnen dör un hal den Zikorjen 'rin!" —

XIV.

De Fränsengel giff sienen Segen to dat stille
Chegluck. — Ottjen! Ottjen! Wat cummt usen Ottjen
an? — De volle Hand hett em packt! „De dode Mann!
De dode Mann!“ O! Wat bießtere Schattens! —
Grokmudder! Wat bist du hart! — Dat Mudderhart
in Haven un Bangen. Wo Grokmudder woll heun
will? — Boomgeist, Bagels, de ganze Welt so still!
Allens so bang! So bang! — De Mudder ähr Angst
speigelt sic in'n Drom. — Scholl de ole „harte“ Grok-
mudder woll Rettung bringen?

Gen annert Gesicht wiesde nah'n paar Stunnen de All-
dagsche Stuben. — Midden über den Disch hung an'n ge-
dreiheten Wierdraht de Hangelampen mit den blickern
Schirm, de haben grön un unnerwards witt anmalt weer.
Disse Staatslampen wurd blot Sonndags anstikt oder
wenn Alldag sic abends vont Geschäft noch Überarbeit
mitbrocht harr un wat to teecken oder up'n Steen to krazen
harr. Grokmudder harr vor disse Lampen vor dat ole
„Wuppenspill“ as se dat neunde, bannige Manschetten.
Dor mož jo dat ole neemodsche „Peter Leum“, up brennt
weern, un dat konn se „vor'n Dod“ nich utstahn. Se harr
all faken genog wahrshoort: Wenn dat richtig in'r Mode
keem, denn verdorf sic de ganze Menschheit noch de Ogen
bie dit ole „schrille“ Lecht.

An dissen Abend seet Früderk Alldag wedder still un
iebrig bie sien Arbeit un trock mit'n spisen Stahlstäden
siene Striche dicht an dicht up den Steen, den he vont

Geschäst mitsläpt harr. — Up'r annern Sied von den Dösch
set achter Stoppkorf un Reihkasten Fro Alldags un weer
darbie, 'n Bulten Kinnertüg un Strumpe dör de Fingers
gahn to laten, de bie ähr up'n Stoohl leeg. — Sachte ver-
tellden sich de beiden Chelüe wat, un sproken sich über allens
ut, wat se den Dag über beleft harrn un wat an grote un
lütte Sorgen ähre Harten bewegte. Freiden- un Leidens-
biller ut verfleten Jahren, Biller vull Hapnung un Glück
for de kamende Tied, de malden sich disse beiden ehrbaren,
slichten un tosfrauen Minshen in so stille Stunnen. Un de
Fränsengel de stund darbie, he weer hier jo 'n stäbigen
Gast. He weihde sachte mit siene Flunken dör dat lütte
Gelat, he streek week un fründlich disse beiden Minshen-
kinner über dat Angesicht un malde stille Leesde un Ver-
dräglichkeit darup.

„Schost for hüte Abend doch man Schicht maken, best' Jung!“ mahnde Antjen nu endlich. „Kiek mal, de Klokke
geiht up halbig olben un morgen muht du fröh wedder
'rut.“ — „Noch tein Minuten, mien Deern!“ anterde
Früderk. „Ik bin glieks klar, un kann denn den Steen
morgen fröh wedder . . .“ Fudder keem he nich, dat Woord
bleef em in'n Halse stäken, denn buten up'r Delen, just achter
de Stubendör klung een Lud von eene Kinnerstimme, so
gräsig schrill un angstig, datt dat Chepaar in'n eersten Ogen-
blick vor Schreck tosammentuckde, un denn aber, as wenn
dat ut eenen Munne keem, „Ottjen!!“ reep. — Fro Alldags
weer de eerste, de nah de Stubendör hennslog, wo dat just
hastig an den Handgriff ractelt harr. — Dar stand Ottjen
in sien Nachipee'n, mit de bloten Föte up de kolen Steene.
Sien Gesicht weer kriedewitt un schiende sich in Angst un

Schuder to vertreken. De Ogen weern wied apenräten un keeken stief up eene Stä int Wiede. „Ottjen! Ottjen!“ reep de besorgde Mudder un nehm den lüttjen Körper, de vor Frost un Angst beberde, up ähren Schoot. „Ottjen! Mien bestet Kind! Segg, wat is di? Warum kummst du denn ut'n Bedde? Junge, Junge! Kannst di jo up'n Dod verfüllen!“ — Ottjen snaterde mit de Tähne, krop dune an sien Mudder 'ran, streckde de Hänne vorut un snuckde: „De dode — Mann! — De will mi — huh! De liggt jo unner — unner — mien — Bedde! Oh de dode Mann — mit dat Blod!“ — „He drommd!“ sä Alldag. „Aber wo kummt he bie so'n Snakeree? Of de Deerns em wedder so ole Spökgeschichten vorlesen hefft? Dat is garnich god för den Bengel, de hett völ to upgeregdet Blod.“ — „Ik glof, den Jung sticht 'n Krankheit in de Knaken,“ meende Fro Alldags besorgt, „willt em morgen man mal in'n Bedde liggen laten, un denn man afluuren, wat d'r von ward.“

Ja, se harr recht harrt: Em steek wat in de Knaken. — De kole Hand, de von Osten sic über dat Land reckde, de noch ummer de mächtigen witten Stoffmassen aufstreide un den olen griesen Pappelboom noch ummer ahn Erbarmen schuddelde un tusde un em so kahl un triste maakt harr, datt dat leet, as wenn he em drapen harr bit in dat Mark, disse kole Aten, de harr of usen Ottjen anblasen un smeet em up dat Krankenbedde. — Dar lieg he nu her un dat rooe, gleinige Gesicht mit de blanken, feberigen Ogen keek ut de dicke Bettdecken rut. — De heeten Hänne grapschden up'r Decken 'rum un greepen denn as wie in Dodesängsten an den Hals, wo de Aten fort un gequält 'rutsleitde. — In'n willen Feeberdrom wund sicke de lüttje

Körper in Angst un Dual. „De dode Mann! Mudder!
Ik will nich up'n Boen! Mudder! — He kummt mit de
Schuppen!“ Dat hulp nich, dar mök 'n Dokter int Hus,
so väl as Grokmudder ok lamenteerde un sick dagegen uplä.
— „Halsbräune!“ sä de lüttje dicke Herr bedachtsam, as
he dat Kind mit'n Läpelstörl in'n Hals koken harr. „Müssen
vor allen Dingen fleißig gurgeln, sonst ist das Schlimmste
zu befürchten!“ — So vergungen dree, veer Dage. — De
biesteren Schattens, de as Krankheit un Sorge int Hus
famen weern, se lurdan in allen Ecken von dat lüttje Hus,
wo so väle Jahre dat Glück wahnt harr. — De Schattens
feken ut all de Gesichter, ut de Ogen von de trooen
Minschen, de nu mit sachten Träen hier henn- un hergungen.
— Un swarter un swarter wurd de Schatten, un sleek sick
langsam ummer näger un näger nah de lüttje Kamern
henn un ut den Schatten reckden sick twee kole Arms gierig
nah dat lüttje Minshenkind, — nah dat Sonndagskind
Ottjen Alldag.

Grokmudder seet in eenen Kluten tosamensaft in
ähren Lehnstöhl. Wer ähr vor acht Dagen tolezt sehn harr,
de mök seggen, datt se utseeg, as wenn se um'n paar Jahr
oller worrn weer. Dat schrumpelige Gesicht welk un gries
un insullen, de Ogen matt un de Mund fast un sharp
toknäpen. So harr se sick in ähr Dok dreicht un sä keene
tein Wöre den Dag. — Dar gung de Stübendör apen, un
mit langsamem, möen Träen keem ähr Schwiegerdochter up
ähr tw. — Antjen treet an den Lehnstöhl 'ran un lä ähren
Arm um de ole Fro ähr Schullern. De beiden wesselden
keen Word, man hörde blot een deepet, swaret Süßen ut
den Stöhl, un een Snuden von de gequälbe Mudder. —

„Ik mag nich an de kamende Nacht denken, Mudder!“
stöhnde Antjen endlich. „O Mudder, Mudder! Wenn us
de Jung nahmen wurd! — He kann gar nich slaken, un mi
groot — datt he steken deicht, wenn keen Wunner passeert!“
— Grokmudder rögte sich nich un sä ok keen Woord. Blot
de ole Klocken klingklangde ähr ewiget „Kummtick —
kummtack, — kummtick — kummtack!“ — „Mudder, ik
bidde di!“ fung Antjen wedder an, „nu segg doch mal een
Woord! — Kiek mal: Wi sund de langen Jahren unner
so in Fräen bie'nanner wesen, un nu, wo dat Unglück über
us kummt, nu lettst du mi mit mien Kummer alleen un
sprichst un brichst nich!“ — „Ward denn nah mi hört?“
klung dat endlich heeser ut Grokmudder ährn Munne.
„Ward denn nah mi noch fragt? Up'n Kopp heff ik wat
frägen von mien Herrn Sähn, datt ik sien Kinner Reiber-
geschichten vertellt harr! Und denn: Watt schall ik darto
seggen? De junge Welt is jo väl, väl flöker! Dar mutt'n
Dokter int Hus un dat mutt allens Geld kost'en! Giftkram's
mutt d'r her von'r Aftheben! Aber up mi ward nich hört!
Wenn ji mi man gewährten leeten, denn weer dat Kind
Gotts all lange wedder häter! Ik will jo geern, geern
starben, wenn dat Kind man ant Leben blist! Mien Dag-
werk is dah'n, und wenn es köstlich gewesen is, denn is es
Mühe un Arbeit gewesen!“

Antjen harr de ole Fro bie de Hand sat't. Se seeg,
wo twee Tranen langsam über de welken Backen fullerden
un wo de Ogen eenen aßsonnerlichen, frommiden Utdruk
kreegen, as wenn se in'n anner Welt 'rinkeeken. — „Wenn
ji mi man gewährten leeten!“ Disse Wöre klungen in dat
bange, verzagde Mudderharte wedder. Gene Hapnung trock

in dit Harte, wenn se of man ganz ganz swack weer. — „Mudder?“ fragt Antjen, „du sässt, wenn wi di man gewähren leeten? Segg Mudder, wat weekt du denn vor'n Middel? Segg Mudder, wat is dat denn?“ — „Wullt du't denn anwennen?“ fragt de ole Fro, un makde sic in ähren Stohl risch, „wullt du ganz genau dohn, wat ic di segg? — Ich segg di blot, Antjen: Veracht nich de olen Husmiddels! De hefft de Minschen fröher in ähr Angst utprobeert un dar is all mannig' Minschenleben mit rett't worr'n! Wo lat is't all?“ „Dat is glicks dree, Mudder,“ anterde Antjen, „aber wat schall dat denn?“ — „Ulm Klode viertel nah deer kamt de Deerns eerst ut'r Schole,“ musselde Grokmudder vor sic henn. „Na, sett di man eerst wedder bie den Jung henn, ic segg di denn Bescheid.“

Antjen schuttkoppde un gung wedder vull Sorge an dat Krankenbedde. Se hörde nich, wo de ole Fro sachte ut'r Stuben gung, wo se ähre Nebekappen ut dat Kleeder-schapp kreeg, wo se denn in de Köken sleekt un mit'n Mäk-pott in'r Hand heimlich ut de Husdör gung. — Sieb Wäken weer se keenen Tritt ut'n Huse wesen, un de scharpe, kole Ostwind lä sitz ähr darum swar up de Bost, as wenn he ähr den Aten benehmen woll. — Aber wacker tuffelde se achtern Diek langs dör den Sne. Ober ähr, dör den olen Boom, dar klung dat dump un fierlich as so'n Karkenorgel un von de kahlen Tölgen fullt sienen Fiehlsnee, un weihde ähr in dat Gesicht. Gen paar upgeklusterde Dikkuppen seeten achter den eenen Knast, un keeken trorig nah de versneede Stü dal, wo jem anners ummer so'n lüttjet Minschenkind so feinet Futter hennstreit harr. Wat weer de Winter doch hart un lang, un dat Leben so bang, so

bang! — Gen Dikkopp piepde sachte. Woll he de ole Fro anropen, de dar so ielig, so krumm un frosterig achtern Diek langs twalde? Fudder, ummer fudder gung de Gestalt, bit datt dat man noch so'n lüttjen swarten Punkt weer, de sick up den wieden witten Snee afsteckende. — De Bagel in den Boom weer still un steek as de annern sienen Kopp unner de Flunken. Of in den Boom wurd dat ganz, ganz still, denn de Wind harr sich leggt. De ganze Welt weer still, so still, as wenn dar überhaupt niemals warmet Leben in ähr wesen weer, as wenn dat überhaupt niemals Minschen, mit all ähre Lust un ähre Qualen, up ähr geben harr.

Aber dar binnen in'n Huse, achtern in'r Kamern, dar seet in Angst und Dual, in Hapen un Bangen eene Mudder un harr 'n heete seeberige Kinnerhand twuschen ähre Fingers. — Wat wurd de Nacht bringen? De Dokter harr ähr hüte morgen seggt, se moch sick up dat Slimmste vorbereiten. Näh! Dat däh se nich! Ähr Kind dat droff nich von ähr gahn! Noch harr se't jo! — Och, wenn dat doch eerst Abend weer, datt ähr Mann keem! Denn konn se sick utspräken. Mit Mudder weer doch nirg antosangen, de moch doch woll all so'n bätzen kindisch sien. Se weer überhaupt recht stumperig worrn in'r lekten Tied. — Ottjen sien Aten gung noch ummer fort un swar un de lüttje Vost hienschde un flog up un dal. Och! Wenn se em doch helfen konn! — Nu sadde ähr de Kopp up de Vost. Och, se weer jo so möe, so möe, von de Nächte, de se all dörwakt harr! — Bunte Blomen tree'en ähr vor de Ogen, grön, rot, blau un gäl. Nu weer se up eenmal in so'n feinen, groten Garen mit Blomen un Böme. Bunte Bagels huppden dar in de Twiege un sungen leeflige

Leeder. Se mōz eene lange, lange Allee runner gahn un
keem denn an so'n feinet Hus, dat leet, as wenn dat von
schier Gold un Silber weer. De Dör von dat Hus stund
apen, aber een grotet gullen Gitter weer dar vor. Achter
dit Gitter dar stund aber eene hoge Frovensgestalt in'n
langet wittet Kleed mit luter swarte Rosen besett't. De
Fro harr 'n Kind an'r Hand, dat lachte unnickoppde ähr
to un wirkde mit de Hand. — Se breede beide Arms ut
un woll dat Kind an sic trecken. Dat weer jo ähr Kind,
ähr Jung! Se woll ropen: „Ottjen!“, aber de Hals weer
ähr tosnört. — Se woll de frommde Fro anreden, aber,
dat Harte bleef ähr bestahn! Gen knöken Dodenkopp
griende ähr dör dat Gitter an un . . . — Dar lä sic eene
beberige Hand up Antjen ähren Arm un eene matte, aber
vertrote Stimme sä: „Antjen! Bist du induscht? Ich bin'r
wedder! Ich heff dat halt! Kumm, dat is keen Sümens Tied,
wi willt em dat um'n Hals maken!“ — Antjen mōz sic eerst
besinnen, wo se denn weer. Noch heelt se de heete Hand
fast, dar stund de ole Fro mit ähr Nebelkappen, in de
magern, blau un stieffraren Häunne heelt se den brunen
Mälkrott. — „Mudder!“ frog Antjen hastig, „wo bist du
hennwesen, un wat heft du dar?“ — „To to to!“ mahnde
Grokmudder. „Du heft seggt, du wollst dat! Du wollst
mi gewähren laten! Ich heff sulpens 'n solten Heering
von'n Sielpadd halt. Den schall dat Kind um'n Hals
hebben. Ja, kiek mi man nich so unglößch an! Deel den
Heering lang's in twee Deele, mak de Graa'n darut un
bind em de beiden Deele mit'n Dok um. De lüttje Hals
sitt binnen ganz voll göle Stippens, un dat is de Dod,
Antjen! De Heering haalt allens nah buten 'rut! Hier

in den Bott heff ik of 'n häten Solltlake mitbrocht. Nu paß up, wat ik di segg: To de Lake mutt 'n lüttjen Schuh
lakenig Water to, denn geet' wi dat Kind davon in'n Hals
un riewt duchtig mit'n Handdokstimpfen nah. Schuder di
nich so, Antjen! Ik weet woll, dat is'n Peerkur un 'n
Quäleree for dat Kind, aber dat is dat lekde Middel,
Antjen! Besinn di nich, Antjen! Dat helpt, dat helpt!
Wat ik di segg! Ik heff dat in de veertiger Jahren mal
von'n ole Bodderfro hört!"

XV.

„Hm! Hm! Merkwürdig!" — Ottjen verlangt
Lebberwurst. — De zwarte Schatten blist in'n Huße.
— „Dat heff ic jo wußt! Nu lat mi man gewähren!"
— Grokmudder tritt eenen swaren Gang an. — „Oh!
Wenn ic dat allens man noch eenmal sehn kunn!"
(Sehnsucht bit an't Graff!) — So starft een Held! Dat
düstere Laken is fullen! Wer weet, wat dar achter is?

Langsam un bedächtig keem den annern Morgen de
ol' gemütliche Dokter über de Alldagssche Husdelen. — As
Fro Alldags ut de Stuben treet, bleef he bestahn, schof
sien gullen Brill umhoch un keek de Fro lange un sharp ut
sien lüttjen griesen Ogen int Gesicht, as wenn he dar de
Antwoord lesen woll, up de Frage, de he up'r Tungen
harr. — „Na? Kleines Frauchen?" fragt he endlich, un
trock darbie sien Pelzhanschen ut: „Na? Wie steht's
denn?" — „Oh danke, Herr Doktor!" anterde Antjen
hastig, „ganz gut, Herr Doktor, das ist alles nach außen
geschlagen. Ich glaub, er hat das Schlimmste überstanden!"
— Se freide sic in'n Stillen, datt de Dokter ähr nich int

Gesicht keek un hastig in de Kamern treet, wo de lüttje Krank leeg. — Up den Dörensull bleef de ole Herr so'n Ogenblick bestahn und snuffelde mit sien lüttje dicke Knopfnase as so'n Kaninken in'r Lust. — Antjen puckerde dat Harte! Scholl he woll wat ruken von den Heering? Wenn he blot nix frog! Dat Leegen fullt ähr jo so swar! — Ottjen harr den Kopp up de Sied dreicht un leeg still up sien Kussen. Dat lüttje Gesicht weer witt un biefullen, aber de Aten gung ganz ruhig un de Kränke schiende to slapen. — „Die Temperatur ist ja fast normal!“ sä de Dokter, as he dat Kind bie de Hand fat't harr; „und hier“ — nu bekeek he ganz nippe den lütijken Hals, de von buten as so'n Kragen mit luter gäle Stippens besetzt weer. — „Hm, hm! Merkwürdig! — Wann ist denn diese Veränderung eingetreten?“ — „Seit diese Nacht, so um Klocke zwei“, sä Antjen, „da zeigten sich die ersten Stippens.“ — Nu harr Ottjen de Ogen apenslahn. He schiende den Dokter, de an't Koppenn stund, garnich to sehn. He hohjhahnde 'n paarmal, hokte so'n bâten, resperde sich un frog denn sien Mudder: „Mudder? Krieg ic denn nu of morgen Lebberwurst?“ — „Hahaha!“ lachte de Dokter, datt em dat lüttje Lief wadelde, „das ist prachtvoll! Ja, mien Jung, du schaft 'n ganze Lebberwurst hebben, un datt 'n ganz dicke!“ — Damit strakelde he dat Kind de Badden, wennde sic denn an de glückliche Mudder un kloppde ähr faste up'n Buckel. „De is'r dör!“ lachte he denn noch mal: „ic segg jo man: de olen plattdütschen achterndiekschen Strandreibers de fund tah as de Katten! Aber,“ meende he denn eerst un sachte, „es war schlimm! Sehr schlimm! Diese Krankheit ist ein böser Würgengel! Ich hatte den

Kleinen schon ausgegeben. Darum: Vorsicht! Vorsicht! Leichte Kost und warm halten! Und die Geschwister ja fern halten!" — Antjen wischde sich heimlich de Tranen af, de ähr über de Wacken rullt weern. Dat weern Freidentranen wesen. Se harret nich helpen konnt, dat Harte weer ähr gar to vull! Dat Glück gar to grot!

Aber dit Glück, dat weer nich ganz rein! De zwarte Schatten, de nu sied tein Dagen in'n Huse 'rumsliekt, he weer noch nich bannt, denn he harr sich up eenmal nah de' anner Sied von dat Hus 'nöber, un in een anner lüttje Kamern 'rinssläken. — Grokmudder Alldags harr nah ähren Weg dör Snee un Wind nich wedder warm weern konnt. — Trolich harr se noch bie de Heeringshantereree mit hulpen un allens anorrt. Denn weer dat mit ähr Kraft to Enne wesen, un se harr sich langsam an de Wanne langs nah ähr lüttje Kamern hennkröpelt un harr sich still int Bett leggt. — Gen schrillen Hosten harr de ganze Nacht dör dat Hus klöhnt, un wenn Antjen mal nah de ole Fro 'rinkeek un frog: „Mudder, wo geihlt? Wullt ok wat hebben? 'n bätzen drücken oder so?" denn harr se antert: „Quäl di nich um mi! Lat mi man still gewähren un paß up dat Kind!" — As Antjen denn kamen weer, ganz upgeregt, und harr seggt: „Mudder! Ich glof, dat gift 'n Umswung! De Slukken ward free un de Hals is butwennig rot, mit luter lüttje Punkten!" — dar harr se ganz ruhig antert: „Dat heff icj jo seggt! Dat heff icj woll wußt! — Nu legg di man henn un slap 'n bätzen!" —

Antjen harr sachte noch 'n paar Wöre mit den Dokter wesselt, un führde em nu in Grokmudder ähr Kamern. — „Mudder! Herr Dokter is hier! De woll geern mal nah

di kieken!" — Aber upgeregt un schabbig klung dat ut Grokmudder ährn Bedde: „Wat, wat, wat is dat? Dokter? Nah mi kieken? Wat is an mi ol't Minsch denn Grots to kieken! Hier kummt mi keen Dokter övern Sull!" Allens Toreden un Snacken hulp nix. Grokmudder trok sicke de Decken öber beide Ohren, de Dokter lachte still vor sicke henn, drückte unner Schuttkoppen Fro Alldags de Hand un gung. —

„Bertha?" fragt Grokmudder den Abend, as Bertha ähr 'n Lach heeten Fefferminztee vor't Bedde brocht harr, „Bertha? Wo lat is't all, un wat schriest wi hüte vor Genen?" — „Dat is dreeviddel up achte, Grokmudder, un wi heft Hüte den twintigsten." — „Fabian Sebasterjahn, lett dat Bast in de Böme gahn!" musselde de Kranke vor sicke henn. „Oß icc usen olen Gesell woll noch mal wedder grön seh?" — „Tschä, icc bin jo mit em grot worrn, aber he hett doch 'n taher Leben as icc, wenn't ok man 'n Pappelboom is. Mit mi wahrt dat nu nich lange mehr, mien Deern! De Luft! De Luft! Un de Hosten un dat Hapachen, un . . ." — „Och Grokmudder!" snuckte Bertha, „so wat schaft du nich seggen! Du drafft überhaupt nich starben, Grokmudder!" — „Kind!" sä Grokmudder, „ole Lüe mölt starben un junge Lüe könt starben! Genmal mölt wi d'r Al' henn, un wenn icc'r denn nich mehr bin, kiek mal: Denn is dat just so up'r Welt, as wie domals, as wie icc'r noch nich weer. De Werser de flutt darhenn, de Sunne de schient, un de Wind de weicht dor usen olen Boom! Aber wenn icc dat allens, allens noch eenmal sehn konn!" —

Ja, se kreeg allens, allens noch eenmal to sehn, de ole troue brave Grokmudder Alldags! — In disse fulbige Nacht, dar seeg se de ganze schöne wiede gröne Welt noch eenmal,

to'n lekten Mal! Denn ok in disse Nacht streek de Wind
dör de Boomkrone, un de Boomgeist sleek sic noch eenmal
as Dromgeist in de lüttje Donzen, wo de ole kranke Gre
leeg, still un eensam. Se harr allens to'r Ruhe schickt, se
weer stark genog, den swaren Gang, wenn se em denn gahn
moch, ganz vor sic alleen antoträen. Un sachte, sachte drog
ähr de Dromgeist ut'n Huſe 'rut un settde ähr unner den
Boom, up de gröne Bank. Warm un gullen lachte de
Gunnerſchien über de wiede Welt un schiende dör dat
Blädergrün von den Boom. Aber dat woll Abend weern
un de gulle Ball harr sienen ewigen Dagesbagien fast all
to Enne brocht. — Allerhand Minschengeſtalten trocken über
den Diek, an Grokmudder vorbie. Darleep eene lüttje
Deern henn, mit Bodderblomen und Maljen in'r Schorten.
De Deern, dat weer se jo fulbens! — Un de Deern wurd
grotter un groter vor ähre Ogen. Un de Blomen de weern
to'n Kranz worrn, den settde se jez einen smucken jungen
Keerel up'n Kopp un de nehm de Deern fast in siene starken
Arms. Aber deeper un deeper gung de Sunne dal, swacker
un swacker wurd de Musik in den Boom. Dar ganz achtern,
in'n griesen Schummerleicht, dar stunnun twee ole Lüe mit
witte Haar. Dat weern jo ähr Ollern! Se winkten ähr
to! Noch eenmal trock een hellen gullen Schimmer über
dat gröne Gras henn. Dar seeg se 'n lüttjen Jung mit
rooe Backen un blaue Ogen un einen Kranz von rooe
Blomen um den Hals. — Se breede de Arms ut un dat
Kind lachte ähr so leeflich to! Denn wurd dat düster, ganz
düster! Nacht, swarte, ewige Nacht! Dar fullt dat düstere
Laken, wat keene Minschenhand wedder hochtrecken, wo kein
Minschenoge achterkieken kann. —

Butn aber leeg de Welt genau so, as vorher. Grok-mudder harr Recht harr! — Blot allens weer so still, so assonneelich still! Un dat leet, as wenn de Tölgan von den olen Huswächter up'n Diek langsam un fierlich dalsackten, deeper, ummer deeper, datt de Boom leet, as so'n mächtige Troerwäen, de sic möe as so'n stille Klage über eenen Graff-bulben bree't. — Un bie dat Dalsacken von de Tölgan, dar knarre, knacke un ruschelde dat, sachte, ganz, ganz sachte! Aber dat klung as een Karkenleed, een Geisterchoral, so eernst un fierlich, aber ahne Weenen, ahne Troigkeit:

Nu is tu Gunn' dien Strebien,
Hest keen Last mehr un keen Freid.
Datt de Tod hört mit tu'n Leben —
Dat blist so in Ewigkeit!

XVI.

Kelruteninstellung. — „Is jo man 'n Treeschole!“ — Dat „moderne Filial-Pädagogium“ vor veertig Jahr. — Wat Lehrer Östermann allens for Vordeele hett. — Luter Wunnerkinner krigt Herr Östermann in sien Klasse. — Dat jungste Gericht. — Grote „Volkszählung“. — „Id heet Didi, Uncle!“ — Gen olen Be-launten von us harr woll mal Lust, Marrel to spälen. — Use Diekkaper hett Heimweh nah sien Welt, nah sien Warfstü, denn de „Arbeit“ lurt up em.

„Schur Regen, Schur Regen, lat übergahn! Lat all de lüttjen Kinner nah'r Schole hennghahn!“

Gen dicke gemütlichen Küpermeister weer dat, de dit ole Nekelkreis sung. — He twalde just mit sien witte Schor-ten und sien swartsieden Spint dör de Budstraten, un weer

in so'n ganzen Bulken Scholkinne, Jungsens un Deerns,
behangen bläben, de mit Gesnatters, mit Getrippel Ge-
trappel un Gekliper Geklapper von'r Österndorstraten
herkeem. — „Ah, Unkel, dat regent jo garnich!“ reep so'n
dannige frische Deern em to, un keek darbie nah den Heben,
de an dissen Morgen so recht sein klar un blau weer. De
ole Meister bleef bestahn, un een bree'et Lachen troc über
sien ehrbaret Gesicht. He klappte in sien harten Hänne un
reep: „April, April! Angefiehrt! Hat Butter geschiert!“
— „Na, töben Se man, Meister!“ reep von'r annern
Stratenied de Tobaksmäkler Rieder: „wenn dat hüte man
god geiht mit Se! Se wät't doch: De Bagel, de an'n frühen
Morgen all singt, den krigt an'n Abend de Katte!“ —
„Oha!“ lachte de Meister, „dar hört ummer twee to: De
Bagel un de Katte! Na wätense, ik heff dar ummer so
mienen Vermaß an, wenn'd de Trabanten dar so henn-
puddeln seh! Kiekense dar! Dat Krabbentügs! Von Dage
is jo Rekruteninstellung! Wat de lüttjen Deerns dat dar
droc hefft, mit ähre nee'n siieben Kattunschortens! Un de
Pölse von Jungsens mit de allmächtig groten Kunnosters!
Tscha, ik weet noch ganz genau den Morgen, as ik to'n
eersten Mal . . .“

De beiden Männer weern fudder gahn, un twee Frooens-
lüe, mit Kinner an'r Hand, keemen de Buckstraten langs.
„Mä!“ sä de eene, „nah'n Klockengang kamt use jo nich henn.
Dar sind jo blot de veer uppersten Klassen, un dat is jem
dar to lüttjet worrn. Nu hefft se hier up'r rechten Sied noch
wat miet' un hefft for de ganz Lüttjen de unnerste Klasse
inrich't. Na, schall mi mal wunnern, wat dat deun for'n
Kamerhaalboen is, wo se jem henstoppen doht? Tscha, aber

man draff nix seggen, 't is jo man 'n Freeschole! Mien Friedel hier, dat is nu all dat sekte, wat ik'r hennkrieg, un man is froh, datt'n jem W' satt krigt un wat um un an geben deicht. Wer kann dabie noch dat väle Scholgeld un de dieren Beeker . . . Zieh! Dar is't woll all!" De Frooens weern up so'n lüttjen Vorhoff trüen, de mit knubberige Kaballjensteene plastert weer. — Dör so'n smale Husdör drängden un schoben sich lüttje un grote Kinner, un Frooens un Männer mit lüttje Kinner anner Hand. Grottere Scholkinner, de mit grote Wichtigkeit un Überlegenheit ähre jungen Bröders oder Swestern hüte to'n eersten Mal an de Stä bringen wollen, wo jem dat helle Licht von de Wäterschup upstaken weern scholl, um datt jem dat up ähren Lebensweg strahlen un vorutluchten scholl. — „Herr du meines Lebens!" reep de Mudder von vorhenn, de ähren Slappshuten bit sowied überhaupt noch nich still stahn laten harr, „Kinners, Kinners nä! Wat'n Diesterkeit! Hier mutt'n jo rejell de Katte vor de Kniee binnen, wenn'n sic torekhtbiestern will! Rä nä, wat'n Verlich! Weern wi dat man eerst wedder 'rut!" —

Up den smalen, düstern Vorplatz un up de noch smalere un just so düstere Treppen weer dat 'n Leben, as in so'n Schapskaben, de for foftig Schape boot is, wo se aber hunnert Stud 'rinprammt hefft. Ut dat Kloon von lüttje un grote Minshchen, wat sich hier up Vorplatz un Treppen fastrammelt harr, hörde man een Trampeln, Schurren un Ramentern, een Jaueln, Quielen, Schimpfen, Ropen un Schandeern, datt man denken schollt harr, man weer hier up de Gallerie von't Apentheater up'n Freemark, wo hüte von Armwesen umsunst Vorstellung geben weern scholl un allens

töste nu up den groten Ogenblick, wo de Dör von de Apenboord apenschott'k wurd.

Endlich quälde un arbeide sick een Herr de Treppen 'rup, un man hörde, datt haben 'n Dör apenslaten wurd. „Dat is de Lehrer! Dat is de Lehrer!“ gung dat dör dat Gedränge, un so ganz bie lüttjen schoof un drängde sick dat Spillwerk nah haben, in de „Klasse“, oder vämehr in de ehemalige Schosterwarkstä, de se, „durch eine bauliche Erweiterung“, — se harrn den Schoster sien lüttje Ledderlamern noch mit to nahmen — as'n Schollklasse inricht harrn. Dat moch man seggen: Grot weer dit Gelat just nich, aber dafor bannig niedrig. De Lehrer weer noch 'n tämlich jungen Mann, von in de twintig, aber nah siene Körperlängde hörde he to den Slag Minschen, von de man seggt, datt se eerst gegen Wihnachten 'n Snöf kriegt, wenn se in'n Freemark natte Föte krägen hefft. Wiel nu de warme un verdorbenen Luft geern nah haben stiegen schall, so harr Herr Östermann — so heetde de Lehrer — den Vordeel, datt he ummer am besten spören konn, wenn de Luft in sienem „Lehrsaal“ de nödige Dichtigkeit harr, un an Dust von Stäbelwichse, Bodderbrod un anners noch wat, nix mehr upnehmen konn. Bit nah de Stubendecken harr Herr Östermann von sien Haarpollen aber noch annerthalb Fot Platz, so datt he af un an wenigstens noch mal 'n langet Gesicht maken konn, darto weer he of jo noch jung, harr n' tämlich vergnögden Sinn, un, wat de Haupsake weer, de „Nerven“ weern in de domolige Tied noch nich entdeckt.

An dissen Aprilmorgen keem Herr Östermann siene Längde ersten recht to passe, denn he konn dat Gewimmels, wat um em 'rum weer, ganz un gar überkieken. „Herrjees,

wat'n Rix! Wat'n Luchtenpahl!" sä de „Slappsnute“ von'r Buckstraten tämlich lud to ähr Nahbersche un drängte sic an den Lehrer an. „Morgen!“ sä se, as se sic twuschen de Bankreegen dörquält harr, „Morgen, Herr Lehrer! Och nehmenses nich vor iebel, ich wollte Sie man meinen Littjen bringen! Ich wollt Sie abers man gleichs sagen: Dasse mich den Jung nich priegeln! Er issen bižchen zart un hat eerst die Maaheln gehabt.“ — „Sezen Sie das Kind dort hin!“ sä de Lehrer fort un wennde sic an wen anners. Al' de Nudders harrn wat Apartiges bie ähr Afläberung to bestellen. Entweder weer dat Kind, wat se brochten, so'n bätzen zart un „man minne“, oder 'n ganzen Utbund von Slauheit un weer alle annern um wenigstens twee Jahr vorut, so'n Kopp harr dat! Up eene lüttje Deern scholl he jo recht uppassen, datt se keenen „Buch“ freeg un datt se of ähr Fröhstück „verpužde“. „Na, denn adjüs, Meetjen! Denn paž man good up un leern of duchtig wat! — Adjes, adjes, Kalli! Nu blarr man nich, ol albern Kitzkalf! 't is doch so'n rechten „Mamajung“! — Na, denn bit hüte Middag, Aleid! Id kof of wat Feines! Un wenn mal rut muſt, denn wies man drieste mit'n Finger! Hörst!

So snadderde, quarkde un blarrde dat bunt dör'nanner unner Drängen, Schuben un Schupfen. Endlich harr aber doch de Lehrer den Kram so wied ut'nannermuddelt, datt he den Spreu von den Weeten un „die Böcke von den Schafen“ sorteert harr. Dat schall heeten, allens, wat nich to sien Studenten tellde, dat harr sic wedder de düſtere smale Treppen heindalklattert, un he harr denn de lüttjen Deerns up de eene, un de forthaarden kunftigen Philosophen up de anner Sied glücklich tor Ruhe brocht. — Hunnertveer lüttje

Häinne leegen sein foort up de Dische, hunnertveer Ogen
keeken half angstig, half neeschierig nah den groten Mann
sien Gesicht, un zweeunfostig Koppe löen sich darbie in den
Nacken, so up de Art, as wenn an'n Heben 'n Luftballong
to sehn is. — Wat vor Gedanken mochen nu woll dör all
disse lüttjen Koppe hentrecken?

So tämlich weern dat jo bie allen de fulbigen, de weern
jem all wäkenlang vorher von de Ollern un von grotttere
Kinner inrammt worn: „Artigsten! Good uppassen!
Auners gift dat Släge mit'n Reitstock!“ — Bit so wied
harrn se noch keenen sehn. Of de Lehrer woll eenen harr?
Un wat'r nu woll keem? Nu settde sich de Lehrer achter sien
Bult, flappde 'n grotet blauet Vok apen, nehm 'n Packen
Poppieren in'r Hand un sä: „Nun paßt mal auf! Ich rufe
jetzt eure Namen! Ihr wißt doch alle, wie ihr heißt?“ —
„Jaah! — Ich heet Didi, Unkel! — Ich heiz Lina Meier,
Herr Lehrer! — Mein Mudder hat gesagt . . .“ So gung
dat dör'nanner. Herr Östermann fohrde sich mit de Fingers
dör de Kollen, flappde dreemal mit sien Lienjal up dat Bult
un sneet dadör de ganzen lüttjen Klappermöhlen dat
Water af. — „Also aufgepaßt! Wer aufgerufen wird, steht
auf! Otto Alldag! — Wo wohnst du? — „Rimmer fünf-
undzwanzig!“ anterde dat ut eene von de lexten Bänke. —
„In welcher Straße wohnst du denn?“ — „In garkein
Straße.“ — „Na, Junge, wie heißt das denn da, wo du
wohnst?“ — „Wir sagen ummer achtern Diek.“ — „Herr
Lehrer! Herr Lehrer!“ reep so'n lüttje Deern, „ich weiß!
Das ischa Ottjen Alldag, un das heißt Puntjendiek, heißt
das!“ — „Dat's nich wahr!“ reep Ottjen vergrellt, „dat
heet Österdiek bie us! De Puntjendiek is jo dar achtern!

Du . . ." „Ps! Sez dich! — Also Österdeich fünfundzwanzig! Schön! Weiter! Henriette Barghorn!" — So gung dat 'n Tiedlang fudder. Wer upropen weer, de moch nah vorne herkamen, un nah dat Abe wurden de Bläke verdeckt. — Faken genog faherde Herr Östermann siene Hand noch dör de Pullen, un faken konn he den Nam nich 'rut kriegen, wenn he dat mit so'n Bangebox, oder mit so'n lüttje vertagen Blarrsnaute to dohn harr. Ottjen harr nu wieldeß Tied genog, sick mal so'n bätzen umtoekien un leet sien Ogen up Reisen gahn, oder up dit un dat verwielen.

Vor usen Ottjen geef dat hier jo allerhand to tieken, dat Schönste for em dat weern de välen bunten Marrels, seine Kiebbers, de up so blanken Wierdraht in so'n veerkantden Rahm seeten. — Denn de beiden swarten Knuppels, de achter den Lehrer sien Pult an'r Wand hungen, un wo so'n grotet blanket Poppier mit allerhand krumme un grade Striche un Kreihalkenkaten up to sehn weern. — Dar up dat Schapp stund so'n swarten Kasten, de leet, as so'n groten allmächtigen Husschoh. Aber he wuß woll: Dar weer Musik in! Dat weer jo 'n Wigelin! De harr he all mal sehn un hört up'n lustigen Dag bie Jorgen Dreier in Swachhusen. — Och, wenn de Lehrer man den Kasten mal herkriegen un mal eenen upspälen woll! Aber dat leet noch gar nich, as wenn dar woll wat ut weern konn, denn Herr Östermann weer noch immer darbie, dat Adreßbok von sien Gemeende tosamentstellen. Dat weer 'n gräßig Stück Arbeit vor den armen Mann, denn faken moch he de Namens eerst dör Nahen un dör allerhand Knäpe mit'r Knieptangen rithalen. — Zwischendör gung dat denn ok noch: „Du, warum weinst du denn noch immer?" — „Aääh! — Buh!!

— „Ich will — nah — nah — Hüs henn! — Ich — will
nah — nah — mien — Mam — Mamma henn!
Buh!“ — „Na, warte nur noch ein bißchen, gleich gehts
auf den Spielhof! Dann könnt ihr auch euer Butterbrot
essen!“ — „Herr Lehrer! Herr Lehrer! Er hat seins all
auf da!“ — „Ole Blifflatte!“ — gnurrde dat von de
Jungensied her — „Kriß naher dien Salbe!“ — Herr Öster-
mann knallde af un to mit sien Lienjal up den Kultdeckel,
wat ummer so väl as: „Nicht euch!“ bedüen scholl, aber:
„Herr Lehrer, er pett' mir ummer!“ klung dat von ganz
achtern her, un „Tschä! Er kuckt mir ummer so an!“ gung
dat trugge. — Endlich stund de Lehrer up, stellte sic̄ an de
Dör un reep: „Jetzt könnt ihr hinunter gehen! Eine Bank
nach der anderen! Aber dasch mir niemand vom Hofe und
auf die Straße läuft!“ Dissen Mahnsaz harr use Ottjen nich
hört, wiel he jo ganz vorne seet un de Gerste weer, de ut'r
Klasse gung. — De lüttje Platz vor'n Huse, den Herr Öster-
mann as „Spielhof“ betekend harr, weer nu dicht an dicht
vullprampt mit Jungens un Deerns. Disse Hoff deende
eegenlich so'n paar Dreenstmänner as Wagenplatz, un wenn
jem ok anbefahlen weer, ähre Wagens hier nich mehr henn-
tostellen, wiel de Hoff von nu an „zu Schulzwecken“ brukt
weern scholl, so harr doch een so'n Jan Dickfell seggt:
„Wat scheert mi dat! Mien Wagen hett dar ummer stahn,
un dar blifft he ok!“ — Up den Diekel von dissen Wagen
seet nu use Ottjen un eet sien Bodderbrot. Wenn dit
Gesittels ok lange nich so kommode weer, as wie de Scholbank
dar haben, so behagde em dat hier doch 'n Barg bätter.
Hier weer jo Freeheit! Lust un so'n bätter Sunnenschien!
Och! Em weer dat dar haben in dat ole Kubbuff ok jo

as un an so swar um't Harte worn! Heimweh harr he
krägen, Verlangen nah Freeheit, nah sienem Diek und sien
Werser, wo de Sunnen schien grade nu wedder dat schöne
gröne Leben hennzaubern däh! Wat harr he dar noch
allens to verhaftstücken! De Stikelstangels weern dar, un
de ganz lüttjen Uthen mossen sicke of all bold sehn laten.
Dat rok da all so an't Öwer nah Slick, wenn de Sunne
darup schiende! Dat kennde he! Dat hoge Water, wat bit
an den Diekkopp ranstahn harr, dat satde ummer mehr weg,
seß Träe von'r Steentreppen harr man gestern all up- un
dalloppe kont. Un denn vor'n Huße sien Beete! Wat harr
he dar all allens plant' un seit! Beer Katuffeln un twee
dicke gäle Buddeln, 'n paar Kastanjen un Eckern, un sogar 'n
Handvull Ries un 'n paar ungebrennde Koffibohnen harr
he sicke heimlich ut'r Köken fügt. Gen Stuk von de Diek-
schrägde, wat just vor'n Huße weer, dat woll he of noch be-
planten mit Ziezebohnen un torkischen Weeten. Wenn he
dat man eerst umgraast harr! Mit de lüttje Fürschuppen-
gung dat so slecht, un de grote, de satde he nich wedder an!
Nä, up keenen Fall! Huh! Dar seet jo Blod an! Minschen-
blod! Wo gräsig harr he domals davon drommt, as he dat
so in'n Halse harrt harr! Disse Gedanken trocken Ottjen
bunt dör den Kopp, as he up den Wagendiekel seet un sien
Fröhstück vetehrde. Dat smekde nich fein! Nä, dat smekde
so nah Poppier, un to Huße weer dat väl bäter! Un denn
de välen Kinner! Wat'n Schandal! — Beer oder fies
weern midderwiele up den Wagen flattert un reepen em to:
„Hü Beer! Füh du! Fahr us mal!“ — Genen ollern Herr
drängte sicke nu dör de Kinner, gung up Herrn Östermann to,
de vor d'r Husdör stand un geef em de Hand. De Beiden

lachten un schuttkoppden, wiesden up de Kinner un denn wedder nah baben un harren dat höllschén drok mit de Snackeree.

XVII.

„Halb zog es ihn — halb sank er hin!“ — Dat swarte Gespenst „Schole“, ut'r olen Lied, dat krigt usen Ottjen bie de Glafittjen. — Herr Östermann hett 'n Disziplinarverfahren in Utsicht un mutt eent utöben. — „Der da! Der da! Der hat das getan, Herr Lehrer!“ — Ottjen rett' sich dor eenen Blick. — Nache! Nache! — Grokmudder is weg? Och, wo schade. — Ottjen hollt Inspekschon off in dat Tunnen- un Balljenlager achtern Diel. — Arme Lehrjung, wo will di dat gahn.

Ottjen weer von den Diezel runnerstägen un sadte mit beiden Händen dat Griff an. „Züh Peerd!“ reep dat wedder, un Ottjen fung so'n bätzen an to treden. Dree oder veer Jungs, de sich achtern an den Wagen anlehnt harrn, fungen nu an to schuben, un ehr datt Ottjen sich besinnen koum, wo dat eegentlich togahn weer, dor weer he mit sienen Wagen von den Hoff runner un midden in'r Buckstraten. „Hurrah! Klararutsch! Wir fahren in die Rutsch!“ fungen de lüttjen Deerns up'n Wagen, ummer duller schoben achtern de Jungs, Ottjen moch zugen as so'n Hase, of he woll oder nich, un in een Kujär gung de Fahrt de Buckstraten langs, bit wied an den Klockengang vorbie nah de Bischofsnadeln to. —

Vie'n Petri Witwenhuse keem dat Spannwark endlich von Stahn. Nu geef dat een Gekibbel un Gekabbel twuschen Schubers un Fahrgäste, denn de vorheun schaben harrn, de woll'n nu ok mal up'n Wagen sitten. Ottjen moch dat jowoll

so half un half dör den Sinn trecken, datt dat nu so bie Lüttjen Tied wurd, wedder umtodreihen. He keem dar aber nich mit to gange un quälde sic nu an de Diekel, um den Wagen wedder trugge to schuben. Biewah harr he de Kutsch'en bit nah den Klockengang hennüst, as up eenmal eene schille Husdörpingel an sien Ohr slog, eene Dör gung apen un eene lange, hagere Gestalt, in'n swarten Kleedrock un mit'n swartet Sammtkäppi up den kahlen Kopp, up em to treet. Glicks darup spörde Ottjen twee harte knöterige Fingers an sien Ohr, de sic astoquälen schienden, em dat von'n Kopp astodreihen. Soväl harr Ottjen nu all ahne Schole up'r Welt lehrt un wuß dat ganz genau, datt he von sien beiden Ohrenklappen keene über harr. He reet sic darum vergrellt von de beiden Knakenfingers los un schreeede wütend: „Au! Wat schall dat! Lat mi gewähren!“ — „Na, warte Bursche!“ zischte nu eene heeserige Stimme, un Ottjen keek in een mageret Gesicht ahne Bart un mit ingefullten Backen. Dit magere Gesicht, mit de runnen griesen Ogen, de dör so'n grote Hornbrill keeken, dit Gesicht, dat keek em an, so hort un biester, as wenn de Uhr de Nacht Klokke dree wiekt. De arme Ottjen wuß jo of nich, datt dit Gesicht überhaupt garkeen Menschenantlitz weer. He wuß nich, datt dat een Uthangeschild weer, wo grieze, biesterre Gestalten mit'n harten, iersern Griffel ahn Erbarmen een Teeken inkraakt harrn. Dit Teeken stellde eene Räkenmaschine vor, de ut luter gleinige, spizige Augeln tosammensett't weer, un twuschen disse Augeln trock sic eene gröne Slange in so'n Rundslag as'n Frageteeken henn. De Gestalten aber, de dat dar inkraakt harrn, disse Gestalten, ahne Hart un ahne Seele, de heetden: Schole, Disziplin un Bedanterie! —

Wenn Grokmudder Ottjen in fröheren Lieden mal andrauht harr: Denn beloppt di de Steert mit Glatties, denn weer em dat ummer just so wesen, as wenn se garnix seggt harr, oder just so good harr se of seggen konnt: Denn kannst du di vor tein Daler Babbeler kopen, oder so. He wußt, allens bleef bien Olen un dachte as Goldsmidts Jung. Aber datt hier in't Schole de Wind ut'n annern Lock keem, dat scholl he all glieks an den eersten Morgen spören. As de Herr Scholvorsteher „in höchsteiger Person die verstreuten und räudigen Schafe ihrem nachlässigen Hirten und der Herde“ wedder tosföhrt harr, dar kreeg de verbauereerte „Hirte“ eerst mal duchtig wat afgeuhlt, datt he nich häter up siene Schape paht harr. Herr Östermann kreeg de schöne Utsicht, datt „im Wiederholungssalle der artige Pflichtvergessenheiten einem hohen Scholarchat unnachrichtlich gemeldet werden würden“ un de lüttjen Verbräkers harrn de schöne Utsicht, von Herrn Östermann „exemplarisch bestraft zu werden.“ —

As de swarte Knackstäbel sic wedder ut de Klasse rut gnirr-gnarrt harr un Herr Östermann mit sien Trabanten wedder alleen weer, dat harrn in em twee Mächte eenen harten Striet. De beiden Mächte heetden: Pflicht un Leesde, Lehrer un Mensch. De Lehrer langde up Lezte achter dat Schapp nah den Reitstock, aber de Mensch leet den Arm wedder sacken, as he de angstigen Gesichter un dat grässige Jammergeschrift von de Handwagenluftfahrers vernehm. „Herr Lehrer, ich hab ja nichts nich getan!“ — „Och Unkel Lehrer, ich hab ja garnich mit geschiebt, ich — ich hab...!“ — „Ich happer ja auch blok auf gesikt, un der da hat gefahrt!“ — „Ja! Der da hat gefahrt! Der hatten außer

Straßen gefahrt! Der da!" — So schreeede un jauelde dat um Östermann rum. „Der da! Der da!" klung dat von allen Sieden, un allens wiesde up den armen Ottjen. — Denn föhlde Ottjen, wo eene starke Hand em bie'n Arm packde, de gäle Stock flirrde em vor de Ogen vorbie, un eene scharpe Stimm reep: „Also du warst der Schlingel? Hast du den Wagen vom Hofe gezogen? Was?" — Genen eenzigen Luid keem ut Ottjen sien Kehle; denn föhlde he, wo he dör de Lust swenkt wurd, un just scholl de Stock up den lüttjen Körper dalsusen, dar dreihde Ottjen den Kopf up de Sied, un Östermann keek in een paar grote, schöne blaue Kinnerogen, de so voll Angst, Bidde un Anklage up em rückt weern, datt den „Wünsch" Östermann wedder de Hand mit den Stock dalsachte, ahne datt he einen Slag dahm harr. To glicher Tied hörde man von de Deernsfied her een Klögliget Weeren, un de lüttje Lina Barghorn reep dör de Klasse: „Herr Lehrer, er hat's garnich getan. Er garnich, Herr Lehrer! Er hat man bloß annen Dieckeln gesaft, un da haben die annern rausgeschiebt! Ich hab's gesehen, Herr Lehrer!" —

„Na?" frag Fro Alltags den Middag, as Ottjen so bie halbig twolbe rum langsam ant Hus gepeidelt keem, „Na, wat hett de Schollehrer denn seggt?" — „Nix!" anterde Ottjen fort, lä sick mit dat Lief über den brunnen Kuffer un heelt sien Gesicht twuschen de beiden knutten Füste. — „Nix?" sä Fro Alldag, „dat mutt jo 'n assionnerlichen Schollehrer sien, wenn de nix seggt hett! Aber wat makst denn vor'n einfoltig un bedrabbelt Gesicht? Is di wat passeert? Wat? Hest wat uftüten? So anter doch, Junge!" — „Dat gah nich wedder henn nah'r Schole!" vollkde Ottjen, „he

hett mie bienah 'n Salbe geben, un . . . bruuuh!" — Mit Hangen un Worgen kreeg Fro Alldags dat nu endlich rut, wo em dat gahn harr un wat allens in'r Schole passeert weer. Se mōk sick doch dat Lachen verbieten über de Art, wo de Jung dat an'n Dag brochde. Altosamen schollen se 'n „Salbe“ von em hebben. Alle de ropen harren: „Der da! Der da!" Blot Lina Barghorn nich, dat weer de Beste, mit de weer he ok eben ant Hus kamen, de wahnde dar jo achtern an'n Puntjendiek. — De annern woll he woll kriegen, abers nah'r Schole gung he nich wedder hen! „Eschä," lachte sien Mudder endlich, „dat geiht man nich so! Denn warst upt Leyde mit'r Polizei henubrocht! De Polizeidiener, de slutt die denn an'n iesern Näen, un trekt di dör de Stadt. Nä, wēz woll: Gah du aber man drieste wedder henn! Herr Östermann dat schall de beste Lehrer sien, Bertha hett em jo ummer in'r Leekenstunne harrt. Dat von hüte morgen, dat hett he von Nahmdag all wedder vergäten, un denn ward he jo woll wat vorspälen up'r Wigelinne un Geschichten vertellen. Blot sone Lüge as wie von Morgen, de draffst ionich wedder maken, anners krigt de Lehrer di up'n Kieker! In'r Schole dar geiht dat nich ummer „Būz Būz!", dar geiht dat ok faken „Kaz Kaz!" Wat heff ic von di 'alleen all for'n Plage, un so'n Schollehrer de hett denn so'n ganze Klasse voll undägtsche Trabanten! — Nu gah man henn un späl man 'n bätzen! Bald kummt Badder, denn is dat Aten klar, un Klocke halbig twee geiht mi sein wedder mit Mike nah'r Schole! —

Damit gung Fro Alldags in de Köken, um to Botte to rahlen. Ottjen harr aber garkeen Lust to'n Spälen un jappde dröpsteertig über de unnerste Husdör int Wär. Och!

He harr dacht, datt dat all Sommer weer, un nu trock wedder
eene dicke, swarte Bulken an'n Heben langs, un all de seine
blanken Sunnenschien de weer wedder verswunnen! Kold
un fuchtig weihde dat öber den Diek, un nu flogen em sogar
dicke Sneeflocken int Gesicht. Wo dat woll keem? Wennher
wurd dat woll richtig Sommer? — Hunnert Fragen trocken
em dor den Kopp. He dreihde sic um un just woll he ropen:
„Grokmudder!“ dar full em in, datt ähre lüttje Kamern
jo all lange leddig weer. Grokmudder weer up'n Karkhoff,
harrn se em seggt, as he nah sien Krankheit wedder ut'n
Bede upftahn weer. Dat weer schade! De harr em
ummer allens so fein seggen konnt un dat weer faken just
so wesen, as wenn se dat Wär fulbens malde. — Bertha
harr em vertell'd, dat se den eenen Abend seggt harr: Os ic
usen Boom woll noch mal wedder grön seh? Den annern
Morgen harr se dod un kold in'n Bedde legen, as wenn se
sleep, un se harr ganz tofräen utsehn un so'n bätzen lacht. —
Aber de Boom weer jo ummer noch nich grön; wat wahrde
dat lange! — Nu schiende wedder de Sunne un de kahlen
Tweige kreegen so'n feinen blanken brünlichen Schien. Un
dat Gras dar unnen an den Grund — — aber wat weer
dat: „Mudder?“ reep Ottjen nah de Koken, „wen hört
de Baljen un Ammers to, de dar bie usen Boom stah?“ —
„De hört den Tunnenmakerlehrjung ut'r Paulistraten. De
hett he von unner Lüe tosammenhalt vor sienem Meister
to'n Heelmafen un he hett mi bidd't, of he de dar nich so
lange hennstellen droff un of ic dar nich 'n bätzen up passen
woll, he halt se nah Dicsh wedder weg!“ — Dat weer wat
vor Ottjen! Mit eenen Seitt leet he sic öber de Husdör
fallen un hörde gar nich mehr, dat sien Mudder em nahreep:

„Gitt du ole Rietenspliet! Is de Vogen di woll noch to heel? — Datt mi dar aber nich biegeihst!!“

Reeschierig besnuffelde un belachschande Ottjen sit den Krempel, de achter sienem Pappelboom stund. Dar weern veer holten Waterammers. An twee fehlde dat Henk, eenen harr keenen Bodden un an den annern fehlde 'n Tunnenband. Denn sunnen dar noch twee Waschbaljen, de ok höllschen braderig un wrac weern un lud um Hulpe schreeden. Genen von de Tunnenbänner harr Ottjen ganz geern in de Haar, dar weer he all lange verlegen um. De vornehmen Kinner harrn so iesern, aber dar geef sien Mudder kein Geld vor ut. — Up eenmal keemen Didi Buzkmeier un Jann Grote um de Ede ut den Ebelhoff. Se spälden Peere un ronnden den Diek rup, bleeben aber bie Ottjen bestahn, keeken up de Ammers un frogan: „Wen hört de? De sund jo alle zwei, de olen Klamoten! Sund dat Zone?“ — „Wat scheert di dat!“ anterde Ottjen, „dar mölt wi up passen!“ „Späl di man nich up!“ meende Jann Grote, „Kind in'r Pee'n! Eben eerst nah'r Schole kamen! Du Didi, feine Tunnenbänner! De holten dat sund Drakenbögels un de iesern sund sein to'n Lopenlaten!“ — „Wech wat?“ ja Buzkmeier, „dar bo't wi 'n Toorn von un spält „Kaakappel — de — Bliz!“ Un wenn se zwei sund, denn hefft wi feine Tunnenbänner, de deelt wi us denn, Ottjen!“ — Ottjen keek scho nah d'r Sied nah sien Husdör. Jann un Didi weern aber all fix darbie, de Baljen umtodreihen, een Ammer nah den annern wurd dar babenupstellt, un in'n Snups weer so'n feinen Toorn torechte bo't. So'n Bortschon Kaballjensteens wurden herläpt, Ottjen kreeg 'n paar af, wiel he de Lüttjeste weer,

kreeg he ok noch dree Träe vorut, un as Jann Grote kummandeerde: Aufgepakt! Een — twee — dree —! dar donnerden Bumms — Bratsch! — Krabumms! — de Steene gegen de Ammers un Baljen an. Noch eenmal so! Un nochmal! Un nochmal! Un de Staben un Bänner von Ammers un Baljen, wo jo all so wie so de eene to'n annern seggt harr: Holt du — ic kann nich mehr! de leegen in'n bunten Bulken hulterdepulter dör'nanner, so datt blot noch 'n duchtigen Kenner mit väl Meite rutsinnen konn, wat mal „Ammer“ un wat „Baljen“ heeten harr. — As de dree Kapers sic überzeugt harrn, dat allens grundlich besorgt un ut'n Liem weer, fungen se an, den Kram to sorteern un sic de holten un iesern Reisen ehrlich un bröderlich to deelen. Se markden in ähren Iwer gar nich, datt een groten Jung mit'n blaue Schorten mit'n Handwagen den Diek langs trock un nu hastig über den Platz leep. Genen Ogenblick bleef he vor Schreck stief stahn un leet de Arms an'n Liebe dalbummeln. Denn stortde he as so'n Willen up de Jungens los un schreede: „Mien Ammers! Mien Baljen! Mien Ammers! Di Spiegbuben! Di Heilunken!“ —

XVIII.

Ottjen bringt Gunnenschien int düstere Demo-
kratenheim. — Swarte Truggegedanken! — De Sliel-
gespenster! — Se kamt! Se kamt! — Verlaren Glück.
— Dat Revolutschonsfilter. — Warum Knipperdölling 's
Abends ummer kloppt un sielt hett. — Gen schurigen
Ogenblick. — De Dübel „Alkohol“ hett wunnen! — Un
wat seggt de slae Welt darto?

As wenn de Hawk up so'n Swarm Duben dalstott'i, so
stoof dat Kleeberdree ut'nanner, neihde den Diek heundahl
un flucht' de sic in den Edelhoff. De Tunnenbänner harru
se aber mitnahmen! — Pukmeier un Jann Grote weern
in'n Snupps in ähre Hüser verschwunnen un Ottjen witschde
grall as de Wind die Knipperdölling rin. „Unkel Dolling!
Unkel Dolling!“ happachde he, „Unkel Dolling, se willt mi
kriegen! Se willt mi hauen!“ — De ole Dolling seet ant
Finster in sienem Armstohl un lees ut'n Bok. Wedder weer
dat, as wenn eene weeke Hand über dat welche Gesicht streek,
un wischde em de harten deepen Holen glatt, de de Jahre,
de Krankheit un Kummer darin graben harrn. Langsam
leet he dat Bok up sien Knee sacken, he lä sic in sienem Stohl
achterüber, keek unner sien Brill unnerut un frog: „Ah siek
hin, wer gommt denn do? Gannst dien ollden Ungel Dolling
doch noch finnen? Was hest denn widder ausfräten? He?“
— De Antwoord kreeg he gliks von buten, denn een ver-
blarrdet puterrooet Gesicht wiesde sic achtern Finster un
eene verbrullde Stimme bollkde: „Kumm mal rut du!
Schäst mal sehn! Ich hau di to Appelmus, du Heilunke!“

— Knipperdölling makte de Lufstruten apen un frog ganz ruhig: „Was heste denn do zu brillen, du große Flaps? Ge?“ — „Se hefft mi all mien Ammers un Baljen zweismäten!“ wingerde de Jung, „de harr ik von use Kunnen halt un mien Meister de neit mi . . .“ — „Ich hebb dir keen Ammers un Baljen zweishmäten,“ anterde de Ole, „wenn de mi awer zu Abbelmus schloche willst, da gomm nur rin, des künne mir hier drinne och obmoche.“

As de arme Lehrjung noch'n Tiedlang blarrt un schimpt harr, schof he af un gung den Diel wedder rup. — Knipperdölling reep nu Ottjen ut de Kamern rut, wo he sic rinflucht' harr. Denn nehm he den Jung twuschen siene Knee, bog em den Kopf trugge un keek em lange un deep in de blanken Ogen. „Was heft nu widder gemacht, Obo? Was heft ausfräten? Was?“ — As Ottjen den ganzen Kram nu bißt' un vertellt harr, kreeg he von sienen olen Freund allerhand Bermahnungen un Ratsläge, de natürlich sor bitmal so lat keemen, wiel de tweien Ammers un Baljen ähre fröhore Gestalt dar nich von wedder kreegen. De Ole sä, datt he sien Kindder ropen un nich sultens mitsmieten schollt harr, un wat de arme Lehrjung nu int Glend keem, wenn he blot 'n Wagen voll olet Holt ant Hus brochte. „Was mocht denn de Schule?“ frog Nollingupt Leyde. „Zä sitt de Gerste,“ sä Ottjen, „aber ik will doch nich wedder henn, wiel . . .“ — „Töf man, Ottjen!“ klung dat achtern Finster, „töf man, wat hefft wi di all socht! Wi sind all bie'n Aten un Badder is ganz vergrellt! Mak gau to, Junge! Badder geiht um halbig twee mit us bit nah'r Buckstraten!“

Nu weer de ole eensame Mann wedder alleen. Ottjen harr sic twuschen siene Knee rutdreicht un weer ahne Adjüs

ut'n Huſe witscht. — Rölling nehm nich wedder ſien Voſt in de Hand, he leet den Kopp up de Voſt ſacken un makte de Ogen to. So as de Sunnenſchien, wenn he dör de Wulken bricht, un von'n Heben lacht un ſtrahlt, so as dat ewige gullen Licht of dat düſtere triste Moorland een Utſehn von Fründlichkeit geben deit, so kann of Freide un Leefde dat biesterste Minſchengesicht verklären un week un leeflich maken. Wenn aber de Sunne achter de Wulken geiht, denn liggt dat Moor daher, spöhaft, zwart, still un verlaten. — So wiesde denn of den olen affonnerlichen Kanz ſien Geſicht wedder den olen harten Tog von Düſterkeit un Minſchenscho, as de Jung in ſienem Jwer ſich fo haſtig von em afwennet harr. He ſeet woll dar, as wenn he ſleep, aber af un to denn gung de ole magere Voſt up un dal un dar binnen dar arbeide un wöhldē datt, as wenn de zwarte wille See in'e düſtern Nacht ähre Bulgen ſmitt. Monatelang kou dat still ſien hier binnen, un dat leet, as wenn ſich dat ole lahme Hart endlich matt quält harr, in Kummer un Sorge, dör Krankheit un Not, in Schwäche un wille Gier, in hartem Ringen un deepen Dallacken. Haha! De ole narrſche „Knipperdölling“ achtern Diek! Den de Jungens to Tieden mit fule Appels ſmeeten un den ſe all dat grieße Haar, Bart un Geſicht mit Teer un Klei besmeert harrn, wenn ſe em up'r Straten funnen harrn. — Nu breedet he de Arms ut, as wenn he wat grießen woll, aber he leet ſe wedder ſacken un ſtöhnde. Wied, ganz wied weern ſien Gedanken trugge gahn, väle, väle Jahre. He ſeet up eenmal in'n feine Laube von Wienlov un Jasmin, un up ſiene Knee dar heelt he een leefliget Kind, einen Jung mit gullet Haar un ſchöne grote blaue Ogen. Un de vullen Backen von dat Kind, de weerent

just so leeflich rot, as dat Abendrot, wat dar in'r wieden blauen Feern achter de Varge leeg. Denn seeg he, wo eene gralle junge Fro ut de Husdör treet un über de Husdör dar weer 'n Schild: Schlosserei von Rudolph Nolling. — Aber dat leeslige Bild verswund, un giese, kole, stille Düster-nis weer um em to. He leeg up harte nackte Bräder, un wenn he sick rögde, denn klöterde un klirrde 'n sware ißern Räen un he slog mit'r Fust gegen eene kole fuchtige Wand. Rägen lange Jahre vull Qual un Leiden, vull heetet Ver-langen nah Freeheit un Fro un Kind, vull Haß un Anklage gegen de Minschen, de em hier inspeert harren, Fluch gegen den Herrgott, de so'n gräsiget Unrecht mit ansehn konn! — Un wat harr em hier her brocht? De wille Strom von de Tied! De heete Aten von Politik un Revolutschon, de harr ok in em een Für ansticht, dat wild uplohde un em rindreef in de grote Stadt, wo in'n harten Ringen Volk un Regenten sick stree'n. He, un dusend annere neunden dat „der heilige Kampf für Freiheit und Recht!“ De Regenten nennen dat: „Rebellion und Landesfriedensbruch!“ — In'r vullen Mannskraft, sturig un breedschullert, weer he in den Zwinger rinkamen, mit giese Haar, krumm un buknackt, dat Harte vull Wit un willie Gedanken an Rache, so harrn se em wedder in de Welt schickt. In sien Hus dar wahnden frommde Minschen, un man wiesde em gross von de Dör, den „Luchthüslér“! Nah langen, langen Wannern un Söken fund he endlich sien Fro, krank un matt wahnde se up'n eennige Bönkamern. Aber sien Kind! Sien Hartens-jung, sien Rudolph! De so schön, so leeflich wesen weer as de Morgen — dit Stuck von sienem Harten, von sien Leben, dat harrn se all lange in de swarte kole Ger leggt. — Wild

harr dat in em upschreet un he harr sic wedder losstorten wollt up de Minschen, de em nah sienem Dunken dit allens andahn haren. Aber sien troet Wief dat heelt em trugge. De swacke Fro, se wurd wedder stark un wannerde mit em wied weg in'n annert Land, wo jem numms keunde. Jahr um Jahr harr se vor em arbeit't, denn he fund sien ole Kraft nich wedder. Hart un minshenscho weer he bleben un von Tied to Tied denn pacde em de gräfige wille Gier, denn verkoffste he sic vor'n Tiedlang an den Dübel, an den Bedreger, de em sien Schicksal, de em Qual un bittere Truggedanden so lange vergaten leet, bit datt he mit hunnertmal slimmere Qualen wedder upvalde, ut den Zumel, ut den swarten, düstern Drom.

Gen deepet Stöhnen keem ut den olen Mann sien Vost. Wedder reet he wied de Ogen apen un keek wild rundum. Nu quälde he sic swar in den Armtöhl hoch un gung langsam un duknackt ut de Stuben. — Nu stand he in den lüttjen Anbo achtern in'n Huse, den he sic as Warbstä inricht' harr. Up den Backsteenfotboden stunden so'n paar holten Kisten un Kästen un an de Wanne langs leeg so'n bâten Band- un Stabiesen. In'r achtersten Ecke weer so'n lüttje Fürstä un 'n Handblasebalg. Unner dat lüttje Finster, wat unnen mit'n Sac tohungem weer, dar stand 'n Warbank mit'n Schruffstock un midden up disse Bank weer een affonnerliget Maschinenbowark uppstellt. Lüttje un grotttere Kamm- un Zahnräder ut Iesen un Holt, ledbern Driefremens un Snöre, Feddern un Walzen weern hier krus un bunt tosamensett't un blot de ole Mann, de dar mit beberige Knaken un mit verglasde Ogen up den Dörenfull stand, he weer de Enzigste up'r Welt, de wuß, wat dit Makwerk to bedüden harr. He

harr jo über twintig Jahr daran in de stillen Nachtstunden arbeit un klütert un klämüert. He kennde jedet Rad, jeden enkelten Zähn, jedet Niet un jede Schruben. Disse Maschine, se scholl de Menschheit ganz wat Nee'es bringen, se weer jahrelang sien geheeme Hapnung wesen un se scholl em helpen, den Weg in dat Leben un to de Menschen wedder to finnen. He harr dit Räderwarks sienen Geist ingeben wollt, aber disse Geist, he harr nich utrecht, he weer old, swack un stumperig darbie worn. Allens weer vergäss wesen, dat ganze lange Leben umsunst mit sien Quälen, Streben un Ringen!

Buten gung een Hagelschur von den Aprilheben dal, de dicken Roorns klöterden up dat Dach un gegen dat lüttje Finster von de düstere Warkstä. De Wind fleitde um dat Hus un de grieze Sack vor dat Finster weihde henn un her un de Ruten klapperden un beberden. Se beberden just so, as de ole Mann, de sick nu deep über eene von de Kistens dalbog un dor in rumsochte un grabbelde. Nu harr he dat endlich twüschen siene kolen mageren Fingers, wat he suchte un türde an'n Enne von so'n Tüglienen. Nu reckde he sick umhoch, bund dat Enne an 'n iesern Krampen, de in'r Wand seet, un fung denn an, in de Lienen 'n Snirren to maken. He konn nich mehr! He woll nich mehr! Wat scholl he noch up'r Welt? Sien brave Fro weer de Weg in de Stadt hüte morgen so swar worrn, se wurd old un swack un he woll ähr nich mehr to'r Last fallen. Just woll he sick de Snirren über den Kopp trecken, dor fullt sien Oge noch eenmal up de Maschine. Schollen frommde Menschen am Enne über sien Wark un über den narrischen Keerel lachen? Nää! Dat, wat bit so wied noch keen frommdet Menschenoge sehn harr, dat

scholl ok nah sienen Dobe numms sehn. Zweiflahn woll he sien Wark, in dusend Stücken! — Noch eenmal, to'n letzten Mal, woll he dit Räderwarks, wat he bit so wied in de langen Jahren tosamensett' harr, lopen laten. Langsam fung he an, an dat grottste Rad to dreihen, flinker un flinker gung em de Arm un een Surren, Siepen un Quietschen klung in sien Ohr. Aber dit Siepen un Surren dat wurd em to'n Wünschenstimme, nä, to'n Dübelfstimme, de em all so faken ut de Maschine rutklungen un em lockt un wat toropen harr. Trinken, trinken! Trink doch, trink doch! gillde dat, luter, ummer luter, hastiger, ummer hastiger. Endlich stund de Maschine still un de, de se dreicht harr, leeg mit den Kopp up dat harte kole Rad un arbeide swar un deep nah Lust.

„Gro Buzkmeiers, sind Se in?“ reep de Smidtsche in Buzkmeiers ähre Husdör rin, „denken sic mal! Ick glof wahrhaftig, de ole gräßige Keerel, de Knipperdölling, krigt wedder sien supen' Schur! Ick glof ganz gewiß, he is eben wedder mit'n groten Brammwiensbuddel nah'n Sielpadd to gahn! O nä nä! Is 'n Schanne weert! So'n olen Supsack! Sitt ut as'n Lieke up Urelaub un kann noch knapp een Been vor't anner sett'en un denn . . . Nä nä, ik segg jo man!“

XIX.

Warum dat Jarken in'r Buckstraten so gilt. — Lehrer Ostermann mutt sien blauet Wunner beleben. — Ottjen seggt: Blak dat Kimmers! — Id heff 'n Solo! — Wat hett de Lehrer doch for'n klungelige Bigelinien! — „Das kleine Lüttje war ganz schrecklich tot, Herr Lehrer!“ — Warum de arme Snieder von'n Ditsch fullen is, un warum een Löbe so angstig um Hulpe schreet. — „Und er rebete zu ihnen in Gleichnissen.“ — Wat numms weet, de Boomgeist weet dat!

An de Mur von dat ole Slachthus, wat just gegenüber von Herrn Ostermann sien „Lehrinstitut“ weer, dar seeten twee dicke iesern Ringe, wo dat Slachtheh ankü't wurd. — An den eenen von disse Ringe seet den Nahmdag Klock fies Minuten vor twee so'n ganz affonnerliget Jarken. Dat harr dat lunke Borderbeen dör den Ring stäken, haude mit dat rechte rund um sich rum un gillde in eene Tour: „Ich will nich nah'r Schole! Ich will nich! Ich will nah Hus henn!“ — Gene Scholdeern von tein Jahr harr ähre Arms um de Voet von dit stichhaerde Deert leggt un tocde un reet daran, un de Tranen leepen ähr darbie vor schier Angst un Uppgeregtheit über de Vacken. — De Lüde, de dar just dör de Buckstraten gungen, bleeben bestahn, un harren bald so'n lüttjen Kring slaten, um sich dat Spillwark antieken. „Kumm doch, Ottjen! Lat doch los! So kumm doch!“ weende de Deern, „dat pingelt jo glicks! Denk kam ic to lat un mutt nahsitten! To, so kumm doch!“ — Aber

use Ottjen krallde sich fast an den Ring un gillde noch ummer ludhalst: „Nä! — Nä! — Ich will nich! Ich will nich nah'r Schole!“ — „Kinner s nä!“ sa so'n dicke resolute Fro, „nu siek doch Gener an, wat'n adderigen Flätangel von Jung! Dat scholl mi e n e n sien! Den woll ich gallern!“ — „So help doch de lüttje Deern mal mit!“ wennde sich 'n annen Fro an so'n dannigen Scholjung. „Help ähr doch mal, datt se den Butkopp nah'r Schole hennkriegt! Dat is jo 'n ganzen . . .“ Dar keem mit dree langen Tränen Herr Östermann über de Straten scheeten, un een knäpschet Lachen keek em ut de Ogen, as he dat Theater seeg. He tickte Mike vertrolikh up de Schullern, nehm sienen Handstock unner den eenen un Ottjen unner den annern Arm, un ehr datt de wuf, wo dat togahn weer, seet he in'r Klasse up den sulbigen Platz, wo he van Morgen sätzen har. Datt Ottjen noch ummer brullde un sich mit de knutten Füste in de Ogen rumwöhld, dat schiende Herr Östermann garnich to hören oder to sehn.

„Na? — frag he nu, un klappde im de Hänne — „seid ihr denn alle wieder da?“ — „Aaah!“ gung dat dör de Klasse, un ut jedet enkelde „Ja“ kunn man de Frage rut-hörn: „Hest du mi denn noch nich sehn!“ — „Na schön!“ sa Herr Östermann, „nun will ich euch auch mal Musik vor-machen! Mükt aber ganz ruhig sein!“ — „Aaah!“ klung dat dör de Reegen. De Ogen blänkerden vor Freide, un mit Höften und Hüften wurd trampelt un trummelt. — „Aber ihr wolltet ja ruhig sein!“ reep Herr Östermann, un stellde den Wigelinenkasten up dat Pult. As de Gesellschup endlich still weer, frag he: „Was habe ich hier denn wohl im Kasten?“ — „Herr Lehrer! Herr Lehrer! Ich weiz: Das is

'n Feigeleinen, is das!" — „Das heigt 'n Schapschinken!" reep 'n annern. „Mein Vadder sagt ummer: Jannfiedelkummsnitt, Jannfiedelkummsnitt!" reep de Drudde, un Herr Östermann dreihde sic middlerwiele nah'n Finster to un schrapde up sien „Feigeleinen" rum, um se to stimmen. — Endlich dreihde de Lehrer sic wedder um un frog: „Na? Was soll ich euch denn mal vorspielen?" — Knapp datt he dat Woord rut harr, dar recken sic all twintig, dartig Arms in de Lust, un just so völ Stimmen bolden un schreeden dör de Klasse: „Herr Lehrer! Herr Lehrer: Ich dreh mal um den Kessel! — Unkel spiel mal: Stiele Lenacht! — Nä! Nä! Ich weiz: Das mit das auf den Kanapee! — Herr Lehrer: Ich lieg ins Bett un schwike, mein Mann is eisig kalt! — Unkel, Unkel: Och, to doch! Franzäse! Franzäse! oder 'n Walster! — Nein, Herr Lehrer, mal 'n Radosa! Das hat mein grohe Schwester neulichst in'r Hermannshalle mit'n Mauermann mit'r weizen Boxen getanzt, un da hat se von mein Vadder welche an'r Binsen gekrigit!"

Ottjen seet wieldeß still up sienem Platz. Mit sien Blarren un Snucken harr he sic bie lüttjen inrakt, wiel dar jo doch keen Mensch nah hörde, un to sien eegen Pleiseer pleggde he. dit Geschäft nich to bedrieben. Genglich harr em jo ok keen Mensch wat dahn, un dat wunnerde em am meisten, denn, as de Schollehrer mit em de Treppen rupselt weer, un em al' sien Sparreln un Schree'n nix nuht harr, dar harr he nich anners dacht, as datt em dat nu schändlich an Kopp un Kragen gung un sien lezter Brod woll backt weer. Aber dar weer nix passeert, dat wunnerde em. Datt de Lehrer em nu aber garnich sech, dat argerde em! Wat de annern al' prahlden un sic upspälden! He

kennde ok Leeder, 'n ganzen Barg un ganz seine. De harr he lehrt von de Deerns in'n Huse, von de Sandschippers bie d'r Diekstraten, von Jann Grote sien Badder, wenn de bie d'r Arbeit weer, bie'n Zigarrenmaken. Un denn de feinen von Grozmudder! Aber scholl he wat seggen? — Nä! De Lehrer weer jo ganz gewiñ schändlich vergrellt up em, un denn . . . Aber wat weer dat? Ottjen shot in einen Kluten un keek scho umhoch, denn de grote Mann dar harr em mit den Wigelinenvagen up'n Kopp tickt un frog ganz fründlich: „Na du? Weißt du denn kein Lied? Feder soll jetzt mal singen, was er kann. Also ruhig im Dome! Alldag kommt zuerst!“ — Wedder mož Herr Östermann in disse großen Ogen kieken, de so klar, so eegen blau weern, as wenn man dat dör un dör kieken kunn. Un de Lehrer nickte disse Ogen fründlich to, un Ottjen stund up un sung. He sung dat, wo Grozmudder ummer so sein mit em henn un her danzt harr un dat heetde:

Mudder wat is dit? Mudder wat is dat?
Deern du krijt mir' Fürtangen wat!
Heß ic̄ dit' nich seggt vor achtain Jahren
Schost di vor be Mannslü wahrn!
Denn de Mannslü sind nich echt,
Gäst di wede mit'n Stäbelknecht!

De ganze Klasse lachte un juchte über Ottjen sien Singen un vornehmlich über den Stäbelknecht. Ok Herr Östermann vertrock dat Gesicht un beet de Tähne tosamen. He harr versocht, to Ottjen sienem Rheinländerlilt up'r Wigelinens de Begleitung to schrapen, aber he markde bald, datt he doch man 'n bannigen Stumper weer. Ok as nu regenlang al' de lütijken Nachigalen an to jiepeln un to piepen fungten, dar mož he noch faken sien blauet Wunner

beleben. Rich blot, datt he hier von dat lüttje Volk wat to hören kreeg, wat he up'n Semnar nich lehrt, oder überhaupt in sienem Leben noch nich hört harr, nää, em wurd dat klar, datt dat in'r Musik noch Geheimnisse, noch Tonarten un Übergänge geef, de he noch eerst up'n Grund kamen mög, un de he mit disse unschullige Vigelinien nich twingen kunn. — As he sick von den Schreck so'n bätzen verhalt harr, den he dör de Apenbarung kreeg, datt he eenglich gar nix kunn, dar brochde he sien Rekrutenkumpanie endlich mal wedder in Reege un Glied, un de vorgeschräben Singstunne gung los. — „Der Äu — kük und där Ä — sell, die hat — tenn gro — henn Streit!“ gillde un schreede dat dör dat lüttje niedrige Gelat, un de arme Herr Ostermann schrappte un sagde an sienem Schapschinken rum, as wenn he em vor Gewalt midden dörsnien woll. Dat blanke Sweet ledde em darbie von den Kopp runner, un de Arm hummelde em matt an'n Liebe dal, as dat Klocke dree weer, deun de Lust in den „Hörsal“ weer middlerwiele so dick worrn, datt he dar mit'n besten Willen mit sienem Vigelinestock nich mehr dörhennsabeln kunn un he af un an ganz angstig nah de Sied schulde, um sick vorher de Stä uttosöken, wo he henn-fallen woll, wenn he mal de Flautje kreeg.

Wer kann denn nun mal eine Geschichte erzählen?“ fragt Herr Ostermann, as sick sien Hohner- un Hahnenküken nah de Pause mit allerhand Gekakels, Gepiep un Gesnaters wedder haben up den Stock torekträkelt harrn. — Tschä! Dat weer so'n Sake! De eene Hälfte sweeg still, un de anner Hälfte sä nix un hörde to. De Bur de fikt de Ule an, un de Ule fikt den Buern an, un num's mellde sick. — „Na!“ munterde Ostermann jem up, „wer weiß denn eine?“

Nur nicht bange sein! Ich erzähl euch nachher auch eine.
Aha! Wer zeigt da den Finger? Na, dann erzähl mal!"
— So'n ganz lüttjet Mäid, wittschén un zart, as so'n Bottblomen, de den Winter über in'n düstern, dumpigen Keller stahn hett, dat stand nu up, streek schuchtern de lüttje Schorten glatt un fung denn mit'n dunne, piepselige Stimme an to vertellen: Un da wohnten mal Leuten bei uns bei ein, wo wir wohnen tun achtere Valjen, da so'n bischen runter beier Lieber. Un da warn die gans, gans schlurig un hatten so'n gans, gans flatterigen Sofa. Un so'n ganze Rummel Kinner hatten se auch, un die hauten mir ummer gans stark. Un blos das eine nich, das war ja man noch „so“ klein! (Se wiesde mit de Hänne ungefähr so grot as so'n Losbrod!) Un das hatte der Abär jist gebracht nach jem. Un da — auffenmal — da war das kleine Lüttje weg un könntense gar nich wiederfinnen. Un da — da müßte die große Deern osterkummfermeert werden. Un als wie die osterkummfermeert werden sollte, da habense den alten flatterigen Sofa machen gelassen un aufgepulstert — und da — das war gans, gans gräßlich! Da funnense das ganze lüttje Kind ins Sofa wieder, zwischene Springfedern un war ganz schrecklich tot, Herr Lehrer! Das is aber wahr, Herr Lehrer!" —

Mit „Herr Lehrer“ schiende wat nich so recht up'n Lick to sien, denn he keem mächtig ut'n Fassong, schuddelde sich un pußde sich woll so'n fief, seß Mal de Nase, wobie he dat Taschendok ganz vor dat Gesicht utbreede. — Nu wiesden sich aber all mehr Fingers! Wenn dat so wat weer, von de Kante können se ok wat an'n Dag bringen! — „Herr Lehrer! Herr Lehrer, laß mir mal!“ „Ja, man los!“ nücke Öster-

mann, un ahne astosetten snaterde so'n lüttje Nabbelsnute los: „Mein Bruder, mein kleiner Bruder, das issen ganzen Reissert, un der hat unmer flatterige Bogen, un mein Mudder, mein Mudder die schimpft denn unmer, dass da gar kein Grund inkriegen, kriegen kann un sagt sie is unmer bei alle Löcher heil un sieben Räten können nich eine Maus in die Bogen nich fangen. Un da hatter mal wieder sone un da wohnet da in'n Schnoor, in'n Schnoor so'n ganzen alten Schneider, Schneider, un da mußte ich einmals voriges Jahr die Bogen hinbringen, damals auffen Abem. Un da un da den annern Morgen, da brachte die Frau ihr wieder mit all die flatterigen Löcher. Un da war der Schneider von'n Tisch gefallen un hatt'n Gehörnenschlag gekrigt. Un da, wie die Frau weg war, da sagte mein Mudder zu mein klein Bruder: „Ziehste! Dat hez du de Schuld! De arme Snieder hett sic so verjagt vor dien flatterige Bogen un vor Schreck hett'e 'n Slag krägen, ziehste!“

„Oh, wie schrecklich! Wo gräßlich!“ gung dat up de Deernsied, un von de Jungen fühlden sic wecke an ähre Beensfutterals rum. Os se sic am Enne in dissen Ogenblick vornehmen, de jo duchtig to schonen, wiel dat anners ok mal so'n armen Snieder dat Leben kosten konn?

Wieldeß rucksteertde Ottjen up sien Bank henn un her. He harr sic sein wedder verhalt un weer duchtig up sienem „Just“. Nu heelt he den Finger hoch un frog drieste: „Herr Lehrer, soll ich mal eine?“ — Östermann nückte em wedder freundlich to, un Ottjen fung an to vertellen: „Un da war mal'n Handwarksborsche, un der hatte kein Arbeit nich un bannig hungerig. Un da singter an zu bädelen, un da kümpter in ein Haus un frägter: Habense woll 'n

büschen Schlafgeld vor mir? — Nä! Müssen weitergehn! — Frägter: Habense woll'n büschén was zu essen vor mir? — Nä! Müssen weitergehn! — Kömmter bei anner Leuten: Nä! Weitergehn! — Anners Haus: Immer nix. — Kömmter bei so'n grohe Freemarktsbude, das war 'n Tiermonacherei mit Löben un so. Frägter den Mann: Habense woll 'n büschén Geld vor mir? — Nä! Gips nich! — Un da — willer all weitergehn, frägt der Mann: Könuse gut brillen? — Ja! sagter. — Denn brillense mal! Un da — brillter: Nuuh! — Un da sagt der Mann: Das war ganz psein! Denn könunse bei mich arbein. Ich happen Löbe, der is abers nich mehr gebennig, un den hab ich das Feld abgezogen. Nu missense in das Feld neinkrabbeln un in den Löbe sein Bauer nein un ummer tichtig brillen. Un da — da krabbelter im Bauer nein un brillter ummer: Nuuh! Nuuh! Un da dachten die Leuten un Bauern, das weer 'n richtigen gebennigen Löbe. — Un da war abers in den annern Bauer, dune an den Löbe seinen, da war 'n Tiger in. Un da sprangte der Tiger ummer hin un her un ummer mitter Krallen gegen den Löbe seinen, da warn so Bräders zwüschen. Un da, auffenmal, da fallten die Bräders um un der Tiger sprangte in den Löbe sein Bauer. Un da schreite der Löbe: Hülse, Hülse! — Hülse, Hülse! — Un da, auffenmal, da sagte abers der Tiger: Minsch! Hol doch de Näge! Ich bin jo ok keen echten!"

„Das war aber 'ne feine Geschichte!“ lachte Herr Ostermann, un lä Ottjen de Hand up'n Kopp, „sag mal: Wer hat dir denn die erzählt?“ — „Dune bei uns an da wird so'n hoges neues Haus gebaut,“ anterde Ottjen, „un da warn die Mauerleuten außer Stollaje un verzählten sich das.“

Nu keem de Lehrer an'r Neege un vertelde jem 'n
Geschichte von den slauen Foz un de dummen Göse, un wiel
de meisten noch keenen Foz sehn harren, so kreeg he 'n
grotet Bild ut dat Schapp un hung dat an de Wandtafel.
— Kort vor veer vertelde Herr Ostermann jem noch eene,
de vornehmlich use Ottjen sharp upflusterde un Woord vor
Woord unnerknöpde. De Geschichte weer ungefähr so: Dar
weer mal 'n Jung, de woll garnich nah'r Schole un makde
sien Swester up'r Straten väl Verdrück. Da weern de
Lüde bestahn bläben, harren mit Fingers up den Jung wiest
un harren ropen: Kiek mal, wat'n olen unartigen Trok-
kopp! De schamt sich kein bätzen! — Den annern Dag harr
de Jung sich aber doch schamt, weer still un artig nah'r
Schole gahn un harr markt, datt dat doch fein weer in'r
Schole, datt man dar duchtig wat lehrn konn un garkeen
Släge kreeg, wenn man artig weer un goed uppahde. —
Wenn Ottjen hochdütsch dacht harr, denn harr he ganz
gewiñ dacht: „der Wirklichkeit nacherzählt“ oder: „dem
Leben abgelauscht“, oder so. —

Line Barkhorn, Mike un Ottjen Alldag gungen Klocke
veer vergnögt über den olen Wall nah Hus. — In'n Hus
geef dat 'n dicke Snä Swartbrod mit'n halben Twieback.
De Swartbrodsnä wurd so rundum über dat ganze Brod
weggatscht; Grokmudder nennde dat fröher: „Gene über't
ganze Gesicht.“ De ole ehrebare Grokmuddergeist, de wahnde
überhaupt jo noch in'n Alldag'schen Hus. Dar vergung jo
keen Dag, wo nich von Grokmudder snactt wurd, un dar
weer keene Begebenheit, wo dat nich heetde: Wat Grok-
mudder dar woll to seggt harr? Oder: Wenn Grokmudder
dat man noch mitbeleben konn! Oder de Kinner stree'n sic!

wer in Grokmudder ährn Lehnsstohl sitten scholl, oder der-
gleiken. — Ja, as se Grokmudder Alldags nah'n Herrn-
doorscharkhoff to'r lechten Ruhe brocht harren, da harren se
ähr darmit nich „de lechte Ehre“ andahn, as dat jo leider
so saken gang un gäbe is. Nå, Grokmudder de hörde noch
ummer to'r Famijje, un de „lechte Ehre“ de dähn se ähr noch
an, Dag vor Dag, mit jeden Gedanken.

Of an dissen Nahndag sù Fro Alldags: „Ißchü Kimmers!
Wat hett Grokmudder sich dar all früher ummer up freit,
datt du nah're Schole keemst! Aber nu hett se't doch nich
beläst, dat hett nich sien schollt! — Un Ottjen kaude ver-
gnögt sien Bodderbrod mit vullen Badden un vertellde darbie
sien Mudder allens, wat he an dissen eersten Scholdag
beläst harr. Blot bie Fro Alldags ähr Frage: Of he denn
den Middag of artig mitgahn weer? dar fung dat die
Ottjen so'n bätzen an to stamern, un Fro Alldags bog em den
Kopp trugge, keek em sharp in de Ogen un mahnde: „Junge
Junge! Vertell mi allens! Datt mi ionich an to leegen
fangst, oder Kunkelsusee'n mabst! Week woll: Dar
sund wi nich von her, un wer d'r lugt, de kriegt 'n
swartet Krüz vor'n Kopp.“ Un Ottjen keek Mike an, de ant
Finster seet un in den Bappelboom keek. Mike sweeg aber
still, de verrahde nir. Dat weer 'n gode Deern un keen Blif-
fatte, un so mox Ottjen denn sulsens sien Sunnen bichten.

Dar buten aber lachte wedder de gulle Sunnenschien
über de Welt, de dat in'n Sinn harr, wedder grön, wedder
mal jung to weern. Un de blanken, warmen Strahlen,
lockden de Blattspizzen un de brunen Knubbens an Boom
un Busch. Se lockden dat Gras ut de Grund un de Blomen
an'n Diet, se lockden de lüttjen Bagels den frischen Gesang

ut de Vost un de Minschen rut ut de Hüser un rin in dat grote, schöne, gröne, ewige Gotteshus.

Un de lüttje Gast, de dar unner den Pappelboom stund, he keek mit sien grallen Ogen nah den Heben un über den Diek un let sich de frische, reine Fröhjahrsluft in de junge Vost trecken. Hier weer Freeheit un Leben! Hier weer allens sien, sien eegen! De Boom, de Diek, un ok de Werter, ja, de ganze Welt weer sien! Bergäten weer de niedrige müßige Scholdonzen, wo se dit wille Fahlen hüte de langen sek Stunnen inspeert harren, un vergäten weern all de Sorgen, de disse eerste Scholdag brocht harr. Noch fund dit Kind dat reine, wahre Glück in Freeheit un Sunnenschien, un dat is dat Kinnerglück! Noch malde dat eenen Sprung in de Luft, un noch eenen, un noch eenen, un wuß nich warum. Noch stimde dat mit Zuchen un Trallarn mit in den Bagelsang in, un dat wuß nich warum. — Ok de fakelbunte Volkfink, de dar so hell un so frisch ut den Boom rutslog, he wuß nich warum. — Blot de ole Boomgeist, de mit Kraft un Saft wedder dör Tölgeln un Twiege trock, he wuß dat. Un de Tölgeln, de den langen Winter de kole Hand daldukt harr, mit Frost un Snee, se recken sich höher un höher nah de hoge blaue Decken von dat gewaltige Gotteshus, un sachte un week klung dat as Orgel- un as Engelsmusik dör de Fröhjahrsluft:

Sunnenschien geef us dat Leben,
Bagel, Boom un Minschenkind.
Hoch nah'n Lichte mölt wi streben,
Wiel wi Sunnenkinner sind!

XX.

He is un blist doch de ole Kaper! — So'n gottlosen
Gast! — Rache! — Wenn Mudber Natur slaven will.
— Den Buschreiber sien heemlige Vorrateklamer. — De
Wulf de kummt! De Wulf de kummt! — „Das war
Lükowos — —“ — Verlaren? — David un Goliath. —

„Sniggediggedic!, Sniggediggedic! Stäk dien veer
Hörn ut! Wenn du't nich deihst, denn bräk ik dien Geist!“
— Dissen liernhaften Singsang hörde man up'n Sunnabend
Middag so'n bätzen nah twolbe unnen an'n Stadtgraben,
so twuschen Bischops- un Osterndoer. Geene weeke Mäken-
stimme weer dat, de dit Reemels nu all so'n tein, twolf
mal assungen harr, un in disse Stimme leeg so väl Hart-
liges, un dat Singen klung so biddwiese, datt de Snigge,
wo sic dat hier um dreihde, de Deern up jeden Fall den
Gefallen dahu harr, weer ut ähr lüttjet Hus rutkrapen,
un harr ähr veer Hörn utstöken. De stramme breed-
schullerde Jung mit de rooen Backen un de klaren blauen
Ogen, de dachte aber anners über de Sale. He gung dune
an de Deern henn, heelt een lüttjet buntet Sniggenhus vor
sic in'r platten Hand un lachte knäpsch vor sic henn. Wenn
de Deern so'n Singsträmel to Enne harr, denn sä he:
„Glieks cummt se, Lina! Glieks! Kiek, se rögt sic all!“ —
Up eenmal nehm he dat Sniggenhus in'r knutten Hand,
stellde sic krumm vor dat Mäken henn un lachte luthalst:
„O Lina, wat bist du dumm! De Muscheln is jo leddig!
Dar is jo gar keen Snigge nich in!“ — Lina Barghorn
gung so'n paar Träe up de Sied, von den Jungen af, keek

em mit ähre eernsten Ogen an un sā: „I Ottjen, du ole Bedreeger! Du hest mi ummerto for'n Narru, un ik mag di gar nich mehr lier! Ziehste!“ — Ottjen lachte, keek nah de Kunterschaft 'nöber un fung an to fleutjen.

Lina woll hastig alleen fudbergahn, dreihde sic aber noch eenmal um un frog: „Wullt du mi de Sniggemuschel geben, vor mien lüttjen Broder? Denn bin ik di ok wedder good.“ — „Nä!“ anterde Ottjen fort, „de kannst nich kriegen! De mutt ic̄ bruken.“ — „Haha bruken!“ lachte Lina fort, „ic̄ kenn di woll! De krigt Klärchen woll wedder! Klärchen un Friedo! Ja, mit de spälst du jezt jo ok ummer un de kriegt ok de Kastanjen un Eckern, un dat feine witte Kaninken dat heste jem ok geben! Dat schad't abers nix! Späl du man ummer mit de Fienen, de hefft woll betere Kleeder an as wie ic̄! Du bist überhaupt all lange nich mehr so as wie sonst! Sied dat wi in'r tweeden Klasse gaht, biste völ, völ schlechter worn, un gestern biste all wedder Geenen runner kamen! Hest bie'n Väen 'n ganze Handvull Marrels dör de Klasse smäten! Ich! Ottjen Alldag sitt man noch de Nägele un schamt sic̄ garnich! Ich, slied ut, slied ut!“ — Dat sien ole Scholfreundin un Begleitsmannsche, wo he nu all sek Jahr mit nah'r Schole gung, em sien Sunnenregister vorheelt, dat argerde em wenig, aber dat dar just so'n sienen Herr mit'n Dame an'n Arm an jem vorbiegung un datt de beiden sic̄ umkleeken un em anlachten, dat verdroot em. He wurd putterrot un de blaue Adern über de Nase weer düdlich to sehn, as he Lina nahreep: „Nimm di in Acht du! Du weehst ganz good, datt ic̄ de Marrels ut Versehu mit mien Taschendok ruträten heff un . . .“ Aber Lina hörde nix mehr. Se keek sic̄ gar nich

mehr um, un zugte nah'n Osterndoer tv, datt ähr de langen
brunen Böpse flogen un datt de Bökertaschen flöterde.

As Ottjen bien Gefangenhusse um de Ecke keek, seeg he,
datt Lina all an'n Steenweg gung. Se harr ähr woll
wedder inhalen konnt, aber dat fullt em nich in. Se harr
em argert un blameert un se scholl dat of spören. Se keem
em denn mal wedder, von wegen de swaren Rekenupgaben
un Ufsäke, wo he ähr anners ummer bie hulpen harr!
Haken weer he um ähr noch mit to late kamen, wenn he
ähr Klocke fief Minuten vor acht up'n Wall up'r Bank noch
bie de Scholarbeit hulpen harr, un eenmal harr een von
de Lehrers jem dabie assnappt, un Ottjen harr „wegen Bei-
hilfe zum Betrug“ ne Salbe krügen un weer twee runne-
rutsch't. Dat harr bie em aber nig hulpen, un he harr dat
doch wedder dahn, un dat 'n annermal blot slauer anfungen.
Ottjen gung nich öbern Steenweg, he harr up'n olen
Wall noch allerhand „to besorgen“, un moch dar eerst sien
Revier aspetten. Darbie fehlde em hüte Middag aber Lina
Barghorn. De harr ummer so sein Posten stahn, wenn he
in de Busche rumkrabbelde un Kastanjen, Bockeckern, Holt-
appels, Mehlsbeern un anners wat, wat use Herrgott un de
Bremer Staat dar wassen leet, suchte. Se harr denn ummer
sein uppahrt un weer an to hosten fung'en, wenn'n Mensch,
oder wenn gar so'n Wallupseher keem. Wallupseher tellden
bie jem jo nich to de Menschen, dat weern de Wulbe, de dör
den Wald sleeken, um Kinner to fräten. — Dat weer
Anfang Oktober, un de Natur fung bie Lüttjen an, sic
intoraken un frangschde ut. De harfflige scharpe Ger-
geruch, de Liekendurst von Blatt un Blomen, de trock ut
dat Gras un Buschwerk, un möe un still weer dat überall

rundum, keen frischen Bagelhang mehr in de Böme. Mudder Natur harr jo of wedder mal ähr Dinge dahu, un möe un matt fullen ähr de Ogen to. Just as so'n trooe Mudder, de den ganzen Dag for ähr Kinner arbeit' un quält hett, un denn cummt de Abend, un se lett tofräen ähre Hänne in den Schoot sacken. Dat grote Harfstarben ahne Storm, dat hett sien eegen stillen Zauber! Mudder Natur will slapen ähren langen Winter slap! Un sachte un bedächtig, langsam leggt se ähr Gewand af, un lett dat dal fallen, Stuck vor Stuck, un deckt sorglich ähre välen, välen lüttjen garten Kinner dar unnen mit to, um dat se ionich freert! — Week is de Bodden in'n Harfst un noch weeker de Deken, wo he mit beleggt is, damit keen harte Minschenträe de Mudder Natur mehr stört, wenn se to'r Ruh gahn will. — Man mutt nu aber nich denken, dat use Ottjen darum so sachte un behott uppette, as he vorsichtig in dat Buschwart rinkrop, wat just vor den schreegen Weg von'r Altmannshöhe weer. Gerst harr he sic nah allen Sieden umläken, of em of numms seeg. Aber de Lust weer rein, dor haben leeg still de ole Windmöhlen, de aber keenen Kopp un keene Flunken mehr harr, de konn em nich verrahlen. Dar weer de Hexentreppen, un an Hexen gloste he nich mehr, de Tieden weern bie em vorbie. Allens weer still, keen Minsch rundum, also: Rin in'n Busch! Dar unnen, nich ganz wied von'n Stadtgraben, dor stand so'n dicke Kastanjenboom, un an den Foot von disse Boom harr Ottjen sic unner allerhand Loof so'n lüttjet Hamsterlager inricht't. Just woll he sien Tunnuster von'n Buckel snallen, um de Kastanjen, Böckern un Ectern, de he sic sieb 'n paar Dagen hier überspart harr, intopacken, as up eenmal eene Mannsgestalt

achter den Boom rutsprung un em mit de Wöre: „Döf Vorsche, endlich heff ic di! Di heff ic all lange up'n Kieker!“ bie de Slositjen kriegen woll. As wenn so'n groten Bullenbieter up so'n Katte lossett' un will ähr bie't Nacharr kriegen, so stortde de Wallupscher up Ottjen los.

Dat weer'n grässigen Ogenblick vor Ottjen, denn he harr hier sienem slimmsten Fiend vor sic, de all lange achter em ansleek, den he aber jedesmal glücklich wedder ut de Aliken gahn weer. Ditmal weer he verlaren! Berratscht as Vostellmann sien Kater! Un doch noch nich! He harr nich Ottjen Alldag sien mocht, den keen Boom to hoch un keen Busch to dicht weer! As so'n Blitz harr he sic umdreicht, föhlde eene Just achtern an sien Tunnuister, dulde sic, reet sic los un arbeide sic nu, den Kopp vorut, as so'n Hirsch, achter den de Hunne sind, dör dat Buschwart. As Ottjen ut den Busch rut weer, dar gung de wille Jagd aber eerst los, den Weg langs nah'n Diek to. De Wallupscher schiende ditmal all sien Kraft ansetzt' to hebben, um em to faten. Ottjen rounnde, as wenn he für in'r Boxen harr, denn he dachte as jenne Rittersmann: „Es gilt nicht das Leben, es gilt noch mehr! Es gilt hier zu retten die heil'ge Ehr!“ Aber vergäss! Näger un näger keemen de swaren Träe achter em, nu hörde he den Fiend all snuben un kuchen, — nu moch sic de Hand utstrecken, um em to packen — jetzt! — Noch einen Sprung, un —. Just up den Dreih, wo dat von'n olen Wall nah'n Diek rupgeiht, dat smeet Ottjen sic up eenmal Klabatsch platt up de Grund un verdwah über den Weg. De lange Wallupscher, de sic vor disse Koup nich hatt' harr, hakde mit den Föt achter Ottjen sien Tunnuister, schot noch 'n paar Träe vorut, un — Klabatsch! flappsdé he ok, so lang as he

weer, up den Grantweg dal. As de Mann sic wedder hochfröpelt harr, sic siene Knie un sien schinnerigen Hänne räben harr, dar weer Ottjen all lange über de Olenwalls-Hunderschaft weiht, gung gemütlich dör de Bleekerstraten un seet tein Minuten later to Huse an'n Middagsdösch, un keek mit'n langen Hals in de grote Bohnzoppentrinen, of dar ok woll for em noch genog in weer.

XXI.

Wat ward dat düster achtern Diek! — „Madam Kultur“ spält sic unmerd duller up. — Dat Spölkhus. — Ottjen sien Welt ward grotter un grotter. — Arm un rick. — Jungel! Junge! Du Groffsak! — De armen rielen Nahvers. — Ottjen krigt de Mundklemme. — Alldags hefft leenen Kaninkenhannel, Ottjen ward to'n Robinson un de Pappelboom to'n Palmenboom.

Ut de enkelten Hüser, de se in Ottjen sien eersten Lebensjahren von'r Krüzstraten of boot harrn, dar weern mit d'r Diek twee staatsche Neegen von worrn. Feine hoge Kastens weern dat worrn, mit Vor- un Achtergarens un se harrn eent an dat anner sett'i, unmerd näger an den olen Diek ran. Denn weer dat über den Diek weggahn, un ok dat upgehögde Borland harrn se mit to de Straten nahmen, de nu bie den nee'en Diek rutschot. Ok dune bie de Sied von Alldags ähr lüttjet Hus weer eens goden Dags de Wöhleere, oder, as Grokmudder dat fröher nennde, de „Booveratschon“, losgahn. Höger un höger wussen de Murn ut'r Grund, un wat Fro Alldags ok faken jammerde un lamenteerde, nah de Westsiede to weer Alldags ganz un gar dat Licht un de Utsiek benahmen.

Woll stund noch de ole ehrbare Pappelboom up'n Diek vor'u
Huse, un wurd noch Jahr um Jahr wedder grön, woll keeken
noch de lüttjen Nutens von Alldags ähr Stubenfünster as so
lütje neeschierige Ogen über den grönen Rand von den olen
Diek weg, aber gegen de hogen Achtersieden von de nee'en
Hüser dar weer de lütje achterndieksche Raten mit dat
niederige Pannendack doch man noch as so'n Kinnerspältig
antokieken, wat se vergäten harrn, wedder in sienen Rästen
to packen. De Hüser in'r nee'en Straten weern denn ok bald
verkoffst un Koplüe, högere Beamte un annere Lüde, de dat
maken konnen, de trocken dar in. Blot dat grottste, wat tolekt
boot weer, dat schöne Echhus an'n Diek, dat stund meist
immer ledbig. So'n paar mal harrn dar all Lüde in wahnt,
de trocken aber bald wedder ut. Dat eene Mal weer dat 'n
Major wesen, de nah'n anner Stadt versett' worrn weer,
dat anner Mal 'n ole rieke Dame mit ähr Dochter, un as
de ole Dame nah'n paar Monat storben weer, dar weer dat
Fröllein wedder uitrocken, wiel ähr dat Hus to grot un
wiedluftig weer. De Achterndiekschen, de disse Ursaken nich
so gewahr wurden, de wunnerden sick, schuttkoppen un upt
Lezte harrn se't denn ok rutkrägen, warum keen Mensch in
dit Hus wahnien woll: Dat scholl dar spöken! — Wat Wahres
weer dar aber ok an! Ganz ehrbare un glohaftige Lüde,
sogar Fro Alldags, de harrn hört, datt dar in dat ledlige
Hus faken so'n ganz affonnerlige Pesteree weer, un dat
sogar an'n hellechten Dage. Dat klung denn, as wenn dar
Minschen treppup treppdal leepen, un 'n paarmal weer
dar sogar Rok ut'u Schosteen trocken. Darbie weern de
Dören fast toslaten un keen Mensch konn in dat Hus
'rinkamen. — As un an harrn se bie Alldags ok woll all

mal den Snack up dat Spölkhus brocht, un weern sick denn aber ummer darüber eens wesen, datt dor wat Aßsonnerliggs achter stäken möß. Spökerree geef dat nu mal nich up'r Welt, un dat gung allens mit natürlichen Dingen to. Altosamen harrn se'n Woord darto seggt, wenn se so an'n Disch seeten, blot Ottjen nich, de kreg denn 'n rooen Kopp un keek up den Disch. Bertha meende mal, he weer in sone Saken 'n bätzen biveerig un moch nix von Spökerree hörn. Dat steek em noch so in de Knaken von Grokmudder her. De harr em fröher to väl Spökgeschichten vorreibert un davon weer he noch ummer so'n upgeregten Gast. — Ottjen sä aber nix darto, un dachte sien Deel, denn he wuß mehr von dat Spölkhus.

Tschä! Ottjen! De harr überhaupt in disse Tied väl to bedenken un in'n Kopp to nehmen! — Sied de Tied, dat in'r nee'en Straten Lüde wahnden, weer he de mehrste Tied „uthüsig“, as sien Mudder dat nennde. Mit Macht trock em dat nah de Straten henn! Hier weer vor em 'n ganz anner Welt! Nee'e Minshchen, nee'e Spälkameraden, allens väl fierer as die jem achtern Diel. Hier weihde 'n anner Luft, as up'n Edelhoff bie Jann Grote, bie Buzmeiers un Knipperdölling. Mit den weer überhaupt meist garnich mehr to snacken. De Ole weer mit d'r Tied ummer stumperiger worn un keek so glasig un trauerig ut de Ogen, as wenn he düsig in'n Kopp weer. In'r Sommertied quälbe he sich langsam an sienem Handstock den Diel rup un stellde sich wedder an sienem olen Paal. He gung denn ganz krumm vorüber un harr de Ogen bienah to. Dat Snapsdrinken hart he upgeben mögt, wiel he den Weg nah de Brenneree nich mehr maken kunn un frommde Lüde em so lichte nix besorgten. Genmal harr Ottjen den Olen

'n Buddel vull halt, as he mit'r Tied dar aber achter keem,
in wat for'n gräfigen Toftand de Mann dadör kamen weer,
dar harr he dat nie wedder dahn, harr sic mehr un mehr
von em afwennt. — Sied de Tied, datt Knipperdölling
markde, datt sien jungen Fründ mit de vornehmen Kinner
spölde, dar keek he em of ganz eegen un grimmterig von'd
Sied an, un as Fro Alltags mal Ottjen rutschikt harr, he
scholl den olen swacken Mann doch mal unnern Arm saten
un den schreegen Diekpadd mit ruphelpen, dar harr de ole
eegen Kauz em mit'r Hand afwinkt un harr vor sic hennu
nusselt: „Geh nur! Ich bruk numms! Halt di man an dene
reiche Leit! Die werns dir schon eintreibe, daz de of man 'n
orme Lump bist!“ — Ottjen weer damals all slau genog
wesen, um to verstahn, wat de Ole damit seggen woll. Of
sien Mudder harr em jo all faken wahrschoot un harr seggt:
„Junge, Junge, datt du di dar in'r Straten twüschen de
sienien Kinner man nix vergeben deihst! Meng di dar nich
unner, wenn se di nich weten willt, oder wenn se di so von
babendal ankiekt. Denn muht du väl to stolt sien un di
trugge holen.“ Bie alledem harr Ottjen dat aber ummer
wedder nah de siene Straten henntroden. He spörde bald, datt
dat up beiden Sieden, unner vornehm un gering, unner de
Kinner gode un slechte gees. He fund de goden bald rut
un von beiden Sieden fung de lichte, unverdorben Kinner-
sinn an, eene Brugge to boven über de Deepde, de bie de
groten Minschen Rang un Stand, un vor allen Dingen
dat Geld, utschacht't hefft.

An den Sunnabend, wo he sic mit Lina Barghorn ver-
törnt, un wo he den Wallupseher man mit nauer Not wedder
dör de Latten gahn weer, stund he up'n Diek un de ganze

Nahndag hörde em. Sien lüttjen Blomengaren leeg nu welk un vertust daher, un of up sien Stuk Land geef dat nix mehr to dohn. De Pappelboom leet all sien goldgälen Bläder über den Diek fallen un wat dar noch an seet, dat töfde up den Harfstrom, de bald kamen wurd, um dat lezde Blatt astotusen un über dat Land to weihen. Ottjen smeet nu eerst eenen langen Blick nah de Finster von dat hoge Hus, wat hoch über jem ähren lüttjen Katen wegreckte. Dat weer von'n Diek af dat tweede, un de Achtergarens von dat eerste un von dit gungen an den free'n Platz lang, de vor'n Alldagschen Huse weer. — Dat weer dissen Sommer wesen, as in dat tweede Hus Lüde rintrocken weern. Man vertellde sic, dat scholl 'n Chepaar mit twee Kinner sien, een Jung un eene Deern, un de grote Herr weer'n Dokter, aber einen, de Lehrer weer an'r hogen Schole. — Lange Tied harr Ottjen eerst nie so recht wen von de frommiden Minshen to sehn krägen, bit dat he mal up'n Nahndag, as he bie sien Kaninkenbur wesen weer, eene schöne zarte Stimme achter sic hört harr: „Du Junge? Was hast du da drinne?“ — As Ottjen sic umküken harr, dar harr he in so'n paar unschullige neeschierige Kinnerogen un in een leefliget sütet Mäkensgesicht sehn, wat über de Planken von den zweeden Achtergaren keek. Wiel Alldags nu aber eunmal 'n Piek up dat hoge Hus harrn, wat jem Licht un Lust wegnahmen harr, so meende Ottjen jowoll, datt he dissen Arger of an de utbieten moch, de darin wahnden, harr sic fort umdreicht, un antert: „Wat ik dar in heff? Wat scheert di dat!“ — Dar harr dat Mäken mit den Engelskopp sic nah den Garen rundreicht un harr seggt: „Mitti, hier ist ein Junge, der spricht ganz merkwürdig!“ un denn harr se sic wedder an Ottjen wendt un harr fragt: „Ah, sag doch Junge!

Was hast du da denn für Tiere drinne?" — „Neeschierige Jägen!" harr Ottjen antert un den Deckel toklappt. Dör dat Stubenfinster knuttfustde em aber sien Mudder to un sä: „Junge, du ole Groffsack! Du Ballast! Wenn de Lüde di orflich kamt, kannst du denn nich 'n orfliche Antwoord geben? Scham di doch wat!" — De Kopp weer domals glicks über de Planken verwunnen un Ottjen harr eene Frovensstimme hört, de sä: „Komm herunter, Klärchen! Der Stuhl könnte umfallen!" — Ottjen harr sienem dummen Snack wedder goed maken wollt un weer of neeschierig, wat dat vor Lüde weern, de nee'en Nahbers. As he bald nahher Stimmen achter de Planken hörde, dar boode he sicf sachte 'n lüttjen Toorn von Steene, flatterde dar rup un keek nu öber de Planken in den Garen. Von dat, wat he dar seeg un hörde, dar kunn he sicf garnich wedder von awennen. In eenen Nullkrankenwagen dar leeg in sneewitte Kussens 'n Jung, de woll von Ottjen sien Oller sien kunn. Sien Gesicht weer fast so witt as de Kussens, wo he in leeg, un up de magern knökerigen Hänne weern fiene blaue Afern to sehn. He harr siene groten swarten Ogen up eene schöne vornehme Fro mit'n sieden Kleed rich't, de an'r Sieb von den Wagen seet un den Kranken ut'n Bok wat vorlees. De Deern, de woll so'n Jahr junger sien kunn as de Jung, de seet dar of dune bie an so'n Kinnerdisch un malde mit hunte Bleesticks in'n Leekenbok. Ottjen harr sicf mächtig verjagt, as he dat franke Kind in den Nullwagen seeg un kunn sien Ogen dar garnich wedder von awennen. He seeg of, wo dat Mäken af un to von ähre Arbeit upkeek un voll Leefde up ähren kranken Broder seeg. Dit liebe Wesen, dat harr he nu so anhnort un so dösig behannelt! Dat de Fro mit dat stille eernste Gesicht

eenmal heemlich nah de Sied seeg un em verwunnert ankäken harr, dat harr Ottjen garnich markt, he keek jo ummer up den Kranken. De Dame däh aber, as wenn se nix sehn harr un lees ruhig fudder, blot um ähre Lippen, dat spälde so'n ganz sienet, half knäpschet Lachen. Up eenmal lees de Dame ganz lud: „Dieses war der fünfte Streich, doch der sechste folgt sogleich.“ Damit lä se dat Vok in den Schot, un dreihde dat smale Gesicht von den Kranken nah de Blanken to. — Ottjen kreeg 'n puterroozen Kopp, as de beiden Kinner em neeschierig un mit lachende Gesichter ankeeken. Hals über Kopp woll he wedder achter de Blanken verswinnen, aber dat gung man nich so. De Blanken weer haben mit'n Liesten beslahn, un een Nagel, de den Zimmermann krumm gahn weer, de harr sic in Ottjen sien Jack festhakt. He harr dat ok gar nich nödig to verswinnen, denn de Dame nickte em fründlich to un frog: „Wie heißt du denn, mein Junge?“ — Esjö, de dikdräwsche Kaper Ottjen Alldag, de vor keenen Streich bange weer, hier harr he nix to verkopen un wuß nich, wat he seggen scholl. Aber endlich stamerde he doch: „Ich — ich heißt Otto Alldag — heißt ich.“ — So weer he denn aber bald in'n Unnerholung kamen, un ahne datt he dat markde, harrn de Lüde em über allens ufragt, wat se wäten wollen. Upf Lezde harr aber ot Ottjen sien Schuchternheit verlaren, as he markde, datt hier allens Hartlichkeit un Fründlichkeit weer un datt ot Klärchen em sien Grossheit nich nahdrägen däh, weil se siene Wöre domals woll garnich recht verstahn harr. So stand Ottjen denn nah tein Minuten mit sien feinet Kaninken in den Garen, de franke Jung harr dat up sien Wagendecken kregen un de beiden Kinner strakelden sahle dat weele Fell von dat Tier un harrn eene ganz unbändige Freide daran. —

„Möchtest du auch ein Kaninchen haben, Friedo?“ fragt die Dame ihr frankes Kind, un als de Jung nickte, dar wennde se sich an Ottjen: wo man Kaninken kopen koum, wat de woll kosten dähn, un of em dat woll swar wurd, dit hier to verkopen? Als Ottjen denn antwort harr: „Kaninkens, die werden nich gekauft, die werden gejungt!“ dar weer se an to lachen fungen, un dat klung Ottjen int Ohr als Musik von later lüttje Silberklocken. Un Ottjen schamde sich un wußt nich warum, sā aber, datt se dit Kaninken geern kriegen können, wiel he noch sieb Stuk davon harr. Denn schickte die Dame em nah Hus, he scholl sien Mudder fragen, of he dat Tier verkopen droff un wat dat kosten scholl, umsunst woll se dat nich hebben. Nah sieb Minuten dukte denn Ottjen sien Kopp wedder über de Planken up un he reep in den Garen: „Rig!“ un weer denn wedder verschwunden. — Den annern Dag weer bat Deenstmäken von Dr. Görk nah Alltags kamen un harr Ottjen so'n feinet dicke Bok rumbracht, mit bunte Bilder un vorne leeg 'n lüttje Karten mit'n gullen Snitt un up de Karten stunden de Wöre: Mit bestem Dank für das hübsche Kaninchen! Klärchen und Friedo. — Dat Bok heetde „Robinson Crusoe“, un Ottjen lä sich damit in dat Gras platt upt Lief unner den Pappelboom un lees un lees, hit datt he dat dicke Bok dör harr. He dachte nich an Äten un Drinken, he vergeet de Welt um sich rum, un de ole dicke Pappel, se wurd em to'n slanken Palmenboom, de gröne Diek weer dat eensame Giland un de Weser dat wiede Meer. Ottjen wurd to'n Robinson, de sick mit de willen Menschenfräters prügelde un de sien Lamas futtern mök un sien armen Kaninken, de weern dabie gewiß verhungert, wenn de sille goodhartige Mike sich nich heimlich darüber erbarmt harr.

Noch faken weer Ottjen denn bie de vornehmen Nahberskinner in'n Garen wesen, oder harr über de Planken mit jem snactt, un de dree heelden gode Kameradschap. Ahue datt he dat markde un ahue datt de Beiden dat wollen, wurden dadör den plattdütschen Jung so'n bätzen von sien Ecken un Kanten affielt, un doch beheelt Ottjen sien Gegenart un sien frischen unbönnigen Lebensgeist.

XXII.

De queserige Hasensnuten-Hinnerk. — Ottjen will eenen Alcoholler tw'r Abstinenz verhelfen. — Dat Kuddelmuddel-Künstlerheim. — Austern un Schampuner. — Heering un Swartbrod. — Grote Wäsche bi Seebachs! — Dar gaht Peere dör! Dat Paradies, Adam un de Engels mit de Brillen. — De hollten Slangen un de Sunnenfall.

Pink pink pink! Dar arbeiden de Stratenmakers up'r Ecke, just bie dat leddige Hus. Dat weer 'n annern Slag Minschen, un wat de sä'n, dar gung Ottjen Alldag kein Woord von verlaren. Ok wat de grote tweesleepen Hinnerk mit den Hasensnuten dar herbabbelde, davon gung em nix verlaren un he harr sien heemliget Pleiseer über disse wahnschopen Quesenkopp sien Genassel un Geschimp. In'n Huze koum Ottjen jo ganz genau Hinnerk sien Sprake nahmaken un Mike un Bertha wollen sich denn woll dodlachen, wenn dar so recht väle Wöre keemen, de mit'n S anfungen, wiel Hasensnuten-Hinnerk disse Wöre ummer mit'n J utspräken däh. — Just as Ottjen in de Straten inbog, weer Hinnerk wedder mit eenen von de „zumftigen“ Lehrjungens ant schimpen

un ramentern. Ottjen sleek sich behott an'n Huse langs, denn Hinnerk harr em bannig up'n Visir, wiel Ottjen em all so'n paarmal sties int Gesicht läken, den Mund scheef trocken un mit de Lippen sien Nüsenlöker verdeckt harr. Denn wiesde Hinnerk em de Tähne un glupde em an as so'n dubbelnäsde Bulldogge, de man 'n Muzen upsett' hett.

Ottjen swung sich up de Garenmuern von dat Echhus, setzte sich in Posentur un hörde sich den Stratenmaker sien Schimperee an. He leeg mit den Lehrjung up'r Knee in'n Sand, umschicht malden de Beiden dree bedächtige Hamerfläge: Pink — — pink — — pink — un denn wurd queest: „Kannsch du Jomscheen'n jetten? Wah? — du Nattnäs! — Beernd Ziemers ut Homusen (Habenhausen) de kann Jomscheen'n jetten! Verschteihs mi? — Pink — pink — pink! — Un denn: Kannsch du . . . — Hierher mit dat Jand! — Kannsch du Rostkaschens bo'n? Wa? Du Rüsswater du? Jann Bätjer — ut Larßen — de kann Rostkaschens bo'n! De hett 'n Waterrpaß, — de wieht nah beiden Siern liek! Lang mal her den Maatschtock! — Sat an du Holschterbuck! Hierher! Lunker Hand! — Noch 'n Lüttjen Tick! — Noch 'n halben . . . O lang mal eben den Tschlückbuddel her. — So gung dat mit Hasensauten-Hinnerk den ganzen leeben Dag. Wenn he just keenen Dummern finnen konn, de em den „Tschlückbuddel“ tolangde, kröpelde he sich fulbens umhoch un knickebeente mit sien groten Hollschen nah den Sandbulten, wo sien Snapsbuddel insteek un nehm eerst mal wedder 'n dägten Zug. — Nu mossen de Stratenmakers mit alle Mann up'r Ede anträuen, um eenen Steenwagen mit ut den weeken Sand ruttschüben, wiel de Peere dat nich alleen twingen konnen. — As Hinnerk

von sien Arbeitsstä weggahn weer un nu bie den Wagen dat grottste Woord föhrde, sick aber ganz gewiſſ kein Been dabie utreet, wiel datt he ummer bedachte, datt he man twee Stuck harr, dar schot Ottjen fo'n ganz knäpschen abasigen Gedanken dör den Kopp. An de Muern, wo he up seet, dar stunnen jo'n dree, veer leddige Wienbuddels. Ottjen slängelde sick leifig von de Muern dal, witschde nah den Sandbulten un halde sick Hinnerk sienem Buddel, de noch viertel vull Snaps weer. Dissen Buddel stellde he twuschen de annern an't Muern, nehm aber daſor eenen von de leddigen weg, duſke em in den Ammer, de dar juſt stand un wo klaret reinet Water in weer, leet dar so vāl Water rinlopen, as Hinnerk noch Snaps in sienem Buddel harr un stellde em up sienem olen Platz in den Sandbulten.

Gliks nebenan bie Dokter Görz weer 'n grottert Mietshus, wo mehre Part Lüde in wahnden. In dat Unnerhus weer to Fröhjahr de Kunstmaler Seebach ut Berlin mit sien Fro un dree Kinner rintrocken. De junge Fro scholl fröher ant Theater ſungen hebben, un wiel dat jo heet „Erfußt ist das Leben und heiter die Kunst“, so gung dat in dit „Künstlerheim“ höllischen heiter her, denn fe SMEETEN Leben un Kunst kunterbunt dör'nanner un dör dat Ganze weihde fo recht de Berliner Wind. Harrn se mal Glück harrt un 'n Bild verkofft, den läſden Seebachs as de Brummer in'n Birupspott, eeten Austern un Kaviar, smärden de Grasboddern up den Schinken un drunken Schampagner un Burgunder. Fro Seebachs fiedudelde sick denn ſchändlich up, gung in Samt un Siede un mit Lackſchoh, wo handhoge Hacken unner weern. Wenn denn dat Geld bit up den lezten Grotten verklidert un verfummfelt

weer, denn leeg de ganze Familie wedder platt un bâde den ganzen Dag „Hunger leidet mein Gemüte!“ Denn gung dat Pumpen los un wo dat man jichtens gung, dar wurd denn 'n Varen anbunnen. Denn stöhnden se, wat so'n Heering doch dûr weer un datt man mit eenen doch slecht to'r Deelung kamen kunn, wenn sief Minschen sic dar up'n Middag satt an äten schollen. „Frieckchen“, wat de ollste Jung weer, un 'n Spätkamerad von Ottjen, de moch denn abends heemlich los un den groten Probejant vor den annern Dag inhalen. Genmal weer Ottjen dar just up to kamen, as he bie Desemanns in'r Hökeree 'n Bund Swartbrod fordert harr. Fro Desemanns harr denn schuttkoppt un harr em so'n sâben, acht Snä affnä'n un awagen. „Frieckchen“ harr denn 'n roven Kopp krägen un harr sic schamt vor den slichten plattdütschen Jung, de bie all sien Einfachheit doch 'n ganzet Swartbrod von softein Bund halen un ok betahlen kunn. Noch vâl duller harr he sic aber scheneert un schamt, as mal up'n Middewâkennahmdag sien lüttje Sweester ut'n Huse rutspringen keem un em, as he midden in'n besten Spälen weer, toreep: „Frieck, Komm herein! Zu Bett! Dein Hemd soll iewaschen wearden!“ Frieck moch denn ahne Gnade int Bett un dar so lange beliggen bliiben, bit datt „Muter“ dat utekoddelt harr un sien eenzigstet Hemd wedder dröge weer. — Frieck Seebach weer aber 'n ganz lustigen Paschasier, steek just as Ottjen voll allerhand Knäpe un weer bie alle Töge fein to bruken, denn wenn he ok 'n Windhund weer, so kunn man sic doch up em verlaten un he leet nix anbrennen.

Just woll Ottjen in Seebachs öhrn Borgarn trüen, um sic hier achter so'n Lebensboom to stellen, wiel he dat Theater

mit den Stratenmaker sienen Snaps geern beleben woll, as Frix ut de Guträngdör treet, em towinkde un ganz iebrig vertelde: „Du passe mal uss! Wir haben Besuch gekriegt aus Düsseldorf! Herr Brodler is da. Papas Freund. Un wie der seinen Koffer ausjepackt hat, da hatter mir was jeschenkt, janz wat Dolles! Da können wir mächtigen Spaß mit haben! Ich wer' et mal holen jehn!“ Gliks darup leem Frix to'n zweeden Mal de Treppe rup, aber he harr ditmal 'n annert Utsehn, denn he harr sich 'n bunten Schabellenkopp vorbunnen. De Maske stellde een so gräsig dösiget bree'et Mandgesicht vor un dat grote apene Snutwark weer so dusselig un wahnshapen, datt dat ok den dröpsteertigsten Musepeter int Lachen scheeten möß, wenn he in dit Angeblarr keek. — Just weer Ottjen darbie, den pleiseerlichen Schabellenkopp to belachshauen un to bewunneren, as he von'n Dick her een gräsiget Schimpfen un Fluchen hörde. As he sich darnah umkielen woll, dar vernehm he aber up dat Trottowar een lutet willet Getrappels un Getrampel, as wenn so'n paar sware Wagenpeere dörgahn weern un jagden nu in'n vullen Galopp up dat Trottowar langs. Dat eene von disse beiden Peere dat weer aber man blot de Stratenmakerlehrjung, un dat anner, wat dar achterher zugte, dat weer Hasensnuten-Hinnerk. De harr bie dissen affonnerlichen Hollschewettlop 'n Riesbessen in'r Hand un bollkde achter den Jung her: „Holt den Satan! Holt den Hund! Ich hau di dat Krüz af! Ich will di bie Tschludt utsupen! Ich will di bie Water in'n Buddel dohn, du Hailunk!“ — As Hinnerk von dat Wagenschuben trugge kamen weer, dar weer natürlich sien eersten Gang nah den Sluckbuddel wesen, denn up sone ungewohnte

Strabazen, da moch up jeden Fall Hals über Kopp eenen nahmen weern. As he aber den Buddel an den Mund setzt un dor oruklich zunftig eenen rutlukt harr, dor harr he dat scheebe Snutwarks vor Schrek un Schuder verduwas nah de annen Sied röber trocken, de Ogen weern em darbie ut'n Kopp rutträen, un he harr mit vullen Baden dat Water in'n groten Bagen wedder utspeet. Water! Klaret, ungebrenndet Water! Dat weer jo gräsiget Lügs! Dat konn 'n Keerl as Hinnerk doch nich an'n Tähnen hebben, oder gar dalslücken! — As de Lehrjung, de Hinnerk as Trabant biegeben weer, dit Spillwerk, disse „Abstinenz-anwandlung“ von sienem scheessnudten Planeten sehn harr, dor harr he in'n eersten Ogenblick Mund un Nase upspartt, un vor Verwunderung stief hennstahn, as he aber sienem „Chef“ sien gräsigre Bisage bekeek, dor harr he sich in'n Buckel smüten un harr lachhalst losbolkt vor Lachen. Dit vigärsche Lachen dütde Hinnerk aber falsch ut, un heelt em sor den Verbräker, de em den Filustreich spält harr.

Wieldeß datt de wille Stratenmakerjagd, de sor den armen unschulligen Lehrjung up Leben un Dod gung, nah de Krüzstraten torasde, weern Ottjen un Frix Seebach in dat Guträng gahn, un heelden Mat, wat woll mit den verdeibelten Schabellenkopp am besten antofangen weer un wat se dor woll sor Pleiseer mit heben konnen. Nu weern de beiden Jungs in Seebachs Achtergaren träen, de mit'r Siedenplanken an den langen Garen von Frollein Engeltens ranggrenzde. De Planken weer über mannhoch, aber de ole dicke Hängelbärnboom reckde sich hoch darüber weg. He stund nich ganz wied von Seebachs ühr Blaaken un seit queit voll seine goldgäle Hängelbären.

Dissen Boom, oder välmehr de Värn, de dar up seeten,
hottden de Geswister Engellens as ähre Ogappels. „Das
war ja Vaters Lieblingsbaum, den hat Großvater noch
gepflanzt, und die Birnen aß Mutter ja so gern! O, und
was konnte Vater böse werden, wenn die Jungens mal bei
den Baum gingen!“ So plegden de olen Tanten to snacken.
Datt se aber de Värn ok ganz geern eeten, datt se in guten
Jahren de ok spintwiese to'n guten Pries verkossfen, un
datt se just so fiendsch un gnadherig wurden as „Vater“,
wenn blot mal 'n Jung äbern Tun keek un nah den Boom
schulde, dat säen se nich. Dat däh ok nich nödig, denn de
ganze Nahberschup wied un sied, de wuß dat ok so. So as
Adam un Eva in'n Paradiese ähre Bermahnung krägen
harrn von wegen den „Baum der Erkenntnis des Guten
und Bösen“, so weer usen Ottjen all dat furchtbare Verbott
von wegen Frollein Engellens ähren Hängelbärnboom gliks
mit in de Weegen leggt worrn un dat wird to Huse Jahr
um Jahr, wenn de Harfst ran keem, wedder upfrischt, un
dat stund em von lüttjet up an mit fürige Lettern in'r
Seele schräben. As Ottjen noch lüttjet weer, dar harrn se em
to Huse upsnallt, dat Frollein Engellens de Värn an jeden
Morgen tellden un he harr dat ok gloost. As he aber danniger
worrn weer, dar harr he dat aber nich mehr so wegpunkt, un
dat weer em gahn as den armen Adam in'n Paradiese, blot
datt dar keen Eva bie weer. Aber eene Slangen weer dar
doch bie wesen, bie Ottjen sienen Hängelbärn-Sonnenfall,
un disse Slangen dat weer so'n langen Bohnenschächt, wo an'n
Enne 'n spiken Nagel in seet. De Bohnenschächt weer em
denn „ut Versehn“ in den Boom fasthalt un de Värn, de
dabie von den Boom assullen weern, de weern denn, ok „ut

Bersehn", an den spiken Drahtstift besitten bläben. De seine sôte Saft von de Värn, de Ottjen man so um den Mund umto lopen weer, de harr denn de fûrige Flammenschrift so nah un nah Volkstaff vor Volkstaff utloscht, un so weer dat denn kamen, datt Ottjen ok in dissen Harfst so'n ganz besonnert Oge up den Hängelbärnboom harr. — Wenn nu ok just nich vor dat Hängelbärnparadies, wo se usen Ottjen all vor tein Jahr övern Tun flenzt harrn, wenn dar nu ok just nich de Engel mit dat allmächtige Swert to finnen weer, so weern doch de beiden „Engelkens“, de stäbig mit ähre Flunkeln dör den Garen weihden, oder dör ähre groten Brillengläser ut dat Achterstubesfinster keeken, just so gefährlich for usen Ottjen-Adam; denn de Frolleins harrn draught: „Jeden unnach-sichtlich wegen Hausfriedensbruch, Diebstahl und Mundraub bei der Polizei anzuzeigen“, de dat wagde, bie jem övern Tun to flattern un bie ähre Värn to gahn.

XXIII.

De swarte Plan. — Wat Minschenhänne allens maken wint. — Ottjen is „narnd“ wesen un hett ganz grüne Haar. — Heinen Keerl! Disse Ottjen! — Dat Paradies in'r Harfstscheinheit. — „Es — sieht — je — mand — im — Birnbaum!“ — Grüüber! Albag kriegt de Lachkrämfe. — „Ein entsetzlicher Todessturz ereignete sich . . .“ — De Rache von dat „Gangvoll“. — Gen billiget Sonndagsvergnügen.

Ok Frix Seebach harr all faken vull Verlangen den Kopp über de Planken stäken un dat Water leep em denn man so um de Lähne, wenn he so nah de feinen saftigen Hängelbären keek. — Eenmal harr Frollein Emilie em ganz siendsch an-glüpt un harr snippisch fragt: „Na du? Möchtest du wohl mal

eine?" Frix bleef aber mit sien Berliner Sladdernuten so licht keen Antwoord schullig, un harr antert: „Nä, ik danke, gnüdje Frau! Da hab iestern erscht eene jemöcht!"

Ottjen un Frix harren nu all'n ganzen Strämel Rat holen, wen se mit den Schabellenkopp tarrgen wollen, konnen aber noch keinen fasten Plan finnen, bit up eenmal ähre Ogen un ok to glicker Lied ähre Gedanken die den Hängelbärnboom tosamendreepen.

De beiden Jungsens harren sich an den Garendisch sett't un sachte un ibrig snackte Ottjen nu up Frix los un verklärde em, wat he sich vor'n Plan uitdacht harr, wo se de olen Türen am besten mit argern konnen. Frix trock sienem Kopp in, as so'n Schildkröt un quielde vor Freide. „Mensch, det ziebt 'n Hauptfez!" — Glicks darup witschde Ottjen ut Seebachs ähren Suträng rut un tein Minuten later wedder rin. — Frix weer aber wieldeß of nich ful wesen. He huppde as so'n Heister in'n Huße rum un snuffelde as so'n Gerichtsbote alle Ecken un Risten, Kuffers un Kasten dör. — As Ottjen wedder keem, tarrde he em stillkens in den Torskeller rin, un hier wurd de swarte Plan utföhrt, den de beiden in'n Sinn harrn.

Keen Mensch up'r wieden Welt harr Ahnung, wat hier in disse düstern Verbräkerkeller vor'n swarten Plan int Wark sett't wurd. Just über disseß Keller aber dor seet Herr Kunstmaler Seebach ant Portefiano un slog de Musik to dat seine Leed, wat sien sladderige Fro mit de gedreihden swarten Proppentredlerlocken sung. „Leuse, leuse, fromme Wenze! Schwüng dich auf zum Shtörnenkreuse!" heetde dat seine Leed, un Herr Brodler seet in dat seine ingesäten Blüscheschäselong, himmelde de „Agathe" an un makde darbie 'n paar Ogen as Frollein Engeltens ähr Poppergei.

Twuschen seß un säben weer Fro Alldags mit Mieke nah'r Krüzstraten to'n Tügrullen wesen. — As de beiden wedder keemen, stund de Husdör all apen un Ottjen weer just darbie, vorne in'r Stuben de Lampen antosticken. As sien Mudder em ankeek, dar seeg se, datt he 'n gleinigrooen Kopp harr, un dat sien Jact un Bogen vorne ganz grön weern. — „Wo bist du wesen?“ fragt Fro Alldags, un leek em scharp an. „Narrns!!“ anterde Ottjen, un kloppde hastig sien Tüg af. „Narrns?“ sa sien Mudder, „dat verklar mi doch mal, wo 'n dat anfangen deicht, wenn'n „narrns“ is! — Aber dat lett mi ganz so, as wenn du wedder Genen utöwt heft! Wat? Ischä, ic seh't di an'r Nase af, datt dat keen reinen Kram mit di is!“ — Bien Abendäten harr Ottjen man ganz wenig Aptit, un leet 'n grotet Bodderbrod liggen, wat anners so licht nich vorkeem.

As Mieke in'n Bedde leeg, dar stek ühr Broder ühr twee dicke saftige Hängelbärn to, un flusterde dabie: „Aber ganz still! Rig seggen un gliks upäten!“ —

* * *

Dat möh man seggen: Junger weern de beiden Frollein Engelkens in de tein Jahr nich worrn, sied datt se Ottjen Alldag mal über ühr Lattengestick flenzt harrn. Wenn Ottjen hüttodage dat mal wagt harr, in ühr Gehege to kamen, denn harrn se dat woll nich mehr farig brocht, „Kantholz“ mit em to spälen, un wenn se alle beide topadt harrn. Na, dat harrn se ok jo garnich nödig, denn Ottjen weer in ähren Ogen „ein ganz netter, wohlerzogener Junge“; wenigstens — so väl as se von em wussen, un dat weer wahr: Se harrn

eenglich ok bit so wied nix über em to klagēn. Ottjen harr ummer so'n bāten Respekt vor de olen Damen, wiel se em von lüttjet an vertellt harrn, datt Frollein Engellens em 'n blanken Daler in de Weegen leggt harren, un datt All-dags jem dat nie vergäten würden. — Ok harrn annersieds de Frolleins up Ottjen Alldag Hüser bo't un Steen un Been swaren, datt he nie in sienem Leben ähren heiligen Hängelbärnboom ok nich mal mit'n scheeben Oge ankäken harr. Von Ottjen sien „Mullör“, wat he all 'n paarmal mit den Bohnenschächt harret harr, dar wussen se jo nix von, un de Boom un Ottjen sien Bohnenschächt, de verrahden ja nix.

Sonndags morgens pleggden de olen Damen ummer 'n bāteu länger to slapen. Damit schall nu nich seggt sien, datt se ok so dachten, as jenne Tulpuk, de ummer to seggen pleggde: Wenn'k de ganze Wāke nix dahm heff, denn will'k wenigstens 's Sonndags mien Ruhe hebben! — Nā, datt leeg jem von Badder her noch so int Geblöd, un blot so in'n Oktober, in de Hängelbärntied, denn quälben se sic nich um Sonndag un um Alldag, denn harren se ummer 'n bannige Drift ut'n Bedde. — „Es könnte am Ende doch mal jemand . . .“ — na, dat anner kann man sic jo denken. —

Aber in'n stillen, heiligen Sonndagsfräen leeg an dissen klaren Oktobermorgen de Engelkensche Garen daher. In'r Midde von dat grote Grasrunddeel bleihde in stille, rooe Bracht noch eene grote vulle Rosen, un de dickoppden kunterbunten Georganinen, de in'r langen Reege an'n Weg stunden, de reckden all ähre Gesichter nah de vornehme hoch-stämmdie Prinzessin nöber, as wenn se fragen wollen: Letzte Rose, warum blühst du so einsam allein? De eensame rooe

Schönheit recke aber ganz snippisch ähren Kopp un dreihde
sich nah de Harstsunne to, de just über de Hüser wegkicken
woll. Se weer väl to stolt, sich mit dat ornüre Georginen-
pack to besaten, wat sich mit Ohrworms, Spinnen un annert
Takeltüg afgeef. — Nu puddelde Frollein Anna mit'n Ries-
bessen in'r Hand den Weg lang. Se segde dat gäle Loof
up'n Bulken, wat de Nacht über von de Böme affullen weer
un kinkelurde vor allen Dingen int Gras rum, of dar keen
Hallobst leeg. Dat weer jo sonuerbar, datt hütte Morgen
de Hängelärnboom so väl Bläder affmäten harr! Un dar
leegen dree, sek, säben dicke gäle Bärn! Ganz zweifullen in
eenen Quatsch! Un dar up dat Höhnerbur dar leeg . . .
Aber nä! Wat weer dat! Dar haben in den Boom! Dat
weer jo gräsig! Anna weer de Bessen ut'r Hand fullen, se
sparre alle tein Fingers von sich un malde 'n Gesicht, as
wenn se Hamlets Geist to sehn kreeg. „Emülie! Emülie!“
gillde se endlich mit'n gräsighe Stimme. „Um Gotteswillen,
Emülie! Es sitzt jemand im Birnbaum! Nein, wie ent-
setzlich! Emülie!“ — „Emülie“, de in aller Gemütlichkeit in
den Lehnsstohl ant Finster säten un dör ähr grotet Horn-
brill an de Geburts- un Sterbefällen int Wäkenblatt rum-
pliert harr, smeet vor Schreck dat Blatt midden in de Stuben.
Wenn ähre Swester ähr toropen harr: Unser Hahn hat eben
ein Ei gelegt! oder: Es ist eben ein großes Stück aus dem
Himmel gebrochen! dat weer de ole Dame nich so ungloslich
vorkamen, oder ähr nich so in de Knaken schaten, as disse
Böre. „Es — sitzt — jemand — im — Birnbaum!!“

As so'n Hohn, wat 'n Mettjen funnen hett un dat
flucht' un kaktelt denn dör den Hoff, wiel de annern dar
achter to jagen sund, so flog Frollein Emilie nah den

Hängelbärnboom to, datt ähr de Vänner von ähr witte Morgenhuben achternahweihden, as so'n Reiherpollen. — Nu stund se bie ähr Suster, de ummer noch mit'n beverige Stimme gillde: „Emülie! Da! — Da! 'n Mann! 'n Mann! Wie gräflich! 'n Dieb! — Nein, die schönen Birnen!“ — Nu harr aber „Emülie“ sic hochupricht' un keek mit'n gräsig vergreldet Gesicht dör ähr groten Brenngläser in den Boom. Nu lä se de lunke Hand über de Ogen, wiesde mit'r rechten in dat Gras — just as Gustav Adolf up'r Domsheide — un schreeede denn dör de Tähne — de se leider nich mehr harr: — „Wollen Sie da mal runter! Wollen Sie da mal runter! Nein, dies ist unerhört! Dieser freche Mensch! — Ich sage, Sie kommen jetzt sofort herunter! Ich hole die Polizei!“ — Wenn de beiden Damen nich dör ähr Öller so swack up de Ogen un so korkkickern wesen weern, denn harrn se dat up'n eersten Blick wahrnehmen mocht, dat disse wahnschapen, siebe un verschraben Jannhinnerk, de dor haben in'r Krone von den Bärnboom sic in'n Morgenwind weegde, mit den besten Willen ahue frommde Hulpe überhaupt garnich von sienigen lustigen Thron runnerkamen konn. Darbie harr he dat eene Been woll so'n veer fief mal as so'n Broppentreder um den Boomtölgen dreicht un dat annen sladerde free in'r Lust un leet as so'n verungluckde Mettwurst, de unneru Wiem hangt, wiel de Waden mal so dick weer, as de Lennen. Woll „von wegen de Morgenluft“ harr disse affsonnerlige Gast den Rockskragen hochklappt un seit dar mit sienem utvershamt dicken Kummuskohlkopp so duknact in, as wenn he in sic fulbens rinkruppen woll. Wie allendem lachte disse verwagen Hängelbärndeef aber so vergnögt über dat bree'e Kladderadatschgesicht un breede de plunnerigen Arms ut, as

wenn he de beiden upgeregten Frolleins un überhaupt de ganze Welt an sien Harte drucken woll.

„Früderk!“ reep Fro Alldags in de Stuben rin, „doch kumm doch vor Spas mal eben up'n Hoff! Ic glos, bie Engelkens is ganz wat affonnerligs los?“ Früderk Alldag weer anners jo man 'n olen Dröpsteert, un dar hörde all wat to, datt he mal dat Gesicht to'n Lachen vertrock. As he aber an dissen Sonndagmorgen über Frollein Engelkens ähren Tun un na haben in den Hängelbärnboom rinkeek, dat slog he 'n Gelächter an, as sien Fro dat noch nich von em hört harr.

As de dickefellige Muschepund dar haben up all dat „wollen Sie dar mal runter!“ un „ich schicke zur Polizei!“ nich ut'e Fassung kamen weer un sick nich tuft un rögt un of nich antert harr, dar harrn sick de Frolleins dat Spillwerk mal von'r annern Sied anfaken un weern so'n bätzen um den Boom umtogaahn. — „Ich glaube, der hat sich aufgehängt!“ schreeede Frollein Anna, aber glicks darup lä ähre Sweester ähr de beberige Hand up den Arm un sä mit'n ielige Stimme: „Beruhige dich, Kind! Ich seh' es jetzt! Nein! Diese entsetzliche Frechheit! Eine empörende Gemeinheit!“ -- Alldag mox nu up Frollein Emilie ähr Bidde öbert Geistik flattern, settde Engelkens ähr lange Ledbern an den Boom un na so'n paar Ritschratsch mit sien Taschenmesser ruschelde un pulerde de frommde Boomgast nah unnen. Dat leeg de Keerel nu! „Als formlose Masse bis zur Unkenntlichkeit entstellt“, as dat bie so'n Mullör ummer in de Bläder heet. — De armen Frolleins juchten lud up un heelden sick de Hänne vor de Ogen, as dat Spillwerk von haben keem. Dat weer aber of 'n grässigen Anblick! Dat ganze

Insterwark quill em ut dat Lief rut un de Kopp harr sich rundum dreicht. Wat aber dat Dullste weer: De Verunglückde lachde bie all sien Glend noch öbert ganze Gesicht! Wenn Alldag dat eerst höllschen sur fullen weer, bie de Arbeit sich dat Lachen to verbieten, so makde he nu 'n ganz bedenkliget Gesicht, as he wedder unnen stund, denn he harr wat sehn, wat em stantepee 'n Antwoord geef up de Fragen, de he dar unnen hörde. „Wer hat das getan? Wer hat uns diesen gemeinen, hinterlistigen Streich gespielt?“ — Wenn de Frolleins, so as Früderk Alldag, Ottjen sien afgedankte Gras-kiepen un den olen kletterigen Rock kennt harrn, denn harrn se Bescheid wuht. Alldag harr eerst sachte vor sich hennmusselt: „De vermuugde Bengel!“ saa denn aber lud: „Och wissense Frollein, da müssense sich nix bei denken, das is'n Jungen-streich, so'n richtigen abasigen Zigarrenmacherstreich is das.“ — Wenn Alldag ahnt harr, wat he dör dit lezte Woord an-röhren däh, denn harr he dat ganz gewiž nich rutslahn. — De Frolleins dreihden sich bie dat Woord „Zigarrenmacher-streich“, as wenn dat up so'n Kummando weer, nah den Edel-hoff to, wo just achter ähre Muuern Zigarrenmaker Grote sien lüttjen Katen stund. — Emilie wiesde mit'r Hand nah dat Hus un reep upgeregt: „Siehst du's! Siehst du's! Da haben wir's! Das ist die Rache von diesem impertinenten Gangvölk! Denken Sie sich, Herr Alldag: Diese Zigarrenmacherjungens warfen fortwährend mit Steinen in unsere Bäume und vor-gestern habe ich mich beim Schulvorsteher beschwert. Dies hier ist nun die Antwort! Das ist die Rache!“ Ut de eene lüttje Luftpannen von dat Alldag'sche Husdak, dar keeken twee neeshierige grote blaue Ogen un über dat Jungen-gesicht, wo se rutschten, dar gung just so'n knäpschet debatschet

Lachen, as über den Schabellenkopp, de dar unner Engelskens
Hängelbärnboom leeg.

„Wo 's de Jung? Wo 's Ottjen?“ fragt Alldag, as he
dör de Hoffsdör wedder int Hus treet. „Tscha“, anterde Fro
Alldags, „de is just eben von'n Boen kamen un witscht grade
mit sienem Fischelstock ut'n Huse. De ward woll vor Middag
nich wedder kamen.“ „Dat is ok man sien Gluck!“ gnurte
Alldag, „ik harr em aber ok 'n Salbe todacht, de weer nich
von schlechten Ollern wesen! Dat ward jo rein to mutsch mit
den Flätangel sien Dullmannsstreiche! Ich droff em jo nich
verrahen, aber ich woll, ich harr man mienem olen Rock wedder.
Wer weet, wat von den Kram noch kamen kann!“ „Warum
heft den Rock un de Kiepen denn nich mit ant Hus brocht?“
fragt Fro Alldags. „Du heft good snadden!“ anterde Früderk,
„ik konn doch nich seggen: „Och bitte, Frollein, gebense mir
meinen Rock!“ Un denn: Dar harr'k jo ok garkeen Tied
nich to. Frollein Emilie heft eben in ähren dullen Kopp den
ganzen utgestoppten Fidi mitsamts den Schabellenkopp über
de Muuern sienzt un hett Claus Grote dat ganze Apengestell
ant Finster ballert. Na, de ward scheen sieken! Dat gift
noch wat, dat schöt Ji sehn un beleben!“

XXIV.

Dat ewige Dusend. — Claus Grote krigt Besöök un ward vardiör in sien Morgenandacht füert. — Dar fallt noch een Ape ut'n Nest. — Ottjen hetz'n Snodderbaars fungen! — Ottjen denkt nah. — De Schabellenkopp is in goden Händen un ward spaziernführt.

Claus Grote weer eenen von de „saubern“ Bremer Bigarnmakers, wo man den Losatz: „Schade, dat he suppt!“ nich bie anwennen droß. He weer 'n ehbaren Keerel un nuffelde von'n fröhnen Morgen bit in de Nacht hennto eenen Wickel na den annern ut de Forms rut un lä se as glatte seine Bigarren up de Rahms. Wenn as un an mal so'n Kollege, so'n Lustibus, bie em ant Finster tickde un frog: „Wo is't Claus? Wullt 'n bätzen mit?“ denn schutt-koppde he un anterde: „Nä, icch mutt arbeien!“ Un wenn denn de Verführer frog: „Minsch! Wovöl mußt denn noch?“ denn reep Claus fort: „Icch mutt noch dusend!“ Un so bleef dat: Claus moß to allen Tieden ummer noch „dusend“. Ischä, wo harr he dat anners of woll maken wollt! Alle Jahr smeet de Abör 'n frischet Kind in'n Schosteen un dat weern mit'r Tied nu all nägen Stuck worrn. So kennende he denn fudder nix as arbeien un arbeien un nehm sogar den Sonndagmorgen, faken of den ganzen Sonndag mit to Hulpe. He makte dat nich so, as sien Nahber, de verkamen Murmann, de 's Sonndagsmorgens nah'r Karken gung un sich so recht vornean hennsetzte. Denn gung he 's Mandags nah'n Pastor, weende em wat vor über sien „franke“ Fro

un kreeg denn von den Pastor 'n Brokarten. De verkloppde he denn to'n halben Pries un settde dat Geld in Snaps um. Nää, Claus Grote weer 'n sliedigen rechtlichen Keerl, un blot, wenn em mal ganz wat Affonnerliges in de Quer keem, oder wenn bie Meierholz in'r Krüzstraten Hahnenbieten weer, denn pleggde he sich ok woll mal 'n Lüttjen to nehmen un weer ok all mal mit'n Tüdellüdelüt ant Hus kamen.

An dissen Sonndagmorgen weer he ok just wedder bie de bekannten „dusend“ ant Rullen, un wiel he von Hus ut 'n vergnögdē Sinn un in jungen Jahren ok mal mit in'n Gesangverein Tenor sungan harr, so sung he just sien Leibstucksch: „Das ist der Tag des Herrn.“ Grade weer he bie de Soloftä: „Nun Schtiele nah und fern“, as up eenmal, just vor sien Finster, wat über de Mauern un in den smalen Gang pultern keem, de twischen Engelkens Garen un sienen lüttjen Katen weer. To glieker Tied hummsde dat an sien niedriget Stubenfinster, datt de Ruten klöterden, un as Grote ganz neeschierig von siene Arbeit hoch keek, dar keek he in een Menschengeicht, wat verschräg gegen dat Finster leeg un em so breed un so kreisfidel anlachte, datt Claus Grote ok up jeden Fall mitlacht harr, wenn em ok bie den Besök de ganzen Ruten zweigahn weern. — „Nää, nu fallt d'r doch 'n Ape ut'n Nest! — Kumm man 'n bätien rin, mien Jung, denn kannst rutkielen!“ nickoppde he den Plunnenkeerel denn vergnögt to un woll sich reinweg utschutten vor Lachen. — As he aber glieks darup ut de lüttje Husdör un in den Gang rintreet, dar bleef em doch vor Verwunnerung dat Lachen in'n Halse bestäken, un he makde so'n dusseliget Gesicht, as wenn he nich mehr wußt, ob dat hüte Sonndag oder Alldag weer. — Gene witte Huben harr sich just vor em über de

Muuern schaben, denn keem so'n grotet Hoornbrill, wo twee vergrelle Ogen up Grote dalkeeken un de Stimme, de jetzt an sien Ohr klung, de weer just so spitz, as de Nase, de unner dat Hoornbrill seet. „Sollen auch bedankt sein, Grote! Sollen auch bedankt sein! Haben die Birnen gut geschmeidt? Ich habe Ihnen auch Ihre alten Lumpen wieder rübergeworfen, die Sie uns gestern abend in unsern Baum gehängt haben! Sie sollten sich doch was schämen! Aber warten Sie nur: Die Sache findet sich: Die Sache . . .“ — Fudder kreeg de verwunderte Grote nig mehr to hören, blot noch so'n Iutet, angstiget Juchen un Gillen, wat von twee Frovensstimmen keem. To glicker Tied weer aber de Kopp mit de Huben un de Hoornbrill mit eenen Jup achter de Muuern verschwunnen. Frollein Emilie, de so'n olen wackeligen Garenstohl an de Muuern sett't harr, weer in ähren Über von'n Stengel fullen un leeg nu mit den Buckel in so'n Knackeierbusch.

As Grote sic von den eersten Schreck verhalt harr, dar krakde he sic mit so'n nahdenkern Gesicht in sienem Spizbart, as wenn he eent von de groten Welträtsels up'n Grund kamen woll un wennde sic denn an sien Fro: „Minsch, Minsch, Minsch, wat seggst von dat Paket? Kannst dar Klokt ut weern? Wat? Dar finn ic, Jann Strahland, nich dör un wenn'c noch so duhn bin!“ — „Oh wat!“ anterde Hanne vergrellt, „wat scheert us dat überhaupt! Kumm, smiet dat ole Deert doch wedder nah jem röber über de Muuern! Ich will den olen Pultenkram hier of nich wäten!“ — „Hüllt stopp!“ sa aber Grote, „dat makt wi anners! De Mann blifft hier! Dat is hüte mien Gast, week woll! Was Gott zusammenfügt, soll der Mensch nich scheiden. Dat gift noch

'n Theater! August!! Kumm, hal mi mal 'n Mengel Wach-hollern! Up den Schreck mutt ik eerst 'n Lüttjen hebb'en!"

Ottjen harr hütte morgen Glück harrt mit sien Fischartee. Täken kunn he jo stundenlang de Hungerpietschen öbert Water holen, ahne datt he of man 'n lumpigen Witt kreeg, aber an dissen Sonndag harr he so gegen Middag twee feine dicke Breeken, fies Rottogen un eenen Snodderbars in sienem Nettbüdel. — He freide sich in'n Stillen um so mehr, as jo to Huse de Lust nich rein weer, un dör de Mahltied Fische kunn he dat natte Schur am Enne noch glücklich afwennen. — Mit sone Gedanken keem he den Middag von'r Marsch her, wo he an'n Glengenkopp so väl Glück harrt harrt. Wenn em of dat Harte so'n bätzen swar wurd, as he in'r Feern sienem hogen Pappelboom seeg un immer näger un näger ant Hus keem, he moch doch stillkens for sich henn lachen, wenn he an Frollein Emilie ihr „Wollen Sie da mal runter!" dachte. Dat weer 'n Spatz wesen! Bäter harr de Streich garnich to'n Klappen kamen kunn! — Wenn de Frolleins blot dor nich achter keemen, datt he de Hauptmaderdor darbie wesen weer! Denn keem dat an de Schole un denn — na, denn Meun Hermann! Denn kunn he sien Knaken man in'n Taschendock von'n Klokkengang nah Hus drägen! — Un wo de utgestoppde Keerel mit Badder sienem Rock afbläben weer? Na, glicks wurd he jo allens gewahr. Nu gung dat in een Kujär den Diekpadd dal un denn . . . Aber wat weer denn up'n Edelhoff los? Aber nä! Wat weer dat? Ottjen trode sien schuligen Ogen nich! „Ich hatt einen Kameraden, einen bessern findst du nicht", klung dat ut den Gang, un in den Ogenblick keem een Dreegespann um de Ecke, wat Ottjen glicks de Antwoord geef up de Frage, wo woll sien Badder

sien olen Rock afbläben weer. — Claus Grote un een annern Zigarrnmaker weern de Sängers von dat Kameradenleed. Se schienden beide all tämlich in „Schuh“ to sien, denn se haren de Muken all ganz scheef up dat eene Oge sitten. Un twuschen jem slackerde, sein ingehakt, 'n buntet Schalduk um den Hals un'n Zigarrnstummel twuschen de Lippen klemmt, — de Keerel mit den Schabellenkopp. He harr den dicke Kopf ganz vergnögt up de Schullern leggt, sparrde de stieben Arms mit de noch stiebern gälen Hanschenfingers von sich af un leet de verdreihden Beene mit de kletterigen verschim-melden Schoh slackerig un ahne Kraft achternahslaren.

Ottjen scheerde sienan Fischelstock ant Hus langs, smet de Fische über de unnerste Husdör up de Kellerluken un reep: „Mudder, hier is 'n Mahltied Fische up morgen! Ich kam glieks wedder, hier is wat los!“ —

So, as de Rottenfänger von Hameln de Kinner achter sich her un in den Klüt rinlockt hebbien schall, so trock nu dat Kleeberdree ut'n Edelhoff de ganzen achterndiekschen Kinner achter sich her. Fro Grotten harr noch in Vertwiebelung ähren Mann nahropen: „Beste Claus, blieb doch hier, wi willt jo wat äten! Ich heff de Katuffeln all upsett't!“ Dat hulp allens nig; dat Dreegespann torkelde un slackerde unner allerhand Singen un Trallarn, unner groten Hopphei un Halloh nah'n Sielpadt un dreihde endlich in'n Brammwien-brenneree rin, wo se mit'n mächtiget Gelächter un Gejohle von de annern upnahmen wurden.

XXV.

De ole Poppergei streikt. — „Och! — äh — Nig for ungood — äh —“ — Up wat for'n Art äh Dächermeister äh Rüters ut'n äh Huise weiht. — „Sie kommen! Sie kommen!“ — Weddersehn makt Freide. — Frollein Engelkens kriegt n fierliget Ständschén, un dat is de „Rache von dem Gangvölt.“ — Ottjen Alldag, de Unschuldsengel.

Frollein Engelkens ähr Poppergei weer mit de Jahren, just so as sien Gegentümerschen, höllschén spiz un stumperig worn un leet, as wenn he de Motten harr. He seet still up sienen Stock, harr meist den Kopp unner de Flunken un dachte sien Deel. Wenn fröher de Husdör pingelde, denn harr he immer dächtig schreet: „Frollein! Is wen! Dat Wäkenblatt! Dat Wäkenblatt!“ Sied de Lied, datt he dat mal rutsnuffelt harx, datt sien Frolleins of ahn sien Ropen ut de Achterstuben tree'n oder dat Blatt halden, wenn de Dör pingelde, dar harr he jowoll dacht: „Wat schaft du di asquälen blot for Kattesnuf!“ un so heelt he den olen krummen Snabel. — Ok hüte Middag so bie Glocke Gen rum leet he sic̄ nir marken, as so'n lüttjen magern Mann mit'n swarten Rock in'r Husdör treet. — Frollein Emilie, de just mit ähr Swester bie't Middagäten seet, steek den Kopp ut de Stubendör rut, feet hoch unner ähr Brill weg un frog: „Na? Was ist gefällig?“ — De Mann treet langsam so'n paar Träe näger ran, dreihde sienen Hot in'n Hännen rum un stamerde: „Och — äh — nir for ungood! Äh — mien hartlichste Deelnahme to den — äh — trorigen

Trooverfall un — äh — ic woll man mal fragen, äh — ic bin — äh — ic bin man Dischermeister Rüters ut'r Pauli — äh — straten, un ic woll man mal fragen, of ic — äh — of ic woll dat Maat nehmen konn, un — äh — of Se mi dat — äh — woll tokamen laten wollen?“ — Frollein Emilie harr de Hänne vor dat Lief foolt, lä bie den — äh Dischermeister sien Täuelee den — äh — Kopp ummer fudder in den — äh — Nacken un spärde den Mund noch — äh — dree-viertel Toll fudder apen, as se überhaupt jemals in ährn Leben dahn harr. — „Waaas?“ keem dat dor endlich rut, „Trooverfall? Maat nehmen? — Wie meinen Sie das und wo wollten Sie überhaupt sein?“ — „Och — äh“ — gung dat nu webber — „äh — ic meen man — äh — ic heff doch just eben Bescheid — äh — krägen, ic scholl — äh — eben mal nah Se rumkieken. Ahr — äh — ähr Mann de harr sic von Morgen verungluadt un nu — äh — de is jo leider Gotts ut'n Bärnboom — äh — stort' un — äh — nu — äh — woll ic man mal tofragen, of Se — äh — mi dat nich tokamen laten wollen — un — äh — woll man mal fragen — äh — wo is woll de Lieke un — äh — ic woll woll ganz geern — äh — dat Maat nehmen to dat Sarg. Ik meen man — äh — dor is jo nu nix — äh — mehr an to ännern, un — äh — Gott heff em selig! Dat is jo trorig, datt he — äh — dod is — dod — äh — abers ic meen — äh — leben un leben laten — äh — meen ic man, un — äh . . .“

Up wat for'n Art de ohle ehrbare Meister — äh — Rüters — äh — bie Engelkens den Middag ut'n — äh — Huse — äh — weiht weer, dat — äh — konn he sien Fro nich genau vertellen. He meende, he weer sic vorklämen, as

jenne Reiber in dat Vertellsel von de Bremer Stadtmuskanten, un dat gräßige Gillen von twee Frovensstimmen, dat vergeet he in all sien Leben nich! „Hinaus, Sie Unmensch! Das ist die Nachc von diesem Gangvolf! Hinaus! Ich schické zur Polizei!“ — So harr dat in disse „Trooverhuse“ um em to schreet, un as he bie de Husdör wesen weer, dar harr noch so'n gräßige Stimme kreischt: „Mak de Dör to! Holt Mul, holt Mul! Dat Wäkenblatt! Dat Wäkenblatt!“ — (De ole Krummsnabel moch jowoll vor Schreck wedder jung worn sien un sien Räkelreemen harr sic wedder verhalt.) — Rüters siene Fro meende aber, se harr den Kram von Anfang an nich tro't. De Besteller harr so knäpsch vor sic henn grifflicht un weer ähr vorkamen, as so'n Zigarrenmaker, de all tämlich eenen in'n Timpfen harr. — As den Morgen de beiden olen Damen bie dat Fröhstück fäten harrn, dar harr Frollein Anna an ähr „grote“ Schwester hochfaken un harr seggt: „Ich bewundere dich, Emilie, und weiz wirklich nicht, woher du die Kraft und den Mut nahmst, den gräßlichen Lumpenpopanz über die Mauer zu schleudern! Na, das Gangvolf hat sein Fett gekriegt und es ist doch wohl besser, wenn wir von einer Anzeige absehen. Man hat ja nur Polizeilauferei davon. Nicht wahr?“ — Emilie harr denn tostimmt un se harrn sic gegen Mittdag all ganz sein wedder von ährn Schreck verhalt, als de unglückliche Dischermeister jem up sone schändlige Art wedder ut'n Fassong brocht un den Früen von dit sonst so stille un ehrbare Hus stört harr. „Das ist ja grauenvoll!“ wingerde un beberde Frollein Emilie, „man hat sich gegen uns verschworen! Das muß ein regelrechtes Komplott, eine Verschwörung sein! Ich gehe jetzt zum Kommissär!! Hole mir doch bitte eben mal

mein Grauseidenes!" Darmit ströpde Frollein Emilie sic ok all ähr boomwullen Morgenkleed af, un just woll ähr Swester ut de Stuben träen, um „das Grauseidene“ ut dat Schapp to halen, as de Husdör wedder pingelde un Frollein Anna in de Stuben trugge stortde un in eendweg gillde: „Emylie! Ums Himmelwillen! Sie kommen! Er — er — kommt wieder! Der gräßliche — der entseßliche — der Mensch von — von heute morgen ist wieder da! Mein, wie entseßlich!“

Wieldeß datt Frollein Anna in'r Stuben rumjammerde un von eenen Stohl up den annern dalsackde, un wieldeß datt Frollein Emilie versochte, hasterdebastter wedder in ähr Morgenkleed rintokladdern, keem up de lange Husdelen een assonnerligen Zug antreken. Voran gung Claus Grote un sien Kollege, den wahnschapen utgestoppden Blunnenkeerel wedder Arm in Arm twischen sic. Achter jem her keemen woll so'n tein, twolf Zigarrnmakers, de se in'r Brenneree drapen harrn, un de sic dissen Spaz nich ut'r Nase gahn laten wollen. — Langsam un fierlich truffde un schurde de Zug nah de Achterstuben to, un mit eerste, deepe Grabestimmen wurd darbie dat Leed sungene:

Müve lehrt ein Wandersmann zurück,
Nach der Heimat, seiner Liebe Glück.

As de Zug bie de Stuben ankamen weer, floppde Grote an de Dör un satde den Handgriff an, um se apen to maken. De Dör wurd aber von innen for Gewalt toholen, wiel Frollein Emilie jo von wegen ähr Kleed noch nich „empfangs“- un „salonfähig“ weer. De beiden Zigarrnmakers kreegen aber doch de Dör so wied apen, datt se den utgestoppden Kasper mit Kopp un Rump in de Stuben rinschubben konnen un de lachte nu de Frolleins mit sien bree'et Lachen just so

vergnögt an, as den Morgen ut'n Bärnboom, un schiende dat garnich begriepen to können, warum de olen Damen so gräsig juchden und schimpden. Frollein Anna reet aber mit aller Macht an de Dör un so keem dat, datt den armen Keerel, de bartwuschen klemmt weer, de Rippen in'n Liebe knacken un Ottjen siene asgedankde Graskiepen an disse Middag den letzten Rest kreeg. „Och, nix for ungood!“ reep Grote nu in de Stuben rin, „wi wollen Se man ähren Frund wedderbringen, de von Morgen dat Mullör harr, über de Munern to fallen. Wi gradeeert of välmals to dat Weddersehn un wollen Se man noch eben so'n lüttjet Ständschen bringen.“

„Laßt erschallen frohe Lieder! Diesen schönen Tag zu feiern!“ klung dat nudeerstimmig, rein un dull up'r Delen, denn wenn de Zigarrmakers sungen, denn hörde de Spaz darbie up, denn gung dat zunftig un fein, ganz eenerlei, an wat for'n Stä un bie wat for'n Gelegenheit dat weer. — Wat hulp de Frolleins ähr Jammern un Lamentieren, wat hulp den olen Poppergei sien Quarken un Schimpen: „Frollein is wen! Dat Wäkenblatt! Dat Wäkenblatt! Holt Mul, holt Mul!“; in den reinen un fierlichen Tosamenklang von disse Sängerstimmen gung allens annere unner.

As de Sängers endlich in alle Ruhe un Denklichkeit wedder ut'n Huse gahn weern, un as de Frolleins markden, datt jem eenglich garnix Unrechts passiert weer, dar keeken se sich eenanner an un keeken denn up ährn Bärnboomgast, de mit utgebredde Arms midden in'r Stuben leeg un Frollein Anna meende endlich nahdenkern: „Du, Emilie, ich neige fast zu der Annahme, daz der Grote gar nichts mit der Angelegenheit zu tun hat. Das Singen war übrigens recht nett!“ „Ja, allerdings, der Gesang war schön!“ füßde Frollein

Emilie, „aber ich habe doch schreckliche Angst gehabt! Das ist wirklich ein so aufregender Sonntag, wie wir ihn fast noch nicht erlebt haben. Wissen möchte ich aber doch, wem wir das alles verdanken!“

De aber, den se dat verbankten, de harr mit'n ganz unschuldig Gesicht mit in den Minschenuplop stahn, de sick vor Engelkens ähre Dör in're Krüzstraten anfunnen harr. Dat Harte harr em doch so'n bâten pukert, wenn he so bedachte, wat nu all allens von sienen heemlichen abasigen Streich kamen weer. He freide sic darum, as de Zigarr-makers wedder bie Engelkens rut weern un leep nu Hals über Kopp nah Hus, een duchtiget nattet Schur entgegen, wiel dat all bienah 'n ganze Stunne über de Middagstied wornen weer.

XXVI.

Wo wahnt dat Glück? — Ottjen hett schlechte Gebanken. — Twee Mudderharten. — Ottjen denkt über siene Sunnen nah, hollt sic aber for'n feinen Keerl. — De Spölgespenster hefft sic Ratuffeln braat. — Warum ward de biddräwsche Ottjen immer so benant? — Gene sôte Blomen verlangt nah Sunnenschien. — Ottjen is' n Holster!

So is dat Leben: Hier Lachen un vergnögde Harten, dar Weenen un düstere Seelen, ahne Hapnung, ahne Licht.

An den Nahmdag von den Sonndag, de Ottjen all so väl Vergnügen un Lachen brocht harr, stund he in den Gang un harr just siene Kaninken versorgt. Dat Grüne weer d'r jo her un he moch all von dat Hau futtern, wat he in'n Sommer an'n Diek wunnen harr. Nu weer he mit siene Arbeit

klar un keek so'n bätzen scho an de Finstern von dat hoge Hus rup. Dar vernehm he von dat eene Finster her wedder den gräfsigen Klagenlud, de em ummer so eegen dör dat Harte sneet. Ottjen lä sick up sien Kaninkenbur, stuttde den Kopp in'r Hand un dachte nah. Of de arme Friedo woll noch mal wedder bäter wurd? Oder of he dar of woll an starben konn? Un wenn he mal dod gung, wenn he denn man siene Böker un sien schönet Spältüg kreeg! Vor allen Dingen de Klappen mit de välen gedrögden Blomen un denn den feinen Kästen mit dat Warktüg un de Laubsagen, de he sick all so lange wunscht harr. Aber dat weer doch 'n schlechten Gedanken von em, an so wat to denken! Ottjen schamte sich und dachte an de schöne vornehme Fro un an Klärchen. Wat wurden de sick grämen, wenn . . . nä! So wat Slechtes woll he nich wedder denken. — Nu keem Fro Alldags mit'n Ammer voll Regenwater dör den Gang un an Ottjen vorbie. Se bleef bestahn, settde den Ammer dal un keek Ottjen von'r Sied an. „Na, wo denkst du an?“ frag se, „wat?“ — „Ich heff just an Friedo Görz dacht, Mudder,“ anterde Ottjen, „de schreede eben wedder so, un dat mag ich garnich hören, Mudder!“ — „Och, du leebe Lieb, ja,“ füsfzäde Fro Alldags, „dat arme, arme Kind! Wat mutt dat utholen! Mi geiht dat of ummer dör un dör, wenn ich den Jung so jammern hör, un ich denk so faken, wenn'n dat Kind Gotts doch helpen konn! Wat is'n doch for'n glücklichen Mensch, wenn'n gesund is! Aber dat sieht du ole Jann Dickhell noch lange nich in! Du sticht ummer voller Knäpe un di plagt de Wählbage! Aber so is dat in'r Welt: Nig as Arger, Kummer un Verdruck heit'n von de Kinner! Sind se lüttjet, denn pett' se Gen up de Föte, un wenn se

grot sind, denn pett' se Gen upt Harte! So as hier neben-an de gode Fro Dokter ok. Dat geiht mi ummer dör un dör, wenn'k de arme Fro ankielen doh! Wat kann so'n Mudder doch leisten! Den ganzen Dag sitt se bie dat franke Kind un wenn ik nachtens mal upwaken doh, denn seh ik of Licht bie den Kranken un seh ähren Schatten dar ant Finster. Use Herrgott mag ähr dat lohnen un geben, datt dat Kind wedder gesund ward: Un du ole Kaper schrifft di dat mal achtet Ohr, un argerst dien Mudder nich so väl! Mit di hett'n ok all allerhand dörmakt un wer weet, wat'n noch dörtomaken hett! Wi sind noch lange nich vor Kolu ober!" — Darmit nehm Ottjen sien Mudder den Water-ammer un gung int Hus, um for morgen de Wäsché int-stäken. — Se harr dat garnicht markt, datt dat Finster von de Krankenstuben so'n ganz lüttjet bätten vorstund, un eerst recht wuß se nich, datt achter den grünen Damastvorhang de blasse Fro stund, wo se just von snact harr. De Fro harr aber allens hört, wat dar unnen snact worrn weer un dat weer ähr wesen, as wenn eene weeke Hand öber ähr Gesicht sträken harr un dar all de Folen wegwißt, de de Kummer dar ringraben harr. Disse eensachen plattdüschen Wöre, disse hartlige un uprichtige Deelnahme von de flichte Fro dar unnen, dat trock ähr deeper int Harte, as dat stunn'en-lange Gehnaters un Geflenne von ähr Fründins un Ver-wandten. De meisten von jem keemen jo blot ut Neeschierigkeit, aber wiel se dat for ähre Pflicht heelben. Denn fullen se ähr all buten vor d'r Dör um'n Hals un dat geef wedde, de können denn Lachen un Weenen ut eenen Bott. De Wöre dar unnen aber, de weern so meent, as se seggt worrn weern, denn se weern achter ähren Ruggen spraken un garnich for

ähr Ohr beräkend wesen. — Ottjen bleef noch 'n Ogenblick up dat Kaninkenbur besitten un dachte nah, denn he konn dat mit'n besten Willen nich verarbeien, wat sien Mudder em dar vorpredigt harr. Datt he just so'n Utbund von Slechtigkeit weer, dat konn he mit'n besten Willen nich insfehn un wenn he mal so eenen utöft harr, denn weer ummer de Haupthafe, datt he dar nich bie affnappt wurd un keene Salbe kreeg, oder so. — Bit so wied harr he jo meist ummer hannie Gluck darmit harret, dat konn he nich anners seggen. Haken genog harr jo sien bätten Leben an'n Spinnwoppensabden hungen, aber he weer doch in'n lechten Ogenblick ummer noch wedder dörwitscht, wenn he ok noch so dull in'r Naute wesen weer. He brukde blot an dat Spökhüs hier to denken, wo he in disse'n Ogenblick an vorbiegung, as he langsam nah den Diek to stäbelde. He wuß woll, wat dar vor Gespenster in wesen weern, he moch jo anners Jann un Lui Grote, Frix Seebach, Didi Büßmeier un einen gewissen Ottjen Alldag nich kennen, de dar vergahn Sommer ummer dör dat tweie Kellerfinster flattert weern un harren sic dat leddige Hus as Reiberhöhle inricht't. Den einen Middewäken vergeet he in all sien Lebe nich, as se sic ganz dicträwsch up'n Fürheerd Katuffeln brat harrn. Dar harr de Husdör pingelt un de Bouunnernehmer Büsing, wat de Gegen tümer von dat Hus weer, de weer de Treppen dalstorten kamen. Ottjen sien ganzen Kanuten weern dör dat Kellerfinster un über de Hoffplanken in de Freeheit kamen, blot em harr dat belässtmeiert un he weer . . .

„Guten Tag, lieber Otto!“ flung em up eenmal eene siene Stimme int Ohr, de em ummer as Musik vorkeem, un eene lüttje weeke Hand lä sic up sienem Arm. Ottjen

dreihde sic rasch um un keek in dat zarte sôte Gesicht un de schönen Ogen von Klärchen Görz. Wat wurd em dat doch unmer so affonnerlich, so eegen un benaut to Sinn, wenn he in disse Ogen keek! Ok ditmal weer em dat, as wenn he 'n ganz roven Kopp kreeg, un he wuß nich warum. Von dit vornehme zarte Wesen gung unmer so'n eegen Zauber ut, ähre Kleeder, ähr Lockenhaar, dat harr allens so'n leeflichen Dust, un wenn he mal so in ähr siene Puppen-gesicht rinkeek, denn keem he sic so groff, so armselig un so dummm vor, aber he wuß nich warum. Dat Harte Kloppde em allemal vor Freide, wenn he mal mit Klärchen zusammen-dreep, un he harr sic all faken vornahmen, datt he ähr ganz wat Feines seggen, un ähr wiesen woll, datt he ok just keen Schapskopp weer. Aber jedesmal harr he sic besangen un holsterig anstellt un harr sic naher fulbens verprügeln konnt. „Guten Tag, „lieber“ Otto!“ Wo flung em dat wedder! Wer sä woll to em „lieber Otto!“ To so'n plattdütschen Rabbubs un verwagen Kaper! Aber as Ottjen in diesen Ogenblick in dat Engelsgesicht keek, dor seeg he dor sone fromde Trorigkeit in, un ut de Ogen dor sprok wat rut, wat so leet as so'n Bidde, datt he up eenmal de lüttje Hand to faten kreeg un sä: „Darfst du denn heute mal allein raus? Das is man gut!“ — „Ah ja, Otto!“ vertellde nu Klärchen, „Mutter hat mich selbst hinausgeschickt. Sie hat dich hier gesehen und läßt dich bitten, mit mir zu spielen und auf mich acht zu geben. Bei uns ist es ja auch immer so traurig, weikt du. Der arme Friedo hat so viel Schmerzen und muß schreien, die Mutter muß stets bei ihm sein und Vater ist immer so ernst und still und sitzt in seinem Zimmer und schreibt und schreibt.“ Wie disse Snackeree harr Klärchen

Ottjen sien Hand zwischen ähre beiden weeken Patschen nahmen un harr se sachte kloppt un strakelt. As Ottjen ummer noch nich wußt, wat he denn nu eenglich seggen scholl, dar lä se up eenmal free ähre Hänne up siene Schullern, leek em trorig un so recht biddwiese an un frog: „Sag, lieber Otto, wollen wir nicht Freunde sein? Willst du mir nicht gut sein und mir etwas erzählen? Bei euch ist es oft so lustig! Sag, worüber habt ihr heut' morgen alle so gelacht? Gelt?“ — Wenn dit sôte, unschallige Mäken in dissen Ogenblick von Ottjen verlangt harr, he scholl dreemal dör de Werfer schwommen, oder he scholl vor ähr Frollein Engelfens ährn ganzen Hängelbärnboom leddigplunnern, he harr dat mit dusend Freiden dahm; aber hic ähre Smeicheles, de ähr darbie doch ganz un gar von Harten keem, wurd' em doch heet un kold, un he stand dar her, as wenn he keene siebe tellen kunn. „Tschä!“ sä he endlich, un lachte vor sic henn, „Freunde sein? Das geht ja garnich! Freunde können doch man bloß Jungens sein und zwei Mädchens sind Freundins.“ — „Doch, doch, Otto!“ anterde Klara iebrig, „ich möchte ja so gern hier draußen mit euch spielen und Mutter hat es ja jetzt auch erlaubt. Mutter ängstete sich früher immer, aber sie hat dich ganz gern und mit dir darf ich immer spielen. Ach, ich muß zu Hause immer so viel lernen! Englisch, Französisch, Musik und Malen, und bei uns ist es gar nicht so lustig und ich möchte doch so gern lachen und lustig sein! Gelt du: Willst du mir mal alle deine Kaninchen zeigen? Darf ich nicht euer Häuschen sehen und dein Mütterchen?“ — —

XXVII.

Wat mag Knipperdölling in'n Sinn hebb'en? —
Wenn mal so'n „Prinzenſin“ ſid nah dat Volk valbögt.
— „Mit die und mit das.“ — Wat em ſien Welt! Sienen
Boom! Sienen Heimatſin! — Ottjen ſucht „Arbeit“. —
Da giſt man e en Werser! Man e enen Dieb! —
Part im Schiffe „Dodenkopp“. — Wat is dar los?

Wenn Großmudder Alldags dit allens hört harr, denn
harr ſe up jeden Fall ſchuttkoppt un harr ſeggt: „Dar kann'n
wedder fehn: Vornehm Lü un Kapunen hefft allerhand Rücken
un Lunen!“ Ottjen dachte nu woll juſt nich ſo, aber he keem
ſich doch ganz aſſonnerlich vor, as ſien lüttje Fründin em an
de Hand ſatde un em, ahne datt he ſo recht wuß, wo dat kamen
weer, über den Platz un den Diekpadd dalförde. — „Dort
wohnen wohl ſehr böse Leute?“ fragt ſe bedenklich un wiesde
nah den Edelhoff henn. Juſt verklärte Ottjen ähr, datt dar
woll arme, aber doch tomeift of ganz ehrbare Lüde wahnden,
as langſam, krumm un duknackt Knipperdölling ut den
Gang rutslieken keem. Tot vor Tot ſchurrde he ſid ſudder,
ſtuttde ſid up ſienen Kruſtſtock un quälde ſid unner ſachtet
Geſtöhnen den Dieb rup. Klara drückde Ottjen fast de Hand
un drängde ſid ſcho ganz dune an em ran. „O Gott!“
fluſterde ſe, „was iſt das für ein ſchrecklicher Mensch! Kunſt
du den Mann, Otto? Iſt er vielleicht frank?“ Ottjen harr
ſulbens 'n bannigen Prall krägen, as he in dat Geſicht von
ſienen fröhern olen Fründ keek. So harr he em noch nie
fehn! So'n gräßiget Geſicht harr he noch nie makt. Ottjen
füllt de Snack in, den he mal von den Olen hört harr: „Halt
dir nur an dene Reiche! Die wern dir's ſchon einträne, des

de 'n orme Lump bist!" Un nu seeg he em just mit dat lüttje siene Fröllein Hand in Hand! Aber wat scheerde Knipperdölling dat! Dat leet ok jo so, as wenn de gar kein Arg harr ut dat, wat um em rum weer. Aber nä! Nu bleef he bestahn, halde deep Aten, keek rund um sich to, as wenn he nich recht in'n Kopp weer un richde denn siene Ogen grot un frommd up Ottjen, den darbie ganz eegen un benaut to Sinn wurd. Klara trok Ottjen angstig an'r Hand nah'n Huse to un Knipperdölling dreihde sich langsam af, halde wedder deep Aten un schurde sich swar un fast Toll vor Toll den Diek rup.

Dat wurd all so'n bätzen schummerig, as Ottjen mit sien lüttje Gründin ut'n Huse treet. Klara harr sich in Alltags ähr lüttje oldmodsche, aber destige un gemütliche Wahnstuben so woll föhlt, un Ottjen sien Mudder un de Swestern weern so fründlich un hartlich um ähr to gahn, dat se trohartig bittde, ob se nich mal wedder kamen droff, wiel datt hier väl schöner weer, as in ähren Huse. Se harr sich ok de Tasch Koffi un dat einfache Swartbrodbodderbrod ganz fein smeden laten un harr meent, dat smelde bäter as Koken un Konditerschrapels. Denn harr se vertellt, datt ähr arme Broder Friedo nu ok woll bald wedder bäter wurd. Denn scholl Ottjen ok mal nah jem herkommen, Friedo harr all so väl von em snact. Aber he harr man noch to väl Bien un droff noch keenen Besölk. Fro Alltags harr de lüttje resolute Deern ganz un gar in ähr Harte slaten un harr ähr neeschierig, aber doch vull Deelnahme, allens utfragt. Ottjen kreeg darbie 'n paarmal 'n roo'en Kopp, wenn sien plattdütsche Mudder bie dat Hochsnacken denn af un an so seine Sprakfehlers an'n Dag brochde, un wenn dar so wat rutwitschde, von wegen „mit die“ un „mit das“, denn keek he Klara ummer verstahlen von'r Sied an. —

„Deine Mutter und deine Schwestern sind sehr lieb, Otto!“ meende Klara, als de Beiden den Diek rupsteegen. „In eurem Häuschen ist's auch sehr nett, aber hier — se leek so'n bätten scho rundum — hier möchte ich abends nicht gehen! Der riesige Baum macht alles so dunkel und unheimlich! Und dann die kleinen häcklichen Häuser dort hinten! Werden sie nicht bald abgebrochen? Wird der alte Baum nicht bald umgehauen?“ — Disse Wöre fullen Ottjen doch ganz assonnerlich int Harte. Sienen olen Poppelboom dalhauen, wo he unner grot worrn weer, de em so faken in'n Slap ruschelt harr! Nää, dat kunn woll niemals angahn! Sienen Diek, sien Hus, siene ganze schöne Welt hier, de kunn he sic doch ni ahne den Boom denken. Woll harr de ole Boomrieze upwards un dalwards an'n Diek all mannigen Kamraden dalstorten sehn, wenn em scharpe Ägten un Sagen up't Leyde bit int Markt drapen harrn. Blaz harrn de grünen Tölgen maken mocht, un ok so mannigen achterndiekschen Katen weer all verswunnen. He harr Blaz maken mocht vor nee'e Stratens un vor grote vornehme Hüser, de se haben up den Diek un up dat Vorland sett' haren. Ok Ottjen harr dat sehn, Jahr um Jahr fullen de Böme an'n Diek, un ummer mehr hoge Hüser reckden sic stolt über de paar lüttjen niedrigen Pannendackatens weg, de dar noch bescheiden achtern Diek rutkeeken. Bald weer sien Hus un sien Boom de leyde Rest von den olen Diek, aber datt dit allens ok mal verswinnen kunn, datt he am Enne denn von hier weg moch, von sienem Diek un sien Werker, de Gedanke weer em doch noch nich kamen un den moch he ok garnich utdenken. Scholl he Klara dit allens seggen? Nää, wat verstand de davon! De kunn sic dor jo doch nich rindenken. Nu bleef se ok all bestahn, satde em bie

beide Hänne un sā hastig: „Ich muß jetzt schnell fort! Adieu, lieber Otto! Adieu, adieu! Auf Wiedersehen!“ — Darmit trippelde se up Tahnspiken grall um de Ecke in ähre Straten rin, Ottjen hörde glicks daarup von'r Sied her de Husdör pingeln un gung denn nah de Werfer to. —

Bäl weer dat nich mehr los, dat Dagslicht wurd' of all ummer matter, aber dat kunn doch sien, datt he noch een oder annern von sien Kamraden drapen däh, wo sick wat mit anfangen leet. Mit sien nee'e Fründin weer dat jo doch so'n Sake. Wat scholl he mit de spälen, wenn se mal wedder keem? Mit de kunn man doch nix Rechts unnernehmen un to dulle Streiche un Heemlichkeiten weer de doch nich to bruken. Un denn wurd' he sick of schamen, wenn se em mal in de Poppieren keek un dat markde, wat he eenglich in Wahrheit for'n Buhmann weer. —

Up'n Diek weer nix los. Af un an gungen woll so'n paar fien antrocken Stadtlüe vorbie, de sick in de reine schöne Harfsluft noch so'n bätzen verträen wollen, anners weer numms to seh'n. Allens still, of an'r Werfer. Ottjen kennde dat! Dat weer jo Sonndag, denn geef dat hier nix to beläben, oder to kapern. — Dar stand Knipperdölling sien Wahl. He makde eenen Bucksprung darüber weg un leev denn de Dieschrägde dal, nah'r Werfer to. Langsam, un knapp datt man't spören kunn, slot de Strom dorhenn, wiel de Nahmdagsslot dat Water upstaut harr. Lange wurd' dat nich wahren, denn keem wedder de hoge Winterslot, denn spricke de witte Schum wedder bit up den Fohrweg, wenn de willle Weststorm dat Water nah haben pietschde. Dat weer'n ummer feine Lieden for Ottjen un eene Lust weer dat, de Wellen to targen, wenn se so anrullen keemen un gegen den

Diekopp slogen! Fröhern Jahren möß dat noch schöner un
ok gefährlicher wäsen sien, wat Grokmudder allens vertelt
harr, von de Diekbrüche, un von de gräßigen Nächte, de se
achter den olen un swaden Diek beläst harrn. Upstunns
weer dat jo nix mehr, denn de nee'e un hoge Diek un dat
bree'e Vorland heelden dat Water all in Schach, un wenn
dat noch so hoch keem. — Ottjen smeet noch eenen Blick in
de Runne, über de Werfer un nah den Weerel to un woll
denn langsam wedder nah baben un nah Hus gahn. — Aber
dar lawerde jo noch dat grote zwarte Seilschipp mit den
witten Rand, de „Dodenkopp“. An dat Schipp harr he
so'n Art Anrecht, wiel dat dune vor sienem Huse up'n Platz
ummer sien Winterquarteer harr un he dar denn uppassen
möß. De Egentümer von den „Dodenkopp“, de ol' Kopp-
tein Asmus, heelt grote Stücken up Ottjen un harr em ok
all faken mitnahmen up Seiltouren. — Ottjen seeg, datt
dat Schipp an sienem Ankerplatz dune bie de Fähre anlegen
woll un leep gau henn, um den Anker fasttolegen, so as
he dat ummer to dohn pleggde. Aber wat seeg he dar up
eenmal for'n Barg Lüde up'r Diekschrägde bie d'r Fähre!
Neeschierig leep Ottjen nah de Stä ran un drängde sich
twischen de Minschen, de eenen Kring um wat slaten harrn,
wat dar int Gras liggen möß. Dar hörde he eene ernste
Stimme: „Fat't em man nich mehr an, Kinner! De is
dod, dar is nix mehr an to maken! Henn is henn!“ —
„Aber he hett d'r jo keene twee Minuten inlegen!“ anterde
'n annern, „dar harrn wi em all wedder bie'n Fliden! Ver-
drunken is de nich!“ — „Dat is't jo just!“ meende de eerste,
„he hett'n Hartslag krügen, de lunkte Sied is jo bliżeblau!“

XXVIII.

Uncel Nolling is den besten Weg. — „Was rünchert
Ihr nun Euren Toten!“ — Ottjen sieht Gespenster. —
Schurige Dromgeister. — Diekbruch! — De Dodenschipper winkt! — Belannte Starbemusik. — Rettung.
— De Spöök cummt noch eenmal. — Ottjen wehrt sich
gegen de Leesde. — Wat de Doorngeist, de ole, mächtige,
ewige Naturkraft singt.

Nu harr Ottjen sich twuschen de Lüde dörschaben un
stund ganz dune bie de Minshengestalt, de langstreckt, mit
utgebreeede Arms, dat Tüg dör un dör natt, vor em leeg.
Aber he pralldhe trugge vor Schreck un Schuder un de kolen
Gräsen leepeen em den Buckel dal. „Uncel Dolling!“ schreede
he, ahne datt he dat woll. Gene faste Hand lä sick up Ottjen
sien Schullern un schof em von de Lieke trugge. Nahber
Bukmeier weer dat, de darbie sā: „Kumm Ottjen! Dat is
nix for di! Dat harrst woll nich dacht, datt de ol' Knipper-
dolling noch mal so'n Enne nehmen wurd! Hest em jo dien
eegen Leben to danken! Weest dat woll noch? Un nu geiht
he noch fulbens int Water!“ — Allerhand neeschierige
Frägen wurden nu an Bukmeier richt', un he moch de, de
dat noch nich wussen, vertellen, wat dat mit den Doden hier
vor'n Bewandnis harr un wat em woll in den Tod dräben
harr. „Och, Kinners — sā Bukmeier — de ole Klungel is
eenglich den besten Weg. He is'r woll an, denn he weer sick
all lange fulbens to'r Last. So'n ganzen olen affonnerlichen
Närbiter un'n olen stichhaarden Gast is he all ummer
wesen un hett sick darbie ok bannig wecke knäpen! Bergahn

Wäke keem nu sien Fro nah'n Krankenhuse un siet den Dag
hett he sick in sienem Aeten inschott' un sprok un brok nich.
Mien Fro hett noch 'n paarmal an'r Dör un ant Finster
floppt un em Hulpe anba'n un Aten un Drinnen, aber he
woll jo nich. Von Hulpe un von't Armwesen woll he nig
weeten, un nu hett he sick de Taschen vull Sand stoppt, is
hier int Schipp flattert un hett sick über Bord fallen laten.
Na, ik segg jo: He is den besten Weg! Wat harr de ole
Hent of noch up'r Welt! Kinners! Gaht dar doch 'n beten
up Sied! De Beegen cummt! Blaz dar doch! De Polzeideener
cummt dar den Diek hendal!" —

Ottjen snaterden de Tähne in'n Munne, as he langsam
un still nah Hus gung. He keem an Knipperdölling sienem
Vahl vorbie, aber ditmal gung he in'n Vagen dar umto un
makde keenen Bucksprung darüberweg. Dar weer de schreege
Paddweg, wo de Ole sick to'n letztenmal rupquält, wo he
em noch so grot un frommd ankäken harr. Och, Ottjen harr
jo nich wuvt, datt dat to'n letztenmal weer! Wat quälde
em jetzt de Gedanke, datt he sick um sienem Lebensretter in'r
letzten Tied so ganz un garnich bekummert harr! De Ole
harr dat jo ummer so good mit em meent, un em so faken
wat vertellt un em to'n Goden anholen. Och, wenn he doch
noch an'n Leben weer! Wat woll he em denn allens to
Gefallen dohn! Aber nu weer dat to lat! „Was vergangen,
kehrt nicht wieder!" harr Knipperdölling so faken süßzt, un
denn harr he Ottjen so väl vertellt ut sien Leben, wat he
aber lange nich allens verstahn kunn. Ummer harr de Ole
schimpt un flucht up de schlechte Welt, up de Minschen, de em
sien Glück roont harrn. In sien Verbiesterung seeg he nich
de Fehlers, de he fulbens makt harr. Wer sick in eene

ok nich stark genog wesen, um sic über de Verhältnisse un
Fürlohe rinstort' t, de riskiert ok darbie, datt he sic verbrennt,
oder ganz to Grunne geiht. Knipperdolling sien Geist weer
über sien Schickal to stellen. He harr anners wäten mocht,
datt in'r willen Revolutschonstied up beiden Sieden Fehlers
makt weerb. — Denn weer Ottjen faken angst un bange
woren un he weer bie de eerste beste Gelegenheit rutwitscht
ut den lüttjen düstern Katen un rin in de Freeheit, in den
Sunnenschien, unner sienem olen, trooen Pappelboom. —
Aber wat weer dat von Abend düster un spöhaft unner den
Boom un achtern Dick! Swart un biester, as so'n apen
Graff, weer dar de smale Ingang von den Edelhoff to sehn.
Scho un angstig keek Ottjen sic um. Konn dar nich wen
achter den Boom stahn un lurn up em? Leet de kahle dicke
Tölgen nich so as so'n allmächtigen Riesenarm, de em jeden
Ogenblick dalslahn konn, wenn he dar unnerdör gung? Dar
keek bleek un verstahl de Mland twischen de Tölgen dör.
Leet dat nich so, as so'n wittet Dodengesicht? De Abendwind
streek dör den Boom un dör de welken Bläder. Klung dat
nich as so'n Starbestöhnen? As so'n heemlige Dodenklage?

Nu weer dat Nacht un in'n deepen Slap leeg wedder
de Welt. De stille barmhartige Nacht! Se nimmt de
Minschen so sacht in ähren weeken Arm un bringt ok de
Trost un Fräen, de em den Dag über in Kummer un Sorge
nich finnen können. Aber dat wunnerlige Minshenkind
nimmt in sien Harte noch wat mit üöber von de Unraust,
wo sic dat mit plagt hett den leebein langen Dag. Un dat
Harte dat kloppt un sleit un arbeid ahn Rast un Rauh, un
jagd den Minshengeist wedder rut ut dat stille Fräensland,
wo de barmhartige Nacht em rindragen hett.

Ot use Ottjen koum keenen Fräen finnen disse Nacht.
Dromgespenster, gries, sleinaste Dübelsgestalten kropen
an sien Lager un narrden un tarrden, plagden un jagden
em. He stund up'n Diek in'r gräsigen düstern Stormnacht.
Aber dat swarte Water, wat dar rund um em to weer, dat
weer nich mehr sien Werfer, dat weer de wille See, un mit
Klöhnern un Donnern slogen de mächtigen Wellen hoch über
den Diekkopp weg. Gene schurige Angst befullt em. Wo
weer sien Hus? Wo sien Pappelboom? Water, nig as
Water, achtern un vorn un nah allen Sieden. Swarte
Stormwulken jagden an'n Heben un leeten as mächtige
Fleddermüse, de em mit ähre Flunkern von den Diek slahn
wollen. Se leeten as riesengrote Hegenwieber, de drauhden
em mit Füsten un fusten denn vorbie unner Hulen und
Gillen. Dar keem een swartet Schipp anjagen mit witte
Seils, un ant Stür dar seet een Schipper mit'n knötern
Dodenkopp. De griende em an un nickde em to. Nu keem
een gewaltigen Bräker aurullen un ballerde un knallde
mächtig gegen den Diek, datt de Grund unner Ottjen beberde.
Ummer nee'e Bulgen lichden un freeten an den Diek un up
eenmal flöhnde een gräsigen Donnerstag in Ottjen sien Ohr,
un he seeg in'n willen Küsel Grassoden, Sand, Leh'm un
Water to allen Sieden. Diekbruch! gillde dat in'r Runde,
as wenn dat ut dusend Minschenkehlen keem. Diekbruch!
Wild wöhlden de Wellen an dat lüttje Stuck, wo Ottjen
stund. He woll schree'en um Hulpe, aber he koum nich. Dar
breede he de Arms ut nah den Dodenkopp un de krüzde
schreeg nah em ran, just as wenn he dör de Luft seilde. Dat
Gespensterschipp keem näger, un Ottjen seeg, wo de Mann
ant Stür em ibrig wirkde. Aber dat Haar keem Ottjen to

Barge, denn he seeg nu düdlich dat Dodengesicht von den Schipper, un de Schipper weer — Knipperdolling! Dar brok dune an'n Diek dat Schiff in twee Deele un verschwund in de Wellen. Höger un höger steeg dat Water um Ottjen un gieriger un duller freeten de Wellen as so wille Undeertier an den Rest von den Diek, wo Ottjen stund, eensam, verlaten un verlaren. Nu bog sich de Grund, nu verlor he den Bodden, he woll swommen un harr keen Kraft. Dat fusde un brusde em in de Ohren, luter un luter, un willer un hastiger dreihden em de Wellen in'n dullen Küsel. Dar wurd em dat up eenmal hell vor de Ogen un duwend gullen un silbern Steerne danzten um em rum. Dat Brusen wurd sichter un sinniger, un he hörde nu eene wecke, leeflige Musik, de Klung as de Orgel in'n Dom. He kennde de Musik un ok de Steerne! He harr dat allens jo beläst, vor Jahren, as he int Water fullen weer. So mannige Nacht harr he in'n Slap, in'n willen Drom, disse gräßige Fahrt wedder dörmakt in Dodesangst un Qual. — Langsam un unklar, aber düdlicher un ummer düdlicher keem em ok jetzt ganz bie lüttjen de Gewißheit, datt ok dit man allens een willen Drom wesen weer. Noch einmal stöhnde he up un slog in Dodesringen de Arms ut'nanner, um to swommen un sich to wehren gegen de mächtige natte Gewalt. Dar slog he mit den eenen Arm up de Bettkante un — wakde up.

Ottjen wagde nich, sich to rögen, oder sich dat Angstsweet wegtowischen, wat em in dicke Druppens ut dat Haar un über dat Gesicht leep. Endlich slog he scho de Ogen up un keek angstig rundum. Ja, wat weer he doch narrisch! He leeg jo so warm un säker in sien Bedde un allens weer Drom un Spök wesen. Allens weer vodenstill um em, blot sien eegen

Hartslag konn he hören un een sachet Bischen un Gosen in de Ohren. De Mand stund vull an'n Heben un smeet eenen smalen Striepen von sien bleeken Schien in de eene Ecke von de Kameren. De Mand! Dat witte Gesicht! Dat Dodengesicht von Knipperdölling! Ottjen schuerde sic. De Spök keem noch mal! He woll sic wehren, sic umdriehen, aber he harr keen Macht. Luter wurd wedder de Musik in siene Ohren, un dat weer em, as wenn eene sware Last em up'r Voß leeg. Wat weer dat dar mit de Kamerdör? Tuck tuck tuck! De Dör gung apen, sachte, langsam, Toll vor Toll! Wat möch nu kamen? Weer dat wedder de Duane mit den halben Kopp? Keem dar wedder de wille Buschmann mit de Schuppen? Wo faken harrn em disse Gestalten quält un sic in'n grässigen Ringen up sien Bedde wöhlt! — Tuck tuck tuck! Gen rosa Schien luchtde in de Dör, he keem näger in de Kameren rin, he wurd heller un heller, un nu seeg Ottjen ganz düdlich eine Gestalt an sien Bedde stahn. Aber dat weer keen biestern Spök, dat weer een leeflichen Engel, mit silbern Flunkeln un gullet Haar un mit'n langet rosa Kleed, sien un zart, as wenn dat ut Spinnewoppen weer. Un ut dat rosa Kleed dar streden sic twee slohwitte runne Arms un läen sic week um Ottjen sienem Hals. Gen zartet Gesicht drückte sic an siene Backen un eene leefliche Stimme flüsterde: „Willst du mir gut sein?“ — Dat weer Klara ähr Stimme, de klung as föte Zaubermusik. He keek ok wedder in disse leeben Ogen, de so eegen, so trorig un ok wedder so vull Bidde kieken konnen. — Ottjen wußt wat seggen, aber he konn nich. De weeken Arms leegen jo so fast um sienem Hals. Von dat gullen Lockenhaar gung een föten Duft ut, as wenn in'n Sommer de Linnenböme bleiht. Lud kloppte Ottjen dat Harte, as wenn dat

springen woll, springen vor Scham, de em öberköm, so eegen
un frommb, as he dat nie vorher kennt harr. He föhlde, wo
dat Bedde unner em verswund, de Engel weihde mit de Flun-
ken un woll em mitnehmen, weg ut sien lüttje Kamern un
höger, ummer höger upwards. — Aber dar klung von buten
een gewaltiget Donnern un Brusen, datt dat Hus beberde un
wadelde. Grotter un wieder wurd sien Kamerfinster un
gröne Twiege un Bläder schoben sich dar dör, mehr, ummer
mehr, bit datt de ganze Kamern eene grote gröne Laube weer.
Aber dat gröne Bläderwerk bog un dreihde sich un formde sich
to eene mächtige Minschengestalt. Dar stund een Riese mit'n
grönen langen Mantel ut luter Pappelbläder. Brun un
knubberig as Boombast weern de mächtigen Beene un stark
un lang as Boomtölgen de langen Arms. Ut dat Blattgrün
aber, dar keek een steenolet, eernstet, foleriget Mannsgeſicht
rut un een langen griesen Baſtbart fullt bit up de Grund. —
Nu klung week un fachte dat leeflige Ruscheln an Ottjen sien
Ohr, so trolich, un doch so vull stille Andacht, so as em dat nu
all manigkeit Jahr an de stillen Sommerabende in'n Slap
ruschelt harr. Aber ditmal wurd em dat Ruscheln to'n Min-
schenstimme, to'n eernste weeke Minschenstimme un de fung
een Leed, fierlich un schön, un een stillen Fräen, een seliget
Glück trock in Ottjen sien junget Hart, as de Boomgeist fung:

Wi hefft us' Wubbeln tah un fast
In usen Heimatboden slahn!
De Grund is hillig, wo wi waht!
Bull Stolt will wi hier stahn!
Wi halt us' ut bat Werferland
Den starken Lebensfaſt,
De gift us' hier an'n grünen Strand
De ole dütsche Kraft!

Wenn us de Stormwind ok mal tuft,
Wi staht doch fast un stark!
Wenn us dat noch so wilb umbruft,
Dat geiht us nich ant Marl!
Ik bin dien Boom, un du un ik
Wi hört jo fast tohop!
Doch wat us bringt ok dat Geschid:
Frish nimm man dienen Loop!
Wenn wilb dat Leben di umruft:
Wahr du dien Hart so aart!
Wenn frommde Wellen di umbruft:
Wahr du dien Geegenart!
Gah henn, wo di dien Sinn henndrift!
Bold weiht een frommden Wind!
Wenn't Hart man in'r Heimat blißt,
Blißt du een plattdütsch Kind!
Un wenn mien Holt is lang vergahn —
Mien Dage sund nu tellt —
Denk an de Stä, wo ik heff stahn,
Dien Paradies, dien Welt!
Ik will as Geit von dienen Boom
Mit di dör't Leben gahn.
Roch is di allens man een Droom,
Doch halb — warst mi verstahn! —

XXIX.

Wenn de Minschen wat Godes doht. — Nedder-dütsche Gastfründschup. — Ottjen sien Gründin Fro-Rosenbohms. — Dat Möbell kann den Babbel nich holen. — Wenn de Rosenbohmsche sic mal fulbens upfreet? — „För kehn Geeninge mehr!“

Wenn een Minsch eenen annern wat Godes deicht, un he deicht dat denn, um sic wichtig to maken, oder, wiel he de Meenung hett, datt he dit oder dat woll anstands- oder schamenshalber dohn mutt, denn scholl he dat leeber laten,

wiel dat denn garnix Godes mehr is. Wenn aber een Minsch dat Gode deicht ut sienen reinen Harten rut, ut Minschenleefde un Barmhartigkeit, un wiel he garnich anners kann, vornehmlich aber, wenn een Armen eenen, de armer is as he, in'r Not biesteicht un helpt, denn freit sic de Engels in'n hogen Heben, as'n woll to seggen pleggt.

Bie Alldags weer dat 'n olet Herkamen, datt Elkeen, de bie jem int Hus keem, wenigstens 'n Tasz Koffi kreeg, ganz eenerlei, wer dat weer. Wenn von dat Middagaten mal wat überbleef, denn harr Grokmudder all ummer seggt: „Kumm! Sett sauber weg! Am Enne kummt hüte „de“ Handwarksburk, denn kann de dat kriegen!“ — Dör Grokmudder ähr „de Handwarksburk“ weer dat kamen, datt Ottjen in sien dusselige Kinnertied ummer de Meenung harr, datt dat up'r Welt überhaupt man einen Handwarksburk geef; un datt dat so'n Art Gewarbe weer, just, as Schoster un Snieder. Wenn denn an harten kolen Winterdagen mal so'n „Ritter von'r Landstraten“ bie Alldags int Hus keem un wurd denn in den lüttjen Katen achtern Diek so recht fründlich upnahmen un duchtig sattfuttert, denn stund Ottjen bie den frommden heimatlosen Mann, keek em grot un voll Deelnahme an un freide sic, wenn em dat so recht sein smecde. Grokmudder pleggde denn sharp un mahnend ähre Ogen up Ottjen to richten un deflaemeerde denn mit so'n vorwurfsvulle Stimme:

Bor Tausende bin ich beglückt,
Die in Enbährung flagen!
Weil Wärm' un Nahrung mir erquidt,
In diese kalten Tagen!

Ottjen slog denn meist de Ogen dal un kreeg denn salen so den Gedanken, as wenn Grokmudder to em seggen woll:

„Wat bist du doch for'n slechten Keerel, datt di dat so good geiht!“ — Torkbur, Mälkmann, Fischfro, Snapphökersche, Blunnenliese, Blattfro — al' kreegen se ähr Tasz Koffi un faken of'n Bodderbrod bie Alldags. Altosam weer Ottjen jem dat von Harten in Gunnen, blot de ole Stutenfro nich, Fro Rosenbohms, de koum he nu mal nich up't Fell kicken. Mit Fro Rosenbohms stund Ottjen von lüttjet an up'n Kriegsfot un dat harr sienen Grund; eenmal in Fro Rosenbohms ähr gräsiget Utsehn un to'n tweeden in ähr aßsonnerlig balleriget Wesen, wo se all ähr Kunnen mit trakteerde. — Fro Rosenbohms harr 'n Kopf as Kasper siuen Grobmudder un suet 'n Gesicht, as wenn ähr stäbig 'n Kusen uttrocken wurd. — De olen griechischen Künstlers hefft jo de minschlichen Gegenheiten, ähr Wäten un Könen un ähre Lasters un Gier in Steen uthaut. Wie hefft von jem in'u feinen leeflichen Ringelkranz de nägen Musens, wi hefft de Gerechtigkeit, den Krieg, de Rache un annere. Wenn Fro Rosenbohms in de domalige Tied unner dat ole Griechenvolk läft harr, un so'n Bild- un Steenhauer harr ähr to schu krägen, denn weer he up jeden Fall up den Gedanken kamen, of de Untofränenheit as Minshengestalt in Steen uttohauen. Wenn disse Künstler Fro Rosenbohms denn so wied krägen harr, em vor Geld un gode Wöre Modell to stahn, denn harr he siene Arbeit aber doch nich klar krägen un de arme Mann weer am Enne noch in de biesterste Bertwielbung kamen, wiel sien Modell jo gar nich so lange den Babbel holen koum. — Fro Rosenbohms schimpde wo se gung un stund. Se schimpde, wenn se bie ähre Kunnen int Hus treet un wenn se wedder rutgung, un se schimpde un knutfuscde ok unnerwegs ummer stillkens for sick henn. To schimpen geef

dat ummer wat: Se schullt up Wind un Wär, up de slechten
Dieden un de noch slechtern Minschen, se schimpde up ähr
Kunnen un up ähr Bädermuddam, up ähr Brod un ähren
Stutenkorf, up Katten un Hunne, un vornehmlich up de
Kinner, up dat „Pestilenzgod von Jungens“! — as se ummer
to seggen pleggde. Jungens mossen nah ähren Dunken
ummer Prügels hebbien, wo man se blot seeg, wiel se nah
ähre Meenung ummer just 'n undägtischen Streich utfräten
harren, oder just einen in'n Sinn harren. — Wenn Fro Rosen-
bohms bie ähre Brodkunnen int Hus ballern keem, denn sa
se nich Go'n Dag un nich Abjüs, un wenn se 's morgens mal
mit ähr Brod to lat keem, denn schimpde se up de Lüde, datt
se to fröh upstahn weern.

„Wat is dat for'n Arbeit! Noch nich mal de Koffi klar!“
gung dat bie Alldags, wenn de mal 'n Ogenblick verslapen
haren. Keem se aber to lat un Ottjen lirde all up sien
Twieback, denn snorkde se em an: „Stah mal up, du Flät-
angel! Ich bin doch 'n ole Fro! Lurst woll all wedder up'n
Stuten? Drög Brod muht hebben, ole klistern Frätsack! Huh,
ich segg jo man! De olen unleddigen Jungsens! Dat Hunnen-
good dat!“ — De Alldagshcen mossen sicc denn grote Weite
geben, datt se sicc dat Lachen verkneepen, un Grokmudder harr
mal seggt: „Dat ole Minsh muht'n still gewöhren laten. De
Hauptsaake is, dat ähr Bäcker so seine Stuten hett. Lange
ward se't aber woll nich mehr maken, denn ik glof, dat ol
Postür fritt sicc in uhe ...“ — „Wut wut,“ sagt nur Runt kultura-
up.“ — Dar harr Bertha, wat jo ok so'n Slagfertige weer,
hell uplacht, un harr meent: „Ischä, Grokmudder! Wenn se
dat nu mal nachtens deiht, denn liggt den annern Morgen jo
blot noch dat Hemd in'n Bedde!“ — Ottjen kunn aber den

olen Hollbessen nich upt Fell kieken un weer nich darto to kriegen, de Rosenbohmsche een eenzigmal 'n Tak Koffi intoschenken, de se Morgen vor Morgen bie jem kreeg.

Ok in de nee'e Stratens un in de Hüser an'n Diek harr Fro Rosenbohms ähr Väder allerhand kunnen tokrägen. Dat geef natürlich of wedder vor use „bellen“ Becka — so wurd de Ollsche bie Alldags of woll nennt — allerhand to Schimpfen un to Donnereeren. De Väder weer 'n „Slavenpietscher“, un de woll ähr umbringen mit de Treppenflatteree, un wat doh wi mit all dat ol' dickkoppde Volk an'n Diek! Brachervolk is't! Betohlt blot alle Mand un denn noch bie'n Väder! Un de olen Deenstbessens fund all just so upsternatsch as de Muddams! Kamt von'n Burndorpen un dreift denn dat ole Snutwark, just as wenn se nu up'n mal keen Platt mehr könt! „Heute vor hehn Fenninge mehr, Frau Rosenbaums!“ geiht dat deun, un denn scholl'n jem doch den ganzen Stutenkorf an dat ole Volkapriel flenzen! Is dat upstunns noch'n Welt? Is dat'n Arbeit? Huh! Man scholl'r twuschen rutlopen, scholl man! — Dat weer so dat Morgen- un Abendgebedd, wat Fro Rosenbohms studdig bäen däh, wenn se bie Alldags ähr Tak Koffi drunk.

XXX.

Gustav Lorenz sleit 'n Koh in't Oge. — Ottjen Alldag, de „Philosoph“. — De „Dobenbund“ ward inberopen. — Dat „Clublokal“ von den Geheembund. — „Die Stände vereinigen sich!“ — De Piepenklub ward elend. — Bivat lug! — O du schöne, selige Kinnertied!

Dat weer up'n Middewäken Nahmdag in'n November. — De Rosenbohmsche treet just ut ähr lüttjet Kubbuff von Hus in'r Möhlenstraten, wat nich ganz väl grotter weer, as Alldags ähr tweedöhrdet Kleederschapp. Se woll mit ähren leddigen Stutenkorf ähre Nahmdagstour anträen un stampelde in'n hochbeenten Kleitritt de Weberstraten langs naß'n Bäcker. Dar keem Gustav Lorenz an ähr vorbie, den sien Ollern ok to de Rosenbohmsche ähre Kunnen tellben un de in eent von de nee'en Hüser wahnden. — Das Alter muß man ehren, und überhaupt gegen jedermann höflich sein — harr Gustav in'n Huse lehrt — un so nehm he ganz nett de Muhen af un sä: „Guten Tag, Frau Rosenbaum!“ — — Dar harr he aber 'n Koh int Oge slahn un vor dat Ahnwär, wat he nu up'n Baft kreeg, harr he sic nich hott'! — „Wat wollt du? du Keesegesicht! Ol' Lüe vor'n Narrn hebben? Ich will di bie Frau Rosenbaums, du leegsnutde Rübbubs. Nah den Scholmester will'ch henn! Nah'r Polzei will'ch henn! Di schöt se woll tamm kriegen, du Ballast. Du Bagel von'r Jagd!“ — Gustav wußt gar nich wat em überkeem, as em sien Fründlichkeit so lohnt wurd. He vergeet vor Schreck sien Muhen wedder

uptosetten, nehm de Beene unnen Arm un tagde ut, as wenn
de Dübel achter em weer. — Just woll he in sien Hus rin-
witschen, as Ottjen bie'n Diek um de Ede keem. — As Gustav
sien erfahren Kamrad vertellt harr, wat em eben passeert weer,
dar moch Ottjen doch luthalst lachen un benehm den Vangebor
erst mal sien Angst, denn de gode Jung gloste, dat de Rosen-
bohm'sche dat wahr maken un nah sien Schole oder gar nah'r
Polzei gahn wurd. Ottjen tellde to de Art Minschen, de nich
väl seggt. De Kinner wied un sied, lüttjet un grot, vornehm
un gering, de mochten em al' geern verdrägen un sien Woord
dat gult wat. Siene klaren blauen Ogen, de he so fast up den
richten däh, wo he just mit to dohn harr, de mossen em of
jowoll so'n eegen Macht geben. So keek he denn of Gustav
sharp un überlegen in de Ogen, lä em de Hand up de
Schullern un sä: „Wenn du ähr fudder nix seggt hast, as blot
„Go'n Dag“, denn willt wi ähr nu mal to Liebe un willt ähr
mal argern, datt se grön un gäl ward. Also aufgepaßt: Wir
müssen sofort den „Totenbund“ einberufen! Hal du fig diene
beiden, ik fleit de annern! Aber de Sake mutt grall gahn!“

Up den groten free'en Platz vor Alltags Huse leeg, dune
an de Siedenplanken von dat Spökhüs, dat Seilschipp „Doden-
kopp“, mit den Kiel nah haben. Um datt de Bootsrond nich
unmittelbar up de Grund to liggen keem, weern up jeden
Enne twee Holtfloxe dar unner schaben, wo dat Schipp up
leeg. Von den Gerdobdden bit to den Schippsrand weer
dadör 'n goden Foot Lust, un wer as Jung nich just den Buckel
un dat Bulkwarks von den dicke Heinerich an'r Slachte harr,
de konn lichtfarig unner dat Schipp krabbeln un sick dar ver-
staken. — Dat weer usen Ottjen all vergahn Harfst garnich
swar fullen, dat ruttofnusseln. He kennde dat Schipp jo von

buten un binnen, wenn dat up'n Water swommde, un harr all manigkeit Regenschur über sich hennweihn laten, wenn he droge un säker in de lüttje Kojen hockt harr, de vorne an'n Kiel von den „Dodenkopp“ bit up'n Druddel von de Schippslängde waterdicht verdeckt weer. He harr of bald rutfunnen, dat sich in dissen Berßlag noch väl bequemer sitten leet, wenn dat Schipp up Land über Kopp leeg, wiel dat Verdeck mit sien Binnensied denn as Fotbodden deende. Disse Kojen harr vor Ottjen 'n heemlichen un säkern Verstäl afgeben un he harr of sien Geheimnis in'r eersten Diek 'n ganzen Strämel wahrt un vor sich bolen. Wo faken weer he in'r Naute wesen in Spaz un Ernst, un wo sein weer em dat to Passe kamen, wenn he denn up eenmal von'n Gerbodden verschinnen konnt harr! Genmal harr aber Jann Grote em darbie affnappt, as he just den Kopp ut sien düstert Swutjelock steek. Dar harrn de Beiden 'n Bund slaten, dat Geheimnis in Gemeenschup to wahren. Denn weern se up den Gedanken kamen, achter dat Schipp, wat jo mit'r Langssied dune an de Planken von dat Spölkhus leeg, unner disse Planken dör, sich in den Achtergaren von dat Spölkhus rintowöhlen. Mannigen Nahmdag harrn se stillkens unnert Schipp arbeit as de Winneworpe un upt Leyde harrn se denn of glücklich so väl Dörfslucht krägen, datt se ganz lichtfarig in den Garen rinkraueln konnen. Up de Art konn man von twee Sieden unner dat Schipp un in de Kojen kamen: Genmal von'n Diek, oder von'n Platz ut, un tweedens von'r Straten ut, wenn man über de Siedenmurn in den Garen sprung un denn unner de Planken unnerdör jumpde. — Lange harr dat nich wahrt, denn harr Jann Grote dat seine Verstäl an sienem Broder Lui verrah't un harr sich darmit tröst't, datt dat jo in'r Familje bleef. De

harr aber doch den Babbel nich holen un harr, um sick 'n witten Got to maken, Frix Seebach de heemlige Stä wiest. — In'n lezten Fröhjahr hörden aber all wedder twee Mann mehr to den Geheembund un dat weern Gustav Lorenz un een gewissen Franz Most. Sien Badder weer 'n högern Postbeamten, Franz besochte de Realschole, weer aber 'n Seele von Peerd, mit den man Reken un Schrieben un Appel un Bärn fügen konn. — Wenn disse sek Mann, de dree Plattdütschen un dree Hochdütschen, up eenmal in de Schippskojen seeten, denn weer dat lüttje Verliek so prammenvull, datt dar ok nich mal 'n Brummer mehr in fleegen konn, un dat weer ok de Grund, warum von nu an keen Minsch mehr in den Bund upnahmen weern konn. De Sek harrn sick denn ok mit fierlichen Handslag verswaren, keenen Minschen up'r Welt mehr ärhr Verstärk to verrahen, un wiel dat Schippi den Namen Dodenkopp harr, so geben se ähren Geheembund de grässige Beteeknung? „Dodenbund“. Wer dew Dodenbund un sien Vereinslokal an eenen annern verrahde, wer sick gegen Genen von de Dodenbundlers wat to schulden kamen leet un em nich biestand in Not un Gefahr, de wurd ahne Gnade utschtott't un in de Feme dahn. De scholl verratscht sien, as Judas Ischariot un keenen Fräuen mehr finnen. — Die „Katakombe“, so wurd de Schippskojen jetzt nennt, un wer dar rinkrupen woll, de moch up Ehr un Gewäten eerst vorsichtig un forgsam rumspörn, of em ok woll'n fromdet Oge seeg. Denn moch he eerst sief Släge von buten an den Schippsrump dohn, dree harte un twee sachte. Seet dar denn all wen in, denn wurd dat fulbige Leeken von binnen geben un de anner konn rinkrupen. In'r eersten Tied harrn se dat anfungen, eenen lüttjen Kalfstummel as

„Friedenspfeife“ umgahn to laten. Jann Grote brochte denn von sien Vadder sien Kleengood mit, un af un an, wenn Jann just keenen Lobbak in de Haar kriegen konn, denn harren se woll all mal Kastanjenbläder smökt, den Jann Grote aber nich an'n Mund nehm un vull Verachtung as „Kuntershaftbrasil“ beteekende. Dat ganze Piepenmöken harren se aber of bald wedder an'n Haken hungen, wiel de Sauberkeit von de Katalombe eenmal dör Fritz Seebach ganz schändlich stört worn weer. — As dat Smöken een vor allemal affschafft weer, wiel Ottjen dar überhaupt nig von weten woll, un wiel jem de Rok up'n Haar mal verrah't harr, dar richden se sich so'n Art Hamsterlager in un Elkeen moch von sieuen Huise an Provejant mitbringen, wat he man jichtens krazen un kriegen konn. Gäle Budbeln, runne Röben un Stätkräben, Appel, Bärn un Räte, sogar sure Gorken un dicke Zipollen wurden in dit lüttje grässige Hunnelod, wo'n Luft in weer, as se slechter gewiñ nich unner dat Deck von so'n Sklavenschipp wesen is, dit allens wurd hier mit so'n Aptit verquaast un verpuzt, as wenn dat de schönsten Leckeree'en weern. Wer duchtig wat mitbrochde, de weer Baas, aber de höchsten Verdeenste um den Dodenbund kreeg de, de mal 'n Stummel Licht spandeern däh, un wenn dat of man 'n Wihnachtslicht weer. — Denn wurd dat anstidt un midden in den Kring up den Fotbadden backt. Wenn denn buten de Regen gegen de Schippswand pietschde, wenn de Snee sich up den Schippsbadden lä, denn leegen de Jungens in ähre Kojen dröge un säker un in een Kuddelmuddel dörnanner un übernanner, as so'n Nest vull junge Katten. Denn wurden ganz sachte Spök-, Gespenster-, un See- un Reibergeschichten vertellt

nn so faken wurd jem de Dodenkopp to'n gräsiget Gespensterschipp, wat up ewig verflucht weer un narrus Land un Fräen finnen kunn. Un de sienen vornehmen Jungens, de to Huße up Blüschecken gungen un von sulbern Schotteln eeten, se föhlden sic hier so woll un so rieck, as narrus up'r Welt. Se speerden sic in, in een dumpig Hunnenlock, un se föhlden sic doch so free as'n König in sien Slott! Se kauden dat, wo anners woll de Swiene mit affuttert weerd, un dat smedde jem hier doch bäter, as in'n Huße dat Schönste un Beste! O du glücklige, selige Kinnertied! Du bist dat Morgenrot von use Leben, so gullen, so leeflich un rein! Dien Schien lucht't us voran up usen Lebensweg, de faken man so düster is, wiel swarte Wulkengespenster, wiel Sorge un Kummer ähre Schattens darupsmäten hefft!

XXXI.

Dar braucht Gefahr! — Gen Schipp in'n Drügen,
un doch in Not. — Wer smökt dar? — Unnerrut dar! —
De Rater vor't Muselod. — „Go'n Dag Gro Rosenbohm's!“ — Holt em! Holt em! — Sek mal sek is sekundartig. — „.... wenn die Knaben so höflich sind!“ — Ol de Spölkusgespenster weerd „höflich“.

Binnen tein Minuten seet de Dodenbund bit up Frix Seebach in sien Huße. „Vielleicht liegt er gerade im Bett, und wartet, daß sein Hemd trocken wird“, meende Gustav Lorenz, un just woll Ottjen anfangen, jem ut'nannertosetten, ut wat for'n Grund se hüte tosammentrummt weern, as Frix of all von'r Blankensied her ankrabbeln keem un sienen

Kopp in de Kojen steek. „Kinder!“ flusterde he, „haltet blok
de Luft an! Da drauken ussn Blaxe stehen zwee' un
lieken immerzu det Schiff hier an! Ich ilube, der eene, wat
der Olle is, det is der, dem det Schiff zujeheert, un . . .“ —
„Psst!“ malde Ottjen, „still! Ich hör jem snacken! Se kamt
näger!“ — „Ich habe noch 'ne verknutschte Zigarette, die
wer' ik mir uss den Schreck erscht mal int Gesicht schtecken!“
meende aber Frix dictrawisch, un eher datt Ottjen em
daran hinnern koun, harr de Windhund 'n Swäbelstidten
anräben un de Poppierzigarren in Brand sticht. — Buten
wurd nu mit'n Stock so'n paarmal kräftig gegen den
Schippstrumpf stott't, datt de Jungens de Koppe knäterden,
un man hörde düdlich den olen Asmus sien Stimme: „Nä,
wäten Se, Meister, de Planken sind noch so fast un gesund
as nee't Holt. Wer mienen Dodenkopp kostt, wäten Se, de
is nich bedragen. Dat is'n Kästen, ik segg Se: De is sogar
seefast! De klüft dar dör, as'n Helgolanner Slipen
(Schaluppe), un dar kann eener woll mit nah Batavia
seilen! Dat kann'c Se wicken!“ — „Tscha,“ hörde man nu
de anner Stimme, „ik seeg em ganz geern mal von innen,
wo he denn von Farbe is. Kön wi beiden em nich mal eben
über Kopp kanten?“ — De beiden Männer harrn keene
Ahnung, dat so'n Knappen Fot von jem, achter de Schipps-
planken, sek Jungensharten dune vor'n Stillstahn weern, un
datt up sek Jungenskoppe dat Haar langsam to Barge keem.
„Oha!“ lachte aber nu de ol' Kopptein, „den Kuff über
Kopp to smieten, dar hört wenigstens noch veer sone
Keerels to, as wi fund! Un denn heff ik jo ok den
Reimertismus in'r Schullern, un heff keen Macht in'n
lunkem Arm. — Aber Se könt'r sicke ok fast up verlaten,

datt die mienen Dodenkopp allens upft Slott is! In sone Saken bin ic' n eegen Kauz un . . . aber wat is dat? Keem dar nich eben Rok unner dat Schipp unnerrut? Rukt dat nich just so as Piepenqualm? Icf will doch nich Asmus heeten, wenn dar nich unnert Schipp Tobbak smökt ward! Kieken Se dar doch mal eben runner, Meister!" — Murmeister Lührken buckte sic' un keek unner dat Schipp. „Tschä," sä he, as he wedder umhochkeem, „dat is dar man balsedüster. Aber so väl as ic' wahrnehmen kann, sitt dar keen Deibel unner. Den Qualm heff ic' ok' ganz düdlich spört, aber dat mög jo doch 'n ganz wunnerlichen Kreih sien, de sic' dar unner dat Schipp leggen woll, um to smöken." — „Ja, ja, ja!" meende aber Asmus iebrig, „kieken Se mal hier! Hier sind allerhand Sporen in'n Sanne! Dar is wen unnerkrabbelt, un ic' lat mi hangen, wenn de nich in'r Kojen sitten deicht! He! Mal unnerrut dar! Nut ut mien Schipp! Ji Banditenvolk! Willt ji mi mien Schipp in Brand sticken. Unnerrut, segg ic!" — Darmit donnerde de Ole mit sienen Handstock an de Kojenplanken un lä denn dat Ohr an de Schippswand. „Psst," drauhde un knippogde he denn Lührken to un flusterde: „Heff ic't nich seggt. Dar binnen rögt sic' wat! Icf hör wat suaden! Dat sind Jungens. Aber töf man! De verdampte Vannel! De Vorschens will wi us mal kopen!" Darmit trock he Lührken an'n Rockärmel von dat Schipp af un sä in'n Weggahn lud: „Och wat, kamen Se man her, Meister! Dat is doch woll nig wesen! Wi willt dat Schipp morgen umkanten laten un könt dat denn besnacken." De Beiden gungen nu ok' so'n paar Träe trugge un lehnden sic' denn aber an den dicken Boomkloß, de noch ummer up'n Platz leeg. —

„So,” sä Asmus nu, „den Kram will wi doch mal aßlurn! Dar will’ ic nu mal achter, wer dar in mien Schipp sitten deicht. Enmal möt’t de Spitzbuben to’n Locke rut! Ich heff Tied, un wenn’ ic bit übermorgen lurn schall!”

Ichä, daran harr Kopptein Asmus recht: Tied harr he genog, of aber sien Gedur so lange anheelt, dat keem’ noch up an, un dat leet dar ic gar nich nah. Nah’n halbe Stunne fung Meister Lührken ic all an to queesen: Dat ganze weer Inbillung, un he harr keen Fiduz, hier as so’n Äpe vor witt un vor swart to stahn. Wenn dar wen in seet, denn moch de all lange wedder unnerut sien, un he gung jetzt nah Hus. — Asmus harr aber man to düttlich hört, wo de Jungens sachte mit’ nanner ratslahn harrn, un geef den Kram noch lange nich bott.

As Lührken weggahn weer, treet he sachte wedder an dat Schipp, lä sien Ohr daran un lusterde. He hörde aber fudder nix, as sien eegen Snuben un gung denn sachte wedder an den Kloß. Wenn de ol’ gode Kopptein ’n Ahnung harrt harr, wat sic glicks nah sien eerstet Kloppen unner den Dodenkopp asspälde, denn harr he ganz gewiß wat Ber-nunstigeres dahn, as wie dar as so’n Rater vor’t Museloc up’r Lur to liggen un stief weg mit sien ehrligen blauen Seemannskiekers dat ledige Schipp to wahren. — Sachte un behott harrn de Jungens een nah’n annern de Beene ut dat veerkantde Kojenlock schaben un weern alle sech glücklich unner de Planken dör un in den Spökhugsgaren rinßwutjet.

Ottjen weer eerst schändlich vergreßt wesen, un dar harr nich väl an fehlt, denn harr he Frix Seebach von wegen sien Smökeree bie’n Hals krägen un’ n ornkliche Salbe geben. Wiel nu aber noch allens goed gahn harr, so geef he sic bald

wedder, un dör dat Kellerfinster jumpde de Dodenbund in dat Spölkus, um den swarten Plan gegen de Rosenbohm'sche hier in aller Stille, aber ok in aller Tie to recht to smäen.

Dat weer nich faken vorkamen, datt de Rosenbohm'sche bie'n Bäcker so lange lurn mög, as an dissen Nahmdag. — De Aben harr nich warm weern wollt, un de upgekrochten Twiebäcke weern darum noch nich klar. Harr ähr dat „Go'n Dag Fro Rosenbohm's!“ vorhenn all in Harnisch brocht, so dreef ähr dit lange Töben nu vor Gewalt de Galle int Blod, un darum verdreef se sich un de Bäckerfro de Tied mit Schimpfen un Reseneern. Dat gung nich mehr so fudder! Dat weer jo 'n Hunnenleben. Aber se woll'r 'n Enne von maken. Se woll sick mellen, datt se int Armenhus keem! Allens kreeg se up'n Kopp. De Stuten wurden ummer lüttjer, dar konn bald 'n Dicke kopp mit wegfsleegen! Dat Mehl weer väl to gries, un in de Gramm-bröe dar spälden de Krinten kriegen! De Bäckerfro kennde disse ganzen Leeder all Woord vor Woord ut'n Kopp un packde stillswiegens den Stutenkorf voll. — Unner Schimpfen un Schandeern tornde de Rosenbohm'sche endlich los un treet ähre Rundreise an. — So'n paar Kunnen harr se all bedeent un woll just bie d'r Krüzstraten um de Ecke beegen, as so'n dannigen Jung grall an ähr vorbiegung, mit'n deepen Deener de Muken afnehm un mit'n ganz respekteer-lige Stimme sä: „Go'n Dag, Fro Rosenbohm's!“ — As de Rosenbohm'sche sick grall umbreihde un so recht deep Aten halde, um dissen verwagen Kujon sien Kumpelment up ähre Art trugge to geben, weer de Jung aber all verswunnen. Se konn also fudder nix dohn, as vor sick henn schimpfen un truffde de Krüzstraten langs. Knapp harr se aber tein

Träe dahn, as up eenmal ut den Gang von den Kohbur Schröder 'n annern Jung rutschot, up de sulbige Art den Pollendeckel astrock un mit'n weenerlige Stimme sä: „Futen Tag, Frau Rosenbaum!“ Darmit weer aber ok de Juhebber von disse Stimme as so'n Schatten um de Ede in de Weberstraten rinwitscht. — De Lüde, de just där de Krüzstraten gungen, bleeben verwunnert bestahn un konnen garnich begriepen, wat denn de ole Brodstro up eenmal in'n Kopp schaten weer. Se harr sich umdreicht, weer mit langen Träen nah de Ede schaten un vollkde: „Holt em mal! Holt den Flätangel!“ — Dar weer aber keen „Flätangel“ to sehn, dasfor aber 'n annern Jung, de ut'r Weberstraten keem, mit strammen Trüen un en forchterlich dusseligt Gesicht an de Rosenbohm'sche vorbiegung, un mit'n deepen Knix un'n noch deeppere Brummstimme sä: „Go'n Dag Fro Rosenbohm's!“ — Dat weer denn doch to väl vor use Rosenbohm'sche! „Dar is all wedder eenen!“ gillde se, „den kenn ik! Dat is de Alldagssjung! Holt em! Holt em! Huh dat Bestgood dat!“ — Tschä! De Alldagssjung! Dat weer ok just de rechte Mann, um sich holen to laten! De harr ok noch garkeen Tied sich tor Ruhe to settien, denn dit weer eerst de Anfang von dat Spillwerk. De Dag weer noch lang un dat geef noch 'n ganzen Barg to verhakstuden. — De Dodenbund harr sich jo verswaren, datt Elkeen von de sek Maaten an dissen Nahmdag sekmal de Rosenbohm'sche up ähr Brodtur begegnen mož un Elkeen mož darbie ok sekmal so fründlich as he dat jichtens an'n Dag bringen konn, „Go'n Dag Fro Rosenbohm's!“ seggen. — Fudder droff ok nich een eenzig Woord darbie seggt weern. Denn koum jem keen Polzei un keen Schole wat dohn, wenn dat mal rutkeem.

Ottjen kennde sien Rosenbohmsche aber to good, un wūk ganz genau, datt disse Medizin dat ole ballerige, kriddelkoppische Mensch völ slimmer up den Magen stan wurd, as wenn se kein Brodkunnen verleeren däh. Dat schade aber mal nix. Se harr em all sien ganzet Leben lang argert, harr em ummer een ganzet Register von feine Smeichelnamens an den Kopp smäten un gunnde em nich de Lust an'n Diek, oder dat Brod, wo se noch darbie ähren Verdeenst an harr.

Up de Tour dör de Krüzstraten, dör de Rundjen un bit trugge nah Frollein Engelskens, wo se ok Brod hennbrochde, harr use „bellen' Becka“ noch so'n Studer tein „Go'n Dag Fro Rosenbohms!“ astoholen, un wenn Ottjen dat Theater mit belüst harr, wo de Rosenbohmsche mit bie de olen Frolleins int Hus hulen un futern keem, den harr he sien Garde to-samenfleit' un harr seggt: „Kinner, holt't up, dat is genog!“

Frollein Engelskens meenden jo nich anners, as datt ähr Brodfeid sick 'n Been braken oder wenigstens ähr ganzet Brodgeld verlaren harr, as se de Gestalt dar vorne in'n Huse up'n Stohl sitten seegen un ut dat Gillen un Bluchtern eerst garnich Kloof weern konnen. — As se dar aber endlich achter keemen, datt eegentlich fudder nix los weer, as datt de Jüngens blot „Go'n Dag Fro Rosenbohms!“ seggt harrn, un wiel se jo ok dat ol' wunnerlige, wahnschapen Postür ganz genau kenneden, dar meende Frollein Emilie bedacht-sam: „Aber beste Frau Rosenbohm! Sie sollten sich doch beruhigen und sich darüber freuen, wenn die Knaben höflich sind!“ Dar harr se't aber drapen! As so'n Ahnwätene sprung de Rosenbohmsche up, packde ähren Stutenkorf un rasde nah de Dör. „So is't recht!“ So is't recht!“ schreeede se, „holen Se dar man noch mit to! Dat Pestilenzgood!

Dat ganze Österndor hefft se up mi armet olet Minsh afträgen! Go'n Dag Fro Rosenbohms! Go'n Dag Fro Rosenbohms! Den ganzen Dag! An allen Ecken un Ennen! Huh, wat'n Arger, wat'n Arger! Id gah nah'r Polzei gah id!" — „Frau Rosenbohm! Sie haben uns ja gar kein Brod hingelegt!" reepen de beiden Frölleins ähr noch achternah, aber se hörde un seeg nix. — Un doch: „Go'n Dag Fro Rosenbohms! Go'n Dag Fro Rosenbohms! Dat hörde se woll noch twintigmal an allen Ecken un Ennen. Un as se mit swaren möen Träen sick nah den Diel rupsläpde un meende, datt se nu woll endlich Fräen harr, dar dukden up eenmal sech Koppe achter so'n Murn hoch, un as so gräfige Dübelstimmen gillde un schreede dat ut sech Kehlen: „Go'n Dag Fro Rosenbohms!"

XXXII.

Hurrah, wi tagt! — „Das furchtbare Geschlecht der Nacht.“ — Wat heitt Ottjen all alens börmakt! — Wo sünd de Gespenster bläben? — De free'e Willen. — Wat Fro Alldags for'n seine Handschrift schrieben deicht. — „Id lonn se plaken sehn! Plakken lonn ic se sehn!“ — Ottjen geiht in sid.

In'n Spökhuse, langstreckt up den Fotbodden von'r Blättstuben, leeg de Dodenbund. — De Schippeskatakombe weer nich mehr säker un stormfree: „Die Ratten verlassen das sinkende Schiff!“ harr Gustav Lorenz meent, wat ummer so'n ganz Überloken weer, wiel he all bannig väl lesen harr.

Borsichtig weern denn noch so'n paar Mann in den „Dodenkopp“ rinkrabbeln un harrn den Brovejant, de olen Lagermatten un Blunnen, un wat sicc anners noch an „Weertsaken“ fund, nah dat nee'e „Vereinslokal“ röberbrocht. — Datt se hier woll warmer, aber lange nich so säker seeten, as in den „Dodenkopp“, dat wussen se ganz genau. Hier seeten se as up so'n Bulberfatt, denn se harrn jo keenen Mietkuntrakt, un de Wahnung kunn jem jeden Ogenblick upseggt weern. — Aber ganz dickdräwsch harrn se sicc allerhand Holt, Späne un Sprideln togange socht un in den Blättaben 'n feinet Für anbott't, wiel dat buten all anfung, kold to weern. — Behaglich knäitterde dat Für in den Blättaben, de Jungsens lauden an de Buddeln un Röben, de se sicc ehrlich deelt harrn, un Klöhnden von dat, wat se eben beläst harrn. All de Sliewege, Ecken un Gänge wurden uptellt, de se brukt harrn, um ähren swarten Racheplan richtig uitgeföhren, un de eene woll dat noch slauer aufzungen hebbien, as de anner.

Wir hesten uns an ihre Sohlen,
Das furchtbare Geschlecht der Nacht:
Der Totenkund, er hat verstohlen
Mal wieder eine Tat vollbracht!

So deklameerde Franz Most un fohrwarkde Frix darbie mit'n gäle Buddeln vor de Ogen rum. — De ganzen Jungsens lachten un högden sicc, blot Ottjen woll dat Lachen nich so recht von'n Harten. Em swande so wat, un he wuz nich recht wat. Datt he mit Ahnungen to dohn harr, dat mög he jo woll von sien Grokmudder arft hebbien. He fühlde sicc hier in den groten leddigen Kästen lange nich so behaglich un so säker as in den „Dodenkopp“, un dachte noch faken mit Gräsen an de Stunnen dull Angst, de he hier in'n Huise beläst harr, as de Gegentümer em damals assnappt harr.

Treppup, treppas wer de dulle Jagd gahn, bit toleht up'n
babersten Böhn. Hier weer he denn achtern Schosseent witscht
un de Keerl harr em nich funnen. Aber lange, lange harr he
in sien Verließ sitten mocht, un harr nich wagt, nah unnen to
gahn, wiel he ummer noch glofde, datt de Mann noch in'n
Huse weer un up em lurde. Den Ogenblick vergeet he all sien
Lebe nich, as he endlich mit angeholen Aten up Soden de
Treppen dalsläken weer, in'n Düstern, dör dat grote Spök-
hus! Wat weer he glücklich wesen, as he endlich de Freeheit
wedder harret harr! Un nu weern se doch wedder so unklok un
bottden sogar Für in'n Huse an! Kunn jem de Schien von'r
Straten ut nich verrahen? Ottjen sprung umhoch. „Kimmers,
dat ward Died! Idk mutt nah Hus! Aber wi krupt alle
unner de Blanken dör! Datt Keener über de Murn geiht!“

Mit Ottjen sien Ahnung moch dat doch woll wat up sic
hebben, denn, wenn de Jüngens of man noch 'n halbe Minute
töft harren, denn weern se ahne Gnade verratscht wesen. —
Just weer de lezte Fot unner de Blanken dör un unner dat
Schipp verschwunnen, as von'r Straten ut hastig de Garen-
porten apenstalten wurd un een Mann in'n blauen Kittel, in'r
eenen Hand 'n Luchten un in'r annern 'n Enne Gasrohr, dör
den Garen un dör de Hofdör in dat Hus gung. — De Mann
weer de Arbeitsmann von den Bouunnernehmer un harr von
sien Meister den Slötel in Verwahrung un darbie de Order
krägen, 'n scharpet Oge up dat Hus to hebben, un uptopassen,
datt sic dar numms wedder rinslieken däh. — De Arbeits-
mann wahnde in'r Berserstraten un just vor'n bätzen harr
sien Jüng, de von'n Spälen von'n Diek kamen weer, em ver-
tellt, datt in dat Echus wat los weer. He harr dör dat eene
Finster Fürschien sehn un of Stimmen hört. — De Arbeits-

mann fund denn ok richtig dat gleinige Für in den Blättaben,
ok sonst noch allerhand Sporen, de darup heunduiden, datt
hier Inquarteering wesen weer, aber so väl as he ok den
ganzen Kasten von unnen bit haben asschte, Minschen fund
he nich. — Just as he wedder ut den Garen treet un de Vor-
ten wedder toslot, dar keemen dree „Minschen“ — oder wat
eegentlich eerst wecke weern wollen — bie'n Diek um de Ede,
keeken em grot an un verswunnen denn hastig in de Hüser, wo
se wahnden. — Just so weern of twee annere in den düstern
Edelhof, un noch een annern in'n Alldagshen Huse ver-
swunnen. —

So as de Kloken Lüe seggt, de'n ok woll Philosophen
nennt, hett de Minsch free'en Willen un kann maken wat he
will. He kann leegen, stehlen un bedreegen, ja, sogar roben
un moorden, blot, he mutt denn man ok dat astöben, wat
dar nah cummt un mutt ok de Zoppen ufräten, de he sich
sulbens inpluikt hett. —

Disse Wahrheit scholl ok use Ottjen föhlen, as he an den
„Rosenbohm“-Abend nah Hus keem. — So ganz rejell weer
em de Kram all den ganzen Nahmdag nich vorkamen un em
harr so swant, datt dar am Enne doch woll wat nah kamen
konn, he wuž man nich so recht, wat. Dat Gewäten harr em
ok so'n ganz lüttje Bäten pischt, wenn he bedachte, datt de
Rosenbohmsche doch all 'n ganz ole Fro von in de zäbentig
weer. Em klung dat Woord for Woord in de Ohren, wat sien
Mudder seggen wurd, wenn se dar achter keem, up wat for'n
Art he mit sien Kanuten dat ole Husinventar hüte tribeert
harr. Datt dat ole Raback in'n Huse in ähren dullen
Kopp Schandal slahn harr, dat weer so gewiž, as dat Amen
in'r Karken, aber he woll sich all verdeffendeern un harr jo ok

fudder nix makt, as de Rosenbohm'sche Go'n Dag seggt. — Sien ganzen schönen Utreben de gungen aber in eenen Snupps in de Wiken bie dat Spillwerk, wat he beleben moch, as he knapp de Näse in de Stubendör stäken harr. — So vergrellt harr he sien Mudder lange nich sehn. Mit eenen Rapp's harr se ähren Ottjen bie de Pullen sat't, tuselde un stukde em von eene Ede in de annere, un strakelde em darbie up eene Art de Backen, datt he den Himmel vor'n Dudelhak ankeek. — „Du Flätangel!“ gung dat darbie, „hier mal vor't Brett! Wat hest du makt? Ich will di denn fegen, wenn du ole Lüe argern un tribeleern wullt! Dar ward noch wat Feines von to Bra'e kamen! O, o, o, nä, nä! Wat'n Mullör, wat'n Glend, datt'n of so'n Kaper von Jung hett!“ As de eerste Storm sic leggt harr, wurd Ottjen so ganz bie Lüttjen gewahr, datt vor'n gode Stunne up eenmal de haberste Husdör aperäten worn weer, un datt de Rosenbohm'sche as so'n Wille int Hus gillt harr: „Ich will jo denn bie Go'n Dag Fro Rosenbohms! Go'n Dag Fro Rosenbohms! Ich gah stantepree nah'r Polzei! De grote Jung! De Jung! Dobargern willt se Gen! An allen Ecken un Ennen lopt se Gen vor de Föte! Huh, ich konn se pläzen sehn, dat Hunnengood! Pläzen konn ich se sehn, dat Heilunkenvolk dat! Un Stuten bring ich nich mehr! Dat is vorbiel! Go'n Dag Fro Rosenbohms! Go'n Dag Fro Rosenbohms!“ — Darmit harr dat affsonnerlige upgeregde Mensch de Husdör toknallt un weer verswunnen wesen.

Wat hulp usen Ottjen dat, datt he sien Mudder allens ut'nannersettde, up wat vor'n Art de ganze Kram kamen weer. Wat hulp em dat, datt he versprok, an jeden Morgen un Abend geern de Stuten fulbens von'n Väcker to halen,

Fro Alltags leet sic nich begöschén, denn dat weer ähre Ehre
to nahe, datt jem up sone Art dat Brod upseggt wurd un datt
sone Klagen über ühren Jung föhrt wurrn. Dat Dullste
weer ähr aber noch, wenn de Ohlsche dat wahr makde un
gung nah'r Polzei. Denn kou Ottjen sic man insolten!
Dat ehrbare Alldagshus un de Polzei! Dat Glend un de
Ärger un Blamage weer garnich uttodenken!

Dat weer nich faken vorkamen, datt Ottjen mit so swaren
Harten nah'n Bedde gahn weer, as an dissen Abend! Wat
moch morgen de Dag woll bringen? — Inslapen koune he
noch lange nich! Ganz unbehaglich un bedröft föhlde he sic
darüber, datt he sic mit sien Mudder so vertörnt harr, un
datt se dat garnich insehn woll, datt de ganze Sake man half
so slimm weer, as de Rosenbohm'sche dat mit ähr Blüchterei
makt harr. — Genen harten Puff kreeg aber sien Gewäten
noch dardör, datt Mike em vertellde, Kopptein Asmus weer
von Rahmdag bie jem in'n Huse wesen un harr vor Ottjen
sief Groschen up de Komode leggt un leet em bidden, doch
mal scharp up dat Schipp to passen. Em weer dat so vorkamen,
as wenn dar Minschen in säten harrn un harrn sien Schipp
as Harbarge brukt. — Nå, dat weer to väl! De ol' gode
Kopptein! He scholl't man wäten! dachte Ottjen un heelt
sic an dissen Abend for'n grundslechten Keerel, de sic up
jeden Fall bättern woll. De Dodenbund moch ut'nanner! Aber
wat noch morgen de Dag bringen?

Angst un Dual brochde de Dag vor Ottjen. Gespenster
seeg he, up'r Straten, in'r Schole un in'n Huse. — Wenn de
Lehrer em ankeek, denn dachte he: He weet Bescheid! Glicks
geih't los! — Seeg he 'n Polzeideener, denn meende he:
Dar! De will di wat! — Aber de Dag gung so henn, dar

passeerde nix, un Ottjen harr sic all ganz handlich wedder verhalt, bit datt den annern Nahmdag dat Unglück keem. —

Sien Mudder tret ut'r Kölken un drögde sic in'r Schorten de Hänne af. Se seeg eerst un trorig ut, un dat seem Ottjen so vor, as wenn se weent harr. — „Kumm mal rin!“ sä se fort, un treest in de Stuben. — Ottjen floppde dat Harte! Wat moch denn passeert sien? Am Eune . . . „Lih dat mal!“ sä Fro Alldags fort un lä so'n gälichen Zettel vor Ottjen up'n Disch. Ottjen lees, wat up dat Poppier druckt un schräben stund. „Die Buchstaben tanzten ihm vor den Augen, er rang vergebens nach Fassung, ein konvulsivisches Zucken durchzitterte seine Gestalt und seine Hände tasteten mechanisch nach der Tischkante, sie als Stützpunkt benugend.“ So heet dat bie sone Art Begebenheiten denn woll in de sienien hochdeutschen Leefsgeschichten, aber bie usen Ottjen kunn man dat in dissen Fall nich so ganz anwennen. He verklärde sic aber doch ganz bannig un moch so'n dree-, veer- mal vergäfs dalslukken, as he dar achter keem, datt he 'n Vorladung nah'r Polzei krägen harr. To Klokke seß weer he herbestellt, nah'n Polzeibüro an'n Steenweg, Ecke Dobben, dat stund dar up dat Zeddel, swart up gäl.

Fro Alldags pleggde anners ummer väl Wöre to maken, wenn'r mal wat los weer un wenn Ottjen mal wat ufräten harr, wat eenglich nix an Betand weer. Hüte middag sä se keene tein Wöre. Se harr sic up'n Stoohl dalsfallen laten, de Hänne in den Schoot leggt, schuttkoppde un feek Ottjen stiefweg trorig un dull Vorwurf an. „So wied ist' nu kamen!“ süfzde se deep up, „nah'r Polzei! Ilse ehrlige Nam, de kummt — int — swarte Vok! O, o, datt'n so'n Schanne mit sien eenzigsten Jung beläben mutt!“ Datt weer doch 'n bätzen

stur vor usen Ottjen! He harr sick ummer sülbens vorsnackt,
datt dat garnich so slimm weern konn, wenn de Rosen-
bohmsche dat ok anmeldde. Wat harr he denn dahn? Den
Kopp kunn de Polzei em ok nich afrieten! Aber, datt sien
gode Mudder de Sake so nahe gung, datt se in ähre stille,
slichte Ehrbarkeit em for'n Verbräker ankeek, blot wiel he mal
wegen so'n narrschen Jungensstreich nah'r Polzei moch, dat
gung Ottjen doch swar ant Harte un brochde em ut'n Gleise.
Weenen, dat kennende he all sied Jahr un Dag nich mehr, dat
weer wat for Deerns un for Washlappens von Jungens.
Dat geef wecke, de fungen all an to ziepeln, wenn de Lehrer
jem mal 'n hartet Woord sä, oder wenn se mal nahkutschchen
mossen. Em harrn se all haut as olet ISEN, aber to'n Blarrn
kreeg em numms! — As he aber sien Mudder dar so fitten
seeg, as sien Gewäten em sä, datt he dar Schuld an weer,
datt se dissen Kummer harr, dar wurd em dat so eegen, so
benaut in'r Post, dar quälde un arbeide wat, dat woll nich
rut, un doch moch dat Lust hebben! Heet steeg em dat in de
Ogen un blanke Tranen fullerden em über de Wacken. Och!
Wenn Mudder doch man noch mehr sä! Wenn se doch mit
em schimpfen oder em verprügeln däh! Aber se fäh nix mehr,
se keek em blot ummer in de Ogen un dat konn he nich hebben
un he moch se hüte dalslahn. — Wie de Alldagshen weer dat
anners nich de Fall, datt se sick Weekheiten ankamen leeten
un Kussen, Drucken un Strakeln dat hörde denn ok so bie
lütthjen up, wenn de Kinner von de Ollern ährn Schoot
sprungen weern. Darum harrn se eenannern aber doch von
Harten leef, un dat däh bie jem garnich nödig, dat se dar Dag
vor Dag von snacken. Dat leeg so in'r Lust, dat verstund
sich von sülbens, un wenn de eene oder anner mal wat

Affonnerligs harr, wat em quälde un drückde, denn weer de ganze Familie of mit'n Harten darbie un sorgde un föhlde mit. De groten Deerns gungen um de Mudder umto un ähr tor Hand, wo se man jichtens konnen un dat weer allens een Hart un eene Seele. — Blot mit usen Ottjen weer dat mit'r Tied doch so ganz mit Sachten anners worn. — He weer nich mehr so „biekamern“ — as sien Mudder dat neunde, se wuß nich allens mehr, wat he buten dreef un dat Mudder-harte weer faken vull Sorge um den eenzigsten Jung, of he ok woll goed bleef. As se em as Bunnelkind so week in ähren Arm weegt harr, dar harr se jo süßzt: „Och, wenn man so'n Kind doch so dört ganze Leben drägen kunn!“ Jawoll! jawoll! Beste Mudder! Is dat nich ummer so de Lop in'r Welt? Wenn bie de Kinner dat eegen Denken kummt, denn gaht se ok ähre eegen Wege. Un wenn du armet Mudderhart di denn faken so ledbig, so eensam un verlaten föhlst, wenn du upstöhnst in Kummer un Qual, un wenn dat in di weent un fragt: Wo heff ic dat mit verdeent, datt se mi so frommd weerd un ähr eegen Wege gaht! Denn tröst di, Mudderhart!

Du heft dien Bestet dahm un dien Bestet geben! Du heft dien Kind den Weg vor't Leben wiest un glatt makt, un heft dar'n Wiespahl upricht', wo de Wöre „Rechtlichkeit“ un „Ehrbarkeit“ upstährt, mehr kannst du nich! Vor Leesde kannst du numms twingen, of dien eegen Kind nich. Un wenn ok dusend Stimmen ropt: „Du sollst!“ Helpt allens nix! — Gloof ok man nich, datt du dien Kind kennst, oder dat int Harte sieken kannst! Dar mutt dat nich so in uszehn, as in dien eegen, oder so, as du di dat denkst! Dar lett dat meist ganz, ganz anners! Wenn aber dien Kind sic nich an den Wiespahl fehrt hett, wenn dat 'n annern Weg wannert is,

un is dar faken stolpert un valsackt in Schutt un Mutt, dat
kehrt denn aber endlich um un un findet den Weg trugge nah de
Stä, wo dat utwannert is, un dat socht Vergebung, Trost un
Fräen an'n Mudderharten, denn stottst du dien Kind nich
trugge un wiest dat ummer den Weg noch mal, den dat ver-
passt harr. Ja! Dat echte Mudderharte dat kann jo ok gar-
nich anners! Dat weet ok for sien Kind ummer Rat in allen
Dingen un dat druppt ok ummer dat Rechte. —

In Ottjen harru twee Gewalten arbeit't: Troz un Deel-
nahme mit sien Mudder, un disse Striet harr em as so'n
iesern Band um de Voß lägen. — Aber nu harr he Lust.
Langsam leepen de Tranen em de Backen dal un sachte treet
he up sien Mudder to. He lä ähr den Arm um de Schullern
un sä sachte: „Mudder, sie doch wedder good! — — Sie doch
nich so vergrellt darüber — —.“ Fro Alldags harr de Hänne
in den Schoot foost, halde deep Aten un kunn nix rutkriegen.
— „To, Mudder!“ fung Ottjen wedder an, „is dat denn so
slimm? Wat schall'k denn nu maken? Segg doch, Mudder!“
— Buten gung langsam dat grieße Licht von den November-
dag to Eune. —

Slog de ole Wandklok dar nich up eenmal väl langsamer
un brochde ähr „Kummtick — — kummtack!“ väl bedächtiger
an'n Dag as to'r annern Tied? Dat weer jo just, as wenn
se lustern woll up dat, wat Mudder un Söhn dar so sachte to
verhaftstücken harrn. Lud un vernehmlich fuurde nu de ol'
Familienmahner fief Släge runner, un dat leet just so, as
wenn se mit ähr Wiesergeicht so'n bätzen spietsch up Groß-
mudder ährn Lehnstohl dalkeek, un den Jung, de dar so
scheluh un dröpsteertig in seet, de Tungenspiken to uifsteek.
„Kumm!“ sä Fro Alldags endlich, un stund resolut up, „dat

ward dien Tied! Klock seß schaft du dar sien. Nu gah henn
un treck dien Sonndagstüg an un denn man hoch den Kopf!
Du heft di de Zoppen nu eenmal inbrockt, nu muht se of ut-
läpeln. Hier is de Glödel to'n Kleederschapp. Un denn:
Hier is dat Gelb von Kopptein Asmus, dat sticck man eerst
mal in'n Sparpott.“ Ottjen nehm sien Mudder dat Geld
nich af un keek nah den Fotbodden. „Nah!“ sä Fro Alldags,
„nimm doch henn!“ — Ottjen harr sien Harten nu eenmal
Luft makt, nu scholl'r aber of allens rut. „Nä Mudder“, sä
he, „dat Geld will'd man leeber nich nehmen.“ — „Un
warum nich?“ frag sien Mudder verwunnert. „De ol' Asmus
hett Geld genog, un he gift di dat geern, wenn du blot up sien
Schipp passen deihest.“ — „Tschä“, stamerde Ottjen, „ich —
ich heff dar man — ich bin dar man fulbens mit in wesen,
vorgistern Nahmdag.“ — Fro Alldags slog de Hänne to-
samen. „Nä, wat seggt d'r eener von! Junge, Junge,
Junge! Nu kummt man mal so recht achter dien Knäpe!
Du bist jo 'n ganzen Lienigen! Junge, Junge! Wat makst
du een vor Kummer! Du bringst di noch int Elend mit
dien Kaperstreiche un dien uthüsigen Lebenswannel! Na töf,
Vorsche! Von nu af an weerd aber anner Saiten bie di up-
spunnen! — Nu mak, datt du hennkummt nah'r Polzei!
Kummst mi aber stantepee wedder, un vertellst mi, wo't
aflopen is.“

XXXIII.

Arme Jann Grote! — De Dodenbund is kreuzfidel, ward aber bald dodenstill. — „Wollen euch die Beine schon lang ziehn! Ihr Rasselbande!“ — De lebennige Verbräkergallerie. — Dat Spölkhus! Dat Spölkhus! — Wehe! Wenn sie losgelassen! — Ich gah nah'n Senator! Ich gah nah'n Senator! Frecheit! Wer is de Judas? — De Dichter krigt eenen up sien scheebe Nase. — Welt un Wünsch. — Wat use Polzei doch gemütlich sien kann!

Dat weer all ganz düster, as Ottjen ut'n Huise treet un mit so'n paar Säke nah den Edelhoff hennsprung. He läden Finger in den Mund un sleitde sharp in den düstern Gang rin. Dat gullt Jann Grote. — Dat wahrde 'n ganze Tied, bit dat Ottjen von achtern her dat bekannte Husdörflappen hörde. — Endlich keem langsam un möe Jann Grote an-sleiken. — „Bist du dat, Ottjen?“ frog he sachte un hart'n ganz annen Stimme. — „Ja!“ anterde Ottjen hastig, „ich will di blot wat fragen. Wat seggst darvon: Ich mutt nah'r Polzei!“ — „Wünsch, ich jo ok!“ süsszde Jann. „Huh, Tschunge, Tschunge! Wat heff ich di all for'n Salbe krägen von mien Mudder! Ich segg di: Just as wenn'n so'n olen Schoh besahlt!“ Ottjen moch an sien eegen Mudder denken. Wat weer de doch good! Un wat weer dat doch fein, datt he mit ähr in'n Reine weer! Nu konn'r kamen wat d'r woll! — De beiden Jungens steegen nu den Diek rup, bogen bie dat Spölkhus um de Ecke un gungen denn nah de Krüzstraten to. — Jann, wat anners ummer so'n vergnögden weer, de

weer gänglich ut'n Liem un in bannige Angst un Bertwiebelung. Sien Ollern harrn jo ok seggt: Polzeistrafe konnen se bie de välen Kinner un de slechten Tieden nich vor em betalen, dar moß he denn vor brummen un von Krichs Hotel (Detentionshaus beim Ostertor) konn he denn man mit eens nah'n Ellner Hof kamen. — Ottjen weer just darbie, den armen Gent to trösten, un de swaren Gedanken ut'n Kopf to snacken, as se an'r Ecke von'r Krüzstraten iebriget Snacken hörd'en. Richtig! Dar stunnen de annern dree, all 'n gälen Beddel in'r Hand, all' harrn se 'n Vorladung krägen, blot Lui Grote nich, an den moß de Rosenbohm'sche in ähr Uppgeregtheit woll nich dacht hebben. — Dat geef nu een Fragen un Ratslahn in'n Dodenbund! „Geteiltes Leid ist halbes Leid!“ heet dat jo woll up hochdütsch, un so weer dat hier ok, un dat wahrde nich lange, denn weer de ganze Dodenbund so kreisfidel, as wenn de Angst, de de Enkelde vorher harrt harr, nu up eenmal up den foisten Deel tosamenschrumpelt weer. — Wat se nu up eenmal vor Helden wurden! Wat se allens seggen wollen, wenn se eerst bie'r Polzei weern! Un wurd de arme Rosenbohm'sche dat eerst gahn, wenn se de Polzei vertellden, wat dat vor'n Drache weer! Upt Lekde dreihde dat noch dar up nut, datt de arme Polzei sich man gradeleern konn, wenn se eerst mit jem, mit den Dodenbund, to dohn freeg: „Ich werde natürlich sofort sagen: Meine Herren! Mein Vater ist Oberpostsekretär!“ meende Franz Most, un smet sich in'n Buckel. „Sollt mal sehen, Jungens, dann kriecht die ganze Polizei!“ „Un kiekemal kucke!“ hibbelde Frik Seebach, „ieberhaupt sind wir ja so unschuld'g wie so'n dodjebornet Weesenkind! Die wer'n uns noch riehmen, det m'r so heeflich juten Tag jesagt haben, un wat

die olle Kneifzange is, die olle Knackeile, die wird injelocht!
Kinder, ik sage eich: Keene Vange nich! Mehr wie'n Kopp
kann't nich kosten! —

Gins zwei drei — — Nach der Polizei! — — Gins zwei
drei — — Nach der Polizei! gung't in'n strammen Gose-
marsch dör de Weberstraten. Aber je näger datt de Helden
nah'n Steenweg keemen, je langsamer wurden de Träe un je
sachter wurden de Stimmen. Ottjen keem sic vor, as Klaus
Abenstaken, de damals mit sien Ranuten de Nachtfaart nah
den Bankokenbarg makde, blot datt in disse Fall dat Polzei-
büro, Ede Steenweg un Dobben, de Wunnerbarg weer un
datt dat dar ganz wat anners uittofraten geef, as Bankoken
un Mälk un Honnig. As de fieskoppde Gesellschap endlich
vor den Polzei-Bankokenbarg stund, dar makde de Doden-
bund sienen Namen alle Ehre, denn he weer — dodenstill.

„Na, was wollt ihr hier!“ snorkde de dicke Polzeideener
de Jungsens an, de sic, alle Fiebe to glicker Tied, as so'n
Koppel Schape in'n Stall, in de Wachtstuben rinshaben
harrn. — Numms von de Jungsens sā wat, een keek den
annern an, un een malde noch 'n dusseliger un unschulliger
Gesicht as de anner. — „Ich frage: Was ihr hier wollt!“
bollkde de Dicke mit de gäblanken Knöpe un den hogen roven
Stahkragen to'n zweedenmal. „Habt ihr was ausgefressen?
Was?“ — Gustav Lorenz, de duhne bie den Schriefdisch
stund, weer de erste, de sic verhalde. Mit so'n leisigen un
vornehmen Buckling heelt he den Beamten siene Ladung henn
un sā: „Sie werden entschuldigen — wir sind — wir haben
— ganz gewiñ — wir haben nur „Guten Tag Frau Rosen-
baum“ gesagt! Und — und — mein Vater ist Raufmann,
und — seiner — seiner — ist Oberpost . . .“ — „Ach was,

halt den Schnabel, biste gefragt wirst!" ballerde em de Dicke an, de noch ummer meende, datt he Hansaten vor sich harr, wenn he mal mit Minschen to dohn harr. „Stellt euch dann mal alle an die Wand! Ihr Hasselbande. Ich will euch denn bei guten Tag Frau Rosenbaum! Ihr — ihr — Rräuber-pack! Ich will euch denn bei auf der Straße Leute künjenieren! Wollen euch die Beine schon lang ziehen — ihr — ihr — Grade stehn! Haken zusammen! Flossen runter! Oder . . ." — Fudder keem he nich, denn achter de Dör, wo anstund „Polizei-Kommissar“ hörde man wat pingelu. — Ganz grall sprung de Dicke umhoch, streek sich mit de Fingers über Haar un Bart, trock un schubbelte sienen Rock torecht, reet de Jungsens de Zeddeln ut de Hänne. Denn kloppde he an de Dör, treet in den Kummßär sien Stuben un hier makde de Gewaltige genau datsulbige, wat he just eben de Jungsens upkummandeert harr. — Gieks darup keem he wedder rut, smeet sparrwied de Dör apen un knäuterde: „Da hereinkommen, zum Herrn Kommissar! Marsch!“ — Na — dachte Ottjen — Nu hol di an de Latten, de Himmel is hoch! — Den Kummßär sien Ogen verkneepen sich so'n Väten, as he den Armenfunner-Gosemarsch bie sich intrecken seeg. Denn keek he de Gesellschup 'n Tiedlang sharp un eernst an, un frog denn jeden nah sienen Namen, wo he nah'r Schole gung un wat sien Badder for'n Geschäft harr. „Ich heet Jann Grote, mien Badder is Zigarrumaker un — un ich heff aber nix nich dahm, Unkell!“ blarrde Jann Grote ut vullen Halse, un moch dabie woll an de Brügels denken, de he to Huise noch intokamen harr. — „Icke?“ — keem nu Frix Seebach — „ich hecke Fricke Seebach un mein Vata der is Kunstmala! Icke bin janz jewiß unschuld'g, Herr Polizeirat! Icke habe man

blok jesagt . . ." „Ruhig!" sneet em de Kummßär dat Woord af, „du scheinst mir gerade der richtige Windhund zu sein! Weiter!" As de Kummßär de „Personalakten" upnahmen harr, lä he sick in sienem Schrieffstohl achteröber, keek mit sien scharpen Ogen an de lebennige Verbräkergallerie langs un sā endlich: „Ja, das ist ja 'ne ganz schlimme Geschichte mit euch Schlingeln! Ihr fangt ja nett an und könnt es noch weit bringen! Es liegt also gegen euch eine Anklage vor wegen — nu betonde he sharp Woord vor Woord — wegen Einbruch, Betreten eines fremden Grundstückes, also: Hausfriedensbruch, ferner wegen Sachbeschädigung und außerdem wegen Strahenunfuges und Belästigung und fortgesetzter Beleidigung einer alten Brotfrau." — Wenn use Ottjen mit de ganze Sake nix to dohn harrt harr, denn harr he am Enne dacht: Mensch, is dat allens? Weeht nich noch mehr? — In dissen Fall weer em dat aber gliks to Anfang, „bei Verlesung der Anklageakte", just so wesen, as wenn he bie jedet Woord so'n Slag mit d'r Äxten vor'n Kopp kreeg! Sien eersten Gedanke weer: Dat Spölkhus! Un de tweede: Wer hett dat verrah? Wer is de eennige Judas? — Gustav Lorenz, de belesen Bökerworm, de harr all saken in sien Badder sien Strafgesetzbok rumknuffelt un dar of manches von bolen. Wie all de swaren Verbräken, „Einbruch, Sachbeschädigung" un so, dar dachte he sick gliks to: „Bestraft nach Paragraph soundso mit: soundso, nicht unter soundso viel Jahren." — De arme Jung harr 'n Tiedlang mit grote, angstige Ogen den Kummßär anläken, as wenn he 'n Spökgestalt seeg, sien Voist gung up un dal, un up eenmal fung he doch so bitterlich un kläglich an to weenen, dat jowoll sogar den Kummßär dat ant Harte gahn mög, denn he streek sick

hastig so 'n paarmal den swarten Bullbart. — „Na!“ sä he denn fort, „wollen mal weiter sehen. Wie alt seid ihr? Alle noch unter vierzehn Jahren?“ — De fies „Ja!“ de unner Worgen un Snucken ut de Jungenskehlen rutkeemen, kunn he man knapp verstahn.

Däh of nich nödig, denn he seeg of so, wo old sien Delinquenten weern. — De Kummfär harr sich just 'n groten frischen Altenbagen praat leggt, stippde dreimal in den Blaakkott, keek darbie jedesmal grot un sharp de Jungens an un lä denn wedder los: „Also: Ihr kennt doch das unbewohnte Eckhaus, da am Österdeich? Was? (De Jungens stunnun daher, as de Wahnpuppen.) Na, also, Herr Bauunternehmer Büsing hat nun Anzeige gemacht, daß . . .“ Hier heekt de Kummfär up mit Snacken, denn nebenan in'r Wachtstuben weer up eenmal 'n Moordshandal to hören. He brukde gar nich sharp henntolustern, deun de upregende Wieberstimme, de dar ant Vollken weer, de kunn'n woll dör dree Wänne verstahn. — „Wo is de Kummfär?“ gung dat dar achter de Dör, „id will 'r rin! Id heff keen Tied nich! Is dat 'n Arbeit? — Wo fund de Jungens? Huh! Dat Hunnengood!“ Dartwuschen hörde man de knäterige Stimme von den Dicken: „Platz nehmen — warten — ruhig verhalten!“ un so. — Up eenmal aber wurd de Dör von de Kummfärstuben apenräten un de Rosenbohmsche stortde in de Stuben. „Dat fund se! Dat fund se!“ gillde de Olsche, as se de Jungens to sehn kreeg. „Huh, dat Galgenvolk! Dat Pestgood! Id kunn se plazzen sehn! Id kunn se terrieten! Id id . . .“ Midderwiele harr de Polzeideener aber dat upgeregdte Münch bie'n Arm sat't un woll de Olsche webber in de Wachtstuben tarren. De

Kummßär brukde sien Bingeln vor aller Gewalt, de Jungens weern in eenen Kluten tosamenkrapen, un dat gung'r her, as wenn up'n Freemark Musch'piero sien Vorstellung anfangen will. „Ruhe!“ reep de Kummßär. „Raus raus raus hier!“ knarre de Polzeideener. „Ik gah nah'n Senator!“ gillde de Rosenbohm'sche, „lat mi los, du slieken Antvagel! Du — du — Brammwien'sgesicht! Ik will mien Recht woll kriegen! Wammse schöt se hebben! Mit'n Kantschoh! Ik will dat Bestgoed zackertufeln! Ik will jo bie „Go'n Dag Fro Rosenbohms! Ik will . . .“ — Of de Polzeideener dat ole Minsch nu nich so fast ansaten mocht harr, oder of dat in ähr Wut so völ Macht harrt harr, sick lostorieten: Kort un good, de Rosenbohm'sche schoot up eenmal up de Jungens los un woll just anfangen, de to verprügeln. De fief Jungens, de in ähr Angst lut upschreeden, drängden sick hulterdepulter noch wieder in de Ecke rin, drückden darbie aber eene Döräpen, de nah den Vorplatz rutgung, un eher dat Rosenbohm'sche, Polzeideener un Kummßär mal richtig to Aten kamen konnen, weihden un süssen de fief Verbräkers as de Jagdhunne über den Sielwall nah'n Diek to. — Up wat for'n Art datt se eegentlich up de Straten kamen weern, dat wuz naher keener to seggen. Up jeden Fall harr aber de Vorplatzgang noch einen Utgang nah'n Steenweg harrt.

In den düstern Gang, de von'n Diek nah'n Sielpadd henngeiht, stunnen in'r heemlichen Ecke nu use Jungens un jappden nah Luft, just as de Fische, de man ut'n Water up dat Sand smäten hett. — Hor't erste konn numms wat seggen, so as weern se, sogar de karnfaste Ottjen spörde wat von Hartkloppen un Siedenstiche. — Vlot Frix Seebach konn jo woll de Diek nich astöben, bit datt he sick verhalt harr, un

unner Happachen, Hoosten un Snuben stottde he rut:
„Kinder nä! Ach, du kriggst den Dod in alle Waden! Ich
jlobe, Kinder — — ach Kinder, war det 'n Fez! Ich jlobe,
die Furije hätte uns abjemurgt, wenn m'r nich ausjekrazt
wärn!“ — „Hätte se auch!“ antde nu of Franz Most, „ich
glaube, das Weib ist geisteskrank.“ — Alle keemen se nu so
bie lüttjen wedder to sick un fungen an, ähren Harten Lust
to maken, blot Ottjen sä noch ummer nix. Em weer so eegen
to Sinn! He weer jo free, aber he koum sick über disse Free-
heit nich freien. „Tschä, Kinner“, sä he endlich, nu ward
de Sake for us eerst eisch un strieperig! Wi harrn nich
utneien drofft, denn use Sake scholl jo eerst losgahn!
Tschunge, Tschunge, Tschunge, wat d'r nu woll kummt! Wat
dar woll von ward! — Dat Slimmste is jo noch dat Spök-
hus! Wer hett dat anmeldt? Wer is de falsche Judas un
hett dat verrah? Wat!“ Darmit dreihde Ottjen sick hastig
nah Frix Seebach um, packde em bie de Schullern un sä sharp
un vergrellt: „Vorsche, ich heff di up'n Kieker! Segg de
Wahrheit: Hest du wat utbabbelst! Segg!“ — Frix quälde
sick vergäfs af, von Ottjen sien Füste free to kamen. „Men-
schenkind, wat soll det heezhen? Ich hab nischt nich gesagt!
Ich hab — Donnerkeil nich noch mal! Ich wer' doch nich . . .“
„Lat em los, Ottjen!“ sä up eenmal Jann Grote un ver-
sochde, Ottjen sien eenen Arm von Frix astomaken, „lat
em los, he seggt de Wahrheit! Von us hier hett numms wat
verraht. Aber ich weet mehr. Ich harr dat all vorher ver-
tellern mocht, abers ich woll Lui man nich rinrieten.“ — Un nu
vertellde Jann Grote, datt sien Broder mit eenen Jung in'r
Klasse gung, de harr em anvertroo't, sien Badder dat weer
Arbeitsmann bie Büsing un de moch ummer up dat gräfse

leddige Spölkhus passen, wat dar an'n Diek stund. Un gestern
abend dar weer he, wat de Jung weer, an dat Hus vorbie-
kamen un harr sehn, datt dar 'n grotet Für in'r Waschköken
wesen weer un ganz schurige Gespenster de haren dar umto-
danzt, harrn ähre Koppe unnern Arm harrt un lacht, un
gräsig hult un sungen. — Dar weer he fix nah Hus hennzugt
un harr sien Badder dat vertellt. Denn weer he mit sien
Badder tosamen in dat Spölkhus gahn, wo se den Slödel to
harrn; sien Badder harr'n Äxten harrt un he 'n Bielen. As
se in dat Hus rinkamen weern, weern de Gespenster unner
Gillen up jem tostortt un se harrn sic ganz furchtbar mit jem
prügelt. Dree Stuck harr he mit sien Bielen dalhaut, aber
een Gespenst harr em mit sien eegen Kopp up'r Nase smäten
un up eenmal, as de Klocke twosbe wesen weer, dat weern de
ganzen Spölkgespenster verschwunnen wesen un mossen jo woll
dör den Schosteen weiht sien. — Lui Grote harr denn ganz
deelnehmern den Verteller sien Nase ankäken un harr denn
seggt: „Ja, Minsch! Dat kann'n noch sehn! Dien Nase is
jo ganz scheef!“ Un darmit harr he de Fust nahmen, un
harr den verlagen Dichter oruklich up sien olen Nutthaken
doscht un harr seggt: „Bo! Nu is se wedder grade, mien
Jung! Nu heft von'r annern Sied ok so'n Gespensterkopf,
du verlagen Tut-Ei!“ — Darup harr Lui in sien Dusseligkeit
den Jung noch nahropen, datt he un sien Broder Jann,
Ottjen Alldag, Franz Most, Frix Seebach un Gustav Lorenz
man blot de Gespenster wesen weern, un ok dat Für anbott't
harrn. — De Jung harr den woll nig ieligers to dohn
harret, as sienen Badder dat to vertellen. De weer denn
woll glieks nah Büsing gahn, un de harr dat anmeldt. —
„Wo dat nu kummt，“ sä Jann noch trohartig, „dat just mien

Broder Lui keen Ladung frägen hett, dat weet ic nich, dat mutt de Polzei woll vergäten hebben. — Aber ji schöt Lui nix dohn, oder von Judas schimpfen, denn he hett dat jo blot in sien Bergrelltheit un Dusseligkeit dahn.“

Ja, de Dodenbund! Wat weer ut de Helden, ut de Gewaltbräkers worrn! As sief Gespenster sleeken se scho über den Diek un an dat Spökhüs vorbie. — Dod un still weer an dissen Abend allens, um jem un in jem. — Dod weer de Dodenbund, dod un kold weer de Natur, dod weer dar dat kahle Boomgespenst, mit sien mächtigen kahlen Knakenarms, un dod, swart un iesig leeg dar ok de Rump von den „Dodenkopp“. — Wo lett doch de Welt un allens, wat in ähr is, so ganz anners in'n Sunnenschien! Un doch: Blift sick de Welt, de Natur sick nich ummer glied? Is se nich ewig schön, gewaltig un vulkamen, einerlei, of se floppt oder wakt, of se rauht oder of in ähr grote, grote Warkstä Milljonen Sunnengeister ant arbei'n fund? Dat kummt aber man blot darup an, mit wat for Ogen wi de Welt ankielt. Dat is'n groten Unnerscheid, of in'n Minschenhartan de gullen Freidensunne lacht, oder of dar de grieße Sorgennebel in up un dal un henn un her treadt. — In usen Ottjen sien Harte weer disse Nebel introcken. — „Wat mag de kamende Dag bringen?“ Dat weer de Gedanke, de em daldrückde, de em de Welt ahne Freide, düster un trostlos vorkamen leet.

Twee Tage naher, so gegen Middag, wurd bie Alldags de baberste Husdör apen makt un eene Stimme reep int Hus: „Fro Alldags, fund Se dar?“ — De ol' gemütlige plattdeutsche Polzeideener Lüppers weer dat, un as Fro Alldags ielig ut'r Höken ruttreet, sä he: „Morgen, Fro

Alldags! Och — ic woll nix! Aber ic woll man seggen:
Fein't Wär hüté! Rich? Un wa'k noch seggen woll: De
Jungens, dat Reiberpac, de sünd hier jowoll in Büsing sien
leddiget Hus to ramentern ween, un . . .“ „Och, um
Gottswillen!“ fullt Fro Alldags em upgeregt int Woord,
„ic bidde Se, Lübberts! Wat is'r denn? Wat kummt dar
denn nu von? Och, och, wat hefft wi all for'n Angst un
Upregung harrt um den Bengel sien undägt'schen Kram!“
— „Bahaha!“ lachte de Polzeideener so recht gemütlich,
„wat dar nah kummt? Wat scholl dar Grots nah kamen?
Ic scholl de ganzen Kanuten man 'n ornklichen Berwies
geben un duchtig de Leviten verlesen. Aber seggen Se jem
dat man, Fro Alldags. Ic späl nich geern den Buhmann.
Ic segg höchstens to de Jungens up'r Straten: Jungens,
neit ut! Unkel Polzei de kummt!“ — „Un fudder kummt
dar nix nah?“ sä Fro Alldags un süfzde deep up, „Kimmers
nä, wat'n Segen! O, ic harr de Schanne ok jo nich beläben
mocht, wenn de Jung int swarte Bok kamen weer! — Aber
wat seggt Büsing denn? Un wat ward denn ut den Kram
mit de Rosenbohmsche?“ — „De Rosenbohmsche?“ lachte
Lübberts, „tschä, dat ol ahnwäten Dreegrotentstück kann sic
man frein, datt se nich noch wegen Beamtenbeleidigung
rinfällt. Aber de Kummssär hett'r nix von makt. De weer
man froh, datt he den olen Drachen wedder ut'r Bude los
weer. Dat is jo 'n ganzen Haudegen, is dat jo! Un Büsing:
Tschä, wat will de denn? De lett sien zweie Schieben wedder
insetten un kann man sehn, datt he den Kästen bald mal ver-
mieten deicht. — Na, wäten Se: Wat schall'n mit sone
Bengels maken? De kann'n doch nich bieštäken, oder de
Ollern dat Geld ut'r Taschen lugen. Nä, so sharp scheet' de

Preiken nich! — Aber nu seggen Se den Jung man, datt se
dar nich wedder über de Murn flattern doht. Maken Se jem
man eerst duchtig bange, datt se Schok kriegt. Aber darum
man keene Angst, Fro Alldags! Dorum kann de Jung
noch 'n duchtigen Keerel weern. Se wäkt doch: Je ruhger
dat Fahlen, je glatter dat Peerd! Och du grote Hot, wat
hefft wi fröher usen Schick angahn, un wat hefft wi as
Jungens vor Kaperstreiche utheckt! Lebensgeist un Pitt mutt
d'r instäken! Un icke segg so väl: 'n Jung, de noch keen
Schieben tweismäten un de noch keen Appel un Bärn fügt
hett, dat is überhaupt gar keen Jung nich! — Na, denn nix
vor ungood! Denn seggen Se jem dat man duchtig, un denn:
Adjüs, Fro Alldags!"

XXXIV.

Warum 'n lüttjen Jung so'n groten Mann is. —
Use Sehnucht nah dat Kinnerparadies. — Wat schall
de Jung weer'n? — Wer hett Recht? Früderk
Alldag oder sien Fro? — De eegen Drift. — Ballast
in'r Schole.

"Wat weer icke doch for'n groten Mann,
as icke noch so'n lüttjen Jung weer!" — Ja,
dat klingt so verdreicht, so lögenhaft, un doch liggt dar so'n
wunnerbare Wahrheit in! Dat gift bie us Minschen twee
Welten: Gene in us, un eene um us. Ok bie den lüttjen
Minschen, bie dat Kind. Dar is allens so grot, so gewaltig!
Ok de Welt, de dat Kind in sich hett, de is so grot, un wo
kunterbunt geiht dat dar in her! De König „Verunft“,
de de Binnenwelt von den Minschen regeert, he sloppt noch

bie dat Kind, un dat Volk, wat disse Welt bewahnt, dat kann maken wat dat will. Dat Grappschenvolk, wat dar in'r Kinnerwelt rumspökend, dat ward up anner Art regeert, dar hett de Königin „Phantasie“ noch dat Seggen, un dat is'n lichtfarig Frovensminsch, de lett ummer siebe grade sien. Darum hett de Dichter recht: Darum is de lüttje Jung so'n groten Mann. He is allens un he kann allens. He snadt mit Sunne un Mand, mit Wind un Water, mit Boom un Gras, mit Bagel un Käwer. De lüttje Jung will hüte König weern, wiel de 'n gullen Krone up hett, un morgen ward he leeber Stratenfeger, wiel he sehn hett, datt de faken Marrels, Kässels un annen Herrlichkeiten findet. Hüte is de Jung 'n mächtigen iesern Rittersmann, un haut sic mit Riesen un Gespenster, morgen moch he woll Fienbäcker weern, wiel he denn Dag vor Dag Koken äten kann. Alle Jungsens ohne Utnahme hefft aber eene Tied, wo se blot Droschkentüscher weern willt, wiel se denn ummer fahren un mit'r Swäpen knallen könt. Aber so ganz bie lüttjen wakt de Regent „Bernunft“ up un fikt sic um in sien Rief. Düdlicher un sharper ward dat Winken un klarer dat Regeeren. In dat Morgenschummern von den jungen Dag, dar geiht hell un klar de Sunne hoch, un se wiest dat lüttje Minschenkind düdlicher un vernehmlicher den Weg, den dat to gahn hett. Dat Sunnenlicht „Bernunft“, dat höchste un schönste Good up'r Welt, höher as Globe, wiel ahne Bernunft keen Globe, dit Sunnenlicht wiest den Minschen de Welt so, as se is. Blot een Deel nimmt de Minsch doch mit ut sienem Kinnerchummer: Dat is dat ewige Hapen, dat ewige Wunschen.

Wenn so in den plattdütschen Stand in'r olen Tied de Jung ummer danniger wurd, un vornehmlich, wenn he eerst

„nah'n Prediger“ gung, denn keem von Grunne und Verwandte ummer dödlicher un saken de Frage an de Ollern: „Wat schall he denn nu weern?“ — In'r eersten Tied heetde dat denn: „Eschä! Wie wät' so recht noch nich! Möt't mal sehn, wat d'r instäken deicht.“ — Aber je näger dat nah de Künfermatshon togung, je eernster wurd ok for de Ollern de Frage, un wenn de Badder Bigarrenmaker weer, denn koum man sic fast darup verlaten, datt up de Frage: „Wat schall he denn weern?“ npt Lezde de Antwoord keem: „Bigarrenmaker! Denn is he von'r Straten un sitt in'n Drögen.“ Just so, as dat in use Stratenmakerdörper Arsten un Habenhusen up jeden Fall heet: „O! Wat schall 'e weern? Dat's nu mal'n Snack! He geiht mit'n Olen!“ — denn wuž de Frager, wat he ok all vorher wužt harr: Wenn „Jan Bätzjer“ künfermeert weer, denn geef dat wedder eenen Stratenmaker mehr up'r Welt.

Ok bie Alldags achtern Diek weern nu all saken de Frage npt Tapet kamen: Wat schall de Jung weern? — Vornehmlich Fro Alldags, de Sorgenmudder, de meist ummer all ganz wied in'n Borrut to denken pleggde, de plagde sic ständig mit den Gedanken af, wat woll ut ähren Ottjen weern moch. He weer jo de eenzigste Jung un so'n heemlichen Mudderstolt de sä ähr, datt de nu ok noch mal ganz wat Aßsonnerligs vorstellen un dat to wat bringen moch. — Ähr Ärger weer darbie ummer, datt se mit ähren Mann dar gar nich von snacken koum un datt se meist ummer so'n bätzen an'nanner rälden, wenn se up dissen Punkt to snacken keemen. — Früderk pleggde denn ummer to seggen: „Dat hett jo noch Tied! Dat kummt ok ganz up den Jung an, wat dar instäken deicht un wo he Lust to hett. Wenn't nich

anners is, denn nehm ik em mit int Geschäft, denn kann
he of Steendrucker weern.“ — „Ja,“ sä Fro Alldags denn,
„dar sitt man’t wedder, wat du vor’n Jann-Gliekgult bist!
Wat in den Jung instäken deicht? Dat will’k di ganz genau
seggen: Kaperstreiche un Muschpierokram. Anners nig! De
Jung de mox jo ganz anners där’n Voegel, mox de! De
mox jo väl mehr lehren, wo he so’n apen un behollern Kopp
hett. Dat weiht em man allens so an! De Scholarkarbeiten,
de weerd so ganz bieto, so up’r Ulenflucht makt, dar kriegt’n
knapp wat von to sehn, un . . .“ — „Tschä, denn reg di doch
nich up!“ anterde Alldag denn ganz ruhig, wat wollt du
denn mehr! De Hauptsaake is doch, datt he ummer ’n godet
Scholtügnis hett un datt he tro un ehrlisch is. Dat annen
schall sic denn woll finnen.“ — „Aber just darum meen ik
man: Den Jung den mossen wi noch mehr lehren laten!
Kaptal kön wi use Kinner jo leider Gotts nich mitgeben,
aber ik woll mi geern allens von’n Munne afdarben, wenn
wi ut Ottjen ’n buchtigen Keerel maken konnen!“ —
„Mudder, dat Geld deih’t nich ummer!“ mahnde Früderk
Alldag. „Dat Geld makt nich glücklich, aber . . .“ — „Ja,
aber nig hebben, dat makt unglücklich!“ fullt Fro Alldags
ähren Mann int Woord. — „So? Denn tellst du di of
woll to de Unglücklichen?“ fragt Alldag un keek sien Fro grot
an, „du schost di doch nich versunnigen, mien Deern! Sund
wi nich rieker as so väle Nieke? Sund wi vor allen Dingen
nich gesund, un use Kinner ok? Rieck di doch use rieken
Nahbers mal an mit ähr franket Kind! Wat wurden de
Lüde dar woll um hergeben, wenn ähr Jung so sturig un
krügel weer, as use Ottjen!“ — „Tschä, Früderk,“ meende
denn Fro Alldags wehleidig, „just um den meen ik dat jo!

Um Ottjen sient wegen woll ic dat jo geern, datt wi dat'n
bäten bäter leisten können. Kann in usen Jung nich just so
good 'n großen Kopmann, oder gar 'n Dokter oder so wat
instäken, as in de Jüngens, de de hogen Scholen besöken könt,
wiel ähre Ollern dat Geld darzo hefft? Ich for mien Part bin
jo ganz tofräen, wi hefft use Utkamen un hefft de Deerns bit
so wied in Ehren grot krägen. Aber ic moch doch for mien
Leben geern, datt ut usen eenzigsten Jung doch so'n bäten
wat wurd.“ — „Ich segg di so väl,“ slot Alldag up't Lezde de
Unnerholung af, „wenn in den Jung wat instäken deicht, ic
meen dat, wat'n em for Geld nich kopen kann, de richtige
Pitt, de eegen Drift to'n Lehren, denn bringt he dat to wat,
ok wenn he nich de hoge Schole besöcht hett. Wi hefft jo nu
noch fast annerthalb Jahr Tied, bit datt he kumfermeert ward
un bit darhenn ward sic woll wat finnen. De Hauptsaake is,
datt wi al' gesund un munter bliest, un vor allen Dingen de
Jung! Hor't eerste lat'n sic man noch utdaben. De schöne
Tied is bald vorbie un int Geschirr kummt he fröh genog.
Un darmit willt wi dat Vok for hüte tomaken, Mudder!“ —
„Ja!“ süßde Mudder Alldags, „Lüttje Kinner — lüttje Sor-
gen! — Grote Kinner — grote Sorgen! Aber ic woll doch,
wi weern eerst den Barg rup un harrn den Jung
kumfermeert!“ —

Wenn man'n Scholjung fragt, of he woll geern nah'r
Schole gung, un he seggt denn „Ja“, — denn kann man sic
fast darup verlaten, datt he de Unwahrheit seggt. — Man
brukt blot mal totokieken, wenn de Jüngens up'n Spälhoff
in'r Freetied ant Jächtern sind, oder, wenn de Schole ut
is, un dat arbeit un stort' un rangelt denn öber'nanner un
dörnanner öber de Straten, denn weet man Bescheid, un

mutt sich seggen, datt sich so val Lebeeskraft un Obermoot ganz gewi^s nich geern un ut free'en Stucken in de Scholbänke rimpessen deiht. Ok use Ottjen hörde ganz gewi^s nich to de, de dar Tranen um vergaten harrn, wenn dat mal heeten harr: Kimmers! Ji brukt nich mehr nah'r Schole henntogahn! — To so'n paar Stunnen harr he jo mächtig Lust. Dat weer vornehmlich Weltgeschichte, wenn't sich um Krieg dreihen däh. Wenn de Lehrer denn vertelde, wat de Menschen sich fröher prügelt un wichtig harrn, un wenn dar denn noch so'n mächtigen Rix un Gewaltbräker bie vorkeem, de so ganz affsonnerlich abasige un wagehalsige Stuckchen utöwt harr, den blänkerden em de Ogen un siene Füste de knuttden sich. — Ok to de Naturlehre harr he Lust, wiel he'n duchtigen Lehrer in harr. Dat weer jo ok wat, mit allens bekannt to weern, wat up'r Ger kribbelde un krabbelde un grönde un bleihde. Wat in'r Lust stooow un slog, un wat in'n Water läfde un wäfde. Wo manches keem em bekannt un vertrot vor. He wußt jo in'r free'en Natur up un harr de Dinge blot noch nich mit Namen nennen, oder up'n Grund kamen konnt. Woto datt he aber lehrn möh, woväl „Staubgefäße und Stempel, Wurzelknollen und Fasern“ de Ranunculus fikaria, un woväl „Kelch- und Blütenblättchen, Stengels un Stangels“ de Cavalleria rusticana oder wo dat Deert noch heeten däh — harr, dat konn he nich kleen kriegen. Aber he harr 'n behollern Kopp un beheelt allens, wiel he möh. Blot de Stunnen, de he geern harr, de freegen vor Ottjen dadör 'n häflichen Biesmac^k, un he freide sich ummer, wenn de Schole ut weer, un eersten recht, wenn dat Feerjen geef.

XXXV.

Gen wahren Seelenhirt! — Wat de Ogen doch
for'n Macht hefft! — Wihnachtsgedanken. — Wat is
woll Frix Seebach passeert? — Wat de „Herzeeje“ mit
de Göse gemeen hefft. — „Indem er sich vielmals
brechen müchte.“ — De Spraklehrer ward spraklos. —
Frix is doch hannig in'r Naute! — Gen Minshen-
fründ. Frix oder Ottjen? Verkehrte Welt! — Arme
Frix! Wat quält se bi.

Wenn Ottjen of mit all sien Lehrers up'n ganz goden
Tot stund, so sprung he doch Dag vor Dag mit lichtern Harten
ut de Scholklasse rut, as he dar rinträen weer, seeg to, datt
he so grall as dat jichtens gung, ut den engen Klockengang
rutkeem, un denn gung dat mit lichten Harten un vergnögden
Sinn in de Freeheit, über den grünen Wall, nah sien Diel,
nah sien Werfer. Just dat Gegendeel weer bie Ottjen,
wenn he 's Dingsdags und Freedags nah'n „Prediger“ moch.
De Dage weern ummer Fierdage vor em. Denn kreeg he
sien Sonndagstüg an un gung still un eerst nah'r Doms-
heide. Wenn he denn in dat ole spitzgäbelige Pastorenhus
rintreet, denn wurd em allemal so eegen un fierlich to Sinn,
as wenn he in'r Karken weer. Un wenn denn de ehrbare
Gestalt, de witthaarde Dompastor Dokter Merkel in den

Lehrsaal treet, wenn he denn sien eernsten un doch so fründlichen floken Ogen über de Jüngengesichter glien leet un sien hartliget „Guten Morgen, lieben Kinder!“ an Ottjen sien Ohr klung, denn gung von dissen olen Seelsorger so'n eegen Zaubermacht ut un ok de, wat anners de dullsten Kapers un slimmsten Rubells weern, de wurden hier ganz tamm un lusteren vull Andacht up de gullen Wöre, de de Pastor jem int Harte schreef. — Ottjen wuß nich, wo dat keem, aber he harr sien Pastor richtig leef un harr den slechten Keerel up'r Stü dalslahn konnt, de sick unnerstahn harr, den olen Herrn to argern. Dat riskeerde aber ok so licht keenen, denn de Pastor heelt mit siene Ogen ok de Slimmsten in Schach. Darto wuß he aber ok de Kinner dat Lehren un Tohören so licht to maken, un quälde un langwielde jem nich mit Utwenniglehen von lange Karkengesänge un Katjistenlehen. Näm, dat weer just, as wenn he siene jungen Tohörers bie de Hand nehm un führde jem dör de Welt, dör dat Leben. Un up allen Wegen wiesde he jem dat Schöne un Gode, aber ok dat Häzzlige un Slechte. He wiesde jem den Sunnenschien un ok de Düsternis, wo dat Minschenkind dörwannern mutt un leet sien Kinner ok dör eegen Denken den Unnerscheid ruffinnen twischen Recht un Unrecht, twischen gode leeflige Blomen un giftige Schattenplanten, de dat Minschenharte frank makt un int Glend bringt. — So weern denn vor Ottjen de Stunnen bien Pastor de schönsten, de he sick denken konnt, un wenn he von de eene nah Hus gung, denn freide he sick all up de annen. Keen Woord ung em verlaren von dat, wat de Pastor vertellde, wenn de ole Herr mit sien Mahnerogen so verlaren in de Feern keek, oder wenn he se eernst un fragwies bald up

dat eene, bald up dat annen Jungensgesicht richt't harr. Wo vergnögt un hartlich können disse Ogen dat annen Mal denn aber wedder lachen, wenn de Pastor sien Hänne so vor dat eene Kniee voort harr un lustige Stucksschen von siene Reisen oder ut sien Studententied vertellde. Un up eenmal, väl to fröh, brummde denn de ole Domkloken dattwuschen, un dat gung nah Hus. Wo stolt un glücklich weer Ottjen denn, wenn as un an de Pastor an'r Dör stand, em de Hand geef un sä: „Grüße auch hübsch zu Hans, mein Sohn!“ Denn leek Gustav Lorenz, de ok mit to de Merkelschen höerde, ornklich hoch an Ottjen rup, gung mit em övern Diek nah Hus, un de beiden snackden denn noch mal allens dör, wat se bien Pastor hört harren.

So gungen denn ok hüte de beiden, Ottjen un Gustav, tosamen wedder von'n Pastor nah Hus. Dat weer so'n kolen, klaren Winterdag, so'n paar Dage vor Wihnachten, un Hart un Sinn von de Minschen weer voll von Festgedanken. — Ok use beiden Jungens snackden von Wihnachten, un Gustav Lorenz tellde just all de Herrlichkeiten up, de he up sien langen Wunschzeddel schräben harr. Ottjen höerde dat still-swiegens an un dachte sien Deel. Von so wat konn he nich väl mitsnacken, denn bie jem to Huise gung dat so riebe nich her to Wihnachten. Dat, wat he geern hebbien woll, aber meist nich kreeg, dat brukde he gar nich eerst lange up Poppier to kleien, dat konn sien Mudder ganz lichtfarig in'n Kopp bolen. Grote Sprunge können Alldags jo nich maken, aber so'n bätzen hung d'r denn doch bie rut, un de Dannboom un'n dägden Klaben harrn ok bie jem an keenen Wihnachten fehlt. Mit so'n paar annen nutzliche Geschenke, Hanschen un Strumpe, aber ok'n Stuck Spältug, 'n Geschichtenbok un'n

paar Billerbagens to'n Utsnien weer he denn allemal of noch
öberrascht worn, un harr ummer 'n tofrüen Harte an'n
Heiligabend harrt. — For ditmal wunschde he sich nu vor
sien Leben geern 'n Paar nee'e Strietschoh, denn sien olen
Snellöpers weern total twei. — Dag vor Dag moch he eerst
mal vor den Isenramer Apmann in'r Österdorstraten sien
Ladenfinster stahn, um sich hier de Strietschoh uttosöken, de
he woll am leefsten harr. Gen Paar feine Hollänners harr
he vornehmlich up'n Kieker, un billde sich stief un fast in,
datt he just dit Paar to Wihnachten kreeg. Un — hütte
middag weern se fogar rut ut'n Finster! De konn numms
anners kostt hebben, as sien Badder!

Justt wollen de beiden von dat Finster wegdreihen, um
nah Hus to gahn, as se von'r Domsheide her Frix Seebach
up sich to kamen seegen. Aber wat mog denn mit den olen
Windbüdel passiert sien? So harren siene Nanuten em noch
garnich sehn! He gung langsam un duknacht un harr dic-
verblärde Ogen. — „Na?“ frogen de beiden to glieler
Tied, „was ist denn mit dir los?“ — Frix anterde toeerst
nix un gung stillswiegens mit de annern fudder. Endlich,
nah allerhand Krüz- un Querfragen halde he deep Aten
un stöhnde: „Ah Kinder! Mit mir is dat 'n faula Zauba!
Ik bin 'n jeschlagener Mann, denn ik habe heite mächt'je
Keile jekriegt in der Knochenmiehle.“ (Damit meende he
de Schole.) — Frix sien Scholangelegenheit stund aber of
ganz slimm! To de Brügel, de he krägen harr, harr he
noch 'n Breef von sienem Direkter in'r Taschen, un in dissen
Fall weer dat Dichterwoord nich so ganz pafrrecht, wat dar
seggen deicht: „Denn was man schwarz auf weiz besikt, kann
man getrost nach Hause tragen.“ — Frix sien Glend

keem von'r engelschen Stunne, so as he vertellde. „Ich kann den Affenquatsch mit'n besten Willen nich rausbringen. Kinder! — meende he — man kriegt balde noch de englische Krankheit bei un icj jlobe, wat unser oller Dokter is, der hattse schonst, sonstens hätter mir nich sone Senge jegeben!“ — Wie lüttjen keem denn an'n Dag, datt Muschepund in'r vorlezen Stunne den Satz: Ducks and geese can swim, oversett't harr: Herzeeje (dukes) und Jänse können schwimmen. De ganze Klasse harr natürlich 'n unbänniget Lachen außan, un de ole Spraklehrer, wat sowieso 'n ganzen hibbeligen Kriddelkopp weer, de weer mächtig wild worrn, harr Frix dat recht handgrieplich klar makt, datt dat „Enten“ un nich „Herzeeje“ weern, de mit de Göse up'n Water swommden, un denn harr he Frix noch updivideert, dissen feinen Satz softigmal as Strafarbeit to'r nächsten Stunne upgeschrieben. Frix harr aber, woll ut Angst vor de engelsche Krankheit, leeber Strietshoh lopen un de Strafarbeit nich makt. „Das ist der Fluch der bösen Tat, daß sie, fortzeugend, Böses muß gebären!“ heet dat up Hoch, wat up Platt so väl bedüen schall, as: Gifft den Dübel blot een Ohr — swupps! Denn hett'e di ganz un gar! — Dit Mullör harr Frix of harrt, den Dag, as he de Strafarbeit afläben schollt harr, dar harr he klaut un weer, statts nah'r Schole to gahn, den ganzen Morgen up'n Stadtgraben wesen un harr tokäken, wo de „Herzeeje und Jänse“ sick in dat lüttje Stuck von dat isfree'e Water de Föte wuschen. — Nu keem aber dat Slimmste. Den Abend harr de dicke dräwsche Buhmann sick von ähren Mälkmann, von den dusseligen, aber just so goodhartigen Hermann Reeps, eene Entschuldigung upgeschrieben laten un dat ludtde:

Gerhrter Herr Dolder!

Da mein Sohn Frix, gestern nich inner schule kome
könte, indem er ihr ferseumen müste, bite entschuldichen?
Indem er es ihuen Leibe hatte unt sich sielmahls brüchen
müchte mit achtung:

Der Fater:

Herr Bert Sebach, Kunsmahler.

Dit Wunnerwerk von Scholentschuldigung harr de brave
Mälkerknecht in Seebachs Köken up'n smärgen Flick'n
Poppier up den noch smärigern Kökendisch mit sien zarten
Bananingers un mit'n Bleesticken upgraveert.

Just as de Bettel klar weer, un Frix den mal überlesen
woll, dar weer sien Badder in de Dör kamen un Frix harr
dat Poppier gau wegprummelt. — In sienem lichtfarigen
Sinn harr he denn den annern Morgen den Wissch einfach
mit nah'r Schole nahmen un den Lehrer geben. — De ole
Spraklehrer, de woll so'n säben bit acht Spraken sprak, de
weer bie de Sprake, de „Der Fater, Herr Bert Sebach“
sprak, doch gänzlich spraklos wesen. De Herr Scholdirektor
harr denn so'n bätzen mit hulpen, disse meisterige Schrift-
sprake to übersetzen, un harr denn den braven Frix de
Quittung darüber utschräben, datt se de Entschuldigung frägen
harren, un ok allns glofden, wat darup stund. — Dat Enne
von't Leed weer nu, datt Frix den Breef an sienem Badder
in'r Taschen harr un dar stund in, datt Herr Sebach sick
doch um 'n anner Schole for sienem Söhn bekummern moch. —

So harr Musche Frix denn alle Ursake, den Kopp hangen
to laten, un sick as de unglücklichste Minsch von'r Welt vor-
tokamen, denn sien Badder weer ok nich sauber, un Frix wurd
woll in'n Huse keen fröhlige Uvsicht mehr hebben. —

Toerst harrn Ottjen un Gustav nah Jungensart von Harten lacht über ähren Ramrad sien Verwagenheit un Dummheit. As jem dat aber ummer mehr klar wurd, wo eernst un swar de Sake for em weer un datt Frix alle Ursake harr, den Kopp hangen to laten, dar vergung jem denn doch dat Lachen, un se verschochten, em Trost intosnacken. — Aber je näger se ant Hus keemen, je moodlooser un upgeregder wurd Frix. He seeg räken frank un wittschén ut, un as de dree an'r Ecke bie dat Spölkhus stunnen un nah langen Überlegen von'nannergahn wollen, dar bleef Frix stief as'n Stock ant Borgarengestick stahn un bleef darbie, dat he überhaupt nich nah Hus hennegahn woll. — Gustav Lorenz weer endlich nah Hus gahn, aber Ottjen koum sic noch nich von den Ratlosen trennen, he moch eerst wäten, wat he vor harr. „Risch!“ anterde Frix fort up alle Fragen, harr de Hänne in de Taschen stäken, lehnde sic mit den Rückel an de isern Stangen un keek biester vor sic dal. — As Ottjen noch vergäfs versucht harr, em mit nah sien eegen Huse hennitosnacken, em in Utsicht stellde, datt he dor mit to Middag äten koum un datt sien Mudder em up jeden Fall 'n goden Rat geben wurd. As allens vergäfs weer, dar wuz Ottjen sic of keenen Rat mehr un woll just of nah Hus gahn, as up eenmal eene deepe Bahstimme sä: „Was habt ihr hier vor?“ — Ottjen dreihde sic hastig um un seeg to sien groten Schrek de hoge Gestalt von Dokter Görk vor sic stahn. Ottjen leet Frix los, treeft eenen Schritt trugge, trock de Muken von'n Kopp, un sä: „Er will gar nicht nach Haus, Herr Doktor, er hat 'n Brief von der Schule, un sagt, er wollte ins Wasser gehn.“ — De grote Mann mit den swarten Bullbart lä siene Hand swar up Frix sien Schullern, keek em mit sien dunkeln strengen Ogen sharp

int Gesicht un frog: „Gehst du nicht in Untersekunda? Ich denke, ich sollte dich kennen! — Jetzt kommt ihr eben mal mit auf mein Zimmer!“

As de beiden Jungens nah'n halbe Stunne wedder ut dat Görksche Hus ruttree'en, dar leeg een eernsten, aber tofräen Utdruck up Frix sien Gesicht. He drückte Ottjen fast de Hand un gung still nah Hus. De Breef an Kunstmaler Seebach stieek anstatt in Frix sien Taschen in Dokter Görz siene un bie'n Middagäten meende de Dokter to sien Fro: „Könnte man doch die Mühe, die an dem Seebach vergebens verschwendet wird, dem Alltag zuwenden! Der Junge scheint ein heller Kopf und ein gesunder, gerader Charakter zu sein.“

Den Nahmdag seet Frix in sien Suträngstuben un worgde un bohrde Reege for Reege fōtig Mal „ducks and geese can swim“ in sien Schriesbok, so datt em tolekt de Ogen tranden un de ducks and geese richtig vor de Ogen an to „swimm“ fungen. Allemal, wenn he so'n Reege voll harr, denn tellde he wedder von vorne as so'n Maikäfer, denn he harr mächtige Angst, datt he am Eune mal 'n Reege to — väl maken konn. — As he up disse Art sien bätzen Verstand noch bit up so'n lüttjen Rest verminnefeert harr, schrapde he dissen Rest tosamen, un sochde em dadör ganz um de Ecke to bringen, datt he vulle twee Stunnen engelsche, un denn noch twee Stunnen französische Bokabeln darin rammde, un an'n latein Abend, as Ottjen all lange in'n Bedde leeg, dar seet Frix noch an so'n sware Rekenarbeit. Ottjen Alldag harr aber den ganzen Nahmdag Strietshoh lopen, denn dat weer em glukt, dat zweie Paar mit Sägelband wedder to flicken. Abends malde he sic Hampelmänner, vergullde Wallnöte un

sneet Poppierneke un Räen ut Buntzappier for den
Wihnachtsboom ut.

Vor den Scholansang harr den annern Dag Dokter Görk
eene heemlige Bespräkung mit Frix sienen Klassenlehrer un
den Scholdirekter, wat 'n goden Frund von em weer. Dat
Enne darvon weer, datt Frix Seebach int Konferenzzimmer
kamen moch un datt upt Leude Frix nich ut de Schole, een
gewissen Brief aber for ditmal in den Aben flog.

XXXVI.

Ottjen un de Werser holt gode Gründschup. — So
sund de Dieljungens. — Winterfreiden. — Klärchen is
in goden Hännen. — Frix Seebach is doch keen Goden.
— „Otto! Otto!“ — Gen schuriget Singen. — Ottjen!
Holt fast! — De kole natte Dovenhand. — Sien Kopp!
Sien armen Kopp!

Wenn een Mann mit de Werser un ähre Gegenheiten ver-
troot weer, denn weer dat Ottjen Alldag. — Dör rojen un
swommen, seilen, fischen un strietschöhlen kennde he den
Strom un sien Rücken to allen Jahrestieden von buten un
binnen, von haben an'r Marsch, bit unnen an'r Stadt. Sied
de Tied, datt he domals den eischen Kubbumsschuh von'n
Slengenkopp makt harr, harr he jo lange mit'r Werser up'n
Kriegshot stahn, denn he harr dat spiz krägen, datt dat Water
keene Balken hett, un datt dat lichtfarig den betwingt, de dat
nich fulbens twingen kann. — So harr he sicd denn bold up
gunßied an'r Badestü dat Swommen instudeert, un dat
wahrde of nich lange, denn dulde un swommde he as so'n

Fischotter. Von de Tied an, as de Werser inseeg, datt se em
nix mehr dohn koum, dat heelt se gode Fründschup mit Ottjen,
nehm em week un sachte in ähren Arm un weer em to Deen-
sten in allen Stücken. For so'n Waterrotte, wenn he mal ut
Verschen mit so'n Koppeschup nt'n Schipp rutschot un dar
faken eerst unnerbördiken moch, um wedder nah haben to
kamen. De Hauptsaake weer denn, datt dat Sommerdag weer!
Denn lä he sick int Gras, in den prallen Sunnenschien un
leet sien Tüg wedder drögen. Dat gung väl bätter, as in'n
Huse bie Mudder, denn hier gees dat to dat natte Tüg doch
blot noch 'n nattet Schur, un dat Drögen in'r Sunne behagde
usen Maat of 'n Barg bätter, as Mudder ähr Drögekluppen. —
Wenn de Werser ok ummer de ole un de fulbige bleef, wenn
de Art, wo se in den Wessel von Wind un Wär un von Fröh-
jahr, Harfst un Winter of de fulbige bleef, for usen Ottjen
brochde de Werser Dag um Dag wat nee'es, un flarer un
büdlicher seig sien Geist in de wiede, gröne Welt, wo ähr Lop
dörhennung. He harr Arg ut all de dusend Kleenigkeiten,
de in ähr sund, denn he lehrde se in'r Schole mit Namen
nennen un lusterde geern up de Belehrungen über dat
„warum“ un „woto“. Boom un Busch, Gras un Blomen,
Sand un Steene, Fisch un Bagel, Water, Wind un Sunnen-
schien, Is un Snee, — allens weer em vertroot, allens wat
um em rum weer, dat brukde he darto, wo dat just goed vor
weer, denn he harr in sick den groten allmächtigen Zug, nah
Lust to ringen. —

Wenn dat Winter weer, wenn de Welt so witt, so still,
so dod un kold darleeg, denn sorgden Ottjen un sien Kam-
raden darfor, datt Leben, lutet, warmet, frishet Leben an'n
Diek un up un an't Werser bleihde. Wat gleichden de Baden,

wat blänkerden de Ogen, wenn dat up de lüttjen Släns in eenen Suse de Diekschrägde henndal gung! Wenn denn de Winterflot dat platte Vorland so'n dree, veer got unner Water sett' t harr, un de Frost harr dit stille Water mit Ijs öbertrocken, eher datt dat Driefis in'n Strom to'n Stahn kamen weer, denn weer dat 'n gefährliche Sake, wenn de lüttjen glatten Fahrtüge noch 'n ganzet Stuck über dat Ijs hennschoten. Denn heetde dat, to rechter Tied astostoppen, anners gung de Reise to wied, in den Strom, twuschen de Glannern un in den kolen Dod. —

In dissen Winter, so in'r Wihnachtstied, dar weer nu an keen Slänjachtern to denken, denn dar leeg keen Snee. Darfor gung aber dat Strietschöhlopen um so bäter! — Dat weer den drudden Wihnachtsdag, de Kinner harrn jo scholfree un dar geef dat jo keen grotter Bergnögen, as Strietschöhlopen. Watt weer dat dissen Winter aber ok for'n feine glatte Bahn, up'n Vorland un twuschen de Slenzen, un numms freide sich mehr, as Ottjen! He harr se jo krägen, de feinen nee'en Snellöpers un nu weer he de Wihnachtsdage nich von'n Ije runnertossan wesen. Ok de annern Kinner von'n Diek behagde dat bäter up'r Werfer, as up de Stadtgrabens, un henn un her un krüz un quer gleet un scheerde dat in Lust un Freide in'n bunten frischen Leben. — De Ludste un Vergnögdste von allen weer woll Klärchen Görk. Se harr ok nee'e Strietschöh krägen, Ottjen un Gustav Lorenz harrn ähr toeerst twuschen sich nahmen un unner Lachen un vergnögdet Tarren harrn de beiden Klärchen dat Lopen lehrt. De eersten beiden Dage harr ähr dat woll so'n bätzen holten un flungelich anstahn, un unner statern un weiharmen harr se denn naher versocht, sich ok ahne Hulpe fuddertoampeln, aber hüte gung

dat all ganz handlich goed un se meende Wunner wat se koum,
wenn se all alleen von eene Slenzen nah de annen kamen
weer. — Fro Dokter harr Ottjen dat fast un eerst up'r Seele
kunnen, jo goed up de Deern to passen, „denn“ — harr de
besorgde Mudder seggt — „sie ist eine wilde Hummel und
wird leicht zu waghalfig. Nicht wahr, mein Junge, du wirst
gut darauf achten, daß das Kind nicht zu weit in die Nähe des
offenen Wassers kommt! Fest und sicher ist doch das Eis hier
überall? Nicht wahr?“ — „Ja!“ — harr Ottjen denn ganz
uprichtig antert — wir können hier ganz ruhig laufen! Da
vorne ist wohl das dünne mürbe Windeis und da weiter hin
sind die Waken und Wiegen. Unterm Windeis ist kein Wasser
mehr und um die Wiegenstellen hab ich Sand gestreut, da
kann man mit Schlittschuhen nicht ran kommen. Ich will
auch schon gut aufpassen, Frau Dokter!“ — Fro Dokter harr
em denn so freundlich tolacht, harr em mit ähr Pelzmuff dör
dat Gesicht fieselt un mit ähr lüttje pralle Glasseehanschenhand
de Baden floppt, so datt he ganz benaut un schambigelett
worn weer. So wat koum he nu mal nich hebbien! — Denn
weer de Dame langsam de Diektreppen rupstägen, harr sich
aber haben noch mal umbreicht un de Kinner mit'n Taschen-
dok toweicht.

Bäl to geern harr Ottjen dit Uppasseramt übernahmen
un heelt sic of ummer ganz in'r Rügde von Klärchen up.
Wenn he of mal so'n Strecke von ähr wegshot, so swenke
he doch bald in'n leisigen Bagen nah ähr ran, hulp ähr, wenn
se mal henfullen weer un floppde ähr den witten Stoff von
dat Tüg. Warum datt he dit allens so geern däh, dat wuß
he nich. — Wedder weer Ottjen so'n Stuck von Klärchen weg-
scheert un weer just darbie, siuen Neemen een Lök strammer

to snallen, as he achter sic̄ Frik Seebach sien Stimme hörde. De Windbüdel harr sic̄ von sienem Schokummer gau wedder verhalt, as he den Buckel wedder free harrt harr un harr hier up'n Ise 'n Woord, as'n Been dic̄, spälde sic̄ mächtig up un sochte vornehmlich de lüttjen Deerns to tarren, wo he kouu. Ottjen harr em all 'n paarmal von Klärchen wegstuft un harr em wahrshoot, datt he em den Kopp nich warm maken scholl. — Wat harr de Windhund denn nu in'n Sinn? „Hier her! Hier her!“ schreeede he dar achtern, nich wied von de Waken bie d'r Slengen, „Hier her! Hier is 'ne Wildente injeſtrogen! Hier her!“ — Ottjen wuz glieks, datt dar wat Aſſonnerligs achter steek, denn de willen Anten weern nich so döſig, datt se sic̄ in'n Ise fastfreern leeten. Häftig trock he sienem Reemen an, makde de Snallen to un dreihde sic̄ grall um. Dar seeg he, datt Klärchen em ditmal nich achternah kamen weer, se harr sic̄ in'n Gegendeel wedder umdreicht un ampele nu iebrig nah de Stä to, wo Frik Seebach krumm in'r Knee feet un so däh, as wenn he dar in'n Ise wat befeek. As Klärchen näger an em ran keem, sprung he up, schot in'n Vagen an ähr vorbie un lachte spietsch up. „Anjesiehrt!“ reep he ähr to, „da knackt et ja bloß so fein!“ — Ottjen seeg mit Gräßen, datt sien lüttje Kamradsche aber all ganz dune an de Wakenstä rankamen weer, mit aller Kraft arbeide he, um ähr intohalen, he woll ähr den Weg affnien, nu noch so'n twintig Trä, nu woll he ähr toropen — aber dar! „Otto!“ klung dat an sien Ohr, so schurig, so schrill un angstig, datt em fast dat Harte still stund un em dat vor de Ogen weer, as wenn he dör so'n dichtet Sneeschur keek. Aber achter den witten Nebel dar seeg he ganz dune övern Ise einen lüttjen Kopp un unner den Rand von de lüttje Pelzmuſen dar

keeken twee Ogen so grot, so voll Dodesangst nah em henn, datt em fast de Sinne vergungen vor Qual über dit gräfse Unglück. Klärchen weer inbraken! Rich wied von'n Slengenkopp, wo de Strom dat Randis von unnen dunn un mör makt, wo de waghalsigen Jungens de Weegen lopen harrn, dar harr de lichtsinnige Schäbat von Seebach dat unerfahren Kind hennlockt un an de mörste Stä, dar weer Klärchen inbraken. Noch heelt se sick mit de lüttjen Häune an dat Is fast, aber de glitschten wedder af un se quälde sick vergäfs, sick ut dat Lock wedder rut to arbeien. Noch eenmal gillde dat schrill un voll Dodesangst: „Otto!“ — dar leeg Ottjen aber ok all platt upt Lief un packde de Unglücklige bi de eene Hand. Just woll he mit den annern Arm nahgriepen, dar packde em Klärchen in är Dodesangst — un ok dat isige Water harr är woll all von Sinnen makt — dar packde se ähren Netter mit de free'e Hand so fast un voll Vertwibelung in de Haar, datt em de Kopp ganz daltrocken wurd un datt he mit dat Gesicht fast up dat Is prekt wurd. „Laz los!“ Inchde he, „laz los! Ich kann ja nicht . . .“ Dar fung ganz sachte unner em dat Is an to weegen, un he hörde, wo dat knackde, he spörde, wo dat sackde. Toll vor Toll, deeper, unmer deeper. Un dat Is dat gnirrde un gnarrde un sneet em in dat Gesicht sharp as Glas. Un dat Water, so kold, so isig, dat nehm em in sienem Arm, dat gung em über den Kopp un pullschde em um den ganzen Körper. Dat weer de Dod! De gräfse, kole Dodenhand, de em dat warme Harte packde un dat Leben dar tw'n Stillstahn bringen woll. Wedder kreeg he dit Susen, Klingeln un Klockenlüen in de Ohren! He kennde dat! Aber ditmal weer dat so schurig, so . . . Dar! Gen Knall! Gen Klöhnen un Dröhnen, as wenn dat

ganze Ijs von't Werfer ut'nanner knallde! Hoch spricke un pullschde dat Water über dat Ijs un: „Jung, hol ähr fast! Hol ähr! Hol fast!“ Disse Stimme flung an Ottjen sien Ohr, ruhg un wild, un as wenn se ut wieder Feern keem. Denn föhlde he, wo he bie de Beene packt wurd, un mit'n mächtigen Ruck slürde he über dat faste Ijs weg. He spörde noch, wo de Hand, de sick so fast in sien Haar krallt harr, nich los leet un eene Bién, as wenn em de ganze Kopphut afräten wurd, benehm em de Sinne. He wußt ok noch, datt he den Arm, den he packt harr, nich los leet, denn wurd em dat swart vor de Ogen un he wußt nig mehr.

As wenn he ut so'n langen, deepen un swaren Slap upwalde un dumpig un beduft weer em de Kopp, as Ottjen wedder to sick keem. Wo weer he denn un wat weer mit em passeert? He wußt dat nich, he koum sick up nig besinnen. He woll de Ogen apenslahn, aber dat gung nich, denn een Dok weer em stramm davorbunnen. Gen sharpen Medizingeruch trock em in de Nase, wat moch dat up sick hebben? He föhlde mit de Hänne um sick to un spörde, dat he in'n Bedde leeg. Nu halde he deep Aten, un as so'n Stöhnen rung sick dat deep ut sien Voxt. Sien Kopp! De arme Kopp! Blot slapen — slapen — — slapen! — Dar hörde he eene sachte wecke Stimme un hörde wat ruschen. „Er wacht!“ flung dat. De schöne Stimme harr he doch all mal hört! Weer dat nich . . . Nä, dat weer 'n Drom! He moch slapen — slapen! O wat weer de Drom so schön! Gen weeken Arm lä sick zart um sienen Hals, twee heete Lippen drückden sick up siene Backen, up sienen Mund, un de Stimme flüsterde sachte: „Mein lieber, lieber tapferer Junge!“ Gen leeflichen Duft trock um em to. Harr nich fortens mal so wat über sien

Gesicht fieselt? Gen Damenmuff? Wo weer dat weesen? He kouu sic̄ nich besinnen. Gen verlaren Lachen spälde um sieue Lippen, un he mōk jo so slapen — slapen — — slapen! Aber wat weer de Drom doch schön! —

Unner den Pappelboom vor d'r Alldagſchen Husdör ſtunnen tein Minuten naher twee Mudders un drückden eenanner warm de Hänne. Se weern fo verschieden von Rang un Stand, aber se weern doch fo ganz un gar eens, dör dat, wat ähre Harten bewegde. „Ich glaube, wir können guten Mut haben, liebe Frau Nachbarin!“ tröſte Fro Dokter Görk. „Die Hauptſache is ja auch, daß Ihre Lüttje keinen Schaden davon gehabt hat,“ anterde Fro Alldag, un mit eenen warmen Hännedruck gungen de beiden Froevens von'n anner.

Noch eenen Ogenblick ſtund de vornehme, ſlanke Fro up den Diekkopp un leet ähre Ogen rundum int Wiede wannern.

Grieslich ſwart trock dat an'n Heben hoch un trock über de Werfer. Dat ſcholl Sneē geben. Langsam, ganz langsam ſchoben ſic̄ de witten Zoglannern vorwards, knapp, datt man't noch fehn kouu, datt je dreeben. Diſſe Nacht keem de Werfer to'n Stahn! — Genen Blick ſmeet de Dame noch up dit Bild dar unnen, denn ſchuderde ſe ſic̄, beet de Tähne up'n anner un dreihde ſic̄ fast un warm in ähren Belzmantel. — Gen ſcharpen, kolen Wind weihde über de Werfer un fahrde dör den Boom. Ummer noch dat ole Grummeln un Klöhnen, Hulen un Fleiten, dat ole ewige Naturleed, wat Winters un Sommers lieke schön is for den, de diſſe Sprake, de de Boomgeiſtersprake verſteikt. — De Dame verſtund ſe nich: ſeleep angstig um de Ecke, nah ähr warmet,

trooliget Hus. — Aber doch sä de Boomgeist wat! Keen Minschenohr hett dat hört, de Wind weihde dat weg, wied über dat Land, un dat heetde:

Noch hört jo dat Leben, noch hört jo de Diek!
Ni Lüde dar unnen, as Könige riel!
So as sic hier free redt nah'n Heben mien Holt,
So wahrt jo in Freiheit den plattbütschen Stolt!

XXXVII.

De achterndieksche Sunnenuhr geiht dit Jahr so fröh. — De Vosink weet dat nich. — Fro Alltags ähr Truggegedanken. — Wat Dokter Görz doch slau wesen is. — Use Herrgott is luthersch.

Dat keem de gode Fro Alltags bienah so vor, as wenn de Fröhjahrssonne doch all so'n bätten ehrder dör de Ruten von ähre lüttje Borderstuben schiende, as anner Jahrs. Wenn de ersten Strahlen so verschreeg über den Diek, twuschen de Gardinen un Pottblomen dör, an de eene Wand un up dat ole, ehrbare Lutherbildnis fullen, denn wussen de Alldaghschen jo, wo dat an'r Tied weer. Heller un sunniger wurd dat denn dar binnen von Dag to Dag, bit datt, aber so ganz wie Lüttjen, de Boomgeist sien Machtwoord sprok, un de Sunnenstrahlen blot so af un an verlaren dör dat bree'e gröne Teltdack schiende! — Aber so wied weern wi jo dit Jahr noch lange nich! Nää, dat weer eerst Anfang April un in acht Dagen weer dat Ostern. Dat heet woll: „De April kann maken, wat he will“, un ditmal harr he ok von sien olet Recht Gebruk makt. He harr de Arbeit, de de März so iebrig anfungen harr, de ole ewig nee'e, allmächtige Fröhjahrsarbeit, de harr he mit Lust un Kraft upnahmen un all'n duchtig Stuck fudder brocht. De olen untofräen Dickkoppen

dar boben, de gung dat aber allens noch nich grall genog, un se schimpden un reseneerden dar ut den Boppelboom rut, as wenn se wunner nich wat to seggen harrn, un datt de lüttje fliedige Volkink, de dar in'r höchsten Spike so fein quinkeerde, dat de sien eegen Slag nich hörde, vor dat ole Gejappels un Gejiepels von de griesen Stratenkapers. — Ja, de lüttje, leebe Volkink! Of dat woll noch de fulbige weer, de damals, vor fast veertein Jahr in so'n Weegen un in so'n Baar schöne blane Kinnerogen rinkäken harr? Wer kount seggen? — — Ja, wer kount seggen? Fro Alldags dar unnen in'r Stuben of nich, un darüber dachte se of gar nich nah. Se hörde nich den Volkinkflag, aber de blauen Kinnerogen, de seeg se vor sic, ohne datt se bie ähr weern. Veertein lange Jahre gung ähr Sinn trugge, un se harr in Gedanken verlaren wedder dat lüttje, warme Bundel anner Post un keek vull Leefsde rin in disse blanken Ogen. Wo weern de Jahre bläben! Dar weer jo de Stä, dar harr damals de Pastor stahn un harr em dofft, ähren eenzigen Jung. Un nu? Morgen weer jo Palmsonndag, denn scholl he kumfermeert weern! Fro Alldag harr sic in Grokmudder ähren Lehnsstohl sett't, foolde de Hänne un keek verlaren dör dat Finster. Döpe un Kumfermatschon! Wat leeg dar allens zwischen! Woväl Arbeit for de fliedige Mudderhand, woväl Sorge for dat trooe Mudderharte! Ja, Sorge harr he ähr macht, de willle Bengel, de unbännige Kaper, aber Kummer? Nää? dat kunn se nich seggen! Good weer he wesen, tro un ehrlich, un dat wurd he of bliaben, dat wuz se! Aber in dat lezde Jahr, dar weer ähr doch faken so eegen un so bitter in'n Harten wesen. Dar weer se sic so eensam, so verlaten vor-kamen. De Deerns weern al' ut'n Huse un verdeenden

wat, un de Jung? Ja, dat weer't jo just! Dat weer ähr vorkamen, as wenn de vornehmen, frommiden Lüe dar, as wenn de ähr ührn Jung affpenstig makt harrn. De Verstand sū ähr woll, datt dat jo allens to sienen Besten weer, datt se dat fulbens in'n Stillen jo so wollt harr. Lehrn, lehren, vāl lehren scholl ähr Ottjen jo, un dat harr he of jo dahm. Wo slau, un so ganz mit d'r Limpe harren disse Bracht-minschen, de Dokterslüe, dat anfungen! Se harrn jo garnich wuht, wat se allens vor Dankbarkeit upstellen schollt harrn, as damals Ottjen ähren Leesling ut dat natte Kohle Graff rett't harr. Up Geld weer jem dat jo garnich ankamen, aber mit de Alldags weer nix uptostellen. Se neunden dat Bädelbrockens, un dat weer nix for jem! Dat Brod, wat se sic̄ fulbens verdeent harrn, dat smedde am besten, un wenn se't droge äten schollt harrn. — Dar weer eens goden Dags, as Ottjen wedder von sien Krankenlager upstahn un wedder, just as vorher, sein up'n Damm weer, dar weer de Dokter fulbens in den lüttjen Katen achtern Diek rinträen un harr nah Ottjen sien Besinnen fragt. Un denn harr he so ganz von achtern rum Fro Alldags biebracht, datt he, de Dokter, woll 'n Bidde an jem harr, un de mochen se em doch nich afflahn. Denn harr he ähr vertellt, datt sien Jung, sien Friedo, nu of wedder gesund weer, un wenn dat Been of woll stief bleef, so freiden se sic̄ doch, datt he wenigstens so wied wedder weer. Nah'r Schole scholl he aber in dissen Jahr nich henn un scholl dafür in'n Huse Privatstunnen hebbien. Wiel dat nu aber nich good weer, dat de Jung Dag ut Dag in ummer twüschen luter Frooenslüe weer, so leeg jem vāl daran, datt he stäbigen Umgang mit so'n frischen gesunnen Jung kreeg, um datt of

bie Friedo de Jungensnatur un de rechte Lebenslust wedder wecht wurd, denn de weer dör dat lange Krankenlager verkröpelt un verzappelt. Nu wussen se aber keenen hätern as Ottjen Alldag un se leeten hartlich bidden, jem den Jung bit to'r Kumpfermatschou ganz int Hus to geben. He scholl dat good hebben, iust so good, as är eegen Kind. Se wollen em nähren un klee'en, he scholl den fulbigen Unnerricht hebben as Friedo, se wollen Ottjen unnerwiesen in de feinen Kunste, em rantreden to allens, wat vornehm, schön un good weer un em ok fudder helpen up sienem Lebensweg. — Dar harrn sic aber de Alldags mit Hännen un Fötzen gegen wehrt! Näm, den Jung geben se nich ut'n Huse un ut'r Schole nehmen se em ok nich rut. — Upt Leyde weern se aber doch eens worrn, datt Ottjen all sien free'e Tied mit Friedo tobringhen scholl. He scholl em helpen un föhren bie'n Utgahn un em to'r Siede sien, wo he konn. Wenn de Dokter denn so good sien woll, um Ottjen an Friedo sien engelschen un französschen Stunnen deelnehmen laten, denn wollen Alldags dar gewiñ von Harten dankbar for sien.

Un so weer dat denn kamen. Ottjen weer „uthüsig“ worrn, as Fro Alldags dat nenne. He weer blot noch Slapborche in'n Ollernhuse. — „Ik weet nich!“ harr Fro Alldags faken abends to ähren Mann seggt, „ik bin doch 'n ganz untofräen Minschenkind! Ik scholl mi freien, datt de Jung duchtig wat lehrt, datt he nich mehr as so'n Willen rumreibert un nu dafor den rechten Anstand un de sienem Maneeren krigt, aber, ik kannt nich helpen, ik krieg faken so'n richtigen Biek up de Lüe un bin falsch up jem, datt se mi den Jung asspenstig malt hefft.“ „Minsch, Minsch, Antjen!“ lachte Früderk denn, „Mudder, wo kummst du mi

vor! Schall de Jung hier woll den ganzen Dag bie di up'n Stohl sitten as so'n Husküken? Oder schall he so'n olen Bottsnuber un Kölenschriever weern? Nää, Rudder, frei di man! Nu will'r woll wat von weern! De Hauptshale is blot, dat he nu nich überkoppesch ward un us de Spike butt oder di spietsch un verdal behanneln deicht! Dar mödt wi em den Kopp for wahren!" — Na, week woll," anterde Antjen denn, „dar weern wi denn aber doch noch mit bie! Un wenn he noch mal so slau wurd, as de Dokter sulwst, for mi blift he ummer 'n dummen Jung, un ik woll em schön tuseln, wenn he mi mal verdwas keem!"

Nu weer de Tied um, un Fro Alltags harr nich nödig harret, ähren Jung to tuseln. Nää, he weer von innen de Sulbige bläben, ähr Jung, ähr destiget plattdütschet Kind, wenn he ok von buten anners worn weer. — Aber ok Dokter Görz harr sien helle Freide harrt an de dankbare Planten, de he ut den magern Bodden in sien Driehus nahmen harrt. Ottjen, mit sienen gesunken un klaren Verstand, he lehrde mit Iwer un Lust, un he weer den swacken Friedo, de so väl missen moch von de wahren Kinnerfreiden, den weer he een wahren Grund un trooen Kamerad. He stund den zarten, un faken so wehleidigen un weeken Jung to'r Sieb, wo he kunn, munterde em up un settde em ok faken sienen eegenen, starken Willen entgegen, wenn he mal siene Schurn un Ruden harr, de he noch von sien Krankheit her woll so biebolen harr. — In eene nee'e Welt weer Ottjen rinkamen. Wat he hier hörde, seeg un lehrde, darvon harr he sic fröher nix drommen laten. De dullen Kaperstreiche weern woll vorbie, aber annere Freiden harr em de letzte Sommer brocht. Utsahrtan to Schipp, un to

Wagen harr he mit de Doktersfamilje makt un sogar eene Reise an de See. Ummen wurd he vor vull ankänen un numms leet em marken, datt he ut annern Holt suäen weer. — As denn de Harfst keem, un Ottjen sien vorleßtet Schol-tügnis mit ant Hus brochde, dar harr sich dat utwiesst, wat den Dokter sien Arbeit un Ottjen sien Flied vor Segen brocht harr. Dar harr he mit dit Tügnis, un mit'n Breef, den de Dokter em upschräben harr, nah d'r Langenstraten hennugahn mocht, nah soh'n grotet olet Cobbacsgeschäft. De fründlige Inhebber von dit Geschäft harr sich 'n ganze Tied wat mit em vertelst, un harr sogar 'n feinet gemütliget Platt mit em snactt. Upt Leyde harr he Ottjen de Hand geben, un harr seggt: He weer mit allens tofrä, un wenn Ottjen uprichtig Lust harr, in den Kopmannsstand intotränen, denn wull he em to Ostern as Lehriung in sien Geschäft upnehmen un he woll 'n duchtigen Keerel ut em maken.

Dat weern so de Truggegedanken, de Kro Alldags dör den Sinn trocken, as se mal for'n Ogenblick in Grokmudder ähren Lehnstöhl dalsactt weer un de fliedigen Hänne in den Schoot leggt harr. — Just woll se darbie anfangen, den Faden noch fudder, bit in die kamende Tied rin to spinnen, dat sprung se aber resolut ut den Stöhl up. Noch eenmal leet se ähre Ogen dör de Stuben glien, um to sehn, of ok allens fein up Slott weer. Ja, se konn sich sehn laten mit ähre slichte un eensache, aber saubere un adrette Staats-stuben! De nee'en Tapeten, de frischberohrden Stöhle, de sneewitten Gardinen un de blißblanke Finsterrutens — allens lachte ähr an! Aber ok de blißblanke Sunnenschien lachte ähr to un lachte un strahlde ähr so gullen int Harte. Buten danzden de Muggen, up'r Bank unnern Pappelboom

lückde un puçde sic de Katte, un so weer ähr dat gewiß:
Morgen weer feinet Wär! Dat mök jo ok so sien! Dat
konn jo garnich anners! Denn morgen? morgen — denn
weer jo de Ehrendag von ähren Jung, von ähren Ottjen! —
Stillvergnögt gung de gode Fro wedder an ähre Arbeit,
denn dat geef noch 'n ganzen Barg to verhaftstücken. Stillkens
mök se vor sic henn lachen, as se an dat feine Wär dachte,
denn ähr weern darbie so'n paar Reegen von so'n Riemels
insullen, wat fröhern Jahren mal so'n Lutherschen Slaukopf
to de Weesekinner ähren lustigen Dag makt harr, um de
Reformierden darmit to argern. Dar wurd dat in priecht,
dat just de Lutherschen ummer godet Wär harren un dat
Riemels heetde: Drum weet ic dat ok ganz gewiß, datt use
Herrgott luthersch is.

XXXVIII.

Pastor Merkel sien lezte Kumfermatschon. —
Ottjen sien Segensspruch. — Use schöne leebe Bremen
in Sunnenglanz un Sonndagsfräen. — Dat Mudber-
harte is to vull. — „Wat hett de Pastor denn seggt?“
— Holzigarn. — „Guten Tag, junger Herr Alldag!“
— De Boomgeist gift Ottjen sien Segen.

Nu weer dat vorbie, de Karken weer ut. Disse Kum-
fermatschon weer em sur, ganz sur worrn, den olen, witt-
haarden Pastor Merkel. Wenn em ok de Beene beberden:
Bit de lekde Bers von dat lekde Leed to Eune weer, harr he
utholen up sien Kanzel, wo he de langen, langen Jahre sien
Bestet wollt, sien Bestet geben harr. Aber hüte harr he dat
fühlt: Dit weer sien lekde Kumfermatschon wesen. Ok sien

Kinner harrn dat hüte spört, sien ganze Gemeende harr dat rutmarkt, denn so harrn se em noch nie predigen hört! Ja, disse Kinner de mossen goed blyben, de mossen den rechten Weg dört Leben finnen, wenn Minschenmacht un Minschenwoord dar wat an dohn konnen! Noch eenmal leet de geistlige Herr siene Ogen öwer siene grote Gemeende glic'en, denn spörde he, datt em sien Ogen sucht wurden un mit langamen, möen Träen steeg he von de Kanzel. Langsam schof sich of de Gemeende nah de Utgänge un mit mächtigen fierlichen Brusen geef ähr de Orgel dat Geleit.

Buten, vor dat Hauptportal, nah de Markfied to, dar stund use Ottjen Alldag un halde deep Aten. Wo weer he hüte morgen mit Hartkloppen un mit fierlich eerste Gedanken nah'r Karken gahn, aber he harr doch nich gloost, datt em disse Stunnen so mitnehmen wurden. Wat he to hören frägen harr, dat weer em nich blot ant Harte, nä, dat weer em bit ant Mark gahn. Dat vergeet he nie! Nie in sienem Leben! „Sei deines Willens Herr und deines Gewissens Knecht!“ Dat weer sien Segensspruch wesen, un dat klung em noch in de Ohren, as he so vor de Karkendör stund, um up sien Ollern to töben. Nu leet he siene Ogen in de Runne gahn. Dar leeg vor em in'n Sonndagsfräen sien leebe Vaderstadt! Dar stund in'n Sunnenglanz dat ole ehrbare Rathus, een Denkmal, ut'r vergahnen Tied, den Bremer sien Stolt, dat Wahreken von ole Bremer Destigkeit, von Ehrbarkeit un Gedächtnis in Dohn un Drieben. Dar stand stief un fast mit sien Swert, as Wahreken von de Gerechtigkeit de lange Rig von Roland un sā: „Freetheit doh ist Jo openbar!“ — Dar stand stolt un breed de nee'e Börse! Dat weer jo de Stä,

wo de geheemen Fadens un de Kräfte tosamenleepen,
de den Bremer Hannel grot un mächtig malden un de
Bremer Schäpe über de wiede See un über den ganzen Erd-
ball dreeben. Un de beiden grimmerigen Löben dat vor
d'r Treppen, se hottden dat ole Wahrteeken von'r Stadt, den
Bremer Slötel, un se wiesden Jeden wild de Tähne, de dit
Wapen nich estemeerde oder de den Slötel mißbruken wurd.
— Mit Behagen hungen Ottjen sien Ogen an all de trooligen
Biller. He weer man noch 'n Jung, un wenn he eerst dat
gunnen in'r Langenstraten siene Kraft un sien Wäten in
Arbeit un Streben anwennen kunn, denn wurd' he sien ehr-
baren Ollern un sien Baderstadt keene Schanne maken! —

Noch eenen Ogenblick stund Ottjen in Gedanken ver-
laren, da satde em wen bie de Hand un drückde se warm un
fast. Sien Mudder! Sien leebe gode Mudder! Se kunn
nix seggen, se kunn ähren Jung nich gradeleeren, aber ähre
tranenblanck Ogen de sproken eene stille hillge Sprake!
Mudderstolt un Mudderglück!

Still weer de Alldaghsche Familje von'r Karken öbern
Diek gahn un just woll Ottjen as de Leyde in den lüttjen
behaglichen Katen rinträen, as de Smidtsche ut den Edel-
hoff ruttuffeln keem. Se harr de Hand über de Ogen leggt
— woll von wegen den Sunnenschien — un reep denn: „Bist
du dat, Ottjen! Kumm hier doch mal her! Lat di doch mal
belackshaun! Fro Buzmeiers! Fro Leimanns! Se sund
d'r wedder von'r Karken! Hier is he! De Kumpfermant!“

— Nu gung dat häten Wunnern un dat Fragen denn los:
„Junge, wat makst di sein! Wat hett de Pastor denn seggt?
Wat? Woväl Kiinner hett'e denn harrt? Sund d'r denn
ok wecke flau worrn? Hest denn ok blarrt? Eschä, kiekense

mal. He sitt räken so'n bätten flautjerich un angegräpen ut!
Kiek henn! Den blauen Strich hett'e doch noch ummer über
de Näse! „Ik segg jo man!“ — „Wullt ok noch mal wedder
bie de Blaututen gahn? Du Slungel? Och, wat hett de
Rietenspliet in de eersten Jahren sienen Schick angahn! Un
nu wullt ok bie'n Tobbaek? Kannst denn all 'n Widel maken
un afstrapen? Wat seggst: Au Kantor? Schrieber? Hä
wat stusst dat hier! Hm! Lange niz Minns. Kopmann
sien Kopmann! Na, willt beste haben, dat'e good insleit! Nu
gah man eerst mal henn un itt wat, in'r Karken hett't woll
nig geben un von Gotts Woord alleen ward'n nich satt! —
Zieh! Dar kummt Jann Grote ok!“ — „Dag Ottjen! Hest
feint Wär harrt! Allens good überstahn? Tscha weeh woll:
As ik vergahn Jahr . . . Bo! Ik gradeeler di ok! Hier!
Stik di eene an! Is wat Feines! Strang Havannah
twuschen! Mak ik all fulbens un ik krieg den Dag veer
Rokzigarren, weeh woll!“ —

Ottjen drunsde dat in'n Kopp un he weer freidenfroh,
as de goden Nahberslue sic endlich so een nah'n annern
verloopen harrn. — Deep trok he de reine free'e Werferluft
in de Voist un keek denn lange in Gedanken verlaren in den
Pappelboom. Just dreihde he den Kopp, um nah de Finstern
von dat hoge Hus ruptosehn, as up eenmal siene Hand an-
jat't wurd un eene bekannte, aber doch vor em so leebe un
söte Stimme an sien Ohr klung, hüte noch väl leeßiger,
wiel se so'n eegenen, gemakden Bieklang harr. „Guten Tag,
junger Herr Alldag!“ sä de Stimme. „Ich möchte Ihnen,
auch im Namen meiner Angehörigen, die herzlichsten Glück-
und Segenswünsche zum heutigen Tage überbringen, und
Sie möchten doch zunächst diesen Blumenstrauß . . .“ Ottjen

weer öber un öber rot worn un treet 'n Schritt trugge.
„Klärchen!“ brochde he endlich rut un keek ähr vull Vorwürf
in dat leeflige Gesicht. Dar lachten em aber twee schöne
Kinnerogen so vergnögt un so vertroot an, eene lüttje Hand
schoof sich unner sienen Arm, een Mäkenskopp lä sich in leef-
lige reine Unschuld an siene Voß un de Stimme lachte: „Nicht
doch, Otto! Wir bleiben ja die Alten! Treue Kameraden!“ —

Dar weegde de ole ehrbare Pappelboom siene bree'en
Tölgen langsam un fierlich up un dal, sachte, ganz sachte!
Dat weer de Segen von den Boomgeist, de nu sien Natur-
kind in eene annere Welt, in een annert Leben rintreden
seeg. — Dar klung wedder de ole Zauberklang dör den
Boom, leeflige Engelsstimmen, hoch von'n blauen Heben.
De sachte, un doch so düdliche un gewaltige Sprake von de
ewige Grundmacht Natur, troolich un week, aber doch vull
eernste Mahnung klung dat dör de Tölgen:

Du Sonndagskind, stah fast, stah fast!
Dat Glück dat is so'n eegen Gast!
Denk du an mi in Wär un Wind!
Bließ flieht un brav — een plattdütsch Kind!

Als Fortsetzungen
zur vorliegenden Erzählung erschienen:

Otten Alldag
un sien Lehrtied.
von Georg Droste.

Otten Alldag un sien Lehrtied

Een plattdütsch Vertessel
ut'n Bremer Kopmannsleben

Otten Alldag un sien Moorhex

Een plattdütsch Vertessel
ut'n Kinner- un Leefsleben

Otten Alldag
un sien
Moorhex
von Georg Droste

Zu beziehen durch jede Buchhandlung
Carl Schünemann / Verlag / Bremen

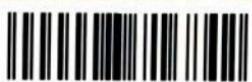
PT2607.R78083 1913

DROSTE, GEORG, 1866-.

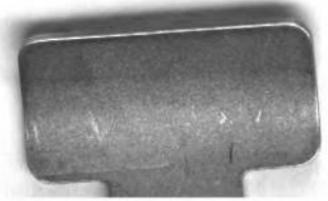
OTTJEN ALLDAG UN SIEN

KAPERSTREICHE.

8716842

A000008716842

A000008716842